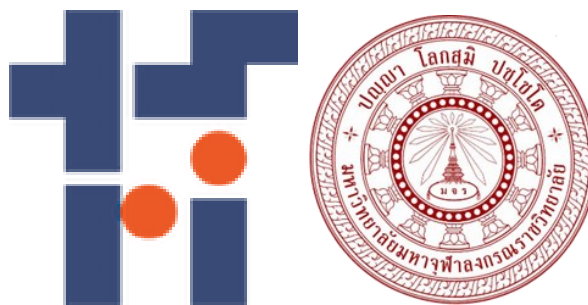

รายงานการวิจัย

เรื่อง

นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกสโตล

เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

Innovative Buddhist-Gestalt Theatrical Arts

for Strengthening the Social Adaptation of Hearing-impaired Children

โดย

ผศ.ดร. อุบลวรรณ ภาวกานันท์

ผศ.ดร. ภิรมา วินิชาสถิตย์กุล

ภก.ดร. ศรัณย์ กอสนาน

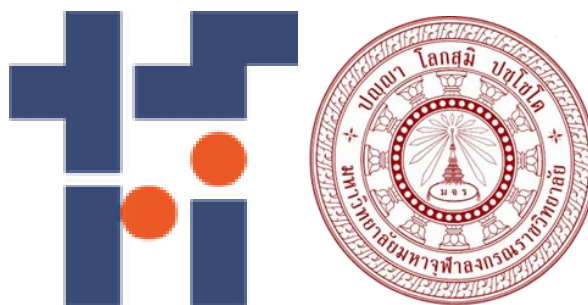
ดร. บัณฑิตา ถิรทิตสกุล

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๖

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MC RS 800766015

รายงานการวิจัย

เรื่อง

นวัตกรรมการละครพุทธเกษตร

เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

Innovative Buddhist-Gestalt Theatrical Arts

for Strengthening the Social Adaptation of Hearing-impaired Children

โดย

ผศ.ดร. อุบลวรรณ ภาวกานันท์

ผศ.ดร. ภิรมา วินิชาสถิตย์กุล

ภก.ดร. ศรัณย์ กอสนาน

ดร. บัณฑิตา ถิรทิตสกุล

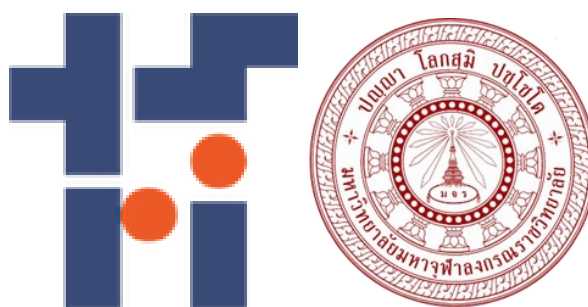
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๖

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MC RS 800766015

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Innovative Buddhist-Gestalt Theatrical Arts
for Strengthening the Social Adaptation of Hearing-impaired Children

BY

Asst. Prof. Ubolwanna Pavakanun, Ph.D.

Asst. Prof. Parima Vinithasathikul, Ph.D.

Sarun Gorsanan, Ph.D.

Bundhita Thiratitsakun, Ph.D.

Social Science Faculty, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

B.E. 2566

Research Project Funded

By Thailand Science Research and Innovation Fund

MC RS 800766015

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้าง การปรับตัวทางสังคม แก่เด็กบกพร่องทางการได้ยิน” สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือจากนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียน เศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ และความอนุเคราะห์ของท่านผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ ที่ให้การสนับสนุนร่วมมือในงานวิจัยครั้งนี้เป็นกำลัง สำคัญอย่างยิ่ง ที่ทำให้งานวิจัยนี้สามารถสำเร็จลงได้เป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวถึงที่ได้ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการให้ข้อมูลที่สำคัญ ยิ่งกับโครงการวิจัยนี้ รวมทั้งขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องงานวิจัยนี้ที่ทางคณะวิจัยอาจมิได้ระบุนามไว้ในงานวิจัย เล่มนี้ ซึ่งท่านเหล่านี้ได้มีส่วนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชน องค์กรต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจต่อไป

คณะผู้วิจัย

รายงานวิจัยเรื่อง: นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

ผู้วิจัย: ผศ.ดร.อุบลวรรณ ภวานันท์^๑ ผศ.ดร. ภิรมา วินิชาสธิตกุล^๒ ภก.ดร.ศรัณย์ กอสนาน ^๓ และดร.บัณฑิตา ถิรทิตสกุล^๔

สาขา: การพัฒนาสังคม

ทุนอุดหนุนการวิจัย: กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกว) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่และสภาพการปรับตัวทางสังคม (SA) ของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน (HiC) โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ (O๑) ๒. เพื่อสร้างและทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตร (IBGTA) และแบบประเมิน SA แล้วนำผลมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ (O๒) ๓. เพื่อนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและตีพิมพ์บทความในวารสารวิชาการ (O๓) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมี ๒๐ คนคือ HiCระดับมัธยมศึกษา(M) ครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ HiC เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ส่วนกลุ่มศึกษาจะสุ่มอย่างง่ายจาก M มา ๒ ระดับแล้วสุ่ม ๑ ระดับเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน ๑๗ คน (M๖) และอีก ๑ ระดับเป็นกลุ่มทดลอง (M๕) จำนวน ๑๗ คนเช่นกัน ส่วนอีก ๑ ระดับที่เหลือใช้เป็นกลุ่ม try out เครื่องมือ (M๔) ข้อมูลเชิงปริมาณจะถูกวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและอนุมาน และข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผล O๑ พบว่า HiC มีปัญหา SA คือ ๑) ด้านมาตรฐานทางสังคม- กฎระเบียบที่ขัดกับวัยของ HiC ๒) ด้านทักษะสังคม- HiC จะเน้นคบเพื่อนกลุ่มเล็กหรือเพื่อนสนิทเท่านั้น ๓) ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม- กฎระเบียบที่ขัดความต้องการของ HiC ๔) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว- HiC รู้สึกเหงาเพราะครอบครัวไม่มีเวลาให้ ๕) ด้านความสัมพันธ์ในสถาบัน- HiC จะน้อยใจที่สื่อสารไม่ได้ตั้งใจ ๖) ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย- HiC จะเลี่ยงสื่อสารกับชุมชนเพราะเขาไม่เข้าใจ

ผล O๒ พบว่า IBGTA มี ๓ ขั้นคือ ๑. ขั้นอุ่นเครื่อง ที่พบการใช้ VDO เพื่ออธิบายถึงภาพรวมของปัญหาซึ่งต่างจากคนปกติ ๒. ขั้นแสดง ที่เจ้าของปัญหาอาจมีมากกว่าหนึ่งคน และ ๓. ขั้นเสวนาประสบการณ์ ซึ่งผลเชิงปริมาณพบว่า คะแนน SA หลังการใช้ IBGTA สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานของการวิจัย ส่วนผลเชิงคุณภาพจากการเสวนาแสดงถึงประสิทธิภาพของ IBGTA ที่กระตุ้นให้ HiC พอใจในการที่สามารถสะท้อนสภาพปัญหาอย่างชัดเจน ได้เรียนรู้ปัญหาของตนเองและผู้อื่น

^๑ อาจารย์บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาการพัฒนาศักยภาพ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๒ อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

^๓ อาจารย์ประจำ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

^๔ นักวิชาการอิสระ

จากการแสดงละคร รู้จักมองภายในตนเอง สื่ออารมณ์ และความคิดในปัญหาออกมาได้ง่าย สนุกกับกิจกรรมที่แสดง คลายเหงา สร้างเพื่อนใหม่ได้ สามารถเข้าใจหลักพุทธธรรมที่ช่วยส่งเสริมจิตใจ การคิด การยอมรับสิ่งต่างๆ ปรับตัวทางสังคมได้ดี มีความสุขในการดำรงชีวิต โดยผู้ที่มีอิทธิพลสำคัญในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน HiC คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา (โรงเรียน คุณครู และเพื่อนนักเรียน) และสถาบันชุมชน องค์กรต่าง ๆ (ชุมชนแถวบ้าน ชุมชนแถวโรงเรียน วัด องค์กรต่าง ๆ)

งานวิจัยนี้มีผลกระทบของต่อ HiC และโรงเรียน HiC อื่นๆ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสนใจอยากมาร่วมกิจกรรมของ IBGTA นี้ที่สามารถทำให้ HiC เกิดความไว้วางใจ ยอมแสดงเล่าถึงความทุกข์หรือปัญหาที่เก็บกดไว้ ที่ปกติจะไม่บอกออกมาง่ายๆ รวมทั้งยังสร้างความสุขสบายใจ ยอมรับคนอื่นๆ รู้จักปรับตัวและอารมณ์เข้ากับสังคมและเพื่อนๆ ได้ดี ช่วยให้ HiC มีการปรับตัวทางสังคมดีขึ้นอย่างมาก

ผลของ O๓ พบว่า ผลผลิตจะมีรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้แก่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ และทำคู่มือฉบับย่อ ๑๐ หน้า รวมทั้งทำ infographic สรุปงานวิจัย ๑ หน้าแจกแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเขียนบทความลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ และอาจนำผลงานไปนำเสนอในงานประชุมทางวิชาการระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ

คำสำคัญ: การปรับตัวทางสังคม (SA) นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตร (IBGTA) เด็กบกพร่องทางการได้ยิน (HiC) โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์

Research Title: Innovative Buddhist-Gestalt Theatrical Arts for Strengthening the Social Adaptation of Hearing-impaired Children

Researcher: Assist Prof. Ubolwanna Pavakanan, Ph.D., Assist Prof. Parima Vinithasathikul, Ph.D., Sarun Gorsanan, Ph.D., Bundhita Thiratitsakun, Ph.D.

Branch: Social Development

Research Grant: Thailand Science Research and Innovation Fund

Abstract

This operational research has 3 objectives (O): 1. To study the context of the research area and social adaptation (SA) conditions of hearing-impaired children (HiC) at Setthasathien School under the Royal Patronage. (O1) 2. To create and experiment with innovative Buddhist Gestalt theatrical arts (IBGTA) and the social adaptation assessment questionnaire with HiC, and the result led to adjusting IBGTA to be perfected. (O2) 3. To present knowledge and innovations to stakeholders and publish articles in academic journals (O3). The group of key informants consists of 20 people: HiC at the secondary level (M). teachers, parents, and officials involved with HiC. As for the study group, there will be 2 levels of simple random sampling from M, then 1 level will be a control group of 17 people (M6) and another level will be an experimental group (M5) of 17 people as well. The remaining 1 level is used as a try-out tool (M4). Quantitative data will be analyzed with descriptive and inferential statistics. and qualitative data will use content analysis methods.

Results O1 found that HiC has SA problems: 1) social standards - rules that are inconsistent with HiC's age; 2) social skills - HiC focuses on having only a small group of friends or close friends only; 3) antisocial behavior tendencies - rules. Regulations contrary to HiC's wishes; 4) Family relations - HiC feels lonely because his family does not have time for him; 5) Institutional relations - HiC is disappointed that he cannot communicate as he wishes; 6) Relationship in the community of residence - HiC avoids communicating with the community because he doesn't understand.

O2 results found that IBGTA has 3 stages: 1. Warm-up stage, where VDO is used to explain the overall picture of the problem, which is different from normal people. 2. Show stage, where there may be more than one problem owner, and 3. Experience discussion stage. The quantitative results showed that the SA score after using IBGTA was significantly

higher than before the experiment. Therefore, the research hypothesis was accepted. The qualitative results from the discussion showed the effectiveness of IBGTA, stimulating HiC to be satisfied with being able to clearly reflect the problem situation. Learn about your own and others' problems from acting. Learn to look within yourself and easily communicate emotions and thoughts about problems. Enjoy the activities shown, relieve loneliness, and make new friends. Able to understand Buddhist principles that help promote the mind, thinking, and accepting things. Social adjustment is good, making a happy living. The main influencer on HiC students' social adjustment is the family institution, educational institutions (schools, teachers, and fellow students), and community institutions and organizations (neighborhood communities around schools, temples, and various organizations)

This research has implications for HiC and other HiC schools and related agencies. who are interested in joining this IBGTA activity that can build HiC's trust, and be willing to express their suffering or suppressed problems, which is normally not easily stated. It also creates happiness, comfort, and acceptance of others. Know how to adapt and adapt well to society and friends, helping HiC to improve social adjustment greatly.

The results of O3 showed that the products are a complete research report for the Buddhist Research Institute, a 10-page quick manual, including a 1-page infographic summarizing the research to distribute to stakeholders: Setthasathian School under the Royal Patronage and related agencies, and writing article for publication in a national or international academic journal. The results may also be presented at national or international academic conferences.

Keywords: Social Adjustment (SA), Innovative Buddhist Gestal Theater Arts (IBGTA), Hearing Impaired Children (HiC), Setthasathian School under Royal Patronage

สารบัญเรื่อง (Table of Contents)

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญเรื่อง (Table of Contents)	ง
สารบัญตาราง (List of Tables)	ณ
 บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาของการวิจัย	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย	๕
๑.๓ คำถามการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๖ สมมติฐานการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗
๑.๘ กรอบแนวคิดของการวิจัย	๘
 บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความพิการ/บกพร่องทางการได้ยิน	๙
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม	๒๓
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะการละคร	๓๔
๒.๔ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจิตวิทยาเกสโตลท์	๔๐
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	๔๙
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๔
 บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๑
๓.๒ พื้นที่วิจัย	๖๑
๓.๓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๖๔

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๖
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๘
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๙
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๗๐
๓.๘ สรุปกระบวนการวิจัย	๗๐
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	๗๖
๔.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มศึกษาและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๗๖
๔.๑.๒ บริบทของพื้นที่วิจัย	๗๘
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย	๘๑
๔.๒.๑ ผลการศึกษา(ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑)	๘๒
๔.๒.๒ ผลการศึกษา (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒)	๙๖
ผลเพิ่มเติมจากการทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรต่อลท์	
กับเด็กบกพร่องทางการได้ยินเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคม	๑๐๗
๔.๒.๓ ผลการศึกษา (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓)	๑๑๑
๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย	๑๑๒
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๖
๕.๒ อภิปรายผล	๑๑๙
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๗
บรรณานุกรม	๑๒๙
ภาคผนวก (Appendix)	๑๓๖
๑. ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำ	๑๓๖
๒. ภาคผนวก ข เครื่องมือวิจัย	๑๓๘
๓. ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมวิจัย	๑๔๑
๔. ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้ข้อมูล	๑๔๔
ส่วนประกอบตอนท้าย	๑๔๔

สารบัญตาราง

เรื่อง

หน้า

ตารางที่ ๑ ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนและหลังการทดลอง
ของ“กลุ่มทดลอง”

๙๘

ตารางที่ ๒ ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนและหลังการทดลอง
ของ“กลุ่มควบคุม”

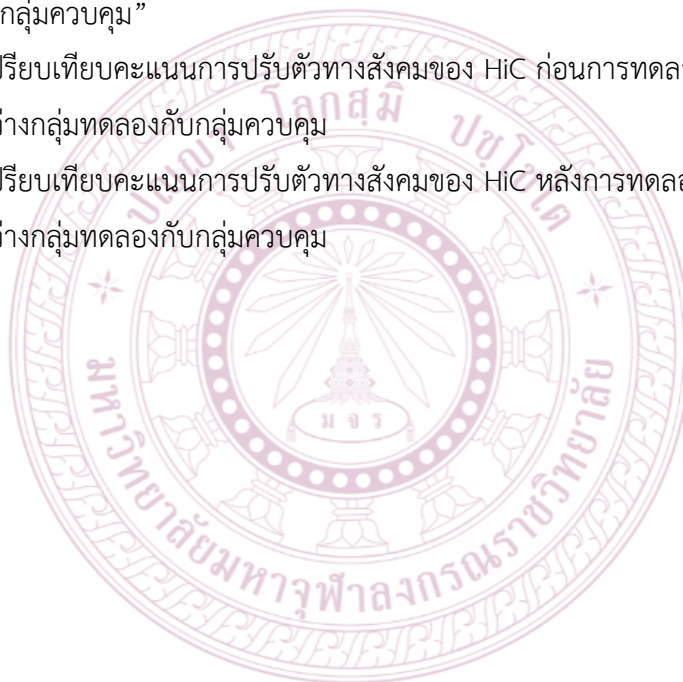
๙๙

ตารางที่ ๓ ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของ HiC ก่อนการทดลอง
ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

๙๙

ตารางที่ ๔ ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของ HiC หลังการทดลอง
ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

๑๐๐

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของการวิจัย

ปัจจุบันทั่วโลกมีประชากรที่พิการหรือบกพร่องทางการได้ยินถึง ๓๕๐ ล้านคน ในประเทศไทยนั้นมีผู้ที่มีปัญหาทางการได้ยินมากกว่า ๒.๗ ล้านคน หรือประมาณ ๓๘๘,๖๕๙ คน (ร้อยละ ๑๘.๖๕) ของผู้พิการทั้งประเทศ^๑ ความพิการ/บกพร่องทางการได้ยินหรือหูหนวกเป็นความทุกข์ทรมานที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสัมพันธภาพของบุคคลต่อสังคม บุคคลหูหนวกจะมีข้อจำกัดในการสื่อสาร พัฒนาการทางภาษาช้ากว่าคนปกติ รวมถึงการเข้าใจในภาษา การคิดวิเคราะห์ การมีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีจากธรรมชาติรอบตัว โอกาสการทำงาน และการป้องกันภัยด้วยกว่าบุคคลทั่วไป รวมทั้งสุขภาพทางจิตที่สามารถนำไปสู่ภาวะซึมเศร้าและการแยกตัวจากสังคม มีงานวิจัย^๒ระบุว่า การสูญเสียการได้ยินจะเพิ่มโอกาสเกิดโรคสมองเสื่อมได้เช่น งานวิจัยเรื่อง Association of hearing loss with dementia โดยคณะวิจัยได้หวนที่ศึกษาถึง ๑๓ ปีพบว่า ผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม ๑,๘๕๘ รายเป็นผู้สูญเสียการได้ยินประมาณ ๕๙% หรือ ๑,๐๙๔ คน เช่นเดียวกับที่ทีมวิจัยเกาหลีที่เก็บข้อมูลนาน ๑๑ ปีพบว่า ภาวะหูตึงอย่างรุนแรงและหูหนวกสัมพันธ์กับการเกิดโรคสมองเสื่อมทั้งในกลุ่มวัยกลางคนและผู้สูงอายุ ที่จริงแล้วยังมีการวิจัย^๓พบว่า เด็กหูหนวกสามารถเรียนรู้จากการอ่านได้ดีเหมือนเด็กทั่วไป มีความรู้ค่อนข้างมาก แต่ปัญหาคือ เด็กไม่ได้รับการสอนให้รู้จักนำความรู้มาใช้โดยเฉพาะความรู้ที่ได้จากโรงเรียน ทั้งที่บางครั้งนักเรียนมีความรู้สอดคล้องตรงกับเรื่องที่กำลังเกิดขึ้นเป็นอย่างดี

เด็กพิการ/บกพร่องทางการได้ยิน (Hearing-impaired Children- HiC) มักจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีความสามารถค่อนข้างอ่อน เพราะเด็กไม่เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ตนกำลังอ่านกับสิ่งที่ตนได้เรียนรู้มาแล้ว และครูก็ไม่คาดหวังให้เด็กทำความเข้าใจกับสิ่งที่ดูเหมือนเป็น “งานยาก” สำหรับเขา^๔ จึงเป็นผลให้ HiC เหล่านี้รู้สึกด้อยค่ากว่าเด็กปกติหรือสังคมให้การยอมรับศักยภาพหรือทักษะของเด็กต่ำ

^๑ สถิติคนพิการทางการได้ยิน| สทท., (๒๕๖๕). <https://nadt.or.th/pages/stat๖๕.html>

^๒ มูลนิธิโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์, (๒๕๕๒). <https://www.bumrungrad.com/th/bumrungrad-hospital-foundation/ARTICLE>

^๓ ศรีสุตา พัฒจันทร์ และคณะ (๒๕๖๒) สภาพปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิทยาลัยราชสุตา ปีที่ ๑๕ ฉ. ๒ (กค.-ธค.) หน้า ๕๐-๕๔

^๔ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ TK Park, (๒๕๖๒). คู่มือเทคนิคส่งเสริมรักการอ่าน รักการเรียนรู้ สำหรับเด็กหูหนวก. หมวดหมู่ : กรมทรัพยากรน้ำ <http://elibrary.dwr.go.th/book-detail/๓๓๕๐#.ZCPweHZBy๕c> เมื่อ ๐๙ Oct ๒๐๑๙

กว่าที่เด็กเป็นจริง ทำให้ลดโอกาสของการพัฒนาอนาคตในอาชีพ/การทำงานและเลี้ยงดูตนเองลงอย่างมาก ต้องพึงพิงและเป็นภาระแก่สังคมเกินความเป็นจริง โดยคุณค่าความเป็นมนุษย์ลดลงเพราะความพิการจะมีผลต่อการมีมโนทัศน์เกี่ยวกับตน (Self - Concept) ถ้าการรับรู้เกี่ยวกับตนกับอุดมการณ์เกี่ยวกับตน (สิ่งที่ตนมุ่งหวังจะเป็น=Self - Ideal) แตกต่างกันมาก เด็กก็จะมีปัญหาในการดำรงชีวิตคือการปรับตัวทางสังคม (Social Adaptation) ถ้าเด็กสามารถยอมรับและได้รับการพัฒนาศักยภาพตามอัตภาพ ทำให้รับรู้ตนเองได้คงที่และเหมาะสม เขาก็จะรู้สึกเป็นสุขและตอบสนองต่อสังคมได้อย่างถูกต้อง นั่นคือ การรับรู้เกี่ยวกับตนและการเรียนรู้ในการปรับตัวอยู่ในสังคมกับผู้อื่นเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อผู้พิการทางการได้ยิน^๕

จากดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) ที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความก้าวหน้าและมั่นคงให้แต่ละประเทศ และเป็นหนึ่งในประเด็นเสาหลักของสังคมและวัฒนธรรมที่รวมถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทั้งด้านการแพทย์ การจัดการศึกษา อาชีพ ให้มีความเสมอภาค ยุติธรรม และสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษาและการอยู่ร่วมกันในสังคม^๖ ซึ่งประเทศไทยนั้นก็มีกระทรวงศึกษาธิการรับหน้าที่ในการจัดการศึกษาพิเศษแก่บุคคลพิการเหล่านี้โดยมีจุดมุ่งหมายคือ

๑. เพื่อจัดให้การศึกษาตามสิทธิมนุษยชน ตามควรแก่อัตภาพ
๒. ส่งเสริมและเสริมสร้างให้มีความรู้ความสามารถพอที่จะประกอบอาชีพได้ เพื่อมิให้เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม
๓. ให้มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและดำรงชีวิตในสังคมได้
๔. ให้มีความรับผิดชอบในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศชาติได้

ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้เป็นลักษณะเฉพาะอาทิ ในคนหูหนวกนั้นถ้ามีวิธีการสื่อสารที่ดี มีรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีวิธีการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการ มีเทคนิค และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนหูหนวกอย่างต่อเนื่องแล้ว HiC ก็สามารถที่จะเรียนรู้ให้เต็มศักยภาพและมีความใกล้เคียงกับเด็กทั่วไป ดังนั้นรัฐบาลจึงมีการจัดตั้งโรงเรียนพิเศษสำหรับ HiC ตามแนวทางกระบวนการเรียนรู้ชั้นหลายแห่งตามระดับและคุณลักษณะของการพิการหรือบกพร่องเช่น โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ ที่เป็นโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อสอนคนหูหนวกเป็นแห่งแรกของประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งรับ HiC ตั้งแต่วัยเริ่มต้นที่จะสามารถพัฒนาตามหลักการวิชาการมาตรฐานสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ยิ่งกว่านั้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ อนุบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติแห่งการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการพ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้คนพิการได้รับสิทธิที่สำคัญอย่างเป็นรูปธรรม

^๕ มูลนิธิออทิสติกและคนหูหนวกในพระบรมราชูปถัมภ์ <https://www.deafthai.org/๒๕๕๔>

^๖ กลุ่มสารสนเทศด้านสังคม, ๒๕๕๐ https://www.m-society.go.th/more_news.php?cid=๑๕๔

ที่ครอบคลุมวิถีชีวิตของคนพิการตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งในด้านการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์นั้นได้รวมเรื่องของ ศิลปะบำบัด ที่วิธีการหนึ่งของการบริการนี้ก็คือ ศิลปะการแสดงละคร (Theatrical Arts) หรือปรับเป็นละครจิตบำบัด (Psychodrama) ที่สนับสนุนให้สมาชิกได้เกิดการเรียนรู้โดยตรงจากการแสดงและทางอ้อมจากการสังเกตในการเป็นผู้ชม^๗ เนื้อเรื่องจะเป็นประเด็นปัญหาในชีวิตจริงของสมาชิกในกลุ่ม โดยมากเป็นปัญหาความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ซึ่งการเข้าร่วมกลุ่มแต่ละครั้ง สมาชิกกลุ่มจะมีโอกาสได้แสดงออกทางอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมอย่างอิสระโดยไม่มีการตำหนิหรือวิพากษ์ และยังได้ฝึกการแสดงออกในการปรับตัวและการแก้ปัญหาที่เหมาะสม^๘

ปรัชญาพื้นฐานการละคร^๙ (The Arts in Psychotherapy) คือ ชีวิตตัวเองเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการปรับเปลี่ยน และการใช้ศิลปะละครจะทำให้รู้สึกถึงวิธีการรักษาฟื้นฟูทางจิตหรือการใช้ประโยชน์จากเทคนิคการละครในแนวทางของการปรับเปลี่ยนชีวิต ความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรม ซึ่งมีผลการศึกษาพบว่า ศิลปะการละครแบบจิตบำบัดช่วยให้บุคคลในวัยศึกษาเล่าเรียนเช่น นักศึกษาหรือนักเรียนในวิชาชีพต่างๆ มีการปรับตัวทางสังคมในด้านต่างๆ ไปในทางที่ดีขึ้น^{๑๐} โดยการปรับตัวทางสังคมนั้น เป็นพฤติกรรมแสดงออกตามบทบาททางสังคมของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากความรู้สึกนึกคิดภายในของตน ซึ่งมีทั้งหมด ๖ ด้าน^{๑๑} คือ ๑. ด้านมาตรฐานทางสังคม (social standards) ๒. ด้านทักษะทางสังคม (social skills) ๓. ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม (antisocial tendencies) ๔. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว (family relations) ๕. ด้านความสัมพันธ์ในสถานศึกษา (school relations) และ ๖. ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย (community relations) ซึ่งการปรับตัวนั้นเป็นผลของการที่บุคคลพยายามเรียนรู้ที่จะปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอยู่ การเรียนรู้ของบุคคลจะเป็นไปได้ด้วยดีและสร้างสรรค์ก็ต่อเมื่อเขาได้มีโอกาสเห็นภาพรวมทั้งหมดของสิ่งที่เขาจะเรียนรู้เสียก่อน^{๑๒} เมื่อเกิดภาพรวมทั้งหมดแล้วก็จะเป็นการง่ายที่บุคคลนั้นจะเรียนสิ่งที่ละเอียดปลีกย่อยต่อไป ซึ่งเป็นหลักการของทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt Theory) ที่วิจัยพบว่า ถ้าให้

^๗ Oflaz, Yuksel, & Ozcan (๒๐๑๑). Psychodrama: An innovative way of improving self-awareness of nurses. In Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing September ๒๐๑๑, ๑๘ (๗): ๕๖๙-๕๗๕.

^๘ Kranz, P. L., Ramirez, S. Z., & Lund, N. L.(๒๐๐๗). The use of psychodrama action techniques in a race relations class. College Student Journal, ๔๑(๔), ๑๒๐๓-๑๒๐๘.

^๙ Cattanach, A, (๑๙๙๕). Drama and Play Therapy with young children. In the Arts in Psychotherapy: Fine & Performing Arts, Behavioral Sciences, Scholarly Journals, microfilm Vol ๒๒, ELSEVIER LTD. Publisher, ๒๒๓-๒๒๘

^{๑๐} Karatas & Cakar, (๒๐๑๑), Self-Esteem, Hopelessness, and Resiliency: An Exploratory Study of Adolescents in Turkey. International Education Studies. Vol. ๔, No. ๔ (๒๐๑๑). P.๘๔-๙๑

^{๑๑} Weissman, M.M., Sholomskas, MA, Markowitz, J.C. (๑๙๘๑). The assessment of social adjustment: An update. www.archgenpsychiatry.com at Columbia University, on April ๑๔, ๒๐๑๐

^{๑๒} Coleman & Hammen, (๑๙๘๑), Abnormal Psychology and Modern Life. New York: Bombay

เยาวชนได้เรียนรู้ตามหลักของเกสโตลท์แล้ว เขาเหล่านั้นจะมีสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และความรวดเร็วในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวทางของพระพุทธศาสนาในการที่ไม่ได้มองปัญหามนุษย์เป็นแบบแยกส่วน แต่มองเรื่องจิตใจและปัญหาของมนุษย์เป็นการสัมพันธ์กับวิถีทางทั้งหมดในการดำเนินชีวิตทุกด้านและกิจกรรม/พฤติกรรมทุกอย่าง นั่นคือ กระบวนการพัฒนามนุษย์เน้นปัจจัยทุกส่วนที่มีความสัมพันธ์อาศัยกันและมีผลกระทบต่อกันทั้งหมด วิธีการทั้งพุทธศาสนาและจิตวิทยาเกสโตลท์ต่างก็ใช้วิธีการแบบวิทยาศาสตร์ที่ถือว่าประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการสังเกตหรือตรวจสอบและทดลอง ความรู้สึกต่างๆ ที่รู้ในจิตโดยตรง เป็นประสบการณ์ที่ชัดเจนแน่นอน แต่ก็เป็นเรื่องเฉพาะตัว^{๑๓} ในการวิจัยจึงนำหลักธรรมมาร่วมบูรณาการในเนื้อหาการละครบำบัดแบบเกสโตลท์

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยพบว่า ยังไม่มีผู้ใดเคยศึกษาในนวัตกรรมเช่นนี้และในบริบทของการส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมแก่ HiC โดยมีการวิจัยในด้านอื่นๆ อาทิ ในปี ๒๕๔๓-๒๕๕๘ มีการวิจัยของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก^{๑๔} เรื่อง พัฒนาการและกระบวนการใช้ละครบำบัดกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมพบว่า รูปแบบการใช้นั้นยังไม่ถือเป็นละครบำบัดเนื่องจากไม่ครบองค์ประกอบในด้านการขยายประสบการณ์ในอดีตของเด็กเพื่อให้เข้าใจภาพเหตุการณ์ที่เป็นบาดแผลในจิตใจได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านวุฒิภาวะและพัฒนาการทางกระบวนการคิดของเด็กที่ถูกทารุณกรรมที่ช้ากว่าเด็กทั่วไป ทำให้เด็กไม่สามารถรับมือกับอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ และไม่สามารถระบายอารมณ์ที่รุนแรงออกมาได้ ซึ่งต่อมาทีมงานสังคมสงเคราะห์ สถาบันราชานุกูล^{๑๕} ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องสติปัญญาผลพบว่า ผู้ที่มีทักษะการปรับตัวทางสังคมสูงจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสถานภาพการมีงานทำ ระดับการศึกษาสูง ระดับเขavnปัญญาสูง รายได้ครอบครัวที่มาก จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่น้อย และภาวะการณไม่มีโรคประจำตัวซึ่งเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเตรียมความพร้อมบุคคลบกพร่องสติปัญญาเข้าสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังมีวิจัยที่ใช้ละครจิตบำบัดในบุคคลปกติวัยศึกษาและพบผลไปในทางบวกเช่น Karatas & Gökçakan, ๒๐๐๙; กนกพร เรื่องเพิ่มพูนและคณะ, ๒๕๕๔ เป็นต้น

งานวิจัยนี้จึงเน้นศึกษาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพแบบสหวิทยาการของศิลปะการละครบำบัดจิตวิทยาเกสโตลท์และหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของ HiC รวมทั้งภาษามือ ซึ่งจะสร้างและนำเครื่องมือเหล่านั้นมาทดลองใช้เพื่อพิสูจน์และปรับปรุงประสิทธิภาพให้สมบูรณ์ โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองของโรงเรียน

^{๑๓} Quattrini, P. (๒๐๑๘). IL VUOTO NELLA GESTALT E NEL BUDDHISMO. UNA INTRODUZIONE. Italy: Gestalt Institute Florence.

^{๑๔} ธัญวรัตน์ บุญฤทธิ์ (๒๕๕๘) การศึกษาพัฒนาการและกระบวนการใช้ละครบำบัดกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม. ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

^{๑๕} วิยดาธน์ อีรวรรักษ์ (๒๕๕๒) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องสติปัญญา. กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ สถาบันราชานุกูล ประจำปี ๒๕๕๒

เศรษฐศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์ ซึ่งจะเป็นผู้นำองค์ความรู้และนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้โดยตรง เป็นกิจกรรมหรือบทเรียนแก่ HiC ในโรงเรียนชั้นอื่นๆ และเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียน HiC หรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และยังสามารถนำไปพัฒนาวิจัยต่อไปให้เป็นลิขสิทธิ์ทางปัญญาได้ในอนาคต รวมทั้งยังได้บทความวิชาการที่จะเผยแพร่ในวารสารวิชาการมาตรฐานอย่างน้อยจำนวน ๑ บทความ ผลการวิจัยนี้ยังจะช่วยทำให้ HiC มีแนวทางในการปรับตัวและได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ชุมชน และ สังคมได้อย่างเป็นสุข และจะได้นวัตกรรมที่ช่วยเหลือการดำรงชีวิต (Assisted living) สำหรับคนหูหนวก ให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้คะแนนดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) ของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นและอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น รวมทั้งข้อมูลและแนวทางที่ได้จากโครงการวิจัยนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้กำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาคนพิการ/ บกพร่องทางการได้ยินได้ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑) เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพการปรับตัวทางสังคมของ HiC โรงเรียนเศรษฐศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์
- ๒) เพื่อสร้างและทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์และแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์
- ๓) เพื่อนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปเผยแพร่และตีพิมพ์สู่สาธารณะเพื่อกระตุ้นการนำไปใช้และการวิจัยต่อไป

๑.๓ คำถามวิจัย

- ๑.๒.๑ บริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพปัญหาการปรับตัวทางสังคมของ HiC โรงเรียนเศรษฐศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์เป็นอย่างไร
- ๑.๒.๒ การสร้างและทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์และแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แล้วนำผลทดลองมาปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์จะเป็นอย่างไร
- ๑.๒.๓ การนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปเผยแพร่และตีพิมพ์สู่สาธารณะเพื่อกระตุ้นการนำไปใช้และการวิจัยต่อไปจะเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

- ๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการวิจัยถึงความรู้ในบริบทของสภาพการปรับตัวทางสังคมของ HiC ในพื้นที่ของโรงเรียนเศรษฐศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์ และเนื้อหาความรู้และการใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์ และแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แล้วนำผลของความรู้และนวัตกรรมที่ปรับให้สมบูรณ์แล้วไปถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปเผยแพร่

แพร่ตีพิมพ์เป็นบทความวิจัยสู่วารสารวิชาการระดับประเทศ/นานาชาติ

๑.๔.๒ ขอบเขตพื้นที่/องค์กร โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรคือ ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง HiC และผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ หลังจากนั้นสุ่มแบบบังเอิญกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (เชิงคุณภาพ) ทั้งหมด ๒๐ คนมาทำการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำผลมาวิเคราะห์สร้างนวัตกรรมศิลปการละครพุทธเกษตรอลท์ และแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของ HiC หลังจากนั้นวางแผนการทดลองโดยการสุ่มอย่างง่ายห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมา ๒ ระดับแล้วแบ่งระดับหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ส่วนอีกระดับเป็นกลุ่มทดลอง โดยทั้งสองระดับนี้จะต้องทำแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของ HiC ทั้งก่อนและหลังการทดลอง ส่วนระดับที่เหลือใช้เป็นกลุ่ม tryout หากคุณภาพเครื่องมือของการวิจัย

๑.๔.๔ ขอบเขตระยะเวลา ม.ค. ๒๕๖๖ - ธ.ค. ๒๕๖๖

๑.๔.๕ ขอบเขตแนวคิด ทฤษฎี ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความพิการ/บกพร่องทางการได้ยิน แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับศิลปการละคร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาเกษตรอลท์ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ เด็กพิการ/บกพร่องทางการได้ยิน (Hearing-impaired children- HiC) หมายถึง เด็กที่มีการบกพร่องทางการได้ยินตั้งแต่วัยเริ่มต้น ในงานวิจัยนี้จะเป็นเด็กที่จะสามารถพัฒนาตามหลักการวิชาการมาตรฐานสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน

๑.๕.๒ การปรับตัวทางสังคม (Social Adaptation- SA) หมายถึง การที่เด็กพิการทางการได้ยินดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ได้อย่างปกติ มีความสุขทั้งในครอบครัว ชุมชน และสังคม และเรียนรู้ที่จะอยู่ได้โดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ทุกคนรอบข้าง ในงานวิจัยนี้มี ๖ ด้านคือ ๑) ด้านมาตรฐานทางสังคม ๒) ด้านทักษะทางสังคม ๓) ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม ๔) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ๕) ด้านความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม และ ๖) ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย

๑.๕.๓ ศิลปะการละครพุทธเกษตรอลท์ (Buddhist-Gestalt Theatrical Arts -BGTA) หมายถึง การบูรณาการองค์ความรู้ทางศาสตร์และศิลป์เป็นวิธีการแบบสหวิทยาการของศิลปการละคร จิตวิทยาเกษตรอลท์ และหลักพุทธธรรม เพื่อนำมาใช้ในการช่วยเหลือ บำบัด ปรีกษา แก้ไขปัญหาทางพฤติกรรม/สุขภาวะทางจิต หรือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้ดีขึ้นในทุกๆประเภท

๑.๕.๔ นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง กระบวนการของการพัฒนาความคิดใหม่ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ที่ต่อยอดและใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

๑.๕.๕ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ (Setthasatian School in The Royal

Patronage) หมายถึง โรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๔๙๔ เพื่อสอนคนหูหนวกเป็นแห่งแรกของประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งรับเด็กหูหนวกตั้งแต่วัยเริ่มต้นที่จะสามารถพัฒนาตามหลักการวิชาการมาตรฐานสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน

๑.๖ สมมติฐานการวิจัย

HiC หลังการเข้าร่วมการทดลองการปรับตัวทางสังคมโดยใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอลจะมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวทางสังคมทั้งภาพรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ เชิงนโยบาย- สามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอลเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของ HiC ไปวางแผนเป็นวิชาในหลักสูตรของการพัฒนาทางสังคมให้แก่รร./สถาบันผู้พิการทางการได้ยิน หรือศูนย์ผู้พิการทางการได้ยินต่างๆ

๑.๗.๒ เชิงสังคม/ชุมชน สามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอลเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของ HiC ไปฝึกอบรมแก่ผู้พิการทางการได้ยินทั้งหลาย เช่น ในรร.เศรษฐศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์ หรือ รร./สถาบัน/ศูนย์ผู้พิการทางการได้ยินอื่นๆหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหลายที่จะกระตุ้นให้ชุมชนแวดล้อมได้เห็นแนวทาง เกิดความต้องการที่จะพัฒนาให้ผู้พิการทางการได้ยินในชุมชนได้มีนวัตกรรมใหม่มาช่วยในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม ที่จะทำให้อยู่กันอย่างมีความสุขในชุมชน/สังคม

๑.๗.๓ เชิงเศรษฐกิจ- สามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอลเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กพิการทางการได้ยินนี้ ไปฝึกอบรมแก่องค์กรต่างๆ ที่มีผู้พิการทางการได้ยินทำงานอยู่เพื่อที่จะทำให้การปรับตัวทางสังคมในการทำงานจะมีประสิทธิภาพ สร้างผลผลิตและคุณภาพในการทำงานได้ดีขึ้นเป็นไปตามเป้าหมาย

๑.๗.๔ เชิงวิชาการ- สามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอลเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของ HiC ไปสร้างหลักสูตรทางการศึกษาแก่ผู้พิการทางการได้ยิน และสามารถนำไปวิจัยต่อยอดทั้งในแนวกว้างคือในประเด็นด้านอื่นๆ หรือในแนวลึกคือ ศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยต่างๆ ให้มีความละเอียดลงไปอีก

๑.๘ กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุปได้ดังนี้

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าเอกสารเรื่อง นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กพิการทางการได้ยิน สามารถสรุปได้ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความพิการทางการได้ยิน
 - ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการปรับตัวทางสังคม
 - ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะการละคร
 - ๒.๔ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาเกษตร
 - ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
 - ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- รายละเอียดพอสังเขปมีดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความพิการ/บกพร่องทางการได้ยิน^{๑๖/๑๗}

สถานการณ์คนพิการในประเทศไทยในปี ๒๕๖๕^{๑๘} พบว่ามีคนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๒,๑๓๘,๑๕๕ คน (ร้อยละ ๓.๒๓ ของประชากรทั้งประเทศ) เป็นเพศชาย จำนวน ๑,๑๑๗,๐๕๖ (ร้อยละ ๕๒.๒๔) และเพศหญิง จำนวน ๑,๐๒๑,๐๙๙ คน (ร้อยละ ๔๗.๗๖) โดยลำดับที่ ๒ ของความพิการคือ การได้ยินหรือสื่อความหมายมีจำนวน ๓๙๘,๖๕๙ คน (ร้อยละ ๑๘.๖๕)^{๑๙} ตามรายงานขององค์การอนามัยโลก (WHO) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ พบว่า มากกว่าร้อยละ ๕ ของประชากรโลกหรือประมาณ ๓๖๐ ล้านคนกำลังประสบปัญหาสูญเสียการได้ยิน โดยคิดเป็นผู้ใหญ่ ๓๒๘ ล้านคน และเด็ก ๓๒ ล้านคน โดยความบกพร่องทางการได้ยินจะหมายถึง การที่ไม่สามารถได้ยินได้ เทียบเท่ากับบุคคลที่มีความสามารถในการได้ยินปกติที่สามารถรับฟังเสียงด้วยหูทั้ง ๒ ข้างตั้งแต่ระดับ ๒๕ เดซิเบลขึ้นไป ซึ่งจะถือว่าเป็นบุคคลที่สูญเสียการได้ยิน (Hearing loss) หน่วยวัดความดังของเสียงคือ เดซิเบล (Decibel) นักตรวจวัดการได้ยินจะใช้เสียงบริสุทธิ์ที่มีความถี่ ๕๐๐ ๑๐๐๐ และ ๒๐๐๐

^{๑๖} ความรู้เกี่ยวกับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน, <https://elearning.psru.ac.th/courses>

^{๑๗} ลูกมีความบกพร่องทางการได้ยิน (Children with Hearing Impairment), มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ <https://fcdthailand.org/library-type>

^{๑๘} สถิติคนพิการทางการได้ยิน ๒๕๖๕, <https://nadt.or.th/pages/stat๖๕>

^{๑๙} ข้อมูลประชากรประเทศไทยจาก สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔, <https://www.isranews.org>article>ข้อมูลประชากร>

เอ็ทซ์ เป็นหลักในการวัดสมรรถภาพทางการได้ยิน เนื่องจากเป็นช่วงความถี่ของเสียงพูดมนุษย์ และในระดับความดังที่ ๕ ๑๐ ๑๕ ๒๐ ๒๕ ๓๐...เดซิเบล แล้วนำความสามารถในการได้ยินทั้ง ๓ ความถี่นั้นมาเฉลี่ยกันเป็นผลของระดับการได้ยินของหูข้างที่ตรวจวัดนี้ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบสมรรถภาพการได้ยินแบบพิเศษที่ใช้บ่อยในปัจจุบัน ๒ ประเภทคือ

๑. การตรวจวิเคราะห์หูชั้นกลาง เป็นการใช้อุปกรณ์พิเศษที่ปล่อยเสียงและความดันอากาศเข้าไปในช่องหูประมาณ ๕ นาที ผลการตรวจจะแสดงออกมาเป็นกราฟเรียกว่า tympanogram ซึ่งจะบอกถึงสภาพในโพรงหูชั้นกลางว่าเป็นอย่างไร

๒. การตรวจด้วยคลื่นการได้ยินเป็นการตรวจหาคลื่นการได้ยินในก้านสมอง โดยใช้เครื่องตรวจพิเศษที่มีขั้วประจุไฟฟ้าและทำหน้าที่รับการได้ยินที่เกิดในก้านสมองส่งไปให้คอมพิวเตอร์ที่อยู่ในตัวเครื่องเพื่อจัดคลื่นอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คลื่นการได้ยินออกไป

ประเภทของการบกพร่องทางการได้ยิน

โดยทั่วไปจะแบ่งกลุ่มผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่พอมีการได้ยินหลงเหลืออยู่เรียกว่า หูตึง กับกลุ่มที่ไม่สามารถรับฟังเสียงได้เลย เรียกว่า หูหนวก นั่นคือ

๑. คนหูหนวก (Deaf) หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีอาการหูตึงรุนแรง (Profound) โดยอาจได้ยินเพียงเล็กน้อยเท่านั้นหรืออาจไม่ได้ยินเลย และจะสื่อสารโดยใช้ภาษามือ (Sign language) โดยทั่วไปจะหมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางการได้ยิน ไม่ว่าจะใช้หรือไม่ใช้เครื่องช่วยฟังก็ตาม ซึ่งจากการตรวจการได้ยินจะสูญเสียการได้ยินประมาณ ๙๐ เดซิเบลขึ้นไป ไม่สามารถได้ยินเสียงพูดดัง ๆ อาจรับรู้เสียงบางเสียงได้จากการสั่นสะเทือน ไม่สามารถใช้การได้ยินได้เต็มประสิทธิภาพ คนหูหนวกอาจสูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิด หรือสูญเสียการได้ยินภายหลัง

๒. คนหูตึง (Hard of hearing) หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับน้อย (Mild) ถึงมาก (Severe) โดยทั่วไปจะสามารถพูดคุยสื่อสารได้ และยังสามารถใช้เครื่องช่วยฟัง (Hearing aids) การแสดงคำบรรยาย (Captioning) รวมทั้งเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยการฟังและการได้ยิน (Assistive listening devices) อีกทั้งผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมาก ยังสามารถใช้ประสาทหูเทียม (Cochlear implant) ซึ่งเป็นชุดอุปกรณ์ที่ผ่าตัดฝังเข้าไปในหูส่วนในได้ บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้างสามารถได้ยินได้ ไม่ว่าจะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม หากตรวจการได้ยินจะพบว่าการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า ๙๐ เดซิเบล ระดับการได้ยินอาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยดังนี้

๐ หูตึงน้อย (Mild) คือ ตึงเล็กน้อย (๒๖-๔๐ เดซิเบล)

๐ หูตึงปานกลาง (Moderately severe) คือ ตึงปานกลาง (๔๑-๕๕ เดซิเบล)

๐ หูตึงมาก (Severe) คือ ตึงมาก (๕๖-๗๐ เดซิเบล)

๐ หูตึงรุนแรง (Profound) คือ ตึงรุนแรง (๗๑-๙๐ เดซิเบล)

โดยความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเกิดได้กับหูข้างเดียวหรือทั้ง ๒ ข้าง และเป็นสาเหตุของความยากลำบากในการได้ยินเสียงพูด ทางแพทย์ ได้จัดระดับการสูญเสียการได้ยินไว้ ๖ ระดับ

ระดับ การได้ยิน	ค่าเฉลี่ยการได้ยิน	ความสามารถในการเข้าใจ
๑ ปกติ	๐-๒๕ เดซิเบล	ได้ยินเสียงพูด กระซิบ ไม่ลำบากในการฟัง
๒ หูตึงเล็กน้อย	๒๖-๔๐ เดซิเบล	ไม่ได้ยินเสียงพูดเบา ๆ แต่ได้ยินเสียงพูดปกติ
๓ หูตึงปานกลาง	๔๑-๕๕ เดซิเบล	ไม่ได้ยินเสียงพูดปกติต้องพูดดังกว่าปกติจึงได้ยิน
๔ หูตึงมาก	๕๖-๗๐ เดซิเบล	พูดเสียงดังแล้วยังไม่ได้ยิน
๕ หูตึงรุนแรง	๗๑-๙๐ เดซิเบล	ต้องตะโกนหรือใช้เครื่องขยายเสียงจึงได้ยินแต่ก็ไม่ชัด
๖ หูหนวก	๙๑ เดซิเบลขึ้นไป	ถึงตะโกนหรือขยายเสียงแล้วยังไม่ได้ยินและไม่เข้าใจ

ส่วนทางการศึกษานั้น จะแบ่งระดับการได้ยินตามความต้องการพิเศษของผู้สูญเสียทางการได้ยิน หรือตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา โดยจะแบ่งการสูญเสียการได้ยินเป็น ๔ ระดับคือ

ระดับการได้ยิน	ค่าเฉลี่ยการได้ยิน	ความต้องการการศึกษาพิเศษ
๑	๓๕-๕๔ เดซิเบล	ส่วนใหญ่ไม่ต้องการการศึกษาพิเศษ แต่ต้องการความช่วยเหลือด้านสวมใส่เครื่องช่วยฟัง
๒	๕๕-๖๙ เดซิเบล	ต้องการการศึกษาพิเศษบ้าง ต้องการความช่วยเหลือด้านสวมใส่เครื่องช่วยฟัง การฝึกพูด และการแก้ไขการพูด
๓	๗๐-๘๙ เดซิเบล	ต้องการการศึกษาพิเศษ ต้องการความช่วยเหลือด้านการสวมใส่เครื่องช่วยฟัง การฝึกฟัง-พูด การสอนภาษา การแก้ไขการพูดและบริการพิเศษทางการศึกษา
๔	๙๐ เดซิเบล	ต้องการการศึกษาพิเศษ เช่นเดียวกับระดับที่ ๓ และการใช้ประโยชน์จากการได้ยินมีน้อยที่สุด จึงจำเป็นต้องใช้ภาษามือช่วยในการสื่อสาร

สาเหตุการบกพร่องทางการได้ยิน

ความบกพร่องทางการได้ยินเกิดจากหลายสาเหตุ อาทิ ปัจจัยทางพันธุกรรม การติดเชื้อบางประเภท เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ (Meningitis) การได้รับยาที่ก่อให้เกิดพิษต่ออวัยวะและเส้นประสาทในการได้ยิน การฟังเสียงที่ดังเกินไป รวมไปถึงปัจจัยด้านอายุ ทั้งนี้ความบกพร่องทางการได้ยินจะนำไปสู่ปัญหาทางด้านพฤติกรรม สังคม อารมณ์ และการเรียนรู้ ในเด็กจะส่งผลกระทบต่อชีวิตการทำงานในอนาคตและการใช้ชีวิตประจำวันทั่วไป มีผลวิจัยพบว่า กว่าครึ่งของอาการหูตึงและหูหนวกสามารถป้องกันไม่ให้ลุกลามได้ หากบุคคลได้รับการรักษาที่สาเหตุด้วยสาธารณสุขมูลฐาน (Primary health care) ภาวะความบกพร่องทางการได้ยินสามารถจำแนกได้เป็น ๓ ประเภทคือ

- การนำเสียงบกพร่อง (Conductive hearing loss) เกิดจากเสียงไม่สามารถผ่านหูชั้นนอกเข้าสู่หูชั้นในได้ ซึ่งมักเป็นผลมาจากช่องหูถูกกีดขวางด้วยขี้หูหรือของเหลวที่เกิดจากการติดเชื้อ เช่น เลือดและหนอง หรือเกิดจากแก้วหูทะลุ รวมไปถึงความผิดปกติของกระดูกหูด้วยเช่นกัน
- การรับเสียงบกพร่อง (Sensorineural hearing loss) เกิดจากการที่เซลล์ขนในอวัยวะรูปหอย

โชนงในหูชั้นใน (Cochlea) หรือเส้นประสาทการได้ยิน (Auditory nerve) เสียหาย ทั้งที่เสื่อมไปตามอายุและเป็นผลมาจากการบาดเจ็บ

- ความบกพร่องแบบผสม (Mixed hearing loss) เป็นลักษณะความผิดปกติร่วมกันระหว่างการนำเสียงบกพร่องและการรับเสียงบกพร่อง

สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยิน แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

- ปัจจัยแต่กำเนิด (Congenital causes) นำไปสู่ภาวะบกพร่องทางการได้ยินในทันทีที่กำเนิดหรือหลังกำเนิดเพียงเล็กน้อย โดยอาจเกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวกับกรรมพันธุ์ (hereditary genetic factors) หรือไม่เกี่ยวข้องกับกรรมพันธุ์ (non-hereditary genetic factors) หรือเกิดจากภาวะแทรกซ้อน (complications) ตอนอยู่ในครรภ์และในช่วงแรกเกิด สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยินที่เกิดแต่กำเนิดได้แก่
 - โรคหัดเยอรมัน (Rubella) ซิฟิลิส (Syphilis) หรือโรคติดเชื้ออื่นๆ จากมารดาในขณะตั้งครรภ์
 - ทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อย
 - ภาวะขาดออกซิเจนแรกคลอด (birth asphyxia)
 - การใช้ยาที่ก่อให้เกิดพิษต่ออวัยวะและประสาทในการได้ยินอย่างไม่เหมาะสมในขณะตั้งครรภ์ เช่น อะมิโนไกลโคไซด์ (Aminoglycosides) ยาขับปัสสาวะ (Diuretics)
 - เด็กเป็นโรคดีซ่านฉับพลัน (Severe Jaundice) ในช่วงแรกเกิด ซึ่งสามารถทำลายเส้นประสาทการได้ยินของทารกได้
- ปัจจัยที่ได้มาหลังกำเนิด (Acquired causes) ที่สามารถนำไปสู่ภาวะบกพร่องทางการได้ยินได้ในทุกช่วงอายุ ได้แก่
 - โรคที่เกิดจากการติดเชื้อ เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ (Meningitis) โรคหัด (Measles) และโรคคางทูม (Mumps) ที่นำไปสู่ภาวะหูตึงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดในเด็ก
 - การติดเชื้อเรื้อรังในหู ซึ่งมักแสดงในลักษณะโรคหูน้ำหนวก (Discharging ears) โดยนอกจากนำไปสู่ภาวะหูตึงแล้ว ยังเป็นสาเหตุของโรคแทรกซ้อนที่รุนแรง เช่น ฝีในสมอง (Brain abscesses) และโรคหัด
 - การสะสมของของเหลวในหู จนทำให้หูชั้นกลางอักเสบ (Otitis Media)
 - การใช้ยาที่ก่อให้เกิดพิษต่ออวัยวะและประสาทในการได้ยินไม่ว่าในช่วงวัยใดก็ตาม
 - ความบาดเจ็บที่เกิดขึ้นต่อศีรษะหรือหู
 - การฟังเสียงที่ดังเกินไปอย่างต่อเนื่อง
 - อาการหูตึงที่แปรผันตามอายุหรือ อาการประสาทหูบกพร่องในวัยชรา (Presbycusis) ซึ่งเกิดจากการเสื่อมของเซลล์อันเกี่ยวกับกระแสประสาท
 - ขี้หู รวมทั้งสิ่งแปลกปลอมที่ขวางอยู่ในช่องหู สามารถเป็นสาเหตุของปัญหาความ

บกพร่องทางการได้ยินได้ในบุคคลทุกวัย เพียงแต่ลักษณะความหูตึงจากสาเหตุนี้ส่วน
ใหญ่จะเป็นเพียงระดับน้อย และสามารถแก้ไขได้ในทันที

ทั้งนี้สำหรับเด็กแล้ว การสะสมของของเหลวในหูจนทำให้หูชั้นกลางอักเสบถือเป็นสาเหตุหลักอัน
นำไปสู่ปัญหาความบกพร่องทางการได้ยิน

ผลของความบกพร่องทางการได้ยิน

เมื่อมีความผิดปกติเกิดขึ้นกับประสาทสัมผัสทางหู ย่อมหมายถึงการใช้ชีวิตที่ผิดปกติตามไปด้วย
โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในเด็กอันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการได้ยินมักได้แก่

- เด็กมีพัฒนาการทางสังคมที่ช้า
- เด็กขาดความภูมิใจและมั่นใจในตนเอง ซึ่งกระทบต่อความสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัว
- เนื่องจากเด็กมีปัญหาในการฟัง การเข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มจึงเป็นเรื่องที่ยาก เด็กไม่สามารถ
เข้าร่วมกิจกรรมหรือเล่นสนุกกับเพื่อนได้
- เด็กรู้สึกแตกต่างไปจากคนอื่น เพราะไม่สามารถใช้โทรศัพท์มือถือ หรือฟังเพลงได้เหมือนเพื่อน
- เด็กรู้สึกอาย เนื่องจากตนเองจำเป็นต้องตะโกนเวลาพูด ทำให้เด็กกลัวการสนทนาและแยกไปอยู่
คนเดียว
- เด็กมักมีพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารที่ช้าและบกพร่อง
- เด็กกลัวการพูดผิด จึงยิ่งระมัดระวังเวลาพูด ส่งผลให้ไม่กล้าพูด
- เด็กมีปัญหากับเพื่อนเนื่องจากสื่อสารกันไม่เข้าใจ หรือเกิดความหงุดหงิดจากความไม่เข้าใจ
- เด็กที่มีปัญหาความบกพร่องทางการได้ยินจำนวนประมาณ ๑ ใน ๓ มักขาดการยับยั้งชั่งใจ
อารมณ์สับสน และไม่สนใจการเรียน
- เด็กหลายคนลาออกจากโรงเรียนเพราะไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ เป็นเหตุให้เด็กขาด
การศึกษา ที่ส่งผลต่อไปยังอนาคตการทำงาน
- เด็กขาดความปลอดภัยในชีวิต เนื่องจากไม่สามารถรับรู้สัญญาณอันตรายที่แจ้งเตือนทางเสียงได้

โดยทั่วไปการพัฒนาการทางด้านภาษาและการสื่อสารถือเป็นหัวใจของพัฒนาการของเด็ก ซึ่ง
ความบกพร่องทางการได้ยิน และความไม่เข้าใจความต้องการพื้นฐานของเด็กหูหนวกหรือหูตึงเปรียบ
เสมือนกำแพงขวางกั้นพัฒนาการทางสังคม อารมณ์ และสติปัญญา และกีดขวางไม่让孩子ได้พัฒนา
ศักยภาพของตนเอง และเด็กเหล่านี้มีแนวโน้มในการต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว มักตกเป็นผู้ถูกรังแกหรือถูกใช้
ความรุนแรง มีผลการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งส่วนใหญ่มักอยู่ในครอบครัวที่มีรายได้น้อย และเมื่อโตขึ้นก็มัก
ไม่ได้รับเข้าทำงาน จึงเห็นได้ว่าความบกพร่องทางการได้ยินจะส่งผลต่อการใช้ชีวิตของเด็กโดยตรง เพราะ
นอกจากจะขาดโอกาสในการมีชีวิตที่ดีเพราะเกิดมาในครอบครัวที่ยากจนแล้ว ยังต้องขาดโอกาสในการมี
ชีวิตที่เป็นปกติ มีผลกระทบไปสู่ปัญหาการใช้ชีวิตด้านอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้นการแก้ไขปัญหาด้วยความรู้
และความเข้าใจที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ความบกพร่องทางการได้ยินถือเป็นความผิดปกติที่
สามารถหลีกเลี่ยง ป้องกัน และสามารถรักษาได้ หรืออย่างน้อยที่สุดเทคโนโลยีในปัจจุบันก็สามารถช่วย

เหลือผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเหล่านี้นี้ได้ไม่มากนักน้อย หรือแม่ผู้ตั้งครรภ์รักษาสุขภาพและปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ ระวังระวังการรับประทานยา ปัญหาความบกพร่องทางการได้ยินของลูกก็สามารถป้องกันได้ล่วงหน้าตั้งแต่เมื่อเด็กยังอยู่ในครรภ์ แต่ถ้าหากเด็กเกิดมาพร้อมความผิดปกติ หรือความเสี่ยงอันจะนำไปสู่ปัญหาความบกพร่องทางการได้ยิน เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ การวินิจฉัยและตรวจพบความผิดปกติ รวมทั้งการรักษาในทันทีย่อมสามารถป้องกันปัญหาได้ เช่น ในกรณีเด็กที่มีปัญหาในลักษณะการนำเสียงบกพร่องที่เกิดจากการอักเสบและมีของเหลวไหลออกมาร่วมด้วย (Glue ear) ถ้าได้รับการรักษาที่เหมาะสมจะหายขาดได้ภายใน ๓ เดือนหรือร้อยละ ๙๕ จะหายขาดได้ภายใน ๑ ปี ปัญหาอีกจะไม่เรื้อรังไปจนพ้นวัยเด็ก มิเช่นนั้นจะหมายถึงภาวะความผิดปกติของหูมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะไปสู่ปัญหาที่ใหญ่กว่าได้ ถึงแม้เด็กจะได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นผู้ป่วยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่างถาวรแต่อาจเกิดขึ้นในช่วงแรกของชีวิตและถ้าเด็กได้ใช้เครื่องช่วยฟังตั้งแต่นั้นๆ (ก่อนอายุ ๖ เดือน) หรือได้รับการรักษาที่มีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว โรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ และแพทย์ โอกาสที่เด็กจะมีพัฒนาทางภาษา การพูด สังคม และอารมณ์ที่ดีก็จะสูงขึ้นไปด้วย

ความบกพร่องทางการได้ยินทางจิตวิทยา

ในกระบวนการรับรู้ของเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินจะใช้สายตาเป็นหลักในการติดต่อและสำรวจสิ่งต่างๆ เขาจะมองไปรอบๆ ตัวเพื่อรู้ว่าสิ่งแวดล้อมยังเป็นปกติดี และเมื่อมีความเปลี่ยนแปลงบางอย่างปรากฏแก่สายตาแม้เพียงเล็กน้อยเขาก็จะรู้สึกได้ทันที เพราะเขาจะหมั่นมองและสังเกตสำรวจความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ปรากฏในลานสายตา ซึ่งเป็นวิธีเดียวที่ทำให้เขาสบายใจและมีสภาพจิตอยู่ในสภาวะสมดุล คนหูหนวกก็เหมือนคนหูดีต่างกันตรงที่ว่าเขาต้องใช้ประสาทสัมผัสอื่นเข้าช่วยประสาทที่บกพร่องไป ด้วยเหตุนี้จึงมีความพยายามจากสังคมและรัฐที่จะช่วยคิดค้นวิธีการสื่อสารความหมายให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้สามารถเข้าใจกันได้กับโลกภายนอก วิธีสื่อสารที่ใช้แพร่หลายมีดังนี้

๑. การพูด (Speech) ใช้ได้กับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่มากนัก เหมาะกับคนหูตึงเล็กน้อยไปจนถึงหูตึงปานกลาง หากหูตึงมากขึ้นไปจะใช้การสื่อสารโดยการพูดไม่ได้ผลหรือน้อยมาก

๒. ภาษามือ (Sign Language) เหมาะกับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับมากหรือหูหนวก ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถสื่อสารกับคนอื่นได้โดยการพูด จึงต้องใช้ภาษามือแทน

๓. การสะกดนิ้วมือ (Finger Spelling) เป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งของคนหูหนวก โดยใช้มือทำท่าแทนตัวอักษร ๑ ท่ามือ แทน ๑ ตัวอักษร การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือในภาษาไทยประยุกต์มาจากการสะกดนิ้วมือของภาษาอังกฤษ แต่มีความแตกต่างตรงที่มีตัวสะกดมากกว่าเพราะพยัญชนะไทยมีมากกว่าภาษาอังกฤษ และยังมีสระ วรรณยุกต์เพิ่มขึ้นอีกด้วยในการสะกดหรือประสมตัวอักษรเป็นคำ

๔. การอ่านริมฝีปาก (Lip Reading) หมายถึง การที่“ผู้ฟัง”หรือ“คู่สนทนา”พยายามเดาคำพูดของผู้พูดโดยสังเกตจากลักษณะการเคลื่อนไหวริมฝีปากของผู้พูดเพื่อให้เข้าใจคำพูด ความหมายของเรื่องในบางครั้งต้องสังเกตลักษณะสีหน้าท่าทาง การเคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัวของผู้พูดประกอบด้วย การสังเกตริมฝีปากและการเคลื่อนไหวของริมฝีปากเรียกว่า การอ่านริมฝีปาก (Lip Reading) แต่การสังเกต

การเคลื่อนไหวของผู้พูดประกอบการเคลื่อนไหวริมฝีปากเรียกว่า การอ่านคำพูด (Speech Reading)

๕. ท่าแนะคำพูด (Cued Speech) เป็นการสื่อสารที่ผู้พูดจะแสดงท่ามือในลักษณะต่างๆ ประกอบคำพูด เพื่อให้ผู้ฟัง (ดู) เข้าใจความหมายของการพูดได้ดียิ่งขึ้น ท่ามือที่ใช้ถูกกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ แต่ละท่ามีความหมายเฉพาะ และผู้พูดจะวางมือในระดับต่ำกว่าคางเล็กน้อย ไม่วางมือไว้ในตำแหน่งอื่น ๆ และใช้มือเพียงข้างเดียวเท่านั้น

๖. การสื่อสารรวม (Total Communication) เป็นการใช่วิธีสื่อสารหลายวิธีรวมกับการพูด หรือใช้วิธีพูดรวมกับภาษามือและภาษาท่าทางอื่นๆ ซึ่งผู้พูดจะพูดและใช้ภาษามือไปพร้อมกับการพูดและอาจแสดงความรู้สึกออกทางสีหน้า และใช้ท่าทางอื่นๆ ประกอบเพื่อให้ผู้ฟังเดาความหมายในการแสดงออกประกอบคำพูดของผู้พูดทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น นอกจากการพูด การใช้ภาษามือ การแสดงท่าทางประกอบแล้ว อาจใช้วิธีอ่านริมฝีปาก ท่าแนะคำพูด การสะกดตัวอักษรด้วยนิ้วมือ การอ่าน การเขียน หรือวิธีสื่อสารรวมกันตั้งแต่สองวิธีขึ้นไป เรียกว่า “ การสื่อสารรวม ”

พัฒนาการอารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

การหูหนวกเป็นปัญหาระยะยาวที่เป็นอุปสรรคต่อชีวิตการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน ปัญหาสำคัญจากการพิการ/บกพร่องทางการได้ยินคือ การสื่อสารที่ไม่เข้าใจ ทำให้ ๑ ใน ๓ ที่เด็กลาออกจากโรงเรียนเพราะไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน เด็กที่ขาดการเรียนจะส่งผลไปถึงชีวิตในอนาคตและการทำงาน เด็กจะมีพัฒนาการทางสังคมและภาษาที่ช้าและบกพร่อง ไม่กล้าพูด กลัวพูดผิด หรืออายเพราะต้องตะโกน ไม่สามารถใช้โทรศัพท์ มือถือ หรือฟังเพลง ขาดความภูมิใจและมั่นใจในตนเองส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัว เด็กขาดความปลอดภัยในชีวิต เนื่องจากไม่สามารถรับรู้สัญญาณอันตรายที่แจ้งเตือนทางเสียงได้ ดังนั้นความไม่เข้าใจความต้องการพื้นฐานของเด็กหูหนวกหรือหูตึงจะขวางกั้นการพัฒนาทางสังคม อารมณ์ สติปัญญา และศักยภาพของตนเอง นอกจากนี้เด็กยังตกเป็นผู้ถูกรังแกหรือถูกใช้ความรุนแรง ผลการเรียนที่ถูกตัดสินว่าต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งส่วนใหญ่มักอยู่ในครอบครัวรายได้ต่ำ ขาดโอกาสมีชีวิตที่เป็นปกติในด้านอื่นๆ เมื่อโตขึ้นก็มักไม่ได้รับเข้าทำงาน จึงเห็นได้ว่าปัญหาการหูหนวกส่งผลต่อการใช้ชีวิตโดยตรง

ผลกระทบจากการมีความบกพร่องของการได้ยินที่สำคัญอย่างแรกคือ อารมณ์ ที่เป็นภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปตามความรู้สึกทั้งในด้านที่ทำให้เราเป็นสุข เช่น ปิติยินดี ฟังพอใจ และในด้านที่ทำให้เราเป็นทุกข์ เช่น โกรธ กลัว เศร้า เป็นต้น ความเข้มของอารมณ์จะแตกต่างกันไปจากระดับเล็กน้อยจนถึงมากที่สุด อารมณ์ที่รุนแรงจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เช่น ความเครียด แสดงออกได้ทางสีหน้า หรือร่างกายเช่น ปวดท้อง ปวดศีรษะ เป็นต้น ร่างกายของแต่ละคนจะสนองต่ออารมณ์แต่ละอย่างแตกต่างกันไป บางคนกลัวอาจหน้าแดงแต่บางคนอาจหน้าซีด การแสดงออกของอารมณ์ขึ้นอยู่กับ การรับรู้ การเรียนรู้ และวุฒิภาวะของแต่ละบุคคล ดังนั้นจึงมีสมมติฐานหลายประการที่คนทั่วไปและนักวิชาการได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า สภาพหูหนวกน่าจะก่อให้เกิดลักษณะของความกังวลเกินเหตุ (paranoid) ในขณะที่นักการศึกษาถือว่าเด็กหูหนวกตั้งแต่แรกเกิดหรือหูหนวกในวัยทารกจะมีการปรับตัว

ทางอารมณ์ดีกว่าเพราะยังไม่รู้ว่าการไต่ยีนคืออะไร ทั้งหมดนี้มาจากสาเหตุของสังคม สิ่งแวดล้อมที่เด็กหรือบุคคลผู้พิการทางการไต่ยีนอาศัยเป็นสมาชิกอยู่ที่จะทำให้เด็กๆ เหล่านี้เกิดการเรียนรู้พัฒนาทางอารมณ์อย่างไรจนกลายเป็นนิสัย พฤติกรรม และบุคลิกภาพของตนขึ้นมา

การพัฒนาทางสังคมจะหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มคนมารวมกัน พฤติกรรมของมนุษย์นั้นจะได้รับอิทธิพลมาจากสังคมที่ตนเกี่ยวข้องเป็นสมาชิกอยู่ การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ตามสภาพสังคมของเขาก็คือ การศึกษาถึงจิตวิทยาสังคม รากฐานสำคัญของการเกิดพฤติกรรมนั้นที่เกี่ยวกับการรับรู้ เรียนรู้ของบุคคลเป็นสำคัญ บุคคลที่มีประสาทสัมผัสบกพร่องย่อมจะมีการรับรู้ข้อมูลที่แตกต่างไป อาทิ คนหูหนวก หรือคนหูตึง ข้อมูลที่ได้รับก็จะสูญหายหรือบิดเบือนไปจากบุคคลปกติ ซึ่งส่งผลถึงการคิดการกระทำโดยตรง ความเข้าใจถึงโลกภายนอกและสิ่งแวดล้อมของตนก็ผิดแปลกไปจากคนปกติหรือผู้พิการด้านอื่นๆ ที่แตกต่างกัน การศึกษาถึงวุฒิภาวะทางสังคมของบุคคลผู้บกพร่องทางการไต่ยีนก็จะพบว่าด้อยกว่าคนปกติ แต่การฝึกฝนอย่างคงที่ในช่วงเวลาต่อเนื่องจะช่วยให้เด็กหูหนวกก้าวไปสู่วุฒิภาวะทางสังคมได้ ทั้งในการดูแลตัวเอง การเข้าสังคม การสร้างสัมพันธภาพ การมีอาชีพ และจะเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพไปด้วย

บุคลิกภาพจะเป็นลักษณะประจำของบุคคลและแนวทางของพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่ได้มาจากการเรียนรู้ บุคคลแต่ละคนจะมีบุคลิกภาพไม่ซ้ำกัน เพราะต่างคนก็มีประสบการณ์ชีวิต สิ่งแวดล้อม สังคม ครอบครัว วิธีการรับรู้จากประสาทสัมผัสต่างกันในช่วงเวลาที่ต่างกัน ดังนั้นแต่ละคนจึงมีลักษณะเฉพาะตัว คนที่มีความบกพร่องทางการไต่ยีนไม่ใช่เป็นคนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม แต่เป็นลักษณะพฤติกรรมของกลุ่มประชากรผู้มีความบกพร่องทางการไต่ยีนที่มีหลายรูปแบบเช่นเดียวกับคนปกติ เพียงแต่บางคนมีปัญหามากในการปรับตัว บางคนมีปัญหาเรื่องภาษาสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ โดยทั้งเด็กปกติและ HiC จะมีลักษณะบางสิ่งที่ถูกกำหนดมาตั้งแต่ก่อนคลอดได้แก่ ลักษณะทางพันธุกรรมทั้งภายในและภายนอก และบางสิ่งที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูหลังการคลอด ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ความผูกพันทางร่างกาย อารมณ์ และทัศนคติของพ่อแม่ ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และการปรับตัวของ HiC คือ ระดับความมากน้อยของการสูญเสียการไต่ยีน และอายุที่เริ่มสูญเสียการไต่ยีน มีแนวคิดที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาต่างๆ เช่น ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน (Erikson) ทฤษฎีจิตวิทยาปัจเจกชนหรือจิตวิทยาเอ็กต์ตบุคคลของอัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีจิตวิทยาการรู้คิดและปัญญา เป็นต้น มาใช้อธิบายบุคลิกภาพของผู้มีความบกพร่องทางการไต่ยีนไว้ ๘ ขั้นตอนตามช่วงอายุ^{๒๐} ดังนี้

ระยะที่ ๑ ระยะความไว้วางใจ VS ความไม่ไว้วางใจ (๐ – ๘ เดือน)

^{๒๐} ดุสิตา ตีบุคำและประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (๒๕๕๓), อิทธิพลของลักษณะเป้าหมายของบิดามารดาที่มีต่อพฤติกรรมและความรู้สึกลูกอยากเรียนและผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีลักษณะเป้าหมายส่วนตนของนักเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย/กรุงเทพฯ. DOI : [https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve DOI=๑๐.๑๔๔๕๗/CU.the.๒๐๑๐.๕๑๑](https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve%20DOI=๑๐.๑๔๔๕๗/CU.the.๒๐๑๐.๕๑๑)

ทารกสามารถรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งหมด แต่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องใช้เวลามากกว่าเด็กปกติเป็นอันมากจึงจะสามารถรับรู้สัญญาณที่สามารถคาดคะเนล่วงหน้าได้ เช่น เสียงเดินของแม่ เสียงขูดกระทะทักกัน เสียงปlobby เสียงเท่กล่อม เป็นต้น

ระยะที่ ๒ ระยะอัตโนมิติ VS ความอับอายและความสงสัย (๑๘ – ๓๐ เดือน)

ระยะนี้เป็นช่วงที่ภาษาเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตเด็กปกติจะสนุกกับการใช้คำและภาษาช่วยให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการใช้เหตุผล เช่น การสัญญา การสอนสิ่งควรทำไม่ควรทำ แต่สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (HiC) ยากที่จะมีการติดต่อในลักษณะนี้ได้ ผู้ใหญ่จึงมักทำสิ่งต่างๆ โดยไม่อธิบาย และเด็กต้องเชื่อฟังโดยไม่จำเป็นต้องรู้เหตุผล

ระยะที่ ๓ ระยะความคิดริเริ่ม VS ความรู้สึกผิดชอบ (๒ ½ - ๖ ขวบ)

ระยะนี้เด็กเริ่มเข้ารับการศึกษาอย่างเป็นทางการในโรงเรียน ในขณะที่เด็กอนุบาลทั่วไปเริ่มเรียนรู้ทักษะทางสังคมที่กว้างขึ้น เรียนรู้ทักษะพื้นฐานของการเรียนทางวิชาการ แต่การศึกษาของ HiC จะมุ่งเน้นพัฒนาเฉพาะด้านเช่น ฟีกฟัง ฟีกพูด แก้ไขการพูด การเรียนภาษามือ หรือสะกดนิ้วมือ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาให้ดีที่สุด แต่เด็กไม่สามารถแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ หรือกิจกรรมแบบเด็กปกติในวัยเดียวกัน

ระยะที่ ๔ ระยะปมเด่น VS ปมด้อย (๖ – ๑๒ ขวบ)

ความยุ่งยากในการเรียนรู้อันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางภาษาของ HiC จะทวีความเข้มข้นตามลำดับอายุ ที่อันตรายที่สุดคือ การให้เด็กทำงานและคิดในวงจำกัด จนเด็กกลายเป็นผู้ตามที่ได้รับความคิด เด็กจะเกิดความท้อถอยที่จะหัดเลียนแบบ หัดใช้ภาษา การสูญเสียความหวังเช่นนี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าเหว่ เปลาเปลี่ยน

ระยะที่ ๕ ระยะความจริง VS ความคิดฝัน (๑๓ – ๑๘ ปี)

ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงของการขยายพฤติกรรม ความต้องการที่สำคัญคือ การไว้วางใจตนเองและผู้อื่น เด็กวัยรุ่นจะแสวงหาบุคคลและแนวคิดที่เขาเชื่อและวางใจ ระยะนี้ HiC จะตกอยู่ในสภาวะ ๒ แบบคือ ต้องยอมรับความไม่สามารถบางประการของตัวเอง และต้องรับรู้การเปลี่ยนสภาพจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ ความทะเยอทะยานใฝ่ฝันของเด็กหนุ่มคือ การพยายามเอาชนะความบกพร่องของตัวเอง โดยหาทางเด่นในเรื่องอื่น บางรายก็ประสบความสำเร็จ แต่ส่วนใหญ่มักเป็นเพียงความฝันและจะยิ่งเกิดความผิดหวังเมื่อความฝันนั้นไม่เป็นจริง

ระยะที่ ๖ ระยะการเลือกคู่ครอง VS การแยกตัวตามลำพัง (๑๙ – ๒๔ ปี)

ระยะนี้เด็กจะสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน จึงเป็นช่วงของการเลือกคู่ครอง HiC ส่วนมากจะแต่งงานกันเองหรือกับเด็กที่พิการด้านอื่นเพราะสามารถเข้าใจและยอมรับในกันและกัน สามารถสร้างความสุขในชีวิตสมรสได้ดีถือเป็นการปรับตัวที่ดี เขาจะติดตามข่าวคราวของเพื่อนฝูงและจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมของตนขึ้นซึ่งจะใช้ภาษามือเป็นหลักในการติดต่อกัน แต่สังคมของคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก็จะเหมือนกับสังคมของคนปกติ ที่มีหลายคนไม่ประสงค์จะมีคู่ครองด้วยไม่แน่ใจว่าจะได้คู่ครองที่จริงใจและ

เหมาะสมกับตน บางครั้งก็มีการแตกแยก หย่าร้างกันเกิดขึ้น หรือลักษณะของ LGBTแบบคนปกติเพราะความสนิทสนมไว้วางใจกันหรือจากการเรียนรู้ใกล้ชิดเข้าใจกัน

ระยะที่ ๗ ระยะการให้กำเนิด VS ความเฉื่อยชา (๒๕ – ๕๐ ปี)

ระยะนี้ผู้บกพร่องทางการได้ยินส่วนใหญ่จะออกทำงาน หลายคนพบว่าตนเองไม่มีก้าวหน้าในการทำงานตามความคาดหวังเนื่องจากขาดทักษะในการสื่อสาร แม้จะมีสติปัญญาหรือทักษะในการทำงานเท่ากับคนปกติ แต่ไม่สามารถสื่อสารออกมาให้นายจ้างและคนปกติรอบข้างเข้าใจ จึงมักถูกมองว่าคนหูหนวกเป็นคนขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ ไม่กล้าไว้วางใจให้รับผิดชอบงานที่สำคัญ ซึ่งทำให้คนหูหนวกเกิดความรู้สึกคับข้องใจ หาททางแก้ไขไม่ได้ จิตตก เครียด หดหู่ เบื่องาน ปล่อยชีวิตไปตามยถากรรม เฉื่อยชา ท้อถอยต่อชีวิตและโชคชะตา บางคนหนีออกไปจากสังคม

ระยะที่ ๘ การปลงตก VS ความผิดหวัง (๕๐ ปีขึ้นไป)

ผู้บกพร่องทางการได้ยินที่ดำเนินชีวิตมาถึงวัยนี้ย่อมผ่านประสบการณ์ต่างๆ มากมายหลายรูปแบบ ทั้งความผิดหวัง ความสมหวัง ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตจะค่อย ๆ สะสม ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับตนเอง แต่เนื่องจาก HiC มีปัญหาเรื่องการสื่อสารไม่สามารถระบายความรู้สึกนึกคิดปรึกษากับผู้ใดให้ผ่อนคลายได้ จึงทำให้มีความผิดปกติทางจิต รู้สึกโดดเดี่ยวในโลกนี้ ว่าเหว มีผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยที่เกิดความบกพร่องทางการได้ยินมาจากความชรา ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาทางจิตที่รุนแรงกว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมาแต่วัยเยาว์ ซึ่งบางกรณีนำไปสู่อาการทางโรคจิตประสาท หากไม่สามารถยอมรับ หรือควบคุมตัวเองไม่ได้ แต่ถ้าปลงตก เข้าใจยอมรับสภาพที่เกิดขึ้น ปรับตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ก็จะไม่มีปัญหา รวมทั้งเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้อยู่กับโลกใหม่ของชีวิตอย่างมีความสุขจนกว่าจะจากไป

การจัดการศึกษาสำหรับ HiC^{๒๑}

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสอนคนหูหนวกนั้นมาจากแนวคิดของสิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียมกันในความเป็นมนุษย์ โดยใช้ระบบการศึกษาแนวใหม่เรียกว่า การศึกษาแบบเรียนร่วม (inclusive education) มีหลักการว่า เด็กทุกคนควรมีสถานที่ที่จะเรียนรวมกันโดยทางโรงเรียนและครูจะต้องเป็นผู้ปรับสภาพแวดล้อม หลักสูตร การประเมินผล วัสดุประสงค์ ฯลฯ เพื่อให้การเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของนักเรียนทุกคน ซึ่งมี ๒ แนวคิดในการจัดการศึกษาคือ

๑. คนหูหนวกมีการเรียนรู้เหมือนคนปกติได้แต่ปัญหาสำคัญคือ การไม่ได้ยินเสียง ดังนั้นจึงเน้นแก้ไขความบกพร่องนี้โดยการใช้เครื่องช่วยฟัง เครื่องขยายเสียง การใช้เทคโนโลยีต่างๆ เช่น การผ่าตัดฝังประสาทหูเทียม แล้วใช้การสอนให้หัดฟัง ให้พูด ซึ่งเรียกว่า การศึกษาแบบเน้นการฟังเป็นฐาน ซึ่งใช้วิธีสอนพูดโดยใช้การได้ยินหรือการพูดเป็นหลัก

๒. คนหูหนวกมีการได้ยินบกพร่อง คนหูหนวกจึงใช้การมองหรือสายตาแทนการได้ยิน ดังนั้นจึง

^{๒๑} ศศิวิมล คงสุวรรณและ เบญจมาภรณ์ ฤไชย (๒๕๖๓). การเรียนการสอนสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทย : สภาพ ปัญหา รูปแบบ และ กระบวนการสอนแบบสองภาษา. วารสารมังรายสาร สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๓)

ใช้การเรียนรู้จากท่าทางและภาษามือที่เน้นการใช้สายตาเป็นฐาน เป็นการสอนใช้ภาษามือควบคู่กับการใช้ภาษาเขียนประจำชาติที่เรียกว่า วิธีสอนแบบ ๒ ภาษา

ในปัจจุบันยังไม่มีผลวิจัยว่าแนวทางใดจะดีกว่ากัน เพราะมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จและคุณภาพของการจัดการศึกษาเช่น อายุเด็กที่ถูกคัดกรองว่าหูหนวกได้เร็วและทันเวลาต่อการพัฒนาสมองในการเรียนรู้เมื่อใด สถิติปัญญาของเด็ก สาเหตุของการหูดับ คุณภาพของบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มซึ่งมีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้ให้บริการ ฯลฯ เด็กหูหนวกนั้นจะได้รับบริการสื่อสารอำนวยความสะดวกต่างๆ และเรียนฟรีจนถึงระดับอุดมศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีทั้งรูปแบบการเรียนรวมและสถานศึกษาเฉพาะความพิการ แต่ปริมาณผู้ได้รับการทางการศึกษายังจำกัดและยังต้องพัฒนาปัจจัยต่างๆให้สมดุล โดยเฉพาะในเรื่องของการปรับตัวทางสังคม (มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์, ๒๕๕๔)

ยิ่งกว่านั้นยังมีแนวทางการจัดการศึกษาจากเหตุของการที่ HiC มีการสูญเสียการได้ยินมากน้อยไม่เท่ากัน แบ่งได้หลายระดับและแต่ละระดับก็มีความสามารถในการรับรู้ภาษาได้ต่างกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงคำนึงถึงระดับการได้ยินเป็นหลัก แบ่งได้เป็น ๒ ระบบ คือ เรียนในโรงเรียนเฉพาะ และ เรียนรวมในโรงเรียนปกติ ดังนี้

๑. การจัดการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะ ส่วนใหญ่จะจัดสำหรับ HiC ในระดับรุนแรงหรือถาวร เพราะเด็กจำเป็นต้องเรียนโดยหลักสูตรพิเศษและวิธีการพิเศษ ครูและนักเรียนจะใช้ภาษามือในการสื่อสาร เด็กจะได้รับการสอนให้ใช้ภาษามือ การสะกดนิ้วมือ การอ่านริมฝีปาก/การอ่านคำพูด เด็กบางคนที่ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาตั้งแต่เด็กก็จะพูดได้บ้างแต่ไม่ชัด หลายคนอาจพูดไม่ได้เลย แต่ถ้าได้รับการฝึกพูดก็จะทำรูปปากได้ หลักสูตรสำหรับ HiC ในโรงเรียนเฉพาะทางนี้เป็นหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่ปรับเป็นพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับข้อจำกัดทางภาษาของเด็ก ได้แก่ การฝึกฟัง ฝึกสายตา ฝึกทักษะทางภาษาและการสื่อสาร และสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นพิเศษคือ **วิชาชีวะ** เพื่อให้เด็กมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ และสามารถนำไปประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา ส่วนเนื้อหาวิชาอื่นๆก็จะเหมือนกันกับในเด็กปกติ เพียงแต่วิธีการสอน อุปกรณ์ เครื่องมือในการศึกษาจะแตกต่างหรือเพิ่มเติมไปจากการสอนเด็กปกติตามความต้องการพิเศษของ HiC

๒. การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในโรงเรียนปกติ เป็นวิธีการจัดโดยนำ HiC เข้าเรียนในโรงเรียนปกติร่วมชั้นเรียนกับเด็กปกติ โดยให้บริการเพิ่มเติมเป็นพิเศษตามสภาพความพิการและความเหมาะสมของเด็ก แต่โรงเรียนประเภทนี้ต้องมีการเตรียมการเกี่ยวกับบุคลากร ความพร้อมของอุปกรณ์ หรือทัศนคติต่อเด็ก ที่จะช่วยให้ HiC ได้รับประโยชน์จากการเรียนร่วมอย่างมาก หลักสูตรในการเรียนการสอนก็จะเป็นหลักสูตรปกติ ไม่มีอะไรแตกต่างกับเด็กปกติทุกวิชา นอกจากวิธีจัดการเรียนการสอน เช่น ครูให้ความสนใจดูแลต่อการใช้อุปกรณ์ช่วยฟัง ให้เด็กนั่งหน้าชั้นเพื่อความชัดเจนของการอ่านปาก การให้กำลังใจจากครูและเพื่อนๆ ฯลฯ

ในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวก หูตึงยังมีน้อย เนื่องจาก

มีสถาบันการศึกษาที่พร้อมในการจัดบริการเพียงไม่กี่แห่ง เท่าที่พบข้อมูลคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่นักศึกษาหุนหวดหุดังสามารถเข้าเรียนร่วมกับนักศึกษาปกติได้ โดยทางมหาวิทยาลัยได้จัดบริการล่ามภาษามือบริการนักศึกษาระหว่างเรียนวิชาต่างๆ นอกจากนี้ก็มีวิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา นครปฐม ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะแห่งแรกแห่งเดียวในประเทศไทย ซึ่งเปิดสอนนักศึกษาหุนหวดในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาหุนหวดศึกษา และระดับปริญญาโท เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ แขนงวิชาเทคโนโลยี โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะในปีการศึกษา ๒๕๔๒ มีนักศึกษาหุนหวดคนแรกเข้าเรียนร่วมกันกับนักศึกษาปกติทั่วไป

บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองต่อ HiC ^{๒๒}

ในการช่วยให้ HiC สามารถมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เข้าใจว่าอะไรถูกหรือผิด เรียนรู้ทักษะชีวิตสำหรับแก้ปัญหา และเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่รู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองได้นั้น พ่อแม่จะคือ บุคคลสำคัญที่มีบทบาทใกล้ชิดกับลูกมากที่สุดที่จะสร้างคุณสมบัติเหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับเขา ซึ่งวิธีการที่พ่อแม่จะสามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาลูก HiC ได้นั้น มีดังต่อไปนี้

- แสดงความรักต่อลูก เพราะเมื่อลูกรู้สึกตนเองเป็นที่รัก ย่อมอยากทำให้พ่อแม่ภูมิใจ โดยพ่อแม่สามารถแสดงความรักผ่านทางสีหน้า สายตา คำพูด รวมถึงการสัมผัส เช่น กอดหรือหอมสำหรับเด็กโตที่อาจจะรู้สึกเขินอายกับการแสดงความรัก พ่อแม่อาจเปลี่ยนมาเป็นการใช้เวลาดี ๆ ร่วมกันกับเขา เช่น การทำอาหาร การออกกำลังกาย เป็นต้น
- ปฏิบัติสิ่งเดิมๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ลูกคาดเดาการกระทำของพ่อแม่ได้ เนื่องจากเด็กต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยจากสถานการณ์ที่ถาวร ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรปฏิบัติหรือพูดในสิ่งเดิมๆ ในสถานการณ์ที่ลูกคุ้นเคย
- สื่อสารให้ชัดเจน พ่อแม่ควรแน่ใจว่าลูกได้รับสารตามที่พ่อแม่ต้องการสื่อ อาจจะทดสอบโดยการให้ลูกพูดทวนในสิ่งที่พ่อแม่พูดตามความเข้าใจ สำหรับเด็กเล็กควรได้รับการสะกดคำที่ละตัว และการสอนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นามธรรม เช่น คำว่า “การแบ่งปัน” ผู้ปกครองควรใช้วิธีแสดงตัวอย่างให้ลูกเห็น ทุกอย่างต้องเริ่มจากสิ่งที่เป็รูปธรรม ลูกรับรู้ได้จากประสาทสัมผัสส่วนอื่นๆ
- เข้าใจปัญหาทางพฤติกรรมของเด็ก พ่อแม่ต้องเป็นนักสังเกตที่ดีและตั้งคำถามว่าพฤติกรรมที่ลูกแสดงออกหมายถึงอะไร เกิดจากอะไร เมื่อไร ที่ไหน กับใคร และสาเหตุของพฤติกรรมคืออะไร ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งพฤติกรรมที่ลูกแสดงออกเมื่อหิว เหนื่อย ไม่พอใจเมื่อการเล่นล้าหลวม ความรู้สึกไม่มั่นใจ การเรียกร้องความสนใจ เป็นต้น เพื่อให้พ่อแม่รับมือได้อย่างเหมาะสม
- มองหาด้านดีในตัวลูกและชมเชย แม้เป็สิ่งเล็กๆ เช่น การเดินอย่างระมัดระวัง และพยายาม

^{๒๒} วณาลี ทองชาติ (มปป.) จิตวิทยาพัฒนาการระดับอนุบาลและประถมศึกษา: การแก้ไขปัญหาลูกพิเศษ
<https://taamkru.com>

หลีกเลี่ยงคำว่าไม่ การปฏิเสธ หรือการตำหนิ แม้แต่สีหน้าที่แสดงออกมา

- คำนึงถึงความปลอดภัย เนื่องจากธรรมชาติของเด็กคือ ความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นพ่อแม่ควรจัดหาสิ่งที่เหมาะสมสำหรับการทดลองและเรียนรู้ของลูกที่จะเกิดอันตรายต่อลูกน้อยที่สุด และสามารถปรับใช้เมื่อลูกโตขึ้นด้วยการเปลี่ยนกฎที่ลูกควรเข้าใจ ให้ความสำคัญ และปฏิบัติตาม
- ตั้งกฎเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล เช่น เมื่อเด็กยังเล็ก พ่อแม่ไม่ควรตั้งกฎเกณฑ์มากเกินไป เพราะลูกจะจำได้เพียงไม่กี่ข้อเท่านั้น รวมถึงการใช้ภาษาในการสอนหรือตักเตือนก็ควรเป็นภาษาที่ง่ายและตรงไปตรงมา จนเมื่อเด็กโตขึ้น กฎเกณฑ์ก็อาจเพิ่มขึ้นโดยพ่อแม่ควรตั้งกฎเกณฑ์ให้อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ เชื่อใจ ถ้าเด็กแสดงความรับผิดชอบและสามารถทำให้พ่อแม่มั่นใจได้ ลูกก็ควรได้รับการตอบแทนหรือการอนุญาตให้กระทำการสิ่งต่างๆ ได้ แต่หากลูกขาดความรับผิดชอบ ผู้ปกครองก็จำเป็นต้องเข้มงวด จนกว่าลูกจะพิสูจน์ให้พ่อแม่ไว้วางใจ เชื่อใจได้อีกครั้ง
- ลดความตึงเครียดของอารมณ์และสถานการณ์ โดยปกติ ความหงุดหงิดและอารมณ์ฉุนเฉียวของ HiC มักเกิดจากการที่ตนสื่อสารแล้วคนอื่นไม่เข้าใจ พ่อแม่จึงควรหาทางแก้ไขโดยช่วยหาทางเลือกให้ลูกใช้ประกอบการสื่อสารให้ได้ดีขึ้น และพ่อแม่ควรเข้าไปขัดขวางลูกก่อนที่ลูกจะไม่สามารถระงับอารมณ์ตนเองได้ โดยพูดคุยกับเขาและร่วมแก้ไขปัญหานั้นในขณะที่เขายังใจเย็นอยู่
- สอนทักษะการแก้ปัญหาที่ดีให้กับลูก ทั้งนี้พ่อแม่ต้องช่วยให้ลูกสามารถแยกแยะวิธีการแก้ปัญหาที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ โดยการอธิบายให้เขาเข้าใจ แล้วตั้งคำถามกับลูกว่าหากปัญหาเกิดขึ้นอีก ลูกควรแก้ไขด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสม หรือพ่อแม่อาจมีข้อเสนอแนะให้เขาด้วยก็ได้ แต่สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๔ ขวบ พ่อแม่ควรบอกไปเลยว่าลูกควรแก้ปัญหายังไร
- ไม่แสดงปฏิกิริยาที่มากเกินไป หรือเด็ดขาดเกินไปเมื่อลูกแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพราะอาจนำไปสู่ปัญหาลักษณะอื่นแทน
- เข้าพบผู้เชี่ยวชาญเมื่อมีความจำเป็น HiC ร้อยละ ๕ ถึง ๑๕ มีปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรง ดังนั้นในเด็กรายดังกล่าว การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจึงถือเป็นการแก้ไขที่เหมาะสมอย่างยิ่ง
- มีความอดทนทั้งต่อเด็กและต่อตนเอง พ่อแม่ควรยอมรับข้อผิดพลาดของลูกและอย่าเตือนกับตัวเองว่าข้อผิดพลาดเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งกระบวนการเรียนรู้ และที่สำคัญที่สุด ความมั่นคง ความอดทน และความรักของพ่อแม่ ย่อมสามารถผลักดันให้ลูกเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และพึ่งพาตนเองได้

บทบาทของครูต่อ HiC

การเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กถือเป็นปัจจัยสำคัญ HiC ควรได้รับพัฒนาการทางด้านสังคมและอารมณ์จากการศึกษา ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและพัฒนาทักษะทางสังคม โดยครูสามารถช่วยเหลือและแก้ไขปัญห HiC ดังนี้

- สร้างโอกาสให้เด็กได้รวมกับเพื่อนคนอื่นๆ ผ่านการทำงานกลุ่ม โดยควรให้เด็กได้พบกับเพื่อนที่หลากหลายและเปลี่ยนไปเรื่อยๆ

- ส่งเสริมทักษะการสื่อสารที่ดีในห้องเรียน โดยการคำนึงถึง HiC นั้น ครูควรจะเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติแก่นักเรียน
- พิจารณาการจัดห้องเรียนอย่างเหมาะสม โดยจัดให้เด็กนั่งกับเพื่อนที่สามารถช่วยเหลือเขาได้
- สนับสนุนให้เพื่อนช่วยเพื่อน
- เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองและประสบความสำเร็จในสิ่งที่เขาถนัด
- นำตัวละครที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมาแทรกในบทเรียน อย่างไรก็ตาม ครูควรพิจารณาให้ดีไม่ให้เด็กรู้สึกว่าเขาแตกต่างไปจากเพื่อน จากการที่ครูให้ความสนใจกับเขามากเกินไป
- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความบกพร่องทางการได้ยิน
- คอยสังเกตพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของเด็ก
- ครูอาจจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการสื่อสารและภาษามือสำหรับเด็กที่ได้ยินปกติ

สรุป

ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง ผู้ที่มีผลการตรวจวัดการได้ยินเกินกว่า ๒๕ เดซิเบล แบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มหูตึงเป็นผู้ที่มีปัญหาการได้ยินในระดับระหว่าง ๒๖ – ๙๐ เดซิเบล และกลุ่มหูหนวกเป็นผู้ที่ไม่สามารถได้ยินถึงแม้เสียงจะดังในระดับ ๙๐ หรือ มากกว่า ๙๐ เดซิเบลขึ้นไปก็ตาม การตรวจวัดการได้ยินกระทำโดยนักโสตสัมผัสวิทยา (Audiologist) มี ๓ แบบ คือ ๑. ตรวจวัดการได้ยินอย่างคร่าวๆ ๒. ตรวจสอบโดยเครื่องตรวจวัดแบบมาตรฐาน (Audiometer) และ ๓. ตรวจสอบแบบพิเศษเพื่อวิเคราะห์หูชั้นกลางและตรวจคลื่นการได้ยิน ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีการสื่อสารหลากหลายรูปแบบได้แก่ การใช้ภาษามือ (Sign Language) ใช้การสะกดนิ้วมือ (Finger Spelling) การอ่านริมฝีปาก (Lip Reading) ท่าแนะคำพูด (Cued Speech) และการสื่อสารรวม (Total Communication) แต่ส่วนใหญ่จะใช้ภาษามือเป็นหลักในการสื่อสาร

การได้ยินเป็นประสาทสัมผัสที่สำคัญมากส่วนหนึ่งของมนุษย์ เมื่อสูญเสียการได้ยินจึงมีผลต่อกระบวนการทางจิตวิทยาและพัฒนาการทางอารมณ์และสังคม รวมถึงบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ ที่ผู้ปกครอง ครู หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในปัจจุบันจัดได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ จัดในโรงเรียนเฉพาะทาง ได้แก่ โรงเรียนโสตศึกษา หรือโรงเรียนการศึกษาพิเศษต่างๆ และจัดในโรงเรียนปกติทั่วไปในลักษณะของการเรียนร่วม อย่างไรก็ตามระบบการสอนภาษา HiC ควรได้เรียนรู้โดยภาษามือ เพราะ เห็นว่าภาษามือเป็นภาษาแม่ของเขา การฝึกให้ใช้ภาษาพูดนั้นต้องใช้เวลามากกว่าจะพูดได้ และถึงพูดได้ก็ไม่ชัด ไม่แน่ใจด้วยว่าเด็กเข้าใจคำ พูดที่พูดเพียงใด การทำเช่นนั้นอาจทำให้เด็กเสียโอกาสที่จะเรียนรู้ในเรื่องที่ควรรู้ ดังนั้นจึงมีการฝึกภาษามือให้แก่เด็กตั้งแต่เริ่มรู้ว่าสูญเสียการได้ยิน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผลกระทบในแต่ละวัยจากการสูญเสียการได้ยินนั้นจะค่อย ๆทวีความรุนแรงขึ้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะป้องกัน ช่วยเหลือ แก้ไข ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะตรวจพบ รวมทั้งการให้การศึกษาศึกษาพิเศษที่ถูกต้องเหมาะสมก็เป็นวิธีที่จะช่วยให้ HiC สามารถพัฒนาบุคลิกภาพไปในทางที่

เหมาะสม โดยการแก้ไขปัญหาด้วยความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะทางการศึกษาด้วยโรงเรียนจะเป็นบทบาทในการสร้างโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและพัฒนาทักษะทางสังคม เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความเชื่อมั่นและประสบความสำเร็จในสิ่งที่ถนัด เหตุนี้รัฐจึงจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับ HiC โดยจัดตั้งโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งแรกของประเทศไทย คือ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ และพัฒนาจัดสร้างไปทั่วประเทศในจังหวัดต่างๆ (สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย (สทท.), ๒๕๕๔)

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม

ความหมายของการปรับตัว

การปรับตัว (Self Adjustment/Development) มีความหมายในหลายทฤษฎี สรุปลงได้ดังนี้ การปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่บุคคลใช้ตอบโต้ต่อสภาพความเครียด โดยช่วยให้บุคคลได้ใช้ตอบสนองความต้องการของตนและสิ่งแวดล้อม^{๒๓}

การปรับตัวเป็นความพยายามของบุคคลในการที่จะหาวิธีลดสภาวะความตึงเครียดทางอารมณ์ ซึ่งเกิดจากความไม่สมปรารถนาในสิ่งที่ตนหรือสังคมแวดล้อมคาดหวัง ทั้งยังเกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสิ่งแวดล้อม^{๒๔}

การปรับตัวเป็นสถานะแห่งความสัมพันธ์อันกลมกลืนระหว่างบุคคลกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม เป็นความพยายามที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพื่อรักษาความมั่นคงของตนทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม

ดังนั้นการปรับตัวจึงเป็นพฤติกรรมที่บุคคลค้นหาวิธีลดสภาวะความตึงเครียดทางอารมณ์ เพื่อรักษาความมั่นคงของตนทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม^{๒๕}

ส่วนการปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment/Development) จะหมายถึง การที่บุคคลมาอยู่ร่วมกันและพยายามปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคมได้ ทั้งในความสัมพันธ์หรือการแข่งขันที่จะไม่ให้เกิดความขัดแย้งกัน แม้ว่าแต่ละคนจะมีบุคลิกภาพหรือผลประโยชน์แตกต่างกันก็สามารถเรียนรู้ที่จะผลัดและแบ่งปันร่วมในกิจกรรมของกลุ่มได้ โดยเฉพาะเด็กพิเศษ/ด้อยโอกาสจำเป็นต้องการความช่วยเหลือพิเศษในการพัฒนาทักษะทางสังคมนี้

การพัฒนาศักยภาพที่สำคัญมี ๒ ส่วนคือ ภายในจิตใจ- ความมั่นใจในตนเอง และที่ปรากฏภายนอก-ทักษะการเข้าสังคม โดยการสร้างความมั่นใจต้องเข้าใจว่าตัวเองมีจุดดีจุดด้อยตรงไหน ยอมรับ

^{๒๓} Ratrus, Spencer A., & Navid, Jeffrey S. (๑๙๘๐). Adjustment and growth: The challenges of life. N.Y.: Holt, Rinehart and Winston.

^{๒๔} Srisongkarn, W., Ratanasanya, S., Pothpattanapon, R., & Theprasit, P (๒๐๐๖). General Psychology. Bangkok: Triple Group.

^{๒๕} Wongsawan, K. & Wongsawan, L. (๒๐๐๘). Mental Health. Bangkok: Ruamsan.

ความสามารถของตนว่าบางอย่างตัวเองทำได้ดี บางอย่างก็มีข้อจำกัดทำได้ไม่ดี ในการคิดสิ่งต่างๆต้องยึดหลักของเหตุผล ความเหมาะสมตามกาลเทศะ และที่สำคัญคือ เป็นสิ่งที่คนทั่วไปให้การยอมรับ ซึ่งก็คือการพัฒนาทักษะทางสังคมที่ทำได้ไม่ยากแต่ต้องอาศัยความสนใจและความตั้งใจที่จะฝึกฝนอย่างจริงจัง พฤติกรรมการแสดงออกตามบทบาททางสังคมเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข ประกอบด้วย การปรับตัว ๖ ด้าน^{๒๖} คือ

๑. ด้านมาตรฐานทางสังคม คือ การที่บุคคลมีความเข้าใจ เต็มใจปฏิบัติตามกฎของสังคม เคารพสิทธิผู้อื่น ยึดหลักจรรยาบรรณในการทำงาน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

๒. ด้านทักษะทางสังคม คือ การที่บุคคลไว้วางใจ ยอมรับผู้อื่นโดยปราศจากอคติ ผูกมิตรและประสานความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ

๓. ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม คือ การที่บุคคลยินดีปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ไม่ก่อปัญหาอันเป็นต้นเหตุให้เกิดความไม่สงบในสังคม

๔. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว คือ การที่บุคคลรู้สึกอบอุ่น ภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว และสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุคคลในครอบครัวได้อย่างสบายใจ

๕. ด้านความสัมพันธ์ในสถานศึกษา คือ การที่บุคคลมีความภูมิใจ พอใจต่อสถาบันการศึกษา สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและอาจารย์ได้ดี

๖. ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย คือ การที่บุคคลยินดีปฏิบัติตามข้อตกลงหรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆของชุมชนหรือที่อยู่อาศัย

บุคคลที่มีการปรับตัวทางสังคมดีจะมีสุขภาพจิตดีและสามารถดำเนินชีวิตทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงจะเป็นผู้ทุพพลภาพก็ตาม บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหรือบุคคลมีความต้องการจำเป็นพิเศษต่างๆที่เบี่ยงเบนไปจากสภาพปกติต่างก็มีความต้องการพื้นฐานที่ไม่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป^{๒๗} มาสโลว์ (Maslow)^{๒๘} นักจิตวิทยามนุษยนิยมเชื่อว่า มนุษย์ไม่ว่าจะมีสภาพอย่างไรก็มีความต้องการพื้นฐานแบ่งออกเป็น ๕ ชนิดตามลำดับขั้น ประกอบด้วย

๑. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมีชีวิตอยู่

๒. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการ

^{๒๖} Weissman, M.M., Sholomskas, MA, Markowitz, J.C. (๑๙๘๑). The assessment of social adjustment: An update. www.archgenpsychiatry.com at Columbia University, on April ๑๔, ๒๐๑๐.

^{๒๗} Thirajit, V. (๑๙๙๔). Education for Children with Special Needs. (๓rd Eds.). Bangkok : Chulalongkorn University.

^{๒๘} Maslow (๑๙๕๓). A Theory of Human Motivation. Originally Published in Psychological Review, ๕๐, ๓๗๐-๓๙๖.

ความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อีกระจากกลัวจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่งวัยชรา

๓. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Love and Belonging Needs) คนเราทุกคนมีความต้องการให้เป็นที่ยอมรับและยอมรับบุคคลอื่นๆ โดยการคบเพื่อน สร้างครอบครัว เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร

๔. ความต้องการที่จะรู้สึกถึงคุณค่าของตนเอง (Esteem Needs) ความต้องการประเภทนี้เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ทำให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่าและมีเกียรติ ต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น

๕. ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาศักยภาพของตนให้ถึงขีดสุด (Need for Self-Actualization) เป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง ทั้งส่วนดี/เด่นและส่วนเสีย/ด้อยของตน ที่สำคัญคือ การมีสติที่จะยอมรับความเป็นตนเอง การใช้กลไกใดในการป้องกันตนจากการปรับตัวและพยายามที่จะเลิกใช้ เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต

ตามทฤษฎีนี้ความต้องการแต่ละขั้นจะเรียงจากความต้องการขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงสุดนั้น โดยแต่ละขั้นต้องได้รับการตอบสนองที่พอใจแล้ว ถึงจะพัฒนาไปสู่ความต้องการขั้นอื่นต่อไป ทฤษฎีมาสโลว์เน้นว่าหากความต้องการเหล่านี้ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้บุคคลดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข แต่ในความเป็นจริงบางครั้งอาจมีอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการเหล่านี้ได้ทั้งหมด เกิดความไม่สบายใจกลายเป็นความเครียด ความคับข้องใจ จึงเป็นสาเหตุให้บุคคลต้องอาศัยการปรับตัวเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการดำเนินชีวิต การปรับตัวจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคมของบุคคลที่อาจต้องพบทั้งในสถานการณ์ที่พึงพอใจและความตึงเครียดต่างๆ การปรับตัวเป็นวิธีการที่จะหาวิธีลดสภาวะความตึงเครียดทางอารมณ์ เพื่อรักษาความมั่นคงของบุคคลไม่ว่าจะเป็นทางร่างกาย จิตใจและสังคม

จุดมุ่งหมายของการปรับตัว มีดังต่อไปนี้

การปรับตัวมีจุดมุ่งหมายสำคัญ ๒ ประการ^{๒๙}คือ

๑. การปรับตัวเพื่อเอาชนะปัญหาเพื่อถ่วงดุลสิ่งที่ตนเองยังขาดอยู่ การปรับตัว นั้นเพื่อให้มีความสามารถในการดำเนินชีวิต หากบุคคล ไม่สามารถปรับหรือลดความกดดันทางจิตใจนี้ให้หมด ไปได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมอาจทำให้บุคคลนี้เกิดปัญหา ทางสุขภาพจิตตามมาได้^{๓๐}

๒. การปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือปัญหาเมื่อไม่สามารถเอาชนะได้ จึงปรับตนเองให้สอดคล้องตามสิ่งแวดล้อม และปัญหานั้น เพื่อรักษาสมดุลนั้น

นอกจากนั้นจุดมุ่งหมายที่ทำให้เกิดการปรับตัวยังมีอีก ๒ ประการคือ จากสิ่งเร้าภายในเป็นความต้องการทางใจซึ่งมีอยู่ในตัวบุคคล ได้แก่ ความรัก ความอบอุ่น ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวเพื่อไปสู่

^{๒๙} Suwanasang, K. (๑๙๙๐). Personality and adjustment. Bangkok: Bamrungsan. Tanawatthana, M. (๑๙๙๖). Psychology to develop quality of life. Bangkok: Therapong Printing.

^{๓๐} Srisongkarm, Ratanasanya, Pothpattanapon and Theprasit (๒๐๐๖). อ้างแล้ว.

เป้าหมายที่ต้องการ และประการที่สองคือ สิ่งเร้าภายนอก เป็นความต้องการของสังคมและสภาพแวดล้อมซึ่งได้แก่ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ศาสนา กฎระเบียบของสังคม ทำให้บุคคลต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการต่างๆ และอยู่ได้โดยไม่มี ความกดดันทางจิตใจ^{๓๑} แม้ว่าการปรับตัวจะมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเช่น เพื่อการมีชีวิตรอดหรือเพื่อความมีคุณค่าในตนเอง แต่จุดมุ่งหมายสูงสุดในการปรับตัวก็เพื่อความสุขของบุคคลผู้นั้น นั่นคือ การที่บุคคลนั้นพยายามเอาชนะต่อสิ่งที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคของตน หากไม่บรรลุก็ต้องแสวงหาวิธีการที่จะเผชิญกับสิ่งนั้นเพื่อลดความกดดันทางจิตใจ อันจะช่วยให้ตนเองดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

กระบวนการปรับตัว^{๓๒} ประกอบด้วย ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. การปรับตัวที่สมบูรณ์หรือการปรับตัวแบบบูรณาการ (Integrating Adjustment) เป็นลักษณะการปรับตัวเมื่อเผชิญกับสภาพปัญหาหรืออุปสรรคแล้ว สามารถแก้ไขปัญหหรือจัดอุปสรรคนั้นได้ การปรับตัวลักษณะนี้บางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะไม่ได้รับการแก้ไขจนหมดสิ้น หากแต่บุคคลนั้นสามารถยอมรับสภาพปัญหาและทำได้พร้อมปรับความคิดความรู้สึกนั้นได้ การปรับตัวของแต่ละบุคคลโดยทั่วไปมี ๓ ลักษณะตามแบบบุคลิกภาพของตนดังนี้

๑.๑ การสู้ คือ การไม่ยอมแพ้ สร้างพลังเผชิญหน้าแสดงออกได้ทั้งในทางสร้างสรรค์และทำลายเช่น การพูดระบายความรู้สึก การหัวเราะ การคิดทบทวนพยายามเอาชนะโดยเพิ่มความพยายามมากขึ้น สู้ทางทำลายหรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุกรานด้วยวิธีต่างๆ

๑.๒ การหนี เป็นการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความคับข้องใจต่างๆ เช่น การเลิกสนใจ หลีกหนีไปให้พ้นสิ่งนั้น เลี่ยงไม่พูดเรื่องนั้น เป็นต้น

๑.๓ การประนีประนอม รอมชอม พบกันครึ่งทาง ใช้วิธีพิจารณาใหม่ คิดใหม่ ตั้งเป้าหมายใหม่ เปลี่ยนวิธีการใหม่

รูปแบบการแก้ปัญหาทั้ง ๓ ลักษณะนี้ไม่มีวิธีใดดีที่สุด^{๓๓} แต่เกือบทุกวิธีจะนำไปสู่การผ่อนคลาย ความเครียดหรือความวิตกกังวล โดยผู้ใช้จะต้องเลือกให้เหมาะกับเวลา สถานที่และบุคคล โดยมีเป้าหมายว่า ตนเองต้องการอยู่ในสภาวะสมดุลกับสิ่งแวดล้อมหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไร บางครั้งสิ่งเหล่านี้ก็มีอิทธิพลเหนือจิตใจมนุษย์ แต่บางกรณีมนุษย์ก็เอาชนะสิ่งแวดล้อมหรือปัญหานั้นได้

๒. การปรับตัวแบบไม่สมบูรณ์ หรือการปรับตัวแบบไม่บูรณาการ (Non-integrative Adjustment) เป็นการปรับตัวที่บุคคลไม่สามารถเผชิญกับปัญหาหรือไม่สามารถแก้ปัญหานั้นได้ บางครั้งบุคคลก็จะมีวิธีคลายความเครียดลงได้บ้างแต่ยังมีความไม่สบายใจหลงเหลืออยู่ การปรับตัวแบบนี้ยังคงมี

^{๓๑} Parnprecha, C. (๒๐๐๘). General psychology Unit๙th. (๒๑st Edition). Nontaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Printing house.

^{๓๒} Sukphotharom, P., & Kesabutr, P. (๒๐๑๐). Adjustment by Defense Mechanisms. Executive Journal, ๓๐(๔), ๑๑๙-๑๒๕.

^{๓๓} Suwanasang, (๑๙๙๐), อ้างแล้ว.

ความทุกข์ค้างคาใจ ถือเป็นการปรับตัวที่ไม่สมบูรณ์จึงจำเป็นต้องอาศัยกลไกป้องกันตนเอง (Defense Mechanisms) ที่มีอยู่ในจิตตามธรรมชาติมาใช้เพื่อช่วยผ่อนคลายหรือลดความเครียดลง

โดยสรุปกระบวนการปรับตัวจะประกอบด้วยการปรับตัวที่สมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลลดความวิตกกังวล หรือสภาพอึดอัดคับข้องใจจากสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่โดยใช้วิธีการที่บุคคลเชื่อว่า จะช่วยให้ตนอยู่ภาวะสมดุลกับสภาพแวดล้อมนั้น ในการปรับตัวของ**บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (People with special needs = Psn)** ในสภาพความบกพร่องของบุคคลเหล่านี้จำแนกปัจจัยที่เป็นอุปสรรคได้ ๓ ด้านคือ

๑. ปัจจัยด้านสภาพความบกพร่อง บุคคลที่มีการเจ็บป่วยบ่อยๆ หรือเรื้อรัง หรือมีความพิการทางกาย ก็จะมีผลต่อพัฒนาการทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การที่เด็กจะสามารถพัฒนาทักษะได้ดีหรือไม่มีตัวแปรสำคัญคือ *ความบกพร่องหรือความพิการของเด็กนั่นเอง* ในเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษบางประเภท เช่น **HiC** เด็กเหล่านี้ไม่ได้มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่การเรียนรู้ อาจล่าช้าที่เป็นผลมาจากสภาพการไม่ได้ยินหรือการสื่อสาร เด็กมีข้อจำกัดทางด้านภาษาและการฟัง ทำให้การแปลความและความเข้าใจต่างๆ อาจผิดเพี้ยนหรือคลาดเคลื่อนไปจากสิ่งที่บุคคลทั่วไปต้องการสื่อสาร จึงทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างคนปกติกับ **HiC** เกิดปัญหาขึ้นได้ บางรายอาจเกิดความรู้สึกหดหู่ ท้อแท้^{๓๔} ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) ยิ่งสูญเสียระดับการได้ยินมากเท่าใดก็ยิ่งรู้สึกหมดคุณค่าในตนเองเท่านั้น ดังนั้น ปัจจัยด้านสภาพความพิการหรือความบกพร่องนี้มีอิทธิพลต่อการปรับตัวด้านต่างๆ ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างมาก^{๓๕}

๒. ปัจจัยด้านครอบครัว บทบาทการดูแล **Psn** ในครอบครัวนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและสังคม เช่น ในฮ่องกง^{๓๖}การดูแลลูกเป็นหน้าที่ของมารดา ส่วนบิดาจะหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธต่อหน้าที่เนื่องจากอับอายในการมีบุตรพิการ ซึ่งเขาโทษว่าเป็นความผิดของฝ่ายครอบครัวมารดาที่ได้ทำสิ่งที่เป็นบาป ดังนั้นจึงเหมาะสมที่มารดาต้องรับบทบาทในการดูแลบุตรพิเศษนี้เพื่อชดใช้บาปที่กระทำ ความรู้สึกอับอายของการมีสมาชิกเป็น **Psn** เกิดขึ้นในทุกครอบครัวไม่ว่าจะมีฐานะทางเศรษฐกิจดีหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งยังไม่อบรมให้เด็กเหล่านี้ทำงานในบ้านหรือดูแลตนเองให้เหมาะสมเหมือนครอบครัวบุคคลทั่วไป ทำให้เด็กเหล่านี้ไม่อาจรับผิดชอบในเรื่องงานบ้านได้ดีเท่าที่ควร เมื่อต้องเติบโตและมีชีวิตโดยลำพังทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการปรับตัวกับบุคคลที่ต้องใช้ชีวิตร่วมด้วย^{๓๗}

^{๓๔} Wongsawan & Wongsawan, (๒๐๐๘), อ้างแล้ว

^{๓๕} Niyomtham, S. (๒๐๐๑). Hearing Impairment: The Impact to Psychology Education and Society. (๒nd Edition). Bangkok: RumThai Press.

^{๓๖} Holroyd, E. E. (๒๐๐๓). Chinese cultural influences on parental caregiving obligations towards children with disabilities. Qualitative Health Research, ๑๓(๑), ๔-๑๙.

^{๓๗} Namsiripongpan, W. (๑๙๙๖). Law and government policy towards people with disabilities. Bangkok: Winyuchon.

๓. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อุปสรรคที่ขัดขวางให้การดำรงชีวิตของ *Psn* ในสังคมต้องประสบความคับข้องใจจนนำไปสู่ปัญหาการปรับตัว ได้แก่ โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ การศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาวันหยุดของคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินประเภทหูหนวกในกรุงเทพมหานคร^{๓๘} พบว่า คนหูหนวกใช้เวลาในวันหยุดด้วยการชมภาพยนตร์เพียงร้อยละ ๔.๒ ซึ่งถือว่าน้อยมาก ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไม่ได้ผลิตเพื่อคนหูหนวก ดังนั้นการเข้าสู่สังคมหรือการยอมรับยังไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ในด้านข้อมูลของ *Psn* นั้นพบว่า ขาดการทำสถิติและข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเหล่านี้ที่แน่นอน การช่วยเหลือก็เน้นตามหลักการมากกว่าสภาพความต้องการที่แท้จริง เช่น การช่วยเหลือจากหน่วยงานสนับสนุนนักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษา (Disability Support Service : DSS) ก็จะเน้นช่วยเหลือเฉพาะนักศึกษาที่ระบุไว้ตามหลักเกณฑ์และมีบัตรประจำตัวพิการ ซึ่งกฎนี้เป็นอุปสรรคต่อนักศึกษาที่ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ หรือการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่จัดให้เฉพาะนักศึกษาที่มีความบกพร่องเด่นชัดเช่น ทางารเห็น ทางารได้ยิน ทางารร่างกาย และการเคลื่อนไหว หรือออทิสติก ที่เป็นการช่วยเหลือที่จำกัด จึงมีนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือที่พิการแบบไม่ชัดเจน จะยังไม่สามารถขอรับการบริการได้^{๓๙} และถูกละเลยไปทำให้การพัฒนาบุคคลพิการเหล่านี้เป็นไปอย่างล่าช้า โดยเฉพาะในวัฒนธรรมไทยที่นิยมบริจาคเงินให้แก่องค์กรการกุศล โดยเข้าใจว่าเป็นการสงเคราะห์ *Psn* แนวคิดดังกล่าวเป็นการปิดกั้นโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในสังคมของ *Psn* นี้^{๔๐} และยังทำให้เกิดทัศนคติทางลบต่อการจ้างงาน นายจ้างส่วนใหญ่มักไม่รับเข้าทำงาน มักถูกเพื่อนร่วมงานเอาเปรียบและกลั่นแกล้ง ขาดแคลนสถาบันในการฝึกอาชีพแก่บุคคลเหล่านี้ ทั้งไม่มีสถาบันให้การรับรองความรู้และความชำนาญของบุคคลเหล่านี้ รวมทั้งความคาดหวังต่อความสามารถในการดำรงชีวิตของ *Psn* อยู่ในระดับต่ำเพราะจำเป็นต้องมีผู้คนในสังคมและหน่วยงานต่างๆ ช่วยเหลือทั้งๆที่จริงแล้วบุคคลเหล่านี้หากได้รับการฝึกให้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมแล้ว พวกเขาสามารถดำรงชีวิตอิสระได้^{๔๑} แต่พวกเขามักจะได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมและแตกต่างจากคนทั่วไปอยู่เสมอ เช่น ความแตกต่างของการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติต่อคนทั่วไปกับ *Psn*^{๔๒} หรือการถูก

^{๓๘} Srion, J., & Tettim, J. (๒๐๐๒). A Study of holiday time behavior of the deaf living in Bangkok. Journal of Ratchasuda College for Research and Development of Persons with Disabilities, ๑๕, ๑(๑), ๑๑๓-๑๒๘.

^{๓๙} Prongsantia, S. (๒๐๑๔). The Comparison between Australia and Thailand about the management for people with disabilities. Bangkok: Office of the Higher Education Commission.

^{๔๐} Japan International Cooperation Agency [JICA]. (๒๐๐๒). Country Profile on Disability, Kingdom of Thailand. Retrieved September ๒๙, ๒๐๑๑, from http://siteresources.worldbank.org/DISABILITY/Resources/Regions/East-AsiaPacific/JICA_Thailand๑.pdf.

^{๔๑} Namsiripongpan, (๑๙๙๖), อ้างแล้ว.

^{๔๒} Chareansilp, D. (๒๐๐๙). Legal consciousness and the role of law in the life of disabled people. Chiangmai: Chiangmai University.

กีดกันออกไปจากการใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การปฏิเสธไม่รับเข้าทำงานเพราะสภาพทางกายที่ไม่สมบูรณ์ หรือถูกเอารัดเอาเปรียบในการทำงาน หรือการดูถูก มองว่าต่ำต้อยกว่าคนปกติ

นอกจากนั้นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเรื่องสภาพความพิการดังกล่าวนี้ ยังทำให้เป็นเงื่อนไขในการจำกัดความสามารถของบุคคลในการได้รับโอกาสทางการศึกษาอีกด้วย สำหรับประเทศไทยนั้น แนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับ *Psn* เริ่มจากการให้โอกาสเรียนร่วมกับคนปกติ หากแต่มีแนวคิดตามวัฒนธรรมส่วนหนึ่ง คือ การสงเคราะห์ จึงทำให้การจัดการศึกษาส่วนใหญ่ เน้นไปที่การให้ความช่วยเหลือ หรือการสงเคราะห์ เพราะมองว่า *Psn* ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือมีความสามารถที่จำกัด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดจากในการช่วยเหลือมาเป็นการอำนวยความสะดวก เพื่อให้ *Psn* สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพเช่นเดียวกับคนอื่นๆ ในสังคม^{๔๓}

การปรับตัวของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (*Psn*)

Psn ที่สามารถปรับตัวต่อความพิการได้จะมีลักษณะ เป็นบุคคลที่สามารถแก้ปัญหาได้โดยไม่มี ความขัดแย้งต่อสิ่งแวดล้อม สามารถรักและภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีความคับข้องใจหรือวิตกกังวล ถึงจะ อยู่ในสภาพ วามเครียดหรือปัญหาก็จะไม่มี ความรุนแรงมากนัก อาจแสดงพฤติกรรมวุ่นวายใจหรือไม่ พอใจ แต่เมื่อทุกอย่างคลี่คลายลงก็สามารถผ่อนคลายความเครียดและลืมเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่เฉก เช่นคนปกติ แต่ถ้าพฤติกรรมผิดปกติเกิดขึ้นเป็นระยะเวลานานก็ต้องการบำบัดรักษาเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อ การเกิดความบกพร่องทางจิตและบุคลิกภาพ ผลการปรับตัวของ *Psn* นั้นต้องเป็นการรวมผลการปรับตัว ในด้านต่างๆ ที่สำคัญ ๔ ด้าน^{๔๔} คือ

๑. *การปรับตัวด้านจิตใจ* เมื่อ *Psn* มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อความพิการแล้วก็จะปรับตัวเข้าสู่ สมดุลของจิตใจด้วยการยอมรับและปรับตัวได้ที่ไม่ทำให้เกิดความเจ็บป่วยทางจิตใจ มีการปรับตัวทาง ความคิด อารมณ์ และเหตุผลให้เหมาะกับวัย และอยู่ในโลกของความเป็นจริง มีกำลังใจ และยอมรับกับ สภาพความพิการ มีความคิดสร้างสรรค์พอสมควร มีความมั่นใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีอารมณ์ มั่นคง มีความสามารถที่จะรับฟังเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น โดยมีได้คำนึงถึงแต่ตนเองเท่านั้น^{๔๕} บุคคลที่ ปรับตัวได้จะรู้สึกว่ามีคุณค่า นั่นคือ รู้สึกดีกับตนเอง มีความสามารถที่จะทำหน้าที่ให้แก่สังคมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ คนที่ปรับตัวได้ดีจะมีความรู้สึกที่สมบูรณ์ และสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ ต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้เท่ากับคนทั่วไป

๒. *การปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง* การปรับตัวของ *Psn* ควรเป็นการพยายามช่วยเหลือ ตนเองอย่างน้อยในภารกิจประจำวัน เช่น สุขอนามัยส่วนบุคคล การหุงหาอาหาร การรับประทานอาหาร เป็นต้น แต่ก็ต้องดูว่าความบกพร่องที่มีนั้นเป็นอุปสรรคต่อการช่วยเหลือตนเองเพียงใด โดยต้องดูที่เจตนา

^{๔๓} Prongsantia, (๒๐๑๔), อ้างแล้ว

^{๔๔} Tantipalachiwa, K. (๒๐๐๓). The Handout subject of taking care of people with disabilities Unit๑-๗. (๒nd Edition). Nontaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Printing house.

^{๔๕} Tanawatthana, (๑๙๙๖), อ้างแล้ว

หรือความพยายามเป็นประการสำคัญ *Psn* ที่ปรับตัวได้นั้นจะพยายามใช้วิถีส่วนที่ยังมีอยู่ทั้งหมดให้เป็นประโยชน์หรือชดเชยกับส่วนที่เสียไป การที่จะพิจารณาว่า *Psn* ปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเองได้หรือไม่นั้นต้องพิจารณาถึงการอยู่ตามลำพังของ *Psn* ว่ามีเวลาได้นานพอควร ดำรงชีวิตได้อย่างอิสระตามสภาพความบกพร่องของเขา ในบางกรณีเหตุผลของการช่วยเหลือตนเองของ *Psn* ต้องรู้ถึงความสามารถของตนด้วยเช่น *Psn* ที่เลือกจะขับรถยนต์ส่วนบุคคลเนื่องจากแรงจูงใจที่คิดว่าตนยังมีคุณค่า มีความสามารถดำรงชีวิตเหมือนคนปกติได้^{๔๖}

๓. การปรับตัวด้านการทำงาน *Psn* มักพยายามคงสภาพการทำงานหรือการเรียนของตนไว้ให้มีการสูญเสียน้อยที่สุด ความบกพร่องแต่ละอย่างจะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานหรือการเรียนไม่เท่ากัน *Psn* จึงเลือกหน้าที่การทำงานหรือลักษณะของงานให้เหมาะกับสภาพของตน และต้องไม่คิดเลิกทำโดยเด็ดขาด トラบเท่าที่ยังมีความสามารถที่จะทำงานบางอย่างให้เป็นประโยชน์ได้ *Psn* ด้านกายภาพแต่ยังสามารถใช้สมองหรือความรู้ของตนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ได้เสมอ หน่วยงานต่างๆ ควรทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ *Psn* ได้แก่ ความสามารถและข้อจำกัด จึงจะสามารถปฏิบัติงานกับ *Psn* ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๔๗} รัฐบาลจึงควรสนับสนุนการมีงานทำของบัณฑิตที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้วยกฎหมายการจ้าง *Psn* ให้สิทธิพิเศษเพื่อเป็นแรงจูงใจแก่หน่วยงานที่รับบัณฑิตเหล่านี้เข้าทำงานเช่น ลดหย่อนภาษี หรือให้เงินอุดหนุน ตั้งเป้าหมายการมีงานทำของ *Psn* เช่น ปีละ ๓๐% ของบัณฑิตที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ^{๔๘}

๔. การปรับตัวด้านสังคม *Psn* ต้องปรับตนเองให้มีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มีการติดต่อ ร่วมกิจกรรม พักผ่อนหย่อนใจ สังสรรค์กับบุคคลอื่น *Psn* ต้องมีสภาพกิจกรรมนอกบ้านตามสมควรเช่น ทานอาหารนอกบ้าน คุมหรสพ เล่นกีฬา นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคม การยอมรับ การเห็นคุณค่า และการสนับสนุนในรูปของเงิน สิ่งของ และบริการจากเพื่อน เพื่อนบ้าน องค์กรเครือข่ายก็จะทำให้ *Psn* รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เป็นที่ยอมรับ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งทางด้านจิตใจ อาชีพ และสังคมได้ ทำให้สามารถพึ่งตนเองได้ต่อไป การช่วยเหลือ *Psn*^{๔๙} คือ การสนับสนุนให้บุคคลเหล่านี้สามารถช่วยเหลือตนเอง ยอมรับสภาพและใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ *Psn* ที่สามารถปรับตัวได้ จะมีภาวะจิตใจที่มั่นคงและยอมรับความพิการที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง สามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุดตามข้อจำกัดที่มีอยู่

^{๔๖} Chayapong, J. (๒๐๑๓). Independent Living: a case study of mobility disabled people driving independently in Bangkok. Academic Services Journal, ๒๔ (๔), ๕๑-๖๔.

^{๔๗} Thongsontorn, A. (๒๐๑๒). Attitude toward Working with Blind Employees at the Advance Infor Service (Public) Company Limited (Unpublished Master Thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok.

^{๔๘} Sungpreeda, W. (๒๐๑๔). Approach and the ways to promote career for graduates with disabilities. Bangkok: Office of the Higher Education Commission.

^{๔๙} Kudsee, W. (๒๐๐๙). Factors affecting the self-reliance of the disabled in tambon padaet Amphoe Mueang Chiang Mai. Chiangmai: Chiangmai University.

การส่งเสริมและช่วยเหลือในการปรับตัวของหน่วยงานหรือองค์กรเครือข่าย

การพิจารณาว่า *Psn* มีการปรับตัวได้นั้นต้องมองในภาพรวม จะไม่แยกด้านใดด้านไหนออกจากกัน การส่งเสริมและช่วยเหลือให้การปรับตัวของ *Psn* ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ^{๕๐} ดังนี้

๑. *ครอบครัว* ที่เป็นหน่วยแรกของสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและช่วยเหลือให้การปรับตัวของ *Psn* ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีแนวทางดังนี้

๑.๑ *Psn* ต้องการดำรงชีวิตเช่นเดียวกับเด็กปกติเช่น ดูแลเอาใจใส่ ความรัก ความเมตตา เลี้ยงดูอย่างเด็กปกติ จะทำให้ *Psn* ไม่มีปัญหาทางอารมณ์และจิตใจภายหลัง การเรียนรู้เกี่ยวกับความบกพร่องของเด็กเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่จะต้องเข้าใจและยอมรับสภาพของเด็ก รวมถึงหาทางช่วยเหลือเด็กได้ถูกต้อง ซึ่งทำได้โดยการพูดคุย ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ

๑.๒ ครอบครัวควรพา *Psn* ออกสู่สังคม แนะนำพี่น้อง ญาติ เพื่อนๆ ให้รู้จักเด็กและความต้องการจำเป็นพิเศษของเขา และควรพาออกไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เขาได้รู้จักช่วยตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

๑.๓ การฝึกหัดทำกิจกรรมต่างๆ ควรเริ่มจากที่ง่ายๆ ก่อนเพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและเป็นแรงจูงใจในการทำกิจกรรมที่ยากขึ้น เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนกิจกรรมด้วยตนเอง ทำบ่อยๆ ซ้ำๆ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ควรฝึกหัดเด็กอย่างสม่ำเสมอและด้วยอารมณ์มั่นคง

๑.๔ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ควรให้ความร่วมมือกับทีมผู้รักษา เมื่อได้รับคำแนะนำวิธีการบำบัดอย่างง่ายๆ ควรนำไปปฏิบัติกับเด็กที่บ้าน สังเกตการเปลี่ยนแปลงของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีปัญหาหรืออาจมีปัญหาเกิดขึ้นให้ ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้การแก้ไขได้อย่างทันเหตุการณ์ และถูกต้องต่อไป

๑.๕ สอนให้ *Psn* ยอมรับความบกพร่องของตนเอง เพราะเขาจะยอมรับข้อจำกัดของตนเองด้วยซึ่งจะทำให้การปรับตัวต่อสภาพความบกพร่องเป็นไปได้ง่ายขึ้น และเป็นไปในทางที่เหมาะสม

จากแนวทางที่กล่าวมา ครอบครัวมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือ *Psn* ให้สามารถปรับตัวได้อย่างประสบความสำเร็จ อาจเริ่มจากที่สมาชิกในครอบครัวต้องทำความเข้าใจ ศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุและยอมรับถึงสภาพความบกพร่อง ให้ความรักความเอาใจใส่เช่นเด็กปกติ ตลอดจนแสวงหาวิธีการสนับสนุนให้ *Psn* ได้พัฒนาตามศักยภาพ

๒. *สถานศึกษา* ได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษา ควรปฏิบัติหรือมีแนวทางที่ส่งเสริมให้ *Psn* ปรับตัวได้ ดังนี้

๒.๑ เป็นแบบอย่างในการอยู่ร่วมกันของ *Psn* กับคนปกติ เช่น จัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมหรือเรียนรวม เพื่อให้สังคมได้เห็นความสำคัญของการเปิดโอกาสให้คนพิการในการมีส่วนร่วมในสังคมคนปกติ ให้การอบรมแก่ผู้ปกครอง หรือ *Psn* ที่ปรับตัวและเข้าใจตนเองสามารถปฏิบัติตน

^{๕๐} Sukhothaithamathirat Open University. (๑๙๙๑). Care of Handicapped. Nonthaburi: Sukhothaithamathirat Open University.

เป็นแบบอย่างได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๒.๒ เมื่อ *Psn* มาเรียนรวมกับคนปกติแล้วควรจัดบริการสนับสนุนให้ เช่น ในระดับมหาวิทยาลัยจะมีหน่วยงานบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการหรือเรียกสั้นๆ ว่า DSS มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Disability Support Services ซึ่งบริการที่จัดให้นั้นจะพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของแต่ละความพิการและความต้องการจำเป็นของนักศึกษา ^{๕๑}ตัวอย่างเช่น บริการที่จัดให้นักศึกษาบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับคนตาบอดหรือสายตาสั้นยาว จัดทำเอกสารเบรลล์ จัดทำสื่อภาพนูน บันทึกลายเส้นและสำเนา เทปบันทึกเสียงการเรียนการสอน จัดสื่อ/สิ่งอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษารายบุคคลหรือกลุ่ม จัดหาหอพัก ที่จอดรถสำหรับคนพิการ ฯลฯ^{๕๒}

๒.๓ ต้องเน้นความสามารถ การคำนึงถึงสภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ในระดับอุดมศึกษา อาจารย์ต้องทำความรู้จักนักศึกษาที่สอนให้ทั่วถึง ตรวจสอบว่ามี *Psn* ในห้องเรียนหรือไม่และเตรียมแบบการสอน (Teaching Style) เพื่อให้เหมาะกับนักศึกษา หรือปรับกิจกรรมบางส่วนในรายวิชาและจัดทำสื่อการสอนตามลักษณะของผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาปกติหรือ *Psn* อาทิ วีดิโอเทป หรือ เพาเวอร์พอยท์ประกอบเสียงและตัวหนังสือกำกับ เป็นต้น

๒.๔ ควรส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายนอกกับ *Psn* เช่น การมีกิจกรรมนันทนาการร่วมกันกับกลุ่มสังคมอื่นๆหรือต่างๆ หรือการเข้าค่ายศิลปะเพื่อให้คนปกติและ *Psn* ได้เรียนรู้และยอมรับในความสามารถ ความสร้างสรรค์ของกันและกัน

๒.๕ ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ *Psn* ประสบความสำเร็จและส่งผลต่อการปรับตัวที่เหมาะสม ผู้บริหารควรจัดอบรมบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ความเข้าใจทางด้านการศึกษาพิเศษ การสอน และการดูแลเด็กเหล่านี้ เพราะสถานศึกษาจะเป็นหน่วยงานที่จะช่วยส่งเสริมให้ *Psn* ได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ทักษะในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการหรือการปรับตัวอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ดังนั้นการสนับสนุนทั้งทางด้านอุปกรณ์ช่วยเหลือ ตลอดจนบริการทางการศึกษา จะช่วยให้การปรับตัวของ *Psn* เป็นไปด้วยความสะดวกราบรื่นมากขึ้น

๓. หน่วยงานสื่อสารมวลชน คือ องค์กรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการให้ความรู้หรือข่าวสารต่างๆ มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือและส่งเสริมให้ *Psn* ได้ดังนี้

๓.๑ สื่อมวลชน วิทยู โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มีบทบาทที่สำคัญในการให้ความรู้ การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ วิธีการช่วยเหลือ ตลอดจนแนะนำหน่วยงานให้บริการต่อ *Psn* เช่น สร้างเสริมทัศนคติที่ถูกต้อง การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของ *Psn*

๓.๒ สื่อมวลชนควรสนับสนุนให้สังคมไทย มองเห็นความสำคัญของ *Psn* การให้โอกาส

^{๕๑} Utthayotha, S. (๒๐๑๓). Inclusion for children with special needs in regular school. (๑๐th Edition). Chiangmai: Darawan Printing.

^{๕๒} Centre of Human Development and Person with Disabilities. (๒๐๐๙). Handbook of student with disabilities. Chiangmai: Author

บุคคลเหล่านี้ได้แสดงความสามารถตามสื่อต่างๆ

๓.๓ การที่สื่อมวลชนใช้คำรุนแรงเมื่อกล่าวถึง *Psn* ที่ทำความผิด ทำให้บุคคลเหล่านี้เกิดความท้อแท้และหมดกำลังใจ ดังนั้น สื่อมวลชนควรระมัดระวังการสื่อสารต่างๆ ที่เป็นการตอกย้ำสภาพความบกพร่องหรือปมด้อยของ *Psn* ต่อสาธารณชน นั่นคือ หน่วยงานด้านสื่อมวลชน มีบทบาทที่สำคัญในการให้ความรู้ ตลอดจนทัศนคติที่ถูกต้องต่อ *Psn* ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลเหล่านี้

๔. สถาบันทางศาสนา สถาบันศาสนาเป็นศูนย์รวมในการยึดเหนี่ยวจิตใจ และโน้มน้าวให้ประชาชนหันมามีเมตตา กรุณา ทำกุศลช่วยเหลือ *Psn* ในแนวทางที่ถูกต้อง^{๕๓}ดังนี้

๔.๑ เป็นศูนย์กลางพัฒนาและให้ความรู้ทางการศึกษาพิเศษ โดยให้ความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง หรือให้ความรู้ในการป้องกันความพิการในเชิงวิทยาศาสตร์มากกว่าหลักของความเชื่อที่กล่าวต่อกันมาแก่บุคคลทั่วไปและ *Psn* เองด้วย

๔.๒ เทศนาสั่งสอนอบรมสั่งสอนเพื่อให้ประชาชนในชุมชน มีทัศนคติที่ดีต่อ *Psn* ให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านี้ได้เป็นที่ยอมรับและมีโอกาสได้อยู่ร่วมกันสังคมของบุคคลปกติ

๔.๓ ควรส่งเสริมให้ *Psn* ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทำบุญกุศล บำเพ็ญประโยชน์ตามแต่อัธยาศัยและฐานะ ซึ่งจะแบบอย่างให้คนทั่วไปได้เห็น และยอมรับ *Psn* ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และช่วยสอนให้ *Psn* รู้จักช่วยเหลือชุมชนด้วยการเป็นผู้ให้แทนที่จะเป็นผู้รับแต่ฝ่ายเดียว เป็นการแสดงความสามารถของ *Psn* ให้บุคคลทั่วไปได้เห็นและยอมรับในศักยภาพด้วย

๔.๔ สอนให้ *Psn* ใช้หลักการในศาสนาเพื่อการดำเนินชีวิต โดยกระทำตามคำสอนต่างๆ เช่น การเจริญสติ สมาธิ พยายามทำใจให้พอใจในสิ่งและสถานการณ์ต่างๆ พยายามทำใจให้มีเมตตา กรุณาให้อภัย โดยมีการจัดบริการแก่ *Psn* เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ/ห้องส้วมสำหรับ *Psn*

จากที่กล่าวมานั้น การส่งเสริมและช่วยเหลือการปรับตัวของ *Psn* จำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ได้แก่ ครอบครัว สถานศึกษา สื่อสารมวลชน องค์กรทางศาสนา รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการของ *Psn* ซึ่งแต่ละหน่วยงานไม่ควรมอบให้เป็นภาระหน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ควรทำงานร่วมมือกันเพื่อการปรับตัว *Psn* จะประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

๕. การปรับสภาพแวดล้อม การช่วยให้บุคคลมีสุขภาพจิตดีสามารถปรับตัวได้นั้น ไม่อาจสนใจเฉพาะแต่เรื่องของบุคคลอย่างเดียว การจัดและปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาบุคคลก็นับว่ามีความสำคัญด้วย ปัจจุบันมีแนวคิดเรื่อง Universal Design (UD) (การออกแบบเพื่อมวลชน) หมายถึง การออกแบบอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้มีความเป็นสากล สามารถใช้ได้สำหรับทุกคน เช่น การออกแบบประตู โดยมีขนาดความสูง ความกว้าง ให้ผู้ใช้ทุกคนเข้าออกอย่างสะดวก ซึ่งแนวคิดนี้เป็นการเปิดกว้างให้ทุกภาคส่วน สมาชิกทุกคนได้อยู่ร่วมกันและยอมรับกันและกัน ท่ามกลางความหลากหลายของสังคมส่วนรวมที่มีหน้าที่ต้องดูแลรับผิดชอบให้สมาชิกทุกคนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและเสมอภาค

^{๕๓} Sukhothamthirat Open University, (๑๙๙๑), อ้างแล้ว

เท่าเทียมกัน สำหรับประเทศไทยการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับ *Psn* นั้น ได้พิจารณาจัดบริการหรือปรับสภาพแวดล้อมหรือสถานที่ให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมไว้เป็นหลักอาทิเช่น การจัดทางลาดสำหรับผู้ใช้รถเข็น หรือมีเคาน์เตอร์ติดต่อไว้สำหรับ *Psn* มีคู่มือ เอกสาร ข้อมูลข่าวสารที่เป็นอักษรเบรลล์หรือสื่อเสียง เผยแพร่ มีป้ายอักษรอิเล็กทรอนิกส์ (อักษรวิ่ง) เป็นต้น^{๕๔}

บทสรุป การปรับตัวเป็นวิธีการที่จะหาวิธีลดสภาวะ ความตึงเครียดทางอารมณ์ เพื่อรักษาความมั่นคงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเอาชนะต่อสิ่งที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคของตน รวมถึงหาแนวทางวิธีการที่จะเผชิญกับสิ่งนั้นเพื่อลดความกดดันทางจิตใจอันจะช่วยให้ตนเองดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ส่วนอุปสรรคในการปรับตัวของ *Psn* นั้นมาจาก ๓ ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านสภาพความบกพร่อง คือ สภาพและรูปแบบของความพิการมากน้อยของบุคคลนั้น ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น การให้การสนับสนุนหรือละเลยต่อการดูแลบุคคลเหล่านี้ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ทักษะคติเชิงลบที่มีต่อ *Psn* ในการพิจารณาว่า *Psn* สามารถปรับตัวได้ต้องพิจารณาจากการปรับตัวด้านจิตใจ การปรับตัวด้านการช่วยเหลือตนเอง การปรับตัวด้านการงาน และการปรับตัวด้านสังคม ทั้งนี้ครอบครัว สถานศึกษา หน่วยงานสื่อสารมวลชน สถาบันทางศาสนา และการปรับสภาพแวดล้อม มีส่วนส่งเสริมและช่วยเหลือให้การปรับตัวของ *Psn* ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้มีการสอนการใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิต การรู้จักปล่อยวางความทุกข์ต่อสภาพความไม่พอใจจากความต้องการจำเป็นพิเศษของตน สถาบันทางศาสนาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมสภาพจิตใจของ *Psn* ให้มีความสุขสงบ ตลอดจนการอบรม กลุ่มเกลาจิตใจของบุคคลทั่วไปให้เข้าใจถึงสภาพและข้อจำกัดของ *Psn* ที่จะส่งผลให้การปรับตัวของบุคคลเหล่านี้ได้ประสบความสำเร็จ

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะการละคร

ศิลปะการละครเพื่อการบำบัด พัฒนา หรือรักษาปัญหาทางจิตหรือพฤติกรรมต่าง ๆ นั้น เป็นการนำศาสตร์ละครมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงบุคคลภายใต้ความสัมพันธ์ เป็นวิธีที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกของจิตใจ อารมณ์และพฤติกรรม ศิลปะการละครบำบัดไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างนักแสดงหรือจัดสร้างละคร แต่เป็นการกระตุ้นและส่งเสริมการใช้จินตนาการผนวกกับความคิดสร้างสรรค์^{๕๕} ดังนั้นผู้รับการรักษายังไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานในการแสดงมา

^{๕๔} National Office for Empowerment of Persons with Disabilities. (๒๐๐๗). Handbook for design environment of person with disabilities and all ages. (๑๑th Edition). Bangkok: National Office for Empowerment of Persons with Disabilities. National Office for Empowerment of Persons with Disabilities, (๒๐๐๗)

^{๕๕} Corey, G. (๒๐๑๓). Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy. (๙th ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole

ก่อน วิธีการนี้เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้ระบายอารมณ์ (catharsis) เกิดการเรียนรู้ (active learning) และเกิดความเข้าใจ (insight) เกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น หลักการสำคัญของละครจิตบำบัดนั้นจะมุ่งเน้นให้สมาชิกได้แสดงออกอย่างอิสระและเป็นธรรมชาติ เน้นความคิดสร้างสรรค์ มุ่งแก้ปัญหา ส่งเสริมการทดสอบความจริงจากการแสดง และฝึกทักษะทางสังคม^{๕๖} ในการดำเนินละครแต่ละครั้ง จะใช้เนื้อเรื่องละครที่เป็นประเด็น ปัญหาในชีวิตจริงของสมาชิกกลุ่ม สมาชิกจะมีโอกาสได้แสดงออกทางอารมณ์ความคิด และพฤติกรรมอย่างอิสระโดยไม่มีการตำหนิหรือวิพากษ์

โดยปรัชญาพื้นฐานของการละครคือ ความจริงที่ว่า ชีวิตตัวเราเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการปรับเปลี่ยน และการใช้การละครจะทำให้รู้สึกถึงเรื่องวิธีการหาพื้นที่ทางจิตวิทยาหรือการใช้ประโยชน์จากเทคนิคการแสดงมาเป็นแนวปรับเปลี่ยนชีวิต ความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมเช่น การเล่นตามบทบาทเลียนแบบ บทบาทสมมติ^{๕๗} เหมือนเกมเสมือนจริงในสื่อออนไลน์ปัจจุบัน ตัวอย่างของละครประยุกต์ที่แพร่หลายคือ ละครบำบัด (Drama Therapy) ที่เป็นการใช้ละครเพื่อการบำบัด หรือแนะแนวทาง หรือปรึกษาแก้ไขปัญหา หรือการพัฒนา เช่น ละครบำบัดแบบเกสโตลท์ ที่ต้องมีการสำรวจภาษาที่แสดงออก การเคลื่อนไหวของร่างกาย น้ำเสียง ท่าทาง จังหวะ ความสัมพันธ์ต่างๆ พื้นที่รอบๆการแสดง มุขตลกที่ใช้เพื่อช่วยให้ผู้เข้าร่วมเกิดความสร้างสรรค์ มีอิสระในการสร้างประสบการณ์ของการแสดงออกด้วยวิธีการทำงานร่วมกับครอบครัว ครู เพื่อน คนอื่นๆ บริบทของการเรียนรู้ และการฝึกความเห็นอกเห็นใจ โดยมีบทบาทที่แตกต่างกันในระบบความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกับตัวละครภายในและภายนอก ผลักดันให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมค้นพบความเป็นไปได้ใหม่ๆ ในชีวิต จากการรวบรวมบทบาทพ่อแม่ ครู พี่เลี้ยง เด็ก เพื่อน คนอื่นๆ ในรูปแบบที่แตกต่างไปจากที่ทำซ้ำๆในบทเรียนที่ได้มาจากครอบครัวหรือสังคมที่เป็นปัญหา โดยจะเป็นการเรียนรู้การแลกเปลี่ยนระหว่างโลกภายในและภายนอกทำให้ได้สัมผัสกับส่วนต่างๆ ของตนเอง ที่โดยปกติจะเก็บไว้เฉยๆ แต่ที่จริงแล้วส่วนภายในนั้นมีชีวิตชีวาอย่างมากด้วยความปรารถนา คุณสมบัติ อารมณ์ และเต็มใจที่จะแสดงออกมา บางครั้งจะใช้การแสดงจากสถานการณ์สมมติ ที่ความสัมพันธ์จะสร้างขึ้นระหว่างบุคคลหรือนักแสดงหรือตัวละคร ที่จะช่วยให้ได้เรียนรู้วิธีมองเห็นและรับรู้โลกจากมุมมองที่ต่างออกไปจากของตนเอง โดยการที่เอาตัวเองไปอยู่ใน "รองเท้าของอีกคนหนึ่ง" การแสดงนี้จะทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) มีความรู้สึกร่วม เกิดการรับรู้มุมมองและอารมณ์ของผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญจากการแสดง นั่นคือ^{๕๘} เมื่อได้ฝึกการแสดงละครทุกกระบวนการ การเรียนรู้ในการสื่อสารไม่ว่ากับผู้ใหญ่หรือเด็กก็จะมีประสิทธิผลเกิดขึ้น พื้นที่ของโรงละครจะเป็นประตูเปิดสู่ความ

^{๕๖} Oflaz, Yuksel, & Ozcan (๒๐๑๑). Psychodrama: An innovative way of improving self-awareness of nurses. In Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing September ๒๐๑๑, ๑๘ (๗): ๕๖๙-๕๗๕.

^{๕๗} Landy, J. Robert. (๑๙๙๖). The Arts in Psychotherapy an International Journal (volume ๒๓ number ๑) Paperback – January ๑, ๑๙๙๖.

^{๕๘} Barlacchi, V.F., (๒๐๑๘). Gestalt psychodrama. Italy: Gestalt Institute di Florence.

เป็นไปได้ที่ไม่สิ้นสุดของชีวิตและทางเลือกที่เรามีในฐานะปัจเจกบุคคล

มีผลวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มบุคคลที่จะต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาจึงต้องส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวทางสังคมให้จัดการกับภาวะการณ์ต่างๆให้มีประสิทธิภาพจึงจะทำให้มีสุขภาพจิตดี และวิธีที่ช่วยในการปรับตัวทางสังคมที่ดีวิธีหนึ่งคือ ศิลปะการละครบำบัด มีงานวิจัย^{๕๙} ที่ใช้เทคนิคการแสดงละครบำบัดแบบนี้มาศึกษาการปรับตัวทางสังคมในด้านต่างๆของบุคคลในวัยศึกษาผลพบว่า เป็นไปในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะกับกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มที่ต้องมีการปรับตัวกับสังคมที่ผันแปรอยู่ตลอดเวลา จึงต้องจัดการกับภาวะการณ์ต่างๆให้มีประสิทธิภาพและมีสุขภาพจิตดีด้วย รวมทั้งมีงานวิจัย^{๖๐} ที่ใช้ละครบำบัดด้วยการเลียนแบบกลุ่มหรือบุคคลรอบข้างประกอบการจินตนาการมาช่วยให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมสามารถสื่อสารความคิด และอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ในอดีตออกมาได้ โดยไม่คิดว่าเป็นเรื่องของตัวเอง ซึ่งทำให้เด็กที่ถูกทารุณกรรมสามารถเปิดเผยตัวเองได้ (Self-Disclosure) และพัฒนาทักษะทางสังคมไปพร้อม ๆ กับทักษะชีวิต และการแก้ไขปัญหาในเวลาเดียวกัน โดยผ่านกระบวนการที่ทำให้เด็กทบทวนตัวเองและผู้อื่น สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับกลุ่มในระหว่างกระบวนการ ซึ่งการบำบัดในลักษณะอื่น ๆ ไม่สามารถทำได้ ละครบำบัดจึงเป็นวิธีการบำบัดที่ช่วยทั้งการเปิดเผยตัวเองและการพัฒนาทักษะสังคมไปพร้อม ๆ กัน ในขณะที่การบำบัดแบบอื่นๆ จะช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมได้เพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่งตลอดกระบวนการบำบัดรักษาเท่านั้น ทั้งนี้เด็กที่ถูกทารุณกรรมจะได้รับผลกระทบจากการถูกกระทำทารุณในด้านต่าง ๆ ทำให้เด็กมีความอ่อนไหวมาก การเข้าถึงเด็กกลุ่มนี้ด้วยวิธีการพูดคุย การใช้การเล่าเรื่อง การสัมผัส หรือการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับกลุ่มหรือผู้อื่นอย่างเหมาะสม จึงค่อนข้างมีความยากลำบาก กระบวนการละครบำบัดจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากจะช่วยให้ได้แนวทางการใช้และการพัฒนาละครบำบัดกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมตลอดจนทิศทางการพัฒนาบุคลากร ซึ่งรวมไปถึงทีมสหวิชาชีพที่ใช้ละครบำบัดในการทำงานกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม ในการศึกษาข้อมูลทั้งทางด้านกาย จิต และสังคมของเด็กเพื่อทำการวิเคราะห์วางแผน และประเมินผลตลอดกระบวนการร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการและประโยชน์สูงสุดของเด็กในการรับการบำบัดรักษา นอกจากนี้ศิลปะบำบัดได้ถูกรวมไว้เป็นหนึ่งในกระบวนการฟื้นฟูบำบัดของกระบวนการทางการแพทย์ของประเทศไทยตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขไว้ในข้อกำหนด ๑๓ ของการบำบัด^{๖๑} เนื่องด้วยในวงจรชีวิตของมนุษย์นั้น ศิลปะการละครเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และจำเป็น เพราะผู้คนต้อง

^{๕๙} Karatas & Cakar, (๒๐๑๑), Self-Esteem, Hopelessness, and Resiliency: An Exploratory Study of Adolescents in Turkey. International Education Studies. Vol. ๔, No. ๔ (๒๐๑๑). P.๘๔-๙๑

^{๖๐} อัญวรัตน์ บุญฤทธิ์ (๒๕๕๘) วิจัยเรื่อง การศึกษาพัฒนาการและกระบวนการใช้ละครบำบัดกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม. การวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

^{๖๑}ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๑๗๘ ง ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔, หน้า ๔๐

เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและมีความจำเป็นที่จะต้องใช้การแสดงละครเป็นศิลปะในการช่วยจัดการกับเรื่องที่มีประสบการณ์น้อยหรือต้องการเปลี่ยนภาพที่เกิดขึ้นให้มีผลทางด้านดีมากขึ้น การละครจึงเป็นแรงบันดาลใจในการบำบัดหรือให้การปรึกษาหรือแนะแนวการดำเนินชีวิต

การละครบำบัดเป็นการจัดกิจกรรมเชิงกระบวนการและการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เข้าร่วมซึ่งสามารถก่อให้เกิดการพัฒนาของบุคคลในด้านต่างๆ เช่น การสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษากาย การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีสมาธิ (จดจ่ออยู่กับกิจกรรม) การยอมรับในตนเองและผู้อื่น และการใส่ใจบุคคลรอบข้าง โดยใช้ศิลปะการละครมาใช้ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงบุคคลภายใต้ความสัมพันธ์ต่างๆ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเชิงบวกของจิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม เป็นการกระตุ้นและเน้นการใช้จินตนาการร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ ผู้เข้าร่วมแสดงจึงไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานในการแสดงมาก่อน เพียงแต่ต้องให้เขาได้มีโอกาสเห็นภาพรวมทั้งหมดของสิ่งที่เขาจะเรียนก่อนก็จะเป็นการง่ายที่บุคคลจะเรียนสิ่งที่ละเอียดปลีกย่อยต่อไป เขาจะเห็นถึงสัมพันธ์ภาพของสิ่งต่างๆ นั้นและเกิดความเข้าใจในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt Theory) ที่เน้นการหยั่งเห็น (Insight) ที่เป็นวงจรแห่งประสบการณ์ในรูปแบบของ “กระบวนการแห่งสัมพันธ์ภาพ” ที่มนุษย์สร้างสรรค์ร่วมกันกับธรรมชาติรอบตัว ทุกคนมีความสัมพันธ์ต่างกันในการมีหรือได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น โดยเป็นการเชื่อมโยงระหว่างวงจรประสบการณ์ของแต่ละบุคคลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว กลุ่ม และองค์กรต่างๆ แต่จะมี “การขัดจังหวะ” ที่เป็นกระบวนการที่มีพลังเกิดขึ้นเป็นช่วงๆ เพื่อขัดจังหวะวงจรตามธรรมชาติหรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินไปของวงจรที่สมบูรณ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่เราต้องปรับเปลี่ยนตามสิ่งแวดล้อมของเราเรียกว่า “การปรับเปลี่ยนที่สร้างสรรค์” ที่ถือว่ามีความสำคัญต่อการฝึกการปรับตัวและการสร้างสัมพันธ์ภาพของตนเองกับโลกที่อยู่รอบตัว สัมพันธ์ภาพนั้นมีผลกระทบร่วมกันกับการรับรู้แต่ไม่ประสานกัน มันจะเป็นกระบวนการสร้างความแตกต่างที่แบ่งแยกว่า อะไรคือตัวเรา และอะไรไม่ใช่ตัวเรา^{๒๒}

ศิลปะการแสดงละครแบบเกสตัลท์ (Gestalt Psychodrama/ Gestalt Dramatic Art)

ศิลปะการแสดงละครโดยใช้แนวทางปรากฏการณ์อัตราแบบเกสตัลท์นี้ เป็นเทคนิคที่มุ่งเน้นการสร้างคุณภาพของประสบการณ์บุคคลให้ดีขึ้นในชีวิตจริงประจำวันอย่างมีจริยธรรม พัฒนาสถานการณ์ที่ขัดแย้งกันเพื่อค้นคว้าภาษาหรือพฤติกรรมใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เกิดบริบทเชิงสัมพันธ์ ใช้พลังแห่งความขัดแย้งและอารมณ์ในการเข้าถึงรูปแบบพฤติกรรมและการสื่อสารใหม่ๆ ที่จะทำให้อุณหภูมิชีวิตที่ดีขึ้น ละครบำบัดด้วยวิธีเกสตัลท์มีพื้นฐานมาจากแง่มุมที่สำคัญคือ ความแตกต่างระหว่าง "ความรู้สึกกับความคิด" กับ "การแสดงอารมณ์ในทางที่ไม่มีประสิทธิภาพ" หรือ "การแสดงอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ" ภายในความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล

การแสดงละครบำบัดแบบเกสตัลท์จะเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น มิใช่เพื่อจัดแสดงแก่ผู้ชมภายนอกหรือเพื่อความบันเทิง การประยุกต์ใช้กิจกรรมละครจึงทำได้หลายแนวทางขึ้นอยู่กับ

^{๒๒} Quattrini, P. (๒๐๑๘). IL VUOTO NELLA GESTALT E NEL BUDDHISMO. UNA INTRODUZIONE. Italy: Gestalt Institute Florence.

กับจุดประสงค์ของโครงการและกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้ครอบคลุมถึงรูปแบบหลายประเภทแต่จะมีลักษณะร่วมกันคือ เป็นการสำรวจปัญหาของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกระบวนการของบรรยากาศที่ปราศจากความกดดัน การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม การสร้างความตระหนักถึงปัญหาผ่านการลงมือทำ การใช้ข้อมูลจากสมาชิกในกลุ่มเป็นวัตถุดิบในการดำเนินกิจกรรม การที่ผู้เข้าร่วมสามารถมองเห็นตนเองผ่านการเป็นผู้ชม และเป็นความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะใช้ละครในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และสร้างสังคมที่ดีขึ้นกว่าเดิม

ในประเทศอิตาลีเริ่มต้นที่เมืองฟลอเรนซ์จะมีการใช้ละครบำบัดแบบเกสโตลท์กันมาก เพราะมันจะให้ประสบการณ์จริงที่ดีที่สุดแก่นักเรียน รวมทั้งในการฝึกเรียนการบำบัดและเรื่องเกี่ยวกับเอกภาพ/องค์รวมทั้งหมด การใช้การแสดงละครแบบนี้ บุคคลสามารถมีประสบการณ์กับสิ่งต่างๆ เราสามารถสร้างประสบการณ์จากการนำระดับการทำงานของจิตทั้ง ๓ แบบ คือ ความรู้สึก ความคิด และการกระทำ มาร่วมกันซึ่งสามารถทำให้บางสิ่งปรากฏขึ้นได้ผ่านการแสดงละคร ผู้คนจะสามารถสร้างประสบการณ์ของการติดต่อสื่อสารกับตัวเองได้ ดังนั้นด้วยการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสหรือช่องทางต่างๆ ด้วยการยิ้ม การมอง การจับต้อง ก็จะกลายเป็นสิ่งที่อ้างอิงและฝังลึกมากขึ้น สามารถสร้างประสบการณ์ในการที่จะติดต่อกับบุคคลอื่นได้ ซึ่งไม่เพียงแต่ในระดับการคิดแต่ยังรวมถึงในการรับรู้ของผู้อื่น และประสบการณ์ของระยะห่างระหว่างบุคคล (ฉันกับเธอ) และนี่คือสิ่งหนึ่งที่ดีที่สุดของละครบำบัดแบบเกสโตลท์ ส่วนประเด็นอื่นของการละครแบบนี้คือ ความเป็นไปได้ที่จะผ่านจากสิ่งที่มองเห็นไปสู่สิ่งที่มองไม่เห็น โดยการสร้างภาพที่จะจับต้องสิ่งต่างๆ ที่เราไม่สามารถมองเห็นในสถานการณ์จริงของชีวิต แต่เราสามารถรับรู้ผ่านการถูกเลือกให้แสดงกลายเป็นคนอื่น นี่คือสิ่งที่จะทำให้รู้สึกถึงความเห็นอกเห็นใจ/ความรู้สึกร่วม (Empathy) ผู้อื่น ดังนั้นจึงทำให้เราจะผ่านจากโลกที่มองเห็นไปยังโลกที่มองไม่เห็น สิ่งสำคัญมากสำหรับละครบำบัดแบบเกสโตลท์อีกเรื่องหนึ่งคือ การรวมกันเข้าเป็นกลุ่ม มันไม่ใช่แค่หนึ่งบวกหนึ่งบวกหนึ่งและหนึ่งเท่านั้น แต่ “กลุ่ม” จะสร้างแนวทางสร้างสรรค์ใหม่ แหล่งทรัพยากรใหม่ เครื่องมือใหม่ ประสบการณ์ใหม่ แล้วแต่ละคนก็จะสามารถที่ออกมาจากตัวตนเอง จากมุมมองที่แต่ละคนเคยมี และเกิดความซาบซึ้งกับความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งหลายกับความแตกต่างของวิธีการเป็นอยู่ทั้งหลาย และการรับรู้กับความเป็นจริง นี่คือ ประเด็นพื้นฐานของละครบำบัดแบบเกสโตลท์^{๖๓}

ในการแสดงละครนั้น “ประสบการณ์” จะคือ บางสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในส่วนปกติของมนุษย์ มันจะเป็นสิ่งเพื่อการแสดงออกมา เป็นการแสดงว่าอะไรที่คุณเป็นอยู่ อะไรที่คุณต้องการ อะไรที่เป็นสิ่งน่ากลัว ที่มีอยู่ในสมองของคุณ รวมทั้งคุณสามารถฆ่าใครบางคน คุณสามารถทำบางสิ่งที่น่ากลัว โดยปราศจากปัญหา ปราศจากอันตราย ปราศจากการถูกลงโทษ ปราศจากความลำบากที่ทุกคนจะสามารถแสดงออกมาได้ถึงสิ่งที่เรียกว่า **เงา** หรือ **ด้านมืด** ที่เราแต่ละคนมี ด้วยแนวคิดที่ว่า ถ้าเราสามารถมีช่วงเวลาว่างที่จะแสดงส่วนนี้ออกมา เราก็จะสามารถทำมันให้คล้ายกับสิ่งที่ทำในความเป็นจริงได้ อาทิ เราจะมี

^{๖๓} Barlacchi, V.F., ๒๐๑๘, อ้างแล้ว

ช่วงเวลาที่สามารถแสดงอารมณ์ต่างๆหรือจินตนาการทั้งหลายของเราออกมา เช่น อารมณ์แปลกประหลาดต่างๆ จินตนาการที่เราสามารถจะแสดงได้อย่างเป็นปกติ เพราะเราอยู่ที่นี้เพื่อได้ยื่นการแสดงแปลกๆ ของคนอื่น และเราก็สามารถทำมันได้ เพราะมันไม่ได้มีอันตรายใด เราแสดงออกอย่างปกติกับสิ่งที่เราได้ยิน ซึ่งในโลกปกติแล้วสังคมจะไม่อนุญาตให้แสดงหรือทำมันออกมา แต่ในห้วงเวลาว่างของละครบำบัด เราสามารถที่จะทำได้และมันจะให้อิสระมากมายแก่เรา มันจะช่วยให้เราข้ามผ่านและเปิดเผยพลังงานภายในของอารมณ์เหล่านั้นทั้งหมดออกมา นี่เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะอารมณ์ต่างๆจะเต็มไปด้วยพลัง การแสดงอารมณ์จะหมายถึง การแสดงถึงปริมาณของพลังของชีวิตที่ดี รวมทั้งการเล่นละครจะหมายถึง การเรียนรู้ที่จะใช้การเคลื่อนไหวร่างกายและเสียงอย่างไรในวิธีที่แตกต่างไปจากวิถีปกติ ดังนั้นถ้าคนที่มักจะพูดเบาๆ แต่เขาก็สามารถแสดงออกบางอย่างในเสียงที่ดังได้ เราจะได้ผลย้อนกลับจากประสบการณ์อย่างเหมาะสมที่แตกต่างกันมาก ดังนั้นมันมีความเป็นไปได้ที่เราจะทำบางสิ่งที่แปลกๆ บางสิ่งใหม่ๆ บางสิ่งที่ประหลาดไป บางสิ่งที่สร้างสรรค์จากการเข้าใจรู้จักตนเองและคนอื่นมากขึ้น นี่คือพื้นฐานของเคล็ดลับและแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับหลักเกสโตลท์ และการใช้ละครบำบัดของเกสโตลท์^{๖๔} การดำเนินการละครแต่ละครั้งจะมี ๓ ช่วงคือ

๑) ช่วงอุ่นเครื่อง ผู้นำกลุ่มจัดกิจกรรมกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความสนใจ ไว้วางใจ ค้นหาประเด็นปัญหาและผู้แสดง

๒) ช่วงการแสดง ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้เจ้าของปัญหาจัดเวที เลือกผู้แสดงร่วม แล้วฝึกทักษะตามเนื้อหาที่สร้างขึ้น และแสดงละคร

๓) ช่วงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เมื่อจบการแสดง ผู้แสดงและผู้ชมทั้งกลุ่มจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ตนเองและสมาชิกคนอื่นๆได้รับ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกภายในและภายนอกกรอบตัวเอง

สรุปวิธีการดำเนินการละครแบบเกสโตลท์

๑. เป็นการสำรวจประเด็นปัญหาของผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยปราศจากความกดดัน
๒. ต้องมีส่วนร่วมทั้งหมดของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
๓. ประเด็นปัญหาต้องผ่านการลงมือทำ ต้องใช้ข้อมูลจากสมาชิกในกลุ่มเป็นการดำเนินกิจกรรม
๔. เป็นการให้ผู้เข้าร่วมสามารถมองเห็นตนเองผ่านการเป็นผู้ชมหรือผู้แสดง
๕. ต้องทำให้เกิดความเข้าใจของบุคคลในการปรับตัวทางสังคมกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้เรียนรู้และเห็นแนวทางพัฒนา การปรับตนเองได้ดีขึ้น
๖. สมาชิกกลุ่มต้องมีโอกาสได้แสดงออกทางอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมอย่างอิสระ
๗. ไม่มีการกำหนดหรือวิพากษ์การแสดงออก การเรียนรู้จะเป็นไปอย่างสร้างสรรค์
๘. ให้ผู้แสดงและผู้ชมได้มีโอกาสเห็นภาพรวมทั้งหมดของสิ่งที่เรียนเสียก่อนก็จะเป็นการง่ายที่

^{๖๔} Quattrini, P., ๒๐๑๘, อ้างแล้ว

บุคคลนั้นจะเรียนสิ่งที่ละเอียดปลีกย่อยต่อไป (Experiences)

๙. เมื่อทั้งกลุ่มได้เห็นถึงสัมพันธภาพของสิ่งต่างๆ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจ พัฒนา แก้ไข ปรับปรุงได้ในที่สุด (Relationship)

๑๐. มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หลังจบการแสดงสมาชิกทั้งกลุ่มจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ข้อมูลใหม่ที่เพิ่มขึ้น ทำให้สมาชิกได้เข้าใจและพัฒนาในประเด็นที่แสดงในวันนั้น

สิ่งสำคัญของวิธีการละครบำบัดแบบเกสโตลท์คือ **เจ้าของปัญหาจะไม่ใช้ผู้แสดงแต่เป็นผู้ชม และผู้กำกับการแสดงร่วมกับนักจิตเกสโตลท์** โดยเจ้าของปัญหาจะเป็นผู้เลือกตัวแสดงทั้งหมด ด้วยการหาสมาชิกในกลุ่มมาเป็นตัวละครจากพิจารณาว่า สมาชิกคนใดมีลักษณะคล้าย คลึงกับบุคคลในเรื่อง ปัญหาของตน โดยเฉพาะบุคคลที่จะมาแสดงแทนเป็นตนเองในละคร ด้วยวิธีนี้จะได้ผลดี ๓ ประการคือ

๑. กลุ่มผู้ที่ถูกเลือกมาแสดงจะเกิดความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ (Empathy) ในตัวตนของผู้ที่ตนแสดงแทน รวมทั้งสามารถมีประสบการณ์/ความรู้เกี่ยวกับชีวิตของบุคคลอื่น ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ในการ สร้างสัมพันธภาพกับสังคมรอบตัว

๒. เจ้าของปัญหาหรือประเด็นจะอยู่ในฐานะผู้ชมละครที่ตนกำกับ โดยจะได้ประสบการณ์เป็นผล ย้อนกลับในเรื่องราวของตน สามารถรู้สึก ตระหนักรู้ในปัญหาอีกครั้ง ซึ่งสามารถเห็นแนวทางในการ จัดการปัญหานั้นใหม่ รวมทั้งการให้ความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ผู้ชมละครและผู้แสดงต่างๆ ร่วมกันให้ แนวทางจะก่อให้เกิดการสร้างสรรคแนวทางใหม่ๆ แก่เจ้าของปัญหา ที่จะนำไปตัดสินใจแนวทางแก้ไข ปรับปรุงให้เหมาะกับชีวิตตน และที่สำคัญด้วยวิธีนี้ เจ้าของปัญหาจะได้ประสบการณ์ของสัมพันธภาพที่ กลุ่มมีต่อตน ตัวเองจะไม่โดดเดี่ยวแก้ปัญหาคนเดียว สังคมรอบตัวยังเปิดทางให้ความช่วยเหลือ

๓. กลุ่มผู้ชม นอกจากความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของบุคคลอื่นที่ได้รับแล้ว การรับชมและการ ให้ความคิดเห็นช่วยเหลือเจ้าของปัญหานั้นจะช่วยสร้างประสบการณ์ของสัมพันธภาพของการเป็นกลุ่ม และการช่วยเหลืออย่างเต็มที่

การดำเนินการละครแต่ละครั้งจะมี ๓ ช่วงคือ ๑) ช่วงอุ่นเครื่อง ผู้นำกลุ่มจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ สมาชิกเกิดความสนใจ ไว้วางใจ ค้นหาประเด็นปัญหาและผู้แสดงนำ ๒) ช่วงการแสดง ผู้นำกลุ่มเปิด โอกาสให้ผู้แสดงนำจัดเวที เลือกผู้แสดงร่วม แล้วฝึกทักษะตามเนื้อหาที่สร้างขึ้น ๓) ช่วงแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ หลังจบการแสดงสมาชิกทั้งกลุ่มจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ข้อมูลใหม่ที่เพิ่มขึ้น ทำให้สมาชิกได้พัฒนาการปรับตัวทางสังคมด้านต่างๆ^{๒๕} จากการค้นคว้าพบว่า ยังไม่มีการวิจัยในการ ส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมผู้พิการทางการได้ยินโดยใช้ศิลปะการละครโดยเฉพาะแนวพุทธรเกสโตลท์นี้

๒.๔ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจิตวิทยาเกสโตลท์

จิตวิทยาเกสโตลท์ (Gestalt Psychology) พัฒนาขึ้นโดยนักจิตวิทยาชาวเยอรมันในช่วง

^{๒๕}Karp, M., Holmes, P., & Tauvon, K. B. (๒๐๐๓). The handbook of psychodrama (๓rd ed.). New York: Brunner-Routledge.

ทศวรรษที่ ๑๙๒๐ ภายใต้การนำของ Max Wertheimer โดยมีความเชื่อว่า สมอของคนเราจะใช้แนวโน้มนำต่าง ๆ ในการจัดระเบียบตนเองเพื่อสร้าง "ภาพรวมทั้งหมด" ขึ้น ทฤษฎีนี้พยายามอธิบายวิธีที่เรารับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เรามองเห็น และจัดระเบียบสิ่งเหล่านั้นในสมองเพื่อสร้าง "ความเข้าใจต่อภาพ" แนวคิดพื้นฐานคือ เมื่อเราพบฉากที่ดูสับสนวุ่นวาย สมองของเราจะทำให้ฉากดังกล่าวดูง่ายขึ้น โดยแปรเปลี่ยนเป็นรูปแบบและรูปทรงที่มองเห็นได้ชัดเจนมากขึ้น เราเรียกวิธีการนี้ว่า หลักการเกสทอลท์ (Gestalt Principles) ที่มาของคำว่า เกสทอลท์ หมายถึง แบบ/รูปร่าง/โครงสร้างที่รวมเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งหมด ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงมีแนวคิดหลักคือ "ส่วนรวมเป็นสิ่งที่มากกว่าผลรวมของส่วนย่อย" เนื่องจากสมองของเรารับรู้ภาพเป็นส่วนรวมมากกว่าเป็นส่วนย่อย อันเป็นกลไกของสมองเพื่อช่วยให้เราไม่สับสนเวลามองเห็นภาพ หลักพื้นฐานในการจัดระบบข้อมูลของกระบวนการรับรู้ของมนุษย์ตามหลักการเกสทอลท์มีดังนี้^{๖๖}

หลักการของกลุ่มเกสทอลท์นั้นเน้นการหยั่งเห็น (Insight) เป็นกระบวนการเรียนรู้จากสิ่งเร้าที่เป็นส่วนรวมก่อนส่วนย่อย โดยเสนอวงจรแห่งประสบการณ์ในรูปแบบของการทำให้สมบูรณ์ นั่นคือ ในทุกด้านของชีวิตจะต้องมีช่วงเริ่มต้น ช่วงกลาง และช่วงจบ โดยเคลื่อนผ่านวงจรชีวิตที่ภายในวงจรนั้นมีวงจรย่อยๆ หลายล้านวงให้เดินทางผ่านด้วยอัตราและความซับซ้อนที่ต่างกันตามวงจรแห่งประสบการณ์ที่ชีวิตเราถูกสร้างขึ้นผ่านระบบของภาพและพื้น โดยสิ่งกระตุ้นจะเริ่มจากเป็น“พื้นหลัง”เมื่อผ่านเข้าวงจรจะเป็น “ภาพ” ชั่วคราว และค่อยๆ เป็นภาพที่คมชัดเกิดประสบการณ์/ความสมบูรณ์ แล้วบุคคลก็พร้อมจะรับภาพที่จะเกิดขึ้นใหม่ ความคิดเกี่ยวกับขั้นตอนต่างๆ ของประสบการณ์^{๖๗} จะเรียกว่า “กระบวนการแห่งสัมพันธภาพ” ที่เป็นสิ่งดีที่สุดในการสร้างสรรคของการมีสัมพันธภาพร่วมกันกับธรรมชาติที่มี ๗ ขั้นคือ ๑.ความรู้สึก ๒. การตระหนักรู้ ๓. การประเมินและการวางแผน (การเคลื่อนไหวของพลัง) ๔. การกระทำ ๕. การมีสัมพันธภาพ ๕. การประสานและการทำให้สมบูรณ์ ๗. การปลดปล่อยพลัง นั่นคือ เมื่อจบขั้นที่ ๗ ก่อนขึ้นวงจรใหม่จะเกิดช่องว่าง “ไม่มีการเคลื่อนไหว” มันเป็นขั้นตอนของการดำรงอยู่ (หลังจากปลดปล่อย แต่ก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นภาพต่อไป) ในช่วงนี้บุคคลจะผ่อนคลาย ซึ่งมันเป็น “การยกเลิกอย่างสมบูรณ์” ในขั้นนี้เราจะไม่รีบเร่งไปยังภาพที่จะเปลี่ยนแปลงถัดไป สิ่งสำคัญคือวงจรของประสบการณ์มีความเกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในตัวบุคคลทั้งหมดกับสิ่งแวดล้อม ทุกบุคคลมีความสัมพันธ์ต่างกันในการมีหรือได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น ดังนั้นทุกคนจึงไม่เพียงแต่รับรู้ถึงวงจรประสบการณ์ของตนเอง แต่ยังสังเกต ฟัง และเข้าใจวงจรของผู้อื่นด้วย โดยเป็นการเชื่อมโยงระหว่างวงจรประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเมื่อเราต้องปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว กลุ่ม และองค์กรต่างๆ แต่จะมี “การขัดจังหวะ” เป็นกระบวนการที่มีพลังเกิดขึ้นเป็นช่วงๆ เพื่อขัดจังหวะวงจรตามธรรมชาติหรือ

^{๖๖} อุบลวรรณ ภาวณันท์, (๒๕๕๐), เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาพฤติกรรมผู้บริโภค. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อุบลวรรณ ภาวณันท์, ๒๕๕๐, น. ๕๖-๕๘)

^{๖๗} Perls S.F. (๑๙๙๒). Gestalt Therapy Verbatim (๒nd Revised ed.). USA.: Gestalt Journal Press. จาก Perls, S.F., Hefferline, R.F., & Goodman, P. (๑๙๕๑). Gestalt Therapy: Excitement and growth in the human personality. New York: Dell.

เปลี่ยนแปลงการดำเนินไปของวงจรที่สมบูรณ์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่เราต้องปรับเปลี่ยนตามสิ่งแวดล้อมของเรา การขัดจังหวะการดำเนินการของประสบการณ์ตามธรรมชาตินี้เรียกว่า “การปรับเปลี่ยนที่สร้างสรรค์” นั่นคือ เด็กที่พัฒนาการครั้งแรกจะพยายามทำสิ่งที่สร้างสรรค์เท่าที่ทำได้เพื่อตอบสนองต่อปัญหาหรืออันตรายที่ตนเองรับรู้ การปรับเปลี่ยนที่สร้างสรรค์นี้จะกลายเป็นนิสัย การขัดจังหวะต่างๆ ในวงจรของประสบการณ์ถือว่ามีความสำคัญต่อการฝึกการปรับตัวและการสร้างสัมพันธภาพตนเองกับโลกที่อยู่รอบตัว สัมพันธภาพนั้นมีผลกระทบร่วมกันกับการรับรู้แต่ไม่ประสานกัน มันเป็นกระบวนการสร้างความแตกต่างที่แบ่งแยกอะไรคือตัวเรา และอะไรไม่ใช่ตัวเรา^{๖๘}

๑. รูปร่างและพื้นหลัง (Figure and ground) หลักของ Gestalts เสนอความแตกต่าง (Contrast) ของรูปภาพ (Figure) และพื้นหลัง (Ground) โดยแสดงให้เห็นว่า รูปภาพมักจะมีค่าเด่นชัดกว่าพื้นหลัง ซึ่งท่ามกลางความเหมือนหากมีสิ่งใดเด่นออกมาจะถูกรับรู้ (Perceive) ว่าสำคัญมากกว่าเป็นภาพหรือใจความสำคัญ เป็นต้น รูปร่างคือ วัตถุหรือตัวแบบหลักที่เป็นเป้าหมาย ส่วนพื้นหลังคือ พื้นที่อยู่ด้านหลังหรือบริเวณรอบๆ รูปร่างนั้น บางครั้งรูปร่างอาจไม่ใช่วัตถุเสมอไป แต่อาจเป็นพื้นที่ได้ด้วย สมองของเราจะรับรู้พื้นที่ขนาดเล็กที่สุดหรือมีความเบี่ยงเบนมากที่สุดเป็นรูปร่าง ขณะที่พื้นที่ขนาดใหญ่กว่าเป็นพื้นหลัง ในภาพเดียวกัน บางครั้งเราต้องการแสดงวัตถุชิ้นหนึ่ง (ตัวแบบหลักที่เป็นเป้าหมาย) แต่สายตาของผู้ชมกลับไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เนื่องจากวัตถุกลืนไปกับพื้นหลังของภาพ กฎ Figure-to-ground ช่วยอธิบายว่าเราจะรับรู้องค์ประกอบใดเป็นรูปร่างและองค์ประกอบใดเป็นพื้นหลัง

๒. การจัดกลุ่ม (Grouping) ทฤษฎีของ Gestalts เสนอว่า มนุษย์เรามักจะมองสิ่งที่เห็นเป็นองค์รวม (Wholistic) ในลักษณะเป็นกลุ่มมากกว่าที่จะมองสิ่งต่างๆ แยกจากกัน ความรู้เรื่องการจัดกลุ่มนี้ได้นำมาใช้ในการนำไปสู่ความหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างต่อเนื่องซึ่งมีหลักย่อยดังต่อไปนี้

๒.๑ ความใกล้ชิด กลุ่มขององค์ประกอบที่อยู่ใกล้ชิดกันมีแนวโน้มที่จะทำให้รับรู้ว่าเป็นหมวดหมู่เดียวกันมากกว่าแยกจากกัน ดังนั้น หากเราต้องการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ในภาพ เราจำเป็นต้องนำองค์ประกอบเหล่านั้นมาไว้ใกล้กัน

๒.๒ ความคล้ายคลึง หากองค์ประกอบมีรูปร่างคล้ายคลึงกัน สมองของเราจะรับรู้ว่ามีองค์ประกอบนั้นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน กฎแห่งความคล้ายคลึงอาศัยสิ่งเร้า ได้แก่ สี รูปทรง ขนาด พื้นผิว หรือคุณสมบัติอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน หากองค์ประกอบไม่สัมพันธ์กันแต่มีคุณสมบัติเหมือนกัน เราจะรับรู้ว่ามีองค์ประกอบเหล่านั้นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เมื่อเราเข้าใจกฎแห่งความคล้ายคลึงกันแล้ว เราจะสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ไม่สัมพันธ์กันโดยใช้สี รูปร่าง ขนาด หรือพื้นผิวได้ ซึ่งการทำซ้ำก็รวมอยู่ในกฎนี้เช่นกัน

๒.๓ ความต่อเนื่อง กฎแห่งความต่อเนื่องอธิบายว่า สมองของเรามักมองรูปทรงหรือเส้นไปไกลกว่าจุดสิ้นสุด ดังนั้น วัตถุจะรวมเป็นกลุ่มเดียวกันหากอยู่ในแนวเดียวกันหรือมีทิศทางในแนวเดียวกัน

^{๖๘} Crocker, D. (๒๐๐๘). Ethics of Global Development: Agency, Capability, and Deliberative Democracy. N.Y.: Cambridge University Press.

เราจะรับรู้ารูปทรงหรือเส้นเป็นองค์ประกอบเดียวหากรูปทรงหรือเส้นดังกล่าวมีความต่อเนื่อง แม้ว่าจะถูกแบ่งออกเป็นส่วนก็ตาม และยังส่วนของรูปทรงหรือเส้นดูราบรื่นขึ้นเท่าใด เรายังมองเห็นความกลมกลืนมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้เรายังสามารถใช้ความต่อเนื่อง เช่น เส้นนำสายตา เพื่อนำสายตาผู้ชมไปยังวัตถุหลักที่เราต้องการนำเสนอได้อีกด้วย

๒.๔ กฎแห่งทางร่วม (Common Fate law) มีความคล้ายคลึงกับความต่อเนื่อง นั่นคือ องค์ประกอบทางสายตาซึ่งกำลังเคลื่อนที่ไปในทิศทางเดียวกันจะถูกรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น เมื่อเราเห็นฉากที่มีองค์ประกอบกลุ่มหนึ่งเคลื่อนที่ไปด้วยกัน สมมองของเราจะเข้าใจว่าองค์ประกอบเหล่านั้นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และองค์ประกอบอื่นที่อยู่นิ่งหรือเคลื่อนที่ไปในลักษณะที่แตกต่างกันจะถือว่าอยู่นอกกลุ่ม การทำความเข้าใจกฎแห่งทางร่วมนี้ทำให้เราสามารถสร้างภาพกลุ่มที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบภาพที่แตกต่างกัน หรือยังสามารถแยกองค์ประกอบภาพออกจากกลุ่มได้อีกด้วย

๒.๕ ความสมมาตร เราจะรับรู้ว่าองค์ประกอบที่สมมาตรในภาพเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเดียวกัน เพราะความสัมพันธ์ของทั้งสองด้านช่วยให้เรารับรู้ว่าองค์ประกอบเหล่านั้นเป็นหนึ่งเดียวกัน ดังนั้นเราสามารถใช้อุปกรณ์เพื่อสร้างการรับรู้ภาพทั้งภาพ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบภาพอย่างน้อยสองอย่างได้ เราสามารถสร้างความสมมาตรได้โดยทำให้องค์ประกอบภาพมีความสมดุลหรือสร้างภาพสะท้อนขององค์ประกอบนั้นขึ้นแทน อย่างไรก็ตาม บางครั้งการจัดองค์ประกอบภาพแบบสมมาตรอาจค่อนข้างน่าเบื่อ และขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ที่จะทำให้ภาพดูสนุกและน่าสนใจ

๓. หลักการต่อเติมสิ่งที่ไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ (Closure) หลักจิตวิทยาของ Gestalts เน้นว่าบุคคลส่วนมากมีความต้องการความสมบูรณ์แห่งตนหรือข้อมูล ความต้องการนี้สะท้อนถึงการจัดระเบียบแบบจิตใต้สำนึกของแต่ละบุคคลและการรับรู้ถึงสิ่งกระตุ้นที่ไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ หรือเป็นภาพรวมทั้งหมด แต่ละบุคคลมีความต้องการที่จะได้รับความสมบูรณ์แบบ เขามักแสดงความต้องการโดยการจัดระเบียบการรับรู้เพื่อกำหนดภาพที่สมบูรณ์ ถ้าลักษณะของสิ่งกระตุ้นที่เขาเปิดรับหรือเลือกไม่สมบูรณ์ เขาก็มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการรับรู้ที่สมบูรณ์ซึ่งจะเกิดจากจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกก็ตาม เขาจะเติมข้อความที่เว้นไว้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ เขาจะเกิดความเครียดเมื่องานใดงานหนึ่งไม่สมบูรณ์และมีความพึงพอใจที่จะเกิดขึ้นเมื่องานนั้นสมบูรณ์ ซึ่งมีหลักย่อยดังนี้

๓.๑ การปกปิด สิ่งหนึ่งที่สมองของเราสามารถทำได้อย่างยอดเยี่ยมคือ สามารถเติมเต็มรูปทรงที่ไม่มีอยู่ได้ สมองของเรามีแนวโน้มที่จะเติมเต็มวัตถุที่ขาดหายไป กฎแห่งการปกปิดใช้อธิบายว่าสมองของเราเติมเต็มช่องว่างระหว่างวัตถุหรือเส้นที่ไม่สมบูรณ์ได้อย่างไร สมองของเรามีทักษะในการจดจำองค์ประกอบภาพ แม้ว่าองค์ประกอบนั้นจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวัตถุที่มีขนาดใหญ่กว่า ในภาพถ่าย รูปทรงที่สมบูรณ์อาจดูน่าเบื่อ ดังนั้น เราควรให้ข้อมูลที่เพียงพอเพื่อให้สมองสร้างรูปร่าง แต่ยังคงใช้จินตนาการได้ด้วย การทำความเข้าใจทฤษฎีเกสตัลท์ในขณะที่ถ่ายภาพสตรีทช่วยให้เราได้ภาพถ่ายที่มีพลัง เพื่อดึงดูดใจผู้ชมไปในทิศทางที่เราต้องการแสดงให้เห็น โดยการจัดองค์ประกอบภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ ความเรียบง่าย สมองจะรับรู้ภาพในรูปแบบที่เรียบง่ายที่สุด กฎแห่งความเรียบง่ายอธิบายว่า สิ่งสำคัญคือ ต้องทำให้ภาพดูเรียบง่ายเพื่อช่วยให้ตาและสมองรู้สึกสบาย และกระตุ้นให้แปลความหมายที่เราได้รับ ดังนั้นควรใช้รูปแบบที่เรียบง่ายที่สุดเพื่อให้ภาพน่าสนใจ สมอง"เข้าใจได้ง่าย" และหลังจากผ่านไปสักพัก สมองจะเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้นและตระหนักถึงความหมายที่แท้จริงของภาพ

จิตวิทยาเกสตัลท์ มีการนำไปประยุกต์ใช้มากมายในหลายประเทศ โดยในปีค.ศ. ๑๙๔๐ และปี ๑๙๕๐ ฟรีตซ์และลอรา แปรส (Fritz & Laura Perls) และ พอล กูดแมน (Paul Goodman) ได้พัฒนาแนวคิดของการบำบัดแบบเกสตัลท์เป็นครั้งแรก ซึ่งในปี ๒๔๘๙ เขาเขียนหนังสือ Gestalt Therapy (การบำบัดแบบเกสตัลท์: กระตุ้นและการเติบโตของบุคลิกภาพมนุษย์) ขึ้นจากการวิจัยและข้อมูลทางคลินิกของเขา ต่อมาในปี ๑๙๕๑ เขาได้ก่อตั้งสถาบันนิวยอร์กเพื่อการบำบัดแบบเกสตัลท์และเริ่มฝึกนักจิตวิทยาที่สนใจรูปแบบการรักษา โดยในช่วงกลางศตวรรษที่ ๒๐ ได้ก้าวไปสู่ความนิยมอย่างรวดเร็วและแพร่หลายในช่วงทศวรรษ ๑๙๖๐-๑๙๗๐ โดยในช่วงทศวรรษที่ ๗๐ และ ๘๐ ศูนย์ฝึกอบรมการบำบัดด้วยเกสตัลท์แพร่หลายไปทั่วโลก ซึ่งต่อมาเอ็ดวิน เนวิส^{๖๙} (Edwin Nevis, E.) ได้ร่วมก่อตั้ง Gestalt Institute of Cleveland และเป็นผู้ก่อตั้ง Gestalt International Study Center และคณาจารย์ที่ MIT Sloan School of Management นำเสนอแนวคิดว่าการบำบัดแบบเกสตัลท์เป็นฐานแนวคิดและระเบียบวิธีที่ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถประดิษฐ์การปฏิบัติของตนได้ โดยเน้นการรู้จักตนเองกับภูมิหลังความสัมพันธ์ของเรากับผู้อื่น เน้นความรับผิดชอบส่วนบุคคล ประสบการณ์ของบุคคลในขณะนั้น และทุกคนที่ติดอยู่ในใยของความสัมพันธ์ บริบทสิ่งแวดล้อมและสังคมของชีวิตบุคคล และการปรับตัวที่ควบคุมตนเองได้จากสถานการณ์โดยรวมของตน

จิตวิทยาเกสตัลท์มีแนวความคิดเกี่ยวกับการพิจารณามนุษย์^{๗๐} ดังนี้คือ

๑. มนุษย์เป็นอิสระจากอดีต เขาอยู่ในปัจจุบัน มนุษย์ไม่สามารถจัดการกับอดีตและอนาคตได้อย่างแน่นอน แต่บุคคลสามารถดำเนินการกับปัจจุบันได้แน่นอน แนวความคิดของเกสตัลท์คือ“จงอยู่กับปัจจุบัน อย่าอยู่กับอดีต และอย่าเลื่อยล่อยไปกับอนาคต”

๒. ทฤษฎีมีความเชื่อว่า บุคคลคือ ศูนย์กลางและ มนุษย์มีความสามารถที่จะปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมและดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง และมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

๓. มนุษย์พยายามพัฒนาตนเอง แต่มีความหมายแตกต่างจากการพัฒนาตัวเองของทฤษฎีจิตวิทยาอื่นตรงที่เน้นให้ผู้รับบริการพัฒนาตนเองในขณะปัจจุบัน

๔. มนุษย์สามารถจัดระบบชีวิต และแก้ปัญหาของตนเองได้ (Self regulation) เมื่อเกิดอารมณ์

^{๖๙}Nevis E. (๑๙๙๘). How Organizations Learn: An Integrated Strategy for. Building Learning Capability. NY: Jussey-Bass.

^{๗๐}ทฤษฎีการให้การปรึกษาเชิงบำบัดแนวเกสตัลท์, จิตวิทยาการแนะแนวและการให้การปรึกษา. <http://chwrbrnk.blogspot.com/๒๐๑๓/๐๒/therapy-frederick-s.html> เมื่อวันพุธที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

เครียดหรือความต้องการด้านต่างๆขึ้น มนุษย์จะพยายามทำให้เกิดความสมดุลเช่น พยายามลดความเครียดลง หรือกระทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะสนองความต้องการ ยกเว้นบางคนที่มีวแต่รำพึงถึงอดีตหรือแสวงหาอนาคตโดยไม่นึกถึงภาวะปัจจุบัน เขาก็จะไม่สามารถจัดระเบียบหรือลดความเครียดด้านจิตลงได้

๕. การที่มนุษย์ตระหนักรู้ (Awareness) ในความต้องการของตน จะช่วยให้มนุษย์หาทางตอบสนองความต้องการ แต่ถ้าพยายามหลีกเลี่ยงไม่นึกถึงความต้องการนั้น จะใช้พลังงานไปในการเก็บกดความต้องการซึ่งจะทำให้เครียดหนักขึ้นและไม่สามารถตอบสนองความต้องการใดๆ ได้

๖. บุคคลประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่สัมพันธ์กันทั้งร่างกาย อารมณ์ ความคิด ความรู้สึกและการรับรู้ เป็นการผสมผสานกัน (integration) เป็นการแสดงออกอย่างคนที่เป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง

๗. มนุษย์เกิดมาโดยไม่ได้มีความดีและความชั่วติดตัวมา มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม เขาต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การที่จะเข้าใจบุคคลจะต้องเข้าใจสิ่งแวดล้อมของเขาด้วย

๘. บุคคลมีเสรีภาพที่จะเลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้า

๙. การตระหนักรู้ต่อความรู้สึก ความคิด อารมณ์และการรับรู้ของตนในสภาพการณ์ต่างๆ ช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

จิตวิทยาเกสตัลทนั้นเป็นแนวคิดตามหลักทฤษฎีสัมพันธภาพว่า บุคคลทุกคนคือ เอกภาพ หรือองค์รวมทั้งหมด (Wholeness= ทั้งใจ/ความคิด ร่างกาย จิตวิญญาณ) ที่มีความเกี่ยวข้องกับบริบทหรือสถานการณ์ปัจจุบันที่ได้ประสบมา แนวทางการบำบัด/รักษาด้วยหลักเกสตัลทจะเชื่อมโยงทฤษฎีสัมพันธภาพเข้ากับภาวะปัจจุบัน โดยมุ่งเป้าไปที่การรู้จักตนเอง และเชื่อมโยงกับ ‘ที่นี่และเวลานี้’ (อะไรกำลังเกิดขึ้นจากเวลาช่วงหนึ่งไปถึงอนาคต) ตามทฤษฎีเกสตัลท “การรู้จักตนเอง” เป็นกุญแจสำคัญต่อการเติบโตของบุคคลที่มุ่งเป้าไปสู่ศักยภาพที่เต็มเปี่ยม ทฤษฎีนี้ชี้ว่า บางครั้งการรู้จักตนเองยังสามารถกีดกันรูปแบบความคิดและพฤติกรรมเชิงลบที่ทำให้เรารู้สึกไม่พอใจหรือไม่มีความสุขได้ด้วย ทฤษฎีนี้จึงเน้นการรู้จักตนเองที่ไม่รีบด่วนตัดสินใจ เพื่อให้ได้พัฒนาทัศนคติที่เป็นเอกลักษณ์ของชีวิต^{๗๑}

ทฤษฎีนี้จะช่วยให้แต่ละบุคคลได้หยั่งรู้ถึงวิธีที่จะสามารถบรรเทาปัญหาและความกดดันของตนเอง เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้ทำได้อย่างเต็มศักยภาพของตนเอง โดยการให้บุคคลตระหนักรู้มากขึ้นว่าเราคิด รู้สึก ทำอะไร อย่างไร ในช่วงขณะหนึ่ง การทำงานตามแนวเกสตัลทจะผ่านการเชื่อมโยงของแนวคิดหลักต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เข้าใจลึกซึ้งในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบำบัด/รักษารักษาอย่างมีจริยธรรม โดยให้รู้จักการมีตนเองเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นไปที่ปัจจุบันและจินตนาการว่าไม่มีอดีต ไม่มีอนาคต‘เป็นเรื่องสำคัญ’ กระบวนการจะดำเนินการไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ไม่เกี่ยวกับการหาทางออก แต่ต้องรับรู้อยู่กับสิ่งในปัจจุบันเท่านั้น ต้องให้ความเคารพต่อสิทธิของบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ทฤษฎีเกสตัลทจะเน้นการสร้างสมดุลของการให้ การสนับสนุน และความท้าทาย เป็นกุญแจที่จะทำให้บุคคลมีส่วนร่วม มีความสบายใจในการเปิดใจ และรับรู้ถึงสิ่งต่างๆที่

^{๗๑} Koffka, Kurt, (๒๐๑๔), Principles Of Gestalt Psychology. USA: Mimesis International

ต่อต้านในใจ เน้นย้ำเรื่องประสบการณ์ของบุคคล อารมณ์ แนวความคิด พฤติกรรม ความรู้สึกทางกาย ความคิด และความทรงจำอย่างชัดเจน ที่นี้และเวลานี้ ประสบการณ์ที่สร้างสรรค์และการค้นพบ ซึ่งสามารถใช้วิธีการทดลองได้ในหลายรูปแบบเพื่อทดสอบประสบการณ์ของบุคคล วิธีการเหล่านี้เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่สร้างสรรค์และยืดหยุ่นสูง เพื่อให้บุคคลเปิดใจและรับรู้ถึงความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ภายในใจ วิธีนี้จะทำให้ตระหนักถึงความเป็นมนุษย์ที่มีความรับผิดชอบด้านสังคมต่อตนเองและผู้อื่น มีความเคารพและรู้ว่าทุกคนแตกต่างกัน สุดท้ายต้องกระตุ้นให้แต่ละบุคคลยอมรับหลักแห่งความเสมอภาคในชีวิตสังคม

การเรียนรู้ในแนวคิดของทฤษฎีเกสโตลท์ก็คือ กระบวนการทางความคิดที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่จะเรียนรู้จากสิ่งเร้าที่เป็นส่วนรวมได้ดีกว่าส่วนย่อย ตามทฤษฎีนี้จะเน้นกระบวนการคิดการสอนโดยเสนอภาพรวมก่อนการเสนอส่วนย่อย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น และมีความหลากหลายที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดแก้ปัญหาได้ริเริ่มและเกิดการเรียนรู้แบบหยั่งเห็นได้ ซึ่งกฎการเรียนรู้ของทฤษฎี^{๗๒} มีดังนี้

๑. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดซึ่งเป็นกระบวนการภายในตัวมนุษย์
๒. บุคคลจะเรียนจากสิ่งเร้าที่เป็นส่วนรวมได้ดีกว่าส่วนย่อย
๓. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ ๒ ลักษณะ คือ การรับรู้และการหยั่งเห็น
๔. กฎการจัดระเบียบการรับรู้ ประกอบด้วย ๑) กฎการรับรู้ส่วนรวม ๒) กฎความคล้ายคลึง ๓) กฎความใกล้เคียง ๔) กฎความสมบูรณ์ ๕) กฎความต่อเนื่อง ๖) บุคคลมักมีความคงที่ในความหมายของสิ่งที่รับรู้ตามความเป็นจริง และ ๗) การรับรู้ของบุคคลอาจผิดพลาดบิดเบือนไปจากความเป็นจริงได้
๕. การเรียนรู้โดยการหยั่งเห็น

ทฤษฎีเกสโตลท์ถือว่า ความสัมพันธ์เป็นศูนย์กลางประสบการณ์ของมนุษย์ และแต่ละบุคคลทุกคนคือ เอกภาพ หรือองค์รวมทั้งหมด เมื่อพวกเขามีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันและกันและต่อบุคคลรอบข้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของแต่ละคนที่ได้รับการพัฒนาและบ่มเพาะในระหว่างการรักษา เป็นแนวหลักในกระบวนการบำบัดหรือการให้การปรึกษาที่เป็นความช่วยเหลือเบื้องต้นทางด้านจิต วิทยาที่มีพื้นฐานของการช่วยเหลือให้บุคคลได้ช่วยเหลือตนเอง มิใช่ให้ความช่วยเหลือแบบ passive บุคคลต้องเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างความรู้สึกกับความคิด วงจรของการติดต่อ วิธีจัดการกับอารมณ์ของตน โมเดลการติดต่อสื่อสารแบบเส้นตรงและวงกลม การชะลอการตัดสินใจแบบปรากฏการณ์นิยม (สารที่ส่งถึงคนอื่น โดยใช้การประเมินตีค่า อคติ การแบ่งแยก และข้อกีดกันอื่นๆของการสื่อสาร) บุคคลต้องรู้จักสื่อสารใช้คำพูดแบบภาษากาย เสียง จังหวะ ภาษาที่แต่งขึ้น และพลวัตรของอารมณ์ตามสัญญาณญาณพื้นฐาน การสร้างสรรค์ การยับยั้ง จินตนาการ ประเด็นพื้นฐาน^{๗๓}ในการเปรียบเทียบเรื่อง

^{๗๒} สกูลการ สังข์ทอง, (๒๕๖๒), สกูลการ สังข์ทอง (๒๕๖๒). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(การสอนภาษาไทย) แบบ ๒.๑ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีการศึกษา ๒๕๖๒

^{๗๓} Perls, L., (๑๙๙๒), อ้างแล้ว

ราวในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของภาษาสรุปได้ดังนี้

๑. การรับรู้ (Perception) ที่แตกต่างจากจิตนาการ ในบริบททั้งภายนอกและภายในของโลก จะ มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม

๒. ศิลปะการผ่อนคลาย เป็นการพัฒนาความสามารถที่จะอธิบายความต้องการภายในที่สัมพันธ์ กับคนอื่นว่าควรทำอย่างไร

๓. การตระหนักถึงบุคคลอื่นและการหาถ้อยคำมาอธิบายความแตกต่างระหว่างประสบการณ์ ของอารมณ์ภายในและการแสดงออกทางอารมณ์ในบริบทที่ขัดแย้งกัน

๔. ประสบการณ์ของแนวคิดสร้างสรรค์ด้วยการแสดงออกของปัจเจกบุคคลโดยผ่าน ประสบการณ์ทางศิลปะ โดยการใช้การแสดงออกทางร่างกาย ทางเสียง และทางจิตนาการ

๕. ช่องทางการสื่อสารอย่างเต็มรูปแบบ เป็นความรู้สึกรับรู้ร่วมหรือเห็นใจ (The empathy) ความคุ้นเคยหรือเคยชินกับการกระทำของอีกบุคคลหนึ่ง (ให้เหมือนกับอีกบุคคลหนึ่ง)

ในวิธีหลักทฤษฎีเกสตัลท์จะมุ่งเน้นให้เห็นความแตกต่างระหว่างความจริงแบบรูปธรรมกับแบบ จิตวิญญาณ นั่นคือ ความจริงที่เป็นรูปธรรมนั้นจะมีความจริงแบบจิตวิญญาณเกี่ยวพันอยู่ด้วยเสมอ บุคคล ต้องมีประสบการณ์ต่างๆอย่างลึกซึ้งเพราะประสบการณ์จะช่วยบอกอะไรบางอย่างแก่เรา ดังนั้นนัก จิตวิทยาเกสตัลท์จะทำงานในแนวทางที่จะให้ผู้รับการปรึกษาค่อยๆกระทำการต่างๆที่ละน้อยในเรื่อง (ที่ ปรึกษา) นั้น ๆ ไม่ใช่เพียงเพื่อให้ได้เรื่องหรือสิ่งที่ต้องการ แต่สิ่งที่เราปฏิบัติได้มาจนคือ ประสบการณ์ ที่เป็นสิ่งที่ไม่สามารถซื้อหรือขายได้ การสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งหรือเรื่องต่างๆ จะทำให้เรารู้สึกถึง บางสิ่งบางอย่าง นี่คือ ประเด็นหลักของวิธีการทางจิตวิทยาเกสตัลท์

หลักเกสตัลท์ไม่ได้ทำงานกับความคิด ด้วยคนนั้นจะทำงานอยู่กับความรู้สึกหรือสามัญสำนึก ธรรมดา โดยหลักเกสตัลท์พบว่า การทำงานของจิตจะมีอยู่ ๓ ระดับคือ ๑. ความรู้สึก ๒. ความคิด และ ๓. การกระทำ โดยพื้นฐานของคนจะเริ่มจากความรู้สึกแล้วส่งต่อไปเป็นความคิดเกี่ยวกับความรู้สึกนั้น แล้วก็ส่งผลไปถึงการกระทำออกมา การคิดว่าเราคิดอะไรเกี่ยวกับว่าอะไรที่เราารู้สึก ที่ไม่ใช่การคิดในเชิง นามธรรม แต่คิดเกี่ยวกับประสบการณ์ของเรา เมื่อเรามีประสบการณ์ เราจะรู้ว่าได้ทำอะไรเกี่ยวกับ ประสบการณ์เหล่านั้น และต้องตัดสินใจว่าเราจะทำอะไร ดังกล่าวแล้วว่าบุคคลนั้นมีลักษณะเป็นเอกภาพ หรือองค์รวม ซึ่งในมุมมองทางจิตศาสตร์คือ ทฤษฎีสมมาตร ที่เสนอว่า เป็นการจัดการบางสิ่งหรืออย่าง ในช่วงเวลาเดียวกัน มีการควบคุมสิ่งต่างๆหลายๆ ส่วนด้วยกัน อาทิ เราทำอะไร พูดอะไร ดูอะไร ในช่วง เวลาเดียวกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้รวมกันกลายเป็นสิ่งเดียวกันหรือเอกภาพ หรือเป็นการรวมเป็นสิ่งเดียวกัน หรือเป็นเอกภาพไม่ใช่การเป็นส่วนหนึ่งๆ ของความแตกต่างทั้งหลาย หรือการแยกเป็นชิ้นต่างๆ เช่น รถยนต์จะมีหลายชิ้นส่วนประกอบเข้ากันจึงจะทำงานได้ แต่การทำงานแต่ละชิ้นถ้าเราเอาชิ้นส่วนหนึ่งของเครื่องยนต์ในรถออกมา โดยชิ้นส่วนอื่นๆ ก็ยังเหมือนเดิม รถก็จะไม่สามารถทำงานได้^{๗๔}

^{๗๔} Hough, Margaret., (๒๐๑๔), Unit ๖: Gestalt therapy and psychodrama (๑๗๖-๒๐๔ pp.). In Counselling Skills and Theory, ๔th ed., USA.: Hodder Education.

ทฤษฎีเกสโตลท์นี้เน้นการหยั่งเห็น (Insight) ที่เป็นวงจรแห่งประสบการณ์ในรูปแบบของ “กระบวนการแห่งสัมพันธภาพ” ที่มนุษย์สร้างสรรค์ร่วมกันกับธรรมชาติรอบตัว ทุกบุคคลมีความสัมพันธ์ต่างกันในการมีหรือได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น โดยเป็นการเชื่อมโยงระหว่างวงจรประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเมื่อเราต้องมามีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว กลุ่ม และองค์กรต่างๆ แต่จะมี “การขัดจังหวะ” เป็นกระบวนการที่มีพลังเกิดขึ้นเป็นช่วง ๆ เพื่อขัดจังหวะวงจรตามธรรมชาติเพื่อเปลี่ยนแปลงการดำเนินไปของวงจรที่สมบูรณ์ ทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่เราต้องปรับ เปลี่ยนตามสิ่งแวดล้อมของตัวเราที่ผันแปรไปเรียกว่า “การปรับเปลี่ยนที่สร้างสรรค์” ที่ถือว่าสำคัญต่อการฝึกปรับตัวและการสร้างสัมพันธภาพตนเองกับโลกที่อยู่รอบตัว ที่มีผลกระทบร่วมกันกับการรับรู้แต่ไม่

ประสานกัน มันเป็นกระบวนการสร้างความแตกต่างที่แบ่งแยกว่าอะไรคือตัวเรา และอะไรไม่ใช่ตัวเรา

เทคนิคการเรียนรู้ในการปรับตัว การสร้างประสบการณ์และสัมพันธภาพของทฤษฎีเกสโตลท์นั้นมีหลายรูปแบบทั้งการศึกษาทางคลินิก การจัดการอารมณ์ ภาพถ่าย สมาธิ ครอบครัวบำบัด ศิลปะประยุกต์เช่น ศิลปะการละครที่ประยุกต์ใช้แนวทางปรากฏการณ์อึดตาแบบเกสโตลท์ ที่เรียกว่าละครบำบัดแบบเกสโตลท์ที่เน้นการสร้างคุณภาพของประสบการณ์บุคคลให้ดีขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างมีจริยธรรม เกิดบริบทเชิงสัมพันธ์ ใช้พลังความขัดแย้งและอารมณ์ในการเข้าถึงรูปแบบพฤติกรรมและการสื่อสารใหม่ๆ ที่จะทำให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ละครบำบัดแบบเกสโตลท์มีพื้นฐานมาจากแง่มุมที่สำคัญคือความแตกต่างระหว่าง “ความรู้สึกกับความคิด” กับ “การแสดงอารมณ์ในทางที่ไม่มีประสิทธิภาพ” หรือ “การแสดงอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ” ภายในความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล

เมื่อเปรียบเทียบกับการรักษาแบบเกสโตลท์กับขอบเขตทางคลินิกอื่น ๆ บุคคลสามารถค้นหาสิ่งที่ตรงกันหรือจุดที่คล้ายคลึงกันได้ “กรณีที่ชัดเจนที่สุดของความสม่ำเสมอคือระหว่างมุมมองภาคสนามของการบำบัดด้วยเกสโตลท์กับทฤษฎีเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและทฤษฎีภาคสนามต่างๆ ที่แพร่หลายในด้านประสาทวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และฟิสิกส์ในช่วงต้นและกลางศตวรรษที่ ๒๐ ภายในสังคมศาสตร์มีความสอดคล้องระหว่างทฤษฎีสถานะเกสโตลท์กับ ระบบหรือจิตบำบัดเชิงนิเวศ ระหว่างแนวคิดของความสัมพันธ์เชิงโต้ตอบและความสัมพันธ์เชิงวัตถุ ทฤษฎีความผูกพัน การบำบัดที่เน้นลูกค้าเป็นศูนย์กลาง และแนวทางที่เน้นการเปลี่ยนผ่านระหว่างลักษณะการดำรงอยู่ ลักษณะปรากฏการณ์ และความสัมพันธ์ของการบำบัดด้วยเกสโตลท์ กับมุมมองของกลุ่ม Constructivism ที่บำบัดด้วยความรู้ความเข้าใจ และ ระหว่างความมุ่งมั่นของการบำบัดด้วยเกสโตลท์ในการตระหนักรู้และกระบวนการทางธรรมชาติของการรักษาและการมีสติ การยอมรับและเทคนิคทางพุทธศาสนาที่นำมาใช้โดยการบำบัดพฤติกรรมทางปัญญา^{๗๕}

ความเชื่อพื้นฐานในการบำบัดแนวเกสโตลท์^{๗๖} สรุปได้ดังนี้

^{๗๕} Brownell, P., (๒๐๑๐), Gestalt therapy: A guide to contemporary practice. Singapore: Springer Publishing Co.

^{๗๖} Perls et al., (๑๙๕๑), อ้างแล้ว

๑. มนุษย์มีลักษณะเป็นหน่วยที่มีความสมบูรณ์อยู่ในตนเอง ร่างกาย อารมณ์ ความคิด ประสาทสัมผัส และการรับรู้ ทั้งหมดมีการทำงานที่สัมพันธ์กัน มนุษย์จึงมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การเข้าใจมนุษย์นั้นจะเข้าใจเฉพาะในแต่ละส่วนไม่ได้ จำเป็นต้องเข้าใจลักษณะของหน่วยเต็มทั้งหน่วย คือ ความเป็นบุคคล

๒. มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม การที่จะเข้าใจมนุษย์ให้ลึกซึ่งจำเป็นต้องเข้าใจทั้งบุคคล และสภาพแวดล้อมของเขา

๓. มนุษย์เป็นผู้เลือกแสดงพฤติกรรมของตนเองในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกและภายใน

๔. มนุษย์มีความสามารถที่จะรับรู้หรือสัมผัสถึงความคิด อารมณ์ และการรับรู้ของตนเอง

๕. มนุษย์มีประสิทธิภาพในการรับรู้ถึงตนเอง มีสติ (Self Awareness) จึงทำให้มนุษย์มีความสามารถในการตัดสินใจเลือก พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของเขา

๖. มนุษย์มีความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. มนุษย์ไม่สามารถนำตนเองไปเผชิญกับอดีตหรืออนาคตได้ เขาสามารถเผชิญเหตุการณ์ด้วยตนเองได้กับปัจจุบันเท่านั้น นั่นคือ คนเราสามารถรับรู้ถึงประสบการณ์ส่วนตนจากปัจจุบันเท่านั้น อดีตหรืออนาคตสามารถรับรู้ได้จากปัจจุบัน โดยการจำหรือการคิดคาดหวัง

๘. โดยพื้นฐานของธรรมชาติแล้ว มนุษย์เราไม่ดีหรือไม่เลวโดยกำเนิด

จุดมุ่งหมายในการให้การปรึกษาแบบเกสโตลท์ คือ

๑. ให้ผู้รับการปรึกษาเปลี่ยนพฤติกรรมจากการพึ่งพาผู้อื่น มาสู่การพึ่งพาตนเอง รับผิดชอบต่อตนเองพัฒนาไปสู่การมีวุฒิภาวะ

๒. ให้ผู้รับการปรึกษามีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง สามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

๓. ช่วยให้ผู้รับการปรึกษาได้ใช้พลังงานของชีวิตอยู่กับปัจจุบัน รู้จักปล่อยวางอดีต โดยการทำความรู้สึกที่ค้างค้ำให้สมบูรณ์ และไม่วิตกเกี่ยวกับอนาคต

๔. ช่วยให้ผู้รับการปรึกษากลายเป็นตัวของตัวเองที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น เข้าใจในค่านิยม และกฎเกณฑ์ของสังคม

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

แนวคิดของทฤษฎีเกสโตลท์นี้สอดคล้องกับแนวทางของพระพุทธศาสนาในการมองปัญหาของมนุษย์ที่ไม่ได้มองแบบแยกส่วนแต่มองเรื่องจิตใจและปัญหาของมนุษย์เป็นการสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งหมดในการดำเนินชีวิตทุกด้านและกิจกรรม/พฤติกรรมทุกอย่าง พระพุทธศาสนามองปัญหาจิตของคนที่ไม่ได้จำกัดอยู่แต่การป่วยทางจิต แต่หมายถึงปัญหาของมนุษย์ทั่วไปทุกคนที่ยังมีความทุกข์หรือยังมีความบกพร่อง ยังไม่สมบูรณ์ ยังเป็นคนธรรมดาในสังคมทั่วไป วิธีการทั้งพุทธศาสนาและจิตวิทยาเกสโตลท์

ตอลท์ต่างก็ใช้วิธีการแบบวิทยาศาสตร์นั่นคือ จะถือว่าประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการสังเกตหรือตรวจสอบและทดลอง แต่ทั้งนี้แนวของพระพุทธศาสนา (ประสบการณ์ที่รับรู้ ประจักษ์ในจิตของตนเอง) และจิตวิทยาเกสตอลท์ (การมองดูจิตใจของตนเอง=intro spection) จะมีทั้งภายในและภายนอก ประสบการณ์ทางจิตใจที่สำคัญคือ ความรัก ความโกรธ ความหลง ความรู้สึกต่างๆ ที่รู้ในจิตโดยตรง เป็นประสบการณ์ที่ชัดเจนแน่นอน แต่ก็เป็นเรื่องเฉพาะตัว ในทางพระพุทธศาสนานั้นจะมีระบบจิตวิทยาที่มีความสมบูรณ์ในตัวของตัวเอง ซึ่งเป็นเรื่องเบื้องต้นของหลักธรรมทางพุทธศาสนาที่อธิบายประเด็นต่างๆ ตามสิ่งหรือสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่กระทำอยู่นั้น

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนานั้น มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ฝึกได้รับประโยชน์สุข ตั้งแต่ขั้นต้นที่ลงมือปฏิบัติ ได้รู้จักหลักการปฏิบัติตนที่ดีต่อสภาพแวดล้อมภายนอกเรียกว่า การสำรวมอินทรีย์คือ เป็นการสำรวม ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานของศีล^{๗๗} ได้แก่ เจตนางดเว้นความชั่วทางกาย และเจตนางดเว้นความชั่วทางวาจา เป็นการพัฒนาด้านพฤติกรรมที่ดีที่เป็นทางพัฒนาให้จิตใจและความคิดที่ดี และช่วยให้เกิดปัญญาที่เจริญงอกงาม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ เกื้อกูล ไม่เบียดเบียน เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จะพัฒนากาย วาจา และจิตใจทำให้มีความสามารถในการคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาและปรับตัวดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในหลักพุทธธรรมนั้นผู้ที่มีสุขภาพกายใจที่แข็งแรง และมีอายุยืนคือ ผู้ที่ให้โภชนาตามกาลเวลาอันสมควรแก่ผู้สำรวม นั่นคือ อายุ วรรณะ สุขะและพละ มีร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บในทุกส่วนของร่างกาย มีสุขภาพจิตดี ความไม่มีโรคเป็นลาภอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในวัยเริ่มของผู้สูงอายุ ๖๕ ปี ขึ้นไป การแก่ชราของคนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยเป็นตัวประกอบ^{๗๘} สามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และรับรู้ถึงการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างปกติสุข จะเห็นได้ว่าสุขภาพนั้นไม่ได้มีเพียงทางกายและทางจิตใจเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการปรับตัวเข้าสู่สังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นควรจะรักษาสุขภาพของเราให้ดีที่สุดได้ มีจิตใจที่มีความสุข รื่นเริง มีเมตตา มีสติ มีสมาธิ ผู้สูงอายุต้องมีสุขภาพะทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ภูมิปัญญา ความดำรงอยู่ ความดำเนินไป ความเคลื่อนไหว ความเป็นอยู่ เปิดโอกาสให้ท่านได้ใช้ทักษะต่างๆ รวมถึงการแสดงบทบาทในสังคมด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยวิธีพุทธบูรณาการ^{๗๙}

แนวทางของพระพุทธศาสนาในการมองปัญหาของมนุษย์นั้นไม่ได้มองแบบแยกส่วนแต่มองเรื่องจิตใจและปัญหาของมนุษย์เป็นการสัมพันธ์กับวิถีชีวิตทั้งหมด ปัญหาจิตของคนไม่ได้จำกัดอยู่แต่การป่วยทางจิต แต่หมายถึง ปัญหาของมนุษย์ที่ยังเป็นคนธรรมดาในสังคมทั่วไป ทุกคนยังมีความทุกข์ หรือความ

^{๗๗} Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto). (๒๐๐๙). Buddhaddhamma. (๑๕th ed). Bangkok: Sahadhammika.

^{๗๘} Srangwan, N. (๑๙๙๘). Elderly Health. Bangkok: Sukjai Publishing House.

^{๗๙} เจริญ นุชนิยม, การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยวิธีพุทธบูรณาการ. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๑), ๖๑๙-๖๓๓

บกพร่อง ยังไม่สมบูรณ์ แต่ก็จะมีระบบจิตวิทยาที่มีความสมบูรณ์ในตัวของตัวเอง ซึ่งเป็นเรื่องเบื้องต้นของหลักธรรมทางพุทธศาสนาที่อธิบายประเด็นต่างๆตามสิ่ง หรือสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่กระทำอยู่นั้น หรือในการดำเนินชีวิตทุกๆด้านและกิจกรรมหรือพฤติกรรมทุกอย่าง วิธีการทั้งพุทธศาสนาและจิตวิทยา เกสตอลท์ต่างก็ใช้วิธีการแบบจิตวิทยาศาสตร์ นั่นคือ จะถือว่าประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการสังเกต หรือตรวจสอบและทดลอง แต่ทั้งนี้ของพระพุทธศาสนา (ประสบการณ์ที่รับรู้ ประจักษ์ในจิตของตนเอง) และจิตวิทยาเกสตอลท์ (การมองดูจิตใจของตนเอง=introspection) จะมีทั้งภายในและภายนอกที่ชัดเจนแน่นอนแต่เป็นเรื่องเฉพาะตน นั่นคือ ประสบการณ์ทางจิตใจที่สำคัญ คือ ความรัก ความโกรธ ความหลง และความรู้สึกต่างๆ จะเป็นการรู้สึกในจิตโดยตรง เป็นประสบการณ์ที่ชัดเจนแน่นอน แต่ก็เป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล ^{๘๐}

ประเทศไทยนั้นมีวัฒนธรรมเชิงพุทธเป็นรากฐาน เนื่องด้วยคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (๙๓.๔๖% ในปีพ.ศ. ๒๕๖๑) จึงมีความคุ้นเคยในหลักธรรมพื้นฐานของการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่พบว่า ส่วนมากจะใช้เวลาร่วมหลังเกษียณกับกิจกรรมทางศาสนาและสนใจศึกษาทำความเข้าใจในหลักธรรมมากขึ้น เพราะก่อนหน้านี้ในวัยทำงานจะไม่มีเวลาพอให้ศึกษาได้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งมีการนำหลักธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือนำทางชีวิตก่อนที่จะหมดอายุขัย ในการวิจัยนี้ได้นำหลักธรรมมาบูรณาการในเนื้อหาการละครเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคม^{๘๑} ได้แก่

๑. หลักสัปปุริสธรรม ๗ ที่ใช้พัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม เพราะเป็นธรรมของคนดี หรือคนที่แท้ ซึ่งมีความเป็นคนที่สมบูรณ์ ถือเป็นคุณธรรมที่สำคัญของการพัฒนามนุษย์ในสังคมที่สมบูรณ์ตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท ถือว่าเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมทางกาย วาจา และใจ แบ่งเป็น ๗ ประการ ได้แก่ การรู้จักเหตุ การรู้จักผล การรู้จักตน การรู้จักประมาณ การรู้จักเวลา การรู้จักชุมชน และการรู้จักบุคคล ซึ่งคุณพฤติกรรมและพัฒนาทากาย และจิตได้ ทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข นอกจากนี้ยังพัฒนาไปสู่ความเป็นอริยบุคคล ๔ จำพวก คือ โสดาบันบุคคล อนาคามีบุคคล สกทาคามีบุคคล และ พระอรหันต์ โดยการพัฒนาชีวิตมนุษย์มี ๒ ปัจจัย คือนามธรรม และกายภาพที่พัฒนาชีวิตให้ไปสู่เป้าหมายสูงสุดของชีวิตทั้งในระดับโลกียะ และโลกุตระ ที่มีความสำคัญในการพัฒนาทั้ง ๒ ด้านไปพร้อมๆ กันและเน้นมาทางด้านจิตใจ เพราะเชื่อว่าศักยภาพทางจิตใจเป็นตัวกำหนดกระบวนการของชีวิตให้ไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ พระนิพาน

๒. มิตรแท้ ๔ คือ บุคคลที่ควรคบเป็นเพื่อนเพื่อนำชีวิตให้รุ่งเรืองเดินไปในทางที่ดีงาน ได้แก่ ๑) มิตรมีอุปการะ ๒) มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ ๓) มิตรแนะนำประโยชน์ และ ๔) มิตรน้ำใจ

^{๘๐} Quattrini, P., (๒๐๑๘), อ้างแล้ว

^{๘๑} พระครูใบฎีกาบุญเพ็ง สุตมโม (จำปาสุข). (๒๕๖๑). ศึกษาหลักปรัสนธรรม ๗ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท. พิมพ์ลักษณ์: นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

๓. มิตรเทียมน ๔ คือ คนที่ไม่ควรคบเป็นเพื่อนหรือคนใกล้ชิดได้แก่ ๑) คนปอกลอก ๒) ดีแต่พูด ๓) คนหัวประจบ ๔) คนชวนฉิบหาย

๔. พรหมวิหาร ๔ หมายถึง ธรรมของพรหม เป็นหลักธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่าง ประเสริฐและบริสุทธิ์ เป็นแนวธรรมปฏิบัติของผู้ที่ปกครอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นหลักธรรมสำหรับ ทุกคน ที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หลักธรรมนี้มี ๔ ประการได้แก่

๑) เมตตา แปลว่า ความรักใคร่ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข มีจิตแผ่ไมตรีและคิดทำ ประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั้งหน้า เป็นความปรารถนาดีโดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ลักษณะของเมตตา เป็นการสร้างความรู้สึกคุณอารมณ์ไว้ตลอด จะเป็นการสงเคราะห์เพื่อนที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย จะไม่สร้าง ความลำบากให้แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย รักผู้อื่นเสมอด้วยรักตนเอง

๒) กรุณา คือ ความสงสารคิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ยาก เดือดร้อนของปวงสัตว์ เป็นความปรานี ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ โดยไม่หวังผลตอบแทน สงเคราะห์ สรรพสัตว์ที่มีความทุกข์ให้หมดทุกข์ตามกำลังกาย กำลังปัญญา กำลังทรัพย์ เป็นการสงเคราะห์ทั้ง ทางด้านวัตถุและทางธรรม ช่วยสงเคราะห์ในทางที่ขัดข้อง หรือถ้าหาให้ได้ ก็ชี้ช่องทางที่จะ สามารถช่วยให้พ้นจากปัญหา

๓) มุทิตา แปลว่า มีจิตอ่อนโยน ยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตมองใส แซ่ซึ้งเบิกบานอยู่เสมอต่อ สัตว์ทั้งหลาย พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป มีจิตที่ไม่อิจฉาริษยา คิดเสมอว่า ถ้า คนทั้งโลกมีความสุขโดยทั่วกัน มีปัญญาเฉลียวฉลาดเหมือนกันทุกคนแล้ว โลกนี้จะเต็มไปด้วยความสุข สงบ ปราศจากอันตรายทั้งปวง การแสดงออกถึงความยินดีคือ ไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ

๔) อุเบกขา คือ ความวางเฉย ความวางใจเป็นกลาง มีจิตเรียบเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่ เอนเอียงด้วยรักและชัง กรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วควรได้รับผลดีหรือชั่ว ตามเหตุอันตนประกอบ กระทำพร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือควรได้รับผลอันสมกับที่รับผิดชอบ

ประโยชน์ของพรหมวิหาร ๔ คือ จะมีใจเยือกเย็น ปัญญาเกิด นอนหลับเป็นสุข ตื่นขึ้นมีความสุข ไม่มีความขุ่นมัวในใจ ฝันก็เป็นมงคล เป็นที่รักและจะได้รับการรักษาให้ปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวงจาก มนุษย์ เทวดา พรหม และภูตผีทั้งหลาย จะไม่มีอันตรายจากเพลิง สรรพาวุธ และยาพิษ จิตจะตั้งมั่นใน อารมณ์สมาธิที่ไม่เสื่อม มีแต่เจริญยิ่งขึ้น มีดวงหน้าผุดผ่องเป็นปกติ เมื่อจะตายจะมีสติ สัมปชัญญะ สมบูรณ์ ช่วยเหลือมนุษยสัตว์ทั้งหลายด้วยเมตตากรุณา และย่อมรักษารัฐมไว้ได้ด้วยอุเบกขา แม้จะมี ความกรุณาที่จะช่วยเหลือแต่ก็ต้องมีอุเบกขาค้ำด้วยที่จะมิให้เสียธรรม

๕. อิทธิบาท ๔ เป็นศัพท์ในพระพุทธศาสนา หมายถึง ฐานหรือหนทางสู่ความสำเร็จ หรือ คุณ เครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ ทางแห่งความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ

แห่งผลที่มุ่งหมาย การใช้อิทธิบาท ๔ เป็นแนวทางการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งต้องปฏิบัติได้ครบทั้ง ๔ ข้ออย่างต่อเนื่องหนุนเสริมกัน จะขาดข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้ จึงจะทำให้เราประสบผลสำเร็จในชีวิตและการทำงานได้ตามความมุ่งหวัง ซึ่งได้แก่

๑) ฉันทะ คือ การมีใจรักในสิ่งที่ทำ อันเกิดจากศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำ จึงจะเกิดผลจริง ด้วยพลังสร้างสรรค์ก็จะบังเกิดขึ้น พระพุทธองค์เคยสอนไว้ว่า มนุษย์เราต้องเลือกที่จะศรัทธาบางอย่าง และหมั่นตรวจสอบศรัทธาของตัวเองว่าดีต่อตัวเองและดีต่อผู้อื่น รวมถึงสังคมโดยรวมหรือไม่ หากไม่ดีก็จงเปลี่ยนแปลงศรัทธาเสียใหม่ ซึ่งเราต้องเลือก ไม่เช่นนั้นเราจะกลายเป็นคนที่สับสนไม่มีแก่นสารและเป็นคนไร้รากในที่สุด เมื่อเป็นคนไม่มีแก่นสารก็ถูกชักชวนไปในทางที่ไม่ดีได้ง่ายนั่นเอง

๒) วิริยะ คือ ความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจ ที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งนั้น วิริยะนี้มาคู่กับความอดทนอดกลั้น เป็นความรู้สึกไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความหวังที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง โดยมีศรัทธาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ นำใจ และเตือนใจ ความอดทนเป็นเครื่องมือสำหรับคนใจเย็นและใจงามด้วย ไม่ใช่มุทะลุดันรับเร้าและรุ่มร้อน เพราะมันจะทำให้มีโอกาสผิดพลาดได้ง่าย หรือสูญเสียความอดทนในที่สุด ดังนั้น ความวิริยะอุสาหะ จึงเป็นวิถีทางของบุคคลที่หาญกล้าและท้าวต่ออุปสรรคใดๆทั้งมวล โดยหมั่นฝึกฝนตนเองบ่อยๆ อย่าขี้เกียจ อย่ากลัวความผิดพลาดและจงกล้าแสดงออกกล้ารับผิดชอบต่อความล้มเหลว อย่าท้อต่องานหนักและงานมาก อย่าบ่นว่าไม่มีเวลา ฯลฯ

๓) จิตตะ คือ ใจที่จดจ่อและรับผิดชอบซึ่งจะก่อให้เกิดความรอบคอบ ในปัจจุบันสังคมซับซ้อน มีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย แต่ละคนมีภาระหน้าที่ต้องทำมากมาย เราต้องมีใจที่จดจ่อต่อสิ่งที่เราคิดเราทำ และรับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการทำงานก็ตาม ทุกอย่างก็จะดีขึ้น เราจะมีความรู้มากขึ้นแล้วก็จะเกิดความรอบคอบตามมา การตัดสินใจทำอะไรก็จะเกิดความผิดพลาดน้อย แต่ก็ยังต้องอาศัยความดีงามเป็นเครื่องเตือนสติ พินิจพิจารณาและตรึกตรองในเนื้อแท้ของสิ่งต่างๆนั้นได้อย่างเหมาะสม เพราะความดีงามตามแบบอย่างของคุณธรรมตามหลักศาสนาและจริยธรรมของสังคมนั้นเป็นสิ่งเดียวที่จะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างปรกติสุข

๔) วิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา อันเกิดจากการมีใจรัก (ฉันทะ) แล้วทำด้วยความมุ่งมั่น (วิริยะ) อย่างใจจดใจจ่อและรับผิดชอบ (จิตตะ) โดยใช้วิจารณญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบ จึงนำไปสู่การทบทวนทั้งตัวเอง องค์กร หรือขบวนการ ว่าสิ่งที่ได้คิดได้ทำมาเกิดผลดีผลเสียอย่างไร เพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น หรือที่เรียกว่า สรุบบทเรียน ดังนั้น “อิทธิบาท ๔” จึงมีความหมายกับคนรุ่นใหม่ที่ต้องการจะเดินทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตและการงาน “อิทธิบาท ๔” เกิดจากหลักธรรมข้ออื่นๆ เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมโดยอธิบายคนละบทบาทเท่านั้น ในโลกปัจจุบันที่สังคมวิชาสมาคมมากเป็นโลกที่ฉาบฉวยและวุ่นวายสูงสุด เราต้องฝึกฝนตนเองหลายเท่าเพื่อที่จะเข้าใจและเข้าถึงหลักธรรมที่ก่อการพัฒนาที่จุดเริ่มต้นของตนเองอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของ HiC โดยประยุกต์ใช้หลักศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า^{๔๒} พระสงฆ์มีภาวการณ์เป็นผู้นำที่ช่วยพัฒนาการปรับตัวทางสังคมแก่นักเรียน ด้วยการนำหลักศาสนามาใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตนเองเกิดความสงบสุขและนำคุณธรรมจริยธรรมมาแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ รวมทั้งการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งในความสุนทรีย์จากการฝึกสมาธิด้วยการวาดภาพ

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณิง เทวฤทธิ์ (๒๕๕๘)^{๔๓} ได้ศึกษาขั้นตอนกระบวนการทางสังคมแล้วพบว่า ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอนดังนี้ *ขั้นตอนที่ ๑* เป็นช่วงของเด็กวัยทารกเป็นการเรียนรู้จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ดูแลรักษา ส่วนมากเด็กจะเรียนรู้เรื่องอาหารและการดูแลรักษาเท่านั้น *ขั้นตอนที่ ๒* เป็นวัยเด็กเล็กที่เด็กเริ่มเรียนรู้จากบุคคลอื่นที่กว้างออกไป เริ่มเรียนรู้เรื่องความรัก ความถูกต้องตามสังคมและวัฒนธรรม *ขั้นตอนที่ ๓* เป็นช่วงก่อนเข้าสู่วัยรุ่น เด็กจะเรียนรู้จากสังคมที่กว้างออกไปมากขึ้น สังคมจะเป็นผู้สั่งสอนเรื่องบทบาท โดยเฉพาะบทบาทความเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย *ขั้นตอนที่ ๔* เป็นช่วงของการเป็นวัยรุ่น เด็กจะเรียนรู้จากสังคมกลุ่มเพื่อนและสถาบันทางการเรียนรู้มากกว่าครอบครัว *ขั้นตอนที่ ๕* ช่วงการเป็นผู้ใหญ่ เป็นการเรียนรู้จากการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะเรื่องที่สนใจ ส่วนมากเป็นการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีพหรือตามความเชื่อ

ธัญวรัตน์ บุญฤทธิ์ (๒๕๕๘)^{๔๔} วิจัยเรื่องการศึกษาพัฒนาการและกระบวนการใช้ละครบำบัดกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมในสถานพัฒนาและฟื้นฟู มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กไม่ต่ำกว่า ๑ ปี ผลพบว่า (๑) พัฒนาการของกระบวนการละครบำบัดในสถานพัฒนาและฟื้นฟูแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ ก่อนการประยุกต์ใช้ละครบำบัดในการทำงานกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๗ ระยะที่ ๒ จุดเริ่มต้นของการใช้ละครบำบัดในการทำงานกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ปี พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๔๙ และระยะที่ ๓ การพัฒนาการใช้ละครบำบัดในการทำงานกับเด็กที่ถูกทารุณกรรมของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กปี พ.ศ. ๒๕๕๓-ปัจจุบัน โดยกระบวนการละครในสถานพัฒนาและฟื้นฟูที่มีการนำเอาละครบำบัดมาประยุกต์ใช้นั้น ยังไม่ถือเป็นละครบำบัด

^{๔๒} พิไลรัตน์ ทองอุไร และหม่อม มณีนังคัง (๒๕๕๑). การพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยประยุกต์ใช้หลักศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี Vol. ๑๘ No. ๑ (๒๐๒๑): กค.-กย. ๒๐๒๑

^{๔๓} คณิง เทวฤทธิ์ (๒๕๕๘). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กระบวนการทางสังคม วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

^{๔๔} ธัญวรัตน์ บุญฤทธิ์ (๒๕๕๘). วิจัยเรื่อง การศึกษาพัฒนาการและกระบวนการใช้ละครบำบัดกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม. การวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

เนื่องจากไม่ครบองค์ประกอบละครบำบัดในด้านการขยายความลึก ความกว้าง ประสบการณ์ในอดีตของเด็ก เพื่อให้เข้าใจภาพเหตุการณ์ที่เป็นบาดแผลในจิตใจได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านวุฒิภาวะและพัฒนาการทางกระบวนการคิดของเด็กที่ถูกทารุณกรรมซึ่งช้ากว่าเด็กทั่วไป ทำให้เด็กไม่สามารถรับมือกับอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ และไม่สามารถระบายอารมณ์ที่รุนแรงออกมาได้ (๒) กระบวนการละครบำบัดในบ้านอุ่นรัก มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ส่วนได้ดังนี้ การเริ่มประเมินเด็กที่ถูกทารุณกรรมเพื่อวางแผนการใช้ละครบำบัดกับเด็ก (๒) การทำกิจกรรมละครกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๗ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการสร้างความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย (Stabilization) ขั้นการจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ (Creation) ขั้นการจัดทำเรื่องราว (Constructing Format) ขั้นการฝึกซ้อมการแสดง (Rehearsal) ขั้นการแสดง (Presentation) ขั้นการดูผลตอบกลับ (Feeding Back/Looking Forward) และขั้นสรุปหลังการแสดง (Reflection) และการประเมินสภาวะเด็กหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อใช้วางแผนในการทำงานกับเด็กต่อไปผลลัพธ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมละครบำบัดกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม คือเด็กที่เข้าร่วมกระบวนการมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น มีพัฒนาการทางด้านทักษะต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตประจำวันโดยเฉพาะในเรื่องของการจัดการอารมณ์ มีความเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมและทักษะสังคม และมีความต้องการเข้าร่วมกระบวนการละครบำบัดในครั้งต่อไป

พีไลรัตน์ ทองอุไร และเหม มณีนั่งคั่ง (๒๕๕๑).^{๔๔} วิจัยเรื่อง การพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยประยุกต์ใช้หลักศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ผลพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมทั้งเชิงบวกและลบ การปรับตัวทางสังคมเชิงลบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คิดถึงครอบครัวเมื่ออยู่หอพัก ค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีค่าคะแนนในระดับน้อยคือ การสูบบุหรี่ ส่วนการปรับตัวทางสังคมเชิงบวกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่มีระดับคะแนนมากที่สุดคือการชวนเพื่อนคุยเรื่องตลก ค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีค่าคะแนนในระดับมากที่สุดคือ การแก้ไขความเครียดโดยการนั่งสมาธิ ไหว้พระ สวดมนต์ สำหรับการประเมินตามการรับรู้ของผู้ปกครอง พบว่าค่าเฉลี่ยการปรับตัวสูงสุดในระดับมากที่สุดคือ เรื่องการสื่อสารและการปรับตัว และค่าเฉลี่ยการปรับตัวต่ำสุดมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางคือ การตระหนักในคุณค่าของตนเอง

ภาษิต ทิมสถิต และ จุฑามาศ แหนจอน. (๒๐๑๗).^{๔๖} ศึกษาเรื่อง ผลการปรึกษากลุ่มแบบเกสโตลต์ต่อการตระหนักรู้ในตนเองของสาวประเภทสองผู้มีอาชีพด้านการแสดงไม่ได้แปลงเพศจำนวน ๑๖ คน โดยใช้แบบวัดการตระหนักรู้ในตนเอง และโปรแกรมการปรึกษากลุ่มแบบเกสโตลต์ ผลพบว่า มี

^{๔๔} พีไลรัตน์ ทองอุไร และเหม มณีนั่งคั่ง (๒๕๕๑). อ้างแล้ว

^{๔๖} ภาษิต ทิมสถิต และ จุฑามาศ แหนจอน. (๒๐๑๗). ผลการปรึกษากลุ่มแบบเกสโตลต์ต่อการตระหนักรู้ในตนเองของสาวประเภทสองผู้มีอาชีพด้านการแสดงไม่ได้แปลงเพศ. วารสารพยาบาลตำรวจ ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐. ๑๕๐-๑๖๑

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ กลุ่มทดลองมีคะแนนการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองมีคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองในระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ กลุ่มทดลองมีคะแนนการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะหลังทดลองสูงกว่าในระยะก่อนทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองสูงมีคะแนนการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

รุ่งนภา ภาณุตานนท์ (๒๕๕๔)^{๘๗} ได้วิจัยและสรุปหลักสำคัญของกระบวนการทางสังคมไว้ดังนี้

๑. การปะทะสังสรรค์ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ เพื่อการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมตามมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของสังคม

๒. ความสามารถในการใช้ภาษา ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อ การถ่ายทอดวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี และเป็นสื่อในการเรียนรู้

๓. การยอมรับด้วยความรักใคร่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากพ่อแม่ เป็นสิ่งที่จำเป็นมากที่จะทำให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก

วิชัย ภูโยธิน และคณะ (๒๕๕๒)^{๘๘} ได้ศึกษาแล้วสรุปถึงสถาบันหรือบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสังคมเอาไว้ดังนี้

๑. ครอบครัว เป็นตัวแทนสำคัญที่สุดในการทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม เพราะเป็นสถาบันแรกที่เด็กจะได้ระบบการอบรมสั่งสอนและจะมีความผูกพันทางสายโลหิตอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะมีผลทางอารมณ์ ความประพฤติ เจตคติ ตลอดจนบุคลิกภาพของบุคคลมากที่สุด เช่น พ่อแม่สอนให้ลูกกตัญญู เป็นต้น

๒. กลุ่มเพื่อน เป็นตัวแทนที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมอีกหน่วยหนึ่ง เนื่องจากกลุ่มแต่ละกลุ่มย่อมมีระเบียบ ความเชื่อและค่านิยมเฉพาะกลุ่มตนเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไปตามลักษณะกลุ่ม เช่น การแต่งกาย กลุ่มเดียวกันก็จะแต่งกายคล้ายๆ กัน

๓. โรงเรียน เป็นตัวแทนสังคมที่ทำหน้าที่โดยตรงในการขัดเกลาสมาชิกตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงผู้ใหญ่ โดยอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่างๆ ของสังคม ตลอดจนค่านิยมและทักษะอันจำเป็นให้แก่สมาชิกในสังคม

๔. ศาสนา เป็นตัวแทนในการขัดเกลาจิตใจของคนในสังคมยึดมั่นในสิ่งที่ดีงาม มีศีลธรรม

^{๘๗} รุ่งนภา ภาณุตานนท์ (๒๕๕๔) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องรูปลักษณคำไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓. สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{๘๘} วิชัย ภูโยธิน และคณะ. (๒๕๕๒). คุณลักษณะพลเมืองที่ดีของประเทศชาติของสังคมโลกและการมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ สืบค้นจาก http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๒๑๒๕-๐๐.

จริยธรรม และความประพฤติในทางที่ถูกต้อง โดยศาสนาจะมีอิทธิพลทางจิตวิทยาต่อบุคคลในการสร้างบุคลิกภาพเป็นอย่างมาก

๕. กลุ่มอาชีพ อาชีพแต่ละประเภทจะมีการจัดระเบียบปฏิบัติเฉพาะกลุ่ม เช่น อาชีพค้าขายจะต้องซื้อสัตว์ไม่เอาเปรียบลูกค้า ผู้ที่เป็นสมาชิกใหม่ของกลุ่มต้องเรียนรู้ประเพณีของกลุ่มอาชีพนี้

๖. สื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารของสมาชิกในสังคม มีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมแก่นุชนในด้านต่างๆ ทั้งด้านความคิด ความเชื่อ แบบแผนการประพฤติปฏิบัติ

ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์ (๒๐๑๕)^{๔๙} ศึกษาเรื่อง อุปสรรคและความสำเร็จการปรับตัวของบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Psn) ผลพบว่า การดำรงชีวิตในสังคมของ Psn นั้นต้องพบทั้งสถานการณ์ที่พึงพอใจและความตึงเครียดต่างๆ การปรับตัวเป็นวิธีการที่จะหาวิธีลดสภาวะความตึงเครียดทางอารมณ์เพื่อรักษาความมั่นคงของตนทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเอาชนะต่อสิ่งที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรครวมถึง เสาะแสวงหาวิธีการที่จะเผชิญกับสิ่งนั้นเพื่อลดความกดดันทางจิตใจอันจะช่วยให้ตนเองดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข Psn ที่สามารถปรับตัวได้ จะมีภาวะจิตใจที่มั่นคงและยอมรับสภาพปัญหาต่างที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง สามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุดตามข้อจำกัดที่มีอยู่ และอยู่กับครอบครัวและสังคมได้โดยไม่ทำให้เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม อุปสรรคในการปรับตัวของ Psn นั้น ประกอบด้วย ด้านสภาพความบกพร่องของบุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษเหล่านั้น ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม การพิจารณาว่า Psn จะมีความสำเร็จในการปรับตัวได้นั้น จะต้องพิจารณาด้านจิตใจ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการงานและด้านสังคม โดยจะต้องคำนึงถึงความสำเร็จในภาพรวมจะไม่เจาะจงหรือ แยกด้านใดด้านไหนออกจากกัน

ศศิวิมล คงสุวรรณและเบญจมาภรณ์ ฤไชย (๒๕๖๓).^{๕๐} วิจัยเรื่อง การเรียนการสอนสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทย : สภาพปัญหา รูปแบบ และกระบวนการสอนแบบสองภาษา พบว่า ปัญหาการศึกษาของเด็กหูหนวก รูปแบบและ กระบวนการสอนแบบสองภาษาสำหรับเด็กหูหนวกไทยในประเทศไทยนั้นเนื่องมาจากปัจจุบันแนวทางการสอนเด็กหูหนวกไทยมีการใช้วิธีที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละสถาบันการศึกษาทั้งในระดับอุดมศึกษาตลอดจนระดับโรงเรียนสำหรับเด็กหูหนวก และจากผลการศึกษางานวิจัยทางภาษาศาสตร์ภาษามือและประสบการณ์การลงภาคสนามที่วิทยาลัยราชสุดา

^{๔๙} ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์ (๒๐๑๕) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในรายวิชา การจัดการพฤติกรรม (SPE ๓๒๐๑) โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD. สักทองวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ Vol. ๒๑ No. ๓ (๒๐๑๕)

^{๕๐} ศศิวิมล คงสุวรรณและเบญจมาภรณ์ ฤไชย (๒๕๖๓). การเรียนการสอนสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทย: สภาพปัญหา รูปแบบ และ กระบวนการสอนแบบสองภาษา. วารสารมังรายสาร สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๓) ๑-๑๔

มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า การสอนเด็กหูหนวกในไทยปัจจุบันแบ่งออกเป็นสองระบบใหญ่ๆ คือ

๑. ระบบที่เน้นวิธีการพูดและการฟัง อาทิ การสอนในระบบรวม (Total Communication) การสอนที่เน้นการพูด (oral method) หรือการสอนแบบเน้นการฟัง (Auditory-based Approach)

๒. การสอนแบบสองภาษา (Bilingual Education) ที่ใช้ภาษามือไทยเป็นภาษาแม่และใช้เป็นภาษาไทยเป็นภาษาที่สองสำหรับสอนเด็กหูหนวก

ทั้งนี้การใช้กระบวนการสอนแบบสองภาษาเริ่มเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนเด็กหูหนวกมากขึ้น โดยวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถานการศึกษาแห่งแรกที่เริ่มนำการสอนแบบสองภาษามาใช้ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้แก่เด็กหูหนวกในรูปแบบการเรียนแบบสองภาษาสองวัฒนธรรม (Bilingualbicultural Education : Bi-Bi Education) ด้วยเชื่อว่าวิธีการสอนดังกล่าว นอกจากจะเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้แก่เด็กหูหนวกแล้ว ยังส่งผลให้ผู้เรียนหูหนวกเข้าไปสู่สังคมของผู้ที่มีการได้ยินและอยู่ร่วมกันได้ภายใต้ความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม

สุพัตรา สุภาพ (๒๕๔๔)^{๙๑} ได้วิจัยสรุปขั้นตอนกระบวนการทางสังคมไว้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้ *ขั้นแรก* เมื่อทารกเริ่มคลอออกจากครรภ์มารดา ทารกจะไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร ไม่สามารถแยกความแตกต่างได้ *ขั้นที่สอง* เป็นระยะที่ทารกสามารถจำและแยกแยะได้ว่าใครคือมารดาของตน และใครคือคนอื่น ทารกจะสามารถรับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างการเลี้ยงดู ความรัก และการให้คุณให้โทษ ซึ่งเป็นวิธีการเริ่มหัดให้เด็กกระทำในสิ่งที่ถูกที่ควรตามวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสังคมนั้น *ขั้นที่สาม* เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างเพศ ชีวิตเด็กเริ่มขยายวงจากสังคมภายในครอบครัวออกไปนอกบ้าน เด็กจะสามารถเห็นความแตกต่างในบทบาทของบิดามารดา พี่น้อง และรู้จักความรัก ทะนุถนอมจากเพศตรงข้าม ในระยะนี้เด็กชายจะแสดงอัตลักษณ์ของการเป็นผู้ชาย และเด็กหญิงจะแสดงอัตลักษณ์ของผู้หญิง *ขั้นที่สี่* เป็นระยะที่เด็กโตจนถึงขนาดที่เรียกว่าวัยรุ่น ในระยะนี้เด็กต้องการความอิสระและได้เรียนรู้ประสบการณ์พบเห็นความสลับซับซ้อนของสังคมมากขึ้น เด็กจะออกไปสู่โลกกว้าง เริ่มพบเห็นโลกจริง ๆ และเป็นระยะที่เด็กมีปัญหาว่าุ่นมาก พฤติกรรมของเด็กในระยะนี้ถ้าขาดการอบรมสั่งสอนที่ดี จะเป็นบ่อเกิดของพฤติกรรมที่ขัดต่อข้อบังคับของสังคมได้ง่าย *ขั้นที่ห้า* เป็นตอนที่ทุกคนเป็นผู้ใหญ่ มีความเจริญทั้งทางกายและจิตใจ มีความรู้สึกรักคิดเป็นผู้ใหญ่สมบูรณ์ และเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิ อย่างไรก็ตาม ในระยะที่บุคคลมีความเจริญบรรลุลักษณะสูงถึงขีด บุคคลก็จะต้องผ่านกระบวนการสังคมอยู่ตลอดไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่

โสภา ขปิลมันน์ (๒๕๕๓)^{๙๒} ได้วิจัยถึงสถาบันหรือบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการทาง

^{๙๑} สุพัตรา สุภาพ (๒๕๔๔). สังคมวิทยา. พิมพ์ลักษณะ: กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

^{๙๒} โสภา ขปิลมันน์ (๒๕๕๒). บุคลิกภาพกับความสำเร็จ แหล่งที่มา <http://www.novabizz.com/>

สังคม เอาไว้ดังนี้

๑. สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานที่ขัดเกลามนุษย์ให้รู้ว่สิ่งใดควรทำหรืออะไรถูกอะไรผิด เป็นต้น เป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างลึกซึ้ง และมีอิทธิพลต่ออารมณ์ ทัศนคติ และความประพฤติของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

๒. กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มที่มีอายุระดับใกล้เคียงกัน โดยอาจจะรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อนธรรมดาจนถึงชมรม สมาคมที่ตนสนใจ เช่น เพื่อนร่วมชั้น ชมรมฟุตบอล เนตบอล สมาคมนักเรียนเก่า ฯลฯ

๓. โรงเรียน โรงเรียนเสมือนเป็นบ้านที่สองของเด็กในการที่จะได้รับความรู้ความคิดต่าง ๆ และวิชาการต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันโรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในเรื่องการให้การขัดเกลาแก่เด็ก ตลอดจนทำให้เด็กมีโอกาสพบปะสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน ซึ่งปัญหาที่เกิดจากการขัดเกลาของโรงเรียนอาจจะไม่ตรงกับพ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กเลยสับสนไม่ทราบว่าจะใครจะถูกกว่ากัน เช่น แม่ว่าอย่าง ครูว่าอีกอย่าง ครูว่าผิด แม่บอกว่าถูก ครูว่าไม่ดี พ่อแม่ว่าดี เป็นต้น อีกปัญหาหนึ่งที่พบได้บ่อยก็คือ สอนในลักษณะที่เป็นทฤษฎีหรืออุดมคติจนเกินไป อาจจะไม่ตรงกับสิ่งที่ปฏิบัติในชีวิตจริง เช่น ทำดีได้ดี แต่เด็กเห็นคนทำชั่วได้ดี ส่วนคนทำดีได้ชั่วเด็กอาจจะเสื่อมศรัทธาได้

๔. กลุ่มอาชีพ เป็นกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งแต่ละกลุ่มอาชีพจะมีคุณค่าหรือระเบียบกฎเกณฑ์ไปตามอาชีพของตน เช่น ครูต้องสอนลูกศิษย์ด้วยความเมตตา นักสังคมสงเคราะห์ไม่เปิดเผยความลับของผู้มารับการสงเคราะห์ แพทย์รักษาคณไข้ด้วยจรรยาบรรณ ไม่เห็นแก่เงิน เป็นต้น แต่ละอาชีพจึงมีบุคลิกภาพแตกต่างกันไป เช่น ตำรวจก็แตกต่างจากแพทย์ นางพยาบาลก็แตกต่างจากพ่อค้า ครูแตกต่างจากวิศวกร

๕. ตัวแทนศาสนา เป็นตัวแทนที่ขัดเกลาคนหรือแนะแนวทางให้คนเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อเป็นเป้า หมายในการกระทำ โดยเฉพาะศาสนาพุทธได้สอนให้คนเราไม่ตั้งอยู่ในความประมาท เพราะหลายสิ่งในโลกไม่มีความแน่นอน จึงต้องยึดมั่นในสิ่งที่ดีงาม มีศีลธรรม จริยธรรม และความประพฤติในทางที่ถูก

๖. สื่อมวลชน มีหลายประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ เป็นต้น ซึ่งมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมแก่มนุษย์ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ความคิด ความเชื่อในแบบของความประพฤติ เพราะสื่อมวลชนมีทั้งการให้ความรู้และความเพลิดเพลิน โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อมวลชนที่สำคัญคือการให้ข่าวสาร ที่มักเป็นลายลักษณ์อักษร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารนั้นไม่ว่าจะเป็นนักเขียน บรรณาธิการ และผู้จัดทำมีส่วนช่วยครอบครัว โรงเรียนในการขัดเกลา เช่น หนังสือพิมพ์เสนอข่าวเด็กเรียนดี พ่อแม่อาจจะสั่งให้ลูกอ่านเพื่อเป็นการเอาเยี่ยงอย่าง หรือครูปัจจุบันก็สั่งให้นักเรียนตัดข่าวเก็บข่าวมารายงานหน้าชั้น หรือติดที่บอร์ดหน้าห้อง หรือกลุ่มเพื่อนเห็นแฟชั่นแปลก ใหม่ ๆ อาจจะเลียนแบบเพื่อให้เข้าสมัยนิยม อิทธิพลของสื่อมวลชนจะมีมากขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ภูมิหลังของครอบครัวว่าสอนลูกให้รู้จักเหตุและผล หรือเลือกเฟ้นข่าวสารได้แค่ไหน หรือขึ้นอยู่กับเจตคติของแต่ละบุคคลต่อสิ่งที่ตนได้รับ

อมร พงษ์สว่าง และ สิทธิพร สุนทร (๒๕๖๔)^{๙๓} วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า

๑) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

๒) คุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ในจังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

๓) ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรีที่สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี ได้ร้อยละ ๓๕.๑๐ โดยพบว่า มี ๓ ปัจจัยเรียงตามลำดับสมการสัมพันธ์ในการสนับสนุน คือ อารมณ์ การประเมิน และเครื่องมือสิ่งของ การเงิน และแรงงาน ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

α .๐๕

^{๙๓} อมร พงษ์สว่าง และ สิทธิพร สุนทร (๒๕๖๔) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี. Journal of Modern Learning Development ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๔), ๑๐๔-๑๑๗

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กพิการทางการได้ยินมีระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

๓.๑ รูปแบบวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) การมีส่วนร่วมแบบกึ่งการทดลอง (ข้อมูลเชิงปริมาณ) การเสวนากลุ่ม (ข้อมูลเชิงคุณภาพ) และการสนทนากลุ่ม (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)

๓.๒ พื้นที่วิจัย

(๑) พื้นที่การวิจัยคือ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ ตั้งอยู่ที่ ๑๓๗ ถนนพระราม ๕ แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ Tel : ๐ ๒๒๔๑ ๔๗๓๘ Fax : ๐ ๒๒๔๑ ๘๘๘๒ Email : setsatian@hotmail.com

(๒) ผลการวิเคราะห์บริบทและศักยภาพของพื้นที่ โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งแรกของประเทศไทย พัฒนาขึ้นมาจากหน่วยทดลองสอนคนหูหนวกโรงเรียนเทศบาล ๑๗ (วัดโสมนัสวรวิหาร) กรุงเทพมหานคร ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๙๔ ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๔๙๕ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาคารโรงเรียนสอนคนหูหนวกและงบประมาณสำหรับครุภัณฑ์และการดำเนินงานของโรงเรียน ในปีงบประมาณ ๒๕๐๐ ปีที่ ๒ แห่งการจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทย ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๙๕ ได้มีพิธีเปิดโรงเรียนสอนคนหูหนวกในประเทศไทยขึ้นอย่างเป็นทางการ ในปีพ.ศ. ๒๕๐๔ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนสอนคนหูหนวกดุสิต อันเนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งใหม่ขึ้นที่บริเวณอาคารสงเคราะห์ทุ่งมหาเมฆ ในปีพ.ศ. ๒๕๐๗ กรมสามัญศึกษาขยายการ

เปิดชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินประเภทหูตึง ในโรงเรียนพญาไท ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ กรมการฝึกหัดครูอนุมัติการจัดตั้งศูนย์ทดลองสอนเด็กพิการชั้นเด็กเล็กขึ้นในวิทยาลัยครูสวนดุสิตพร้อมทั้งเปิดสอนวิชาการศึกษาพิเศษ ในระดับปริญญาตรีเป็นแห่งแรกที่เรียกว่า Reversed Integration จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงได้ส่งเด็กหูตึงเข้าเรียนร่วมในระดับชั้นประถมศึกษา ณ โรงเรียนพญาไท ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้โรงเรียนสอนคนหูหนวกทั่วประเทศเปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก เป็นโรงเรียนโสตศึกษา โดยคณะกรรมการมูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกได้เสนอเปลี่ยนชื่อโรงเรียนสอนคนหูหนวกดุสิต เป็นโรงเรียนเศรษฐเสถียร เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่มูลนิธิเศรษฐเสถียรที่ยุบเลิกไป จึงปรากฏชื่อโรงเรียนเศรษฐเสถียรตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๘ ส่วนในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้ขยายโครงการสอนเด็กเรียนช้า และเด็กหูตึงเรียนร่วมในระดับประถมศึกษาออกไปอีกหลายโรงเรียน เช่น โรงเรียนประถมบางแค และในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการจัดการเรียนร่วมภายใต้ชื่อ โครงการพัฒนาการจัดรูปแบบการจัดการประถมศึกษา สำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ และได้ขยายงานการจัดการเรียนร่วมไปยังสำนักงานการศึกษาจังหวัดต่างๆ จนในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้ขยายผลการจัดการเรียนร่วมได้ครบทั้ง ๗๕ จังหวัด ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโรงเรียนเศรษฐเสถียร ไว้ในพระราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งแรกของประเทศไทยที่ได้รับพระราชทานและเป็นการจัดการเรียนสำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยินครั้งแรกของไทย โดยจัดเรียนร่วมแบบห้องเรียนคู่ขนานร่วมกับเด็กปกติ ต่อมา มีการจัดเรียนร่วมให้กับเด็กบกพร่องทางการมองเห็น ในปัจจุบันการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการได้มีการจัดให้เด็กพิการทุกประเภทสามารถเข้าเรียนในระบบเรียนร่วมทุกโรงเรียนและทั่วประเทศ^{๙๔}

โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์นั้น ถือเป็นต้นแบบการเรียนการสอนสำหรับคนพิการทางการได้ยินให้แก่หน่วยงานอื่นๆหรือโรงเรียนโสตศึกษาอื่นๆ มีการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทางการได้ยินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต การฝึกทักษะอาชีพ มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงการประเมินทักษะความสามารถขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสม และมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนสำหรับเด็ก รวมถึงการมอบทุนการศึกษาให้นักเรียนยากจน ตลอดจนมีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้แก่เด็กนักเรียนที่มีความพิการทางได้ยิน ทำให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จในการศึกษา และเป็นอนาคตในการพัฒนาประเทศต่อไปได้ ทั้งนี้ในปีพ.ศ. ๒๕๕๐ พบว่ามีเด็กหูหนวกประมาณ ๓๒๘ คนต่อปี หากเด็กเหล่านี้ไม่ได้รับการคัดกรองและให้ความช่วยเหลือเรียนรู้ในการพัฒนาที่ถูกต้องเหมาะสม เด็กเหล่านี้จะพลาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมกับศักยภาพ ส่งผลให้ครอบครัวต้องรับภาระการที่ต้องมี HiC

^{๙๔} เอกราช ลือชา. (๒๕๕๑), การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดเชียงราย.

ขาดการสื่อสารที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กและความพร้อมของครอบครัว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กตกเป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม^{๙๕}

โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์นั้นเป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่องจากการวิจัยพัฒนาเช่น การวิจัยเรื่องการประยุกต์เทคนิคการกระจายหน้าที่การทำงานเชิงคุณภาพ เพื่อวางแผนปรับปรุงคุณภาพการบริหารโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์^{๙๖} ที่นำเสนอวิธีการวัดระดับคุณภาพการบริหารโรงเรียนด้านผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ ด้วยการใช้เครื่องมือประเมินคุณภาพ SERVQUAL และแบบจำลองคานา (Kano's Model) ผลทำให้ได้รูปแบบการบริหารตามความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษา การวางแผนกระบวนการบริหาร และการวางแผนการควบคุมกระบวนการบริหาร และการวิจัยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในประเด็นต่างๆ อาทิ การวิจัยในการส่งเสริมศักยภาพด้านพลศึกษาของ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์^{๙๗} พบว่า นักเรียนมีเจตคติหลังการส่งเสริมศักยภาพด้านพลศึกษาและมีความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนได้รับเหรียญทองเป็นลำดับ ๑ ประเภทบทร่องทางการได้ยินในการแข่งขันกีฬานักเรียนคนพิการแห่งชาติครั้งที่ ๑๘ และ ๑๙ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ สำหรับ HiC ด้านการอ่านและเขียนด้วยสื่อการสอน Infographic^{๙๘} โดยบูรณาการกับวิชาสังคมศึกษา โดยพบว่า ผู้เรียนไม่เข้าใจ สับสน ในเนื้อหาวิชาทั้งในบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงสร้างสื่อการสอน Infographic เป็นการแสดงผลของข้อมูลหรือความรู้ที่มีความซับซ้อนด้วยภาพ^{๙๙} ให้สามารถอธิบายได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน เป็นการนำข้อมูลที่เข้าใจยากหรือข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือจำนวนมากมานำเสนอในรูปแบบต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ให้สามารถเล่าเรื่องได้ด้วยตัวเอง สามารถพัฒนา HiC ให้สามารถอ่านและเขียนดีขึ้น เกิดทักษะที่แฝงมากับสื่อการเรียนรู้อินโฟกราฟิก (Infographic) ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และยังมีการวิจัยถึงทักษะการคิดเชิงเหตุผลของ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เกมคอมพิวเตอร์ฝึกทักษะ ผลพบว่า หลังจากที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ฝึกทักษะการคิด

^{๙๕} <https://www.deafthai.org/tag/โรงเรียนเศรษฐเสถียร> – Deafthaifoundation

^{๙๖} วราภรณ์ จิ่งสุวดี, (๒๕๕๓). การประยุกต์ เทคนิคการกระจายหน้าที่การทำงานเชิงคุณภาพ เพื่อการวางแผนปรับปรุงคุณภาพการบริหารโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์. สาขาการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

^{๙๗} ปณิตดา วงศ์จันทา, (๒๐๒๐), การส่งเสริมศักยภาพด้านพลศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์. วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ. Vol. ๙ No. ๑ (๒๐๒๐).

^{๙๘} พิเชษฐ์ ใจปูน, (๒๐๑๕), การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาด้วย Infographic. ครู คศ.๒. โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา สพม.ลำปาง ลำพูน. <https://www.gotoknow.org/user/krupichet๘๗๑๔/profile>

^{๙๙} สุวรรณ ยวงนิษฐ์, (๒๕๔๕), การศึกษาทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนหูหนวกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เกมคอมพิวเตอร์ฝึกทักษะ. สาขาการศึกษาพิเศษ, กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เชิงเหตุผล HiC มีทักษะการคิดเชิงเหตุผลสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และผลวิจัยเรื่องแนวทางส่งเสริมความสามารถทางศิลปะของ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์^{๑๐๐} พบว่า

๑. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางศิลปะแก่นักเรียนให้เพิ่มขึ้นและหลากหลาย และมีระบบสนับสนุน เช่น เพิ่มครูผู้ฝึกสอน วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๒. แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางศิลปะสำหรับนักเรียนมีองค์ประกอบคือ ๑) ขั้นตอนการส่งเสริมฯ ๒) ระบบสนับสนุน และ ๓) บทบาทผู้เกี่ยวข้อง

๓. ประสิทธิภาพของแนวทางการส่งเสริมทั้ง ๕ ด้าน ผลก่อนและหลังการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และครูเห็นว่านักเรียนมีความสามารถทางศิลปะในระดับมากที่สุด นักเรียนมีเจตคติทางบวกในระดับมากขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนได้รับรางวัลระดับชาติและระดับนานาชาติเพิ่มขึ้นทุกระดับตามหน่วยงานที่จัด ทั้งนี้มีรางวัลในระดับชาติสูงสุด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์เป็นโรงเรียนที่เปิดกว้างในการรับนวัตกรรมต่างๆ ในอันที่จะทำให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่เพื่อการดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่นอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุขร่วมกับบุคคลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

(๓) หน่วยงานสนับสนุน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ผู้ขับเคลื่อนชุมชน ในการวิจัยนี้โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์เป็นพื้นที่ศึกษา โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ ๒ ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเป็นกลุ่มศึกษา จึงถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นผู้ที่ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยนี้โดยตรง และจากการศึกษาบริบทและศักยภาพของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์นี้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์สามารถขับเคลื่อนนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปใช้เป็นกิจกรรมหรือบทเรียนหรือแนวทางประยุกต์ใช้เป็นต้นแบบแก่หน่วยงานหรือโรงเรียนโสตศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา HiC ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ในบริบทอื่นๆ แก่ผู้พิการ/บกพร่องด้านอื่นๆ ที่ตนเกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการปรับตัวต่อสังคมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

(๔) พื้นที่ถ่ายทอด ขยายผล/นำไปใช้ประโยชน์ องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยนี้จะถ่ายทอดแก่ผู้บริหาร ครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ที่ถือเป็นพื้นที่ถ่ายทอด ขยายผล/นำไปใช้ประโยชน์เป็นต้นแบบแก่หน่วยงานหรือโรงเรียนโสตศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา HiC

๓.๓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรศึกษาคือ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน และผู้ปกครอง ส่วนกลุ่มศึกษามี ๔ กลุ่มคือ

^{๑๐๐} ปนัดดา วงศ์จินดา, (๒๐๒๐), อ้างแล้ว

๑. *กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ* ในขั้นเตรียมการของการศึกษาสภาพบริบทและสภาพการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ จะทำการสุ่มแบบบังเอิญจากประชากรศึกษาทั้งหมดรวม ๒๐ คน ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คุณครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

๒. *กลุ่มศึกษา* จะเป็นการสุ่มอย่างง่ายนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์มา ๒ ระดับ แบ่ง ๑ ระดับเป็นกลุ่มควบคุม ๑๗ คน (มัธยมศึกษาปีที่ ๖) และอีก ๑ ระดับเป็นกลุ่มทดลองมี ๑๗ คน (มัธยมศึกษาปีที่ ๕) ส่วนอีก ๑ ระดับที่เหลือเป็นกลุ่มใช้ try out หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ๑๗ คน (มัธยมศึกษาปีที่ ๔) ที่ แล้วทำการคัดเลือกในการเข้าร่วมการทดลองจากความเต็มใจยินดีเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน โดยให้นักเรียนฟังคำอธิบายถึงเงื่อนไขต่างๆในการเข้าร่วม รวมทั้งการยุติการเข้าร่วมถ้ารู้สึกว่าจะไม่สบายใจหรือขัดข้องที่จะดำเนินการต่อ แล้วหลังจากนั้นนักเรียนที่ยินดียินดีเข้าร่วมจะลงนามเป็นหลักฐานความยินยอมและส่งให้ผู้ปกครองเซ็นรับรองความเต็มใจในการเข้าร่วมการทดลองนี้ด้วย หลังจากนั้นนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม/ระดับจะทำแบบประเมินการปรับตัวทางสังคม (Pretest) โดยนักเรียนในกลุ่มควบคุมจะทราบแค่การทำแบบประเมินสองครั้งเท่านั้น แต่จะไม่ได้รับทราบว่ากลุ่มทดลองจะทำกิจกรรมใดๆ ส่วนกลุ่มทดลองจะกำหนดให้มีสมาชิกเลือกเข้าร่วมกลุ่มย่อยกลุ่มละประมาณ ๗-๑๐ คน^{๑๑} โดยวิธีอาสาสมัคร (volunteer sampling) แยกเข้ากลุ่มเพื่อแสดงละครในแต่ละด้าน หลังจากนั้นทำตารางนัดหมายกลุ่มตัวอย่างตามแผนการวิจัย เมื่อการทดลองของกลุ่มทดลองเสร็จสิ้นนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่มศึกษาก็จะต้องมาทำแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมร่วมกันอีกครั้ง (Posttest)

๓. *กลุ่มเสวนา* จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งจะมีการเสวนาหลังการทำการทดลอง

๔. *กลุ่มสนทนา* จะเป็นทีมคณะวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่วิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คณะผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่ และนิสิตอาสาวิจัยจะเป็นผู้ร่วมกันสร้างและรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ซึ่งเครื่องมือจะมี ๒ ชนิด คือ

๑) เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่

๑.๑ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่องบริบทของพื้นที่วิจัยคือ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์และสภาพการปรับตัวทางสังคมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคมแวดล้อมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ ซึ่งใช้ในขั้นกิจกรรมที่ ๑ หรือขั้นเตรียมการของการวิจัยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยแบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมีโครงสร้างปลายเปิดคือ สร้างเป็นคำถามถึงบริบทของพื้นที่วิจัยและสภาพการปรับตัวทางสังคมทั้ง ๖ ประเด็นตามแนวคิดของวิสเมน

^{๑๑} Kellermann, P.F.(๑๙๙๒). Focus on psychodrama: The therapeutic aspects of psychodrama. Jessica Kingsley Publishers

และคณะ (Weisseman et al., ๑๙๘๑) แล้วทำการหาคุณภาพของเครื่องมือกับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๔ ด้าน คือ ละครบำบัด- Dr.(psy) Valentina Fortunati Barlacchi (IGP Florence, Italy) จิตวิทยาเกสโตลท์- Professor Dr.(psy) Paolo Quattrini (Dir. IGP Florence, Italy) พุทธศาสนา-ผศ. ขวลิต ผู้ภักดี (มมร. คณะพุทธศาสตร์) และภาษามือ-อาจารย์ จินดา อุ๋นสอน (หัวหน้าสายมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์) (ดูรายละเอียดแบบสัมภาษณ์เชิงลึกฯนี้ ในภาคผนวก ข)

๑.๒ แบบสัมภาษณ์การเสวนากลุ่ม ที่ใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลองจะประกอบด้วยข้อคำถาม ปลายเปิดจำนวน ๗ ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ ๑. ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกลุ่ม ๒. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่ม ๓. การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มไปประยุกต์ใช้ ๔. ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังเข้ากลุ่ม ๕. ประโยชน์ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม ๕. ความคิดเห็นต่อการนำเทคนิคนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกสโตลท์มาใช้ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม และ ๗. ปัญหาอุปสรรคจากการเข้าร่วมกิจกรรม (ดูแบบสัมภาษณ์การเสวนากลุ่มนี้ได้ ในภาคผนวก ข)

๑.๓ แบบสนทนากลุ่ม เพื่อพัฒนาความสมบูรณ์ของนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกสโตลท์ โดยเป็นการสนทนาของทีมนักวิจัย วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ ด้านคือ จิตวิทยาเกสโตลท์ พระพุทธศาสนา ศิลปะการละคร และภาษามือ (ดังในข้อ๑.๑) เพื่อสังเคราะห์และปรับปรุงผลที่ได้จากการทดลองและการเสวนากลุ่มเป็นประเด็นหลัก

๒) เครื่องมือการวิจัยแบบปฏิบัติการเชิงปริมาณ ได้แก่

๒.๑ นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกสโตลท์เพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของ HiC ที่จัดสร้างโดยคณะผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญใน ๔ ด้านคือ จิตวิทยาเกสโตลท์ พระพุทธศาสนา ศิลปะการละคร และภาษามือ (ดูรายชื่อในข้อ ๑.๑) ซึ่งเนื้อหากิจกรรมของแต่ละด้านจะเป็นไปตามคำแนะนำและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทั้ง ๔ ด้านดังกล่าว แล้วนำไปทดลองใช้เพื่อพิสูจน์ประสิทธิภาพ ซึ่งหลังการทำทดลองในแต่ละครั้ง จะมีการรายงานผลการทำทดลองเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๔ ด้านอีกครั้ง แล้วทำการปรับปรุงในครั้งต่อไป หลังจากนั้นนำผลการทดลองมาปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์โดยการสนทนากลุ่มตามข้อ ๑.๓

๒.๒ แบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC จัดสร้างโดยทีมนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๔ ด้านดังกล่าวในข้อ ๑.๑ ข้างต้น แบบประเมินนี้ประกอบไปด้วย

๒.๑ แบบถามข้อมูลส่วนบุคคลเชิงคุณภาพ จะประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ศาสนา รายได้ของครอบครัว โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

๒.๒ แบบคำถามเชิงปริมาณในการปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment Scale) ตามแนวคิดของวิสแมนและคณะ (Wiessman et al., ๑๙๘๑) ซึ่งมีทั้งหมด ๖ ด้านคือ

๒.๒.๑ ด้านมาตรฐานทางสังคม คือ การที่บุคคลมีความเข้าใจ เต็มใจในการปฏิบัติตามกฎของสังคม เคารพต่อสิทธิของผู้อื่น ยึดหลักจรรยาบรรณในการทำงาน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

๒.๒.๒ ด้านทักษะทางสังคม คือ การที่บุคคลไว้วางใจ ยอมรับผู้อื่นโดยปราศจากอคติ สามารถผูกมิตรและ ประสานความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ การปรับตัว

๒.๒.๓ ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม คือ การที่บุคคลมีความยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ไม่ก่อปัญหาอันเป็นต้นเหตุให้เกิดความไม่สงบในสังคม

๒.๒.๔ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้นคือ การที่บุคคลรู้สึกอบอุ่น ภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวและสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุคคลในครอบครัว ได้อย่างสบายใจ

๒.๒.๕ ด้านความสัมพันธ์ในสถานศึกษา คือ การที่บุคคลมีความภูมิใจ พอใจต่อสถาบันการศึกษา สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและ อาจารย์ได้ดี

๒.๒.๖ ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย คือ การที่บุคคลมีความยินดีที่จะปฏิบัติ ตามข้อตกลงหรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆของชุมชนหรือที่อยู่อาศัย

โดยแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก ๓ ระดับ ตั้งแต่ ๑ หมายถึงข้อความในประโยคตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อยที่สุด จนถึง ๓ หมายถึงข้อความในประโยคตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด การแปลผลใช้การรวมคะแนนทั้งหมดแล้วหารด้วยจำนวนข้อ ซึ่งแบ่งคะแนนเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑ - ๑.๖๗๐ คะแนน หมายถึง ไม่สามารถปรับตัวทางสังคมได้ หรือได้น้อย

๑.๖๗๑ - ๒.๓๔๐ คะแนน หมายถึง มีการปรับตัวทางสังคมได้ปานกลาง

๒.๓๔๑ - ๓ คะแนน หมายถึง มีการปรับตัวทางสังคมได้ดี

ส่วนการหาคุณภาพของแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC นั้น ใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงโดยใช้สูตร Lawshe (๑975)^{๑๐๒}, Item Analysis, และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่า Internal Consistency ด้วยวิธี Coefficient alpha ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ ^{๑๐๓} กับนักเรียน HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระดับอื่นๆที่ไม่ใช่ระดับของกลุ่มศึกษาซึ่งได้แก่ นักเรียน HiC ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระดับปีที่ ๔

การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย (แบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC)

การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามในแบบประเมินทั้งสองตามแนวคิดและองค์ประกอบของแบบประเมิน โดยออกข้อคำถามให้ครอบคลุมครบตามนิยามขององค์ประกอบต่างๆ ของแบบประเมิน

๒. นำแบบประเมินทั้งสองที่ได้พัฒนาข้อคำถาม มาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ด้วยการตรวจสอบ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence = IOC) โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ ท่าน พิจารณา

^{๑๐๒} Lawshe, C.H. (๑๙๗๕). A Quantitative Approach to Content Validity. Personnel Psychology, ๕:๖๓- ๕๗๕.

^{๑๐๓} Brog, W.R. & Gall M.D. Educational Research An Introduction. ๕th ed. Iowa: Iowa State University Press.

ความเหมาะสมของเนื้อหาคำถาม ความครอบคลุมตามความหมายของแบบประเมิน แล้วคำนวณหาค่า IOC จากสูตร

$$IOC = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

เกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน IOC มีดังนี้

+๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตามนิยาม/วัตถุประสงค์ของแบบประเมิน

๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องตามนิยาม/วัตถุประสงค์ของแบบประเมินหรือไม่

-๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องตามนิยามของแบบประเมิน

จากนั้นคำนวณค่า IOC ถ้าข้อคำถามที่คำนวณได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป จะคัดเลือกข้อนั้นไว้ใช้ แต่ถ้าค่า IOC ต่ำกว่า ๐.๕๐ จะพิจารณาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญหรือตัดทิ้งไป

หลังจากนั้นตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบประเมิน โดยนำแบบประเมินทั้งสองที่ได้ทำการคัดเลือกข้อคำถามจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์แล้ว ไปทดลองใช้กับกับนักเรียน HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระดับอื่นๆที่ไม่ใช่ระดับของกลุ่มศึกษาจำนวน ๑๗ คน (มัธยมศึกษาปีที่ ๕) ทำการคำนวณหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ ๐.๒ ขึ้นไป และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมและแบบประเมินนี้ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความสม่ำเสมอภายใน (coefficient of internal consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

หลังจากการคำนวณและตัดข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ (มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรมน้อยกว่า ๐.๒) แบบประเมินการปรับตัวของผู้สูงอายุ หกด้าน มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน ๔๒ ข้อ โดยมีข้อคำถามด้านละ ๗ ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นในด้านต่างๆ ดังนี้

แบบประเมินการปรับตัวทางสังคมหกด้าน	จำนวนข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านมาตรฐานทางสังคม	๗	๐.๗๑๒
ด้านทักษะทางสังคม	๗	๐.๗๖๘
ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม	๗	๐.๗๓๑
ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	๗	๐.๗๐๑
ด้านความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม	๗	๐.๗๑๕

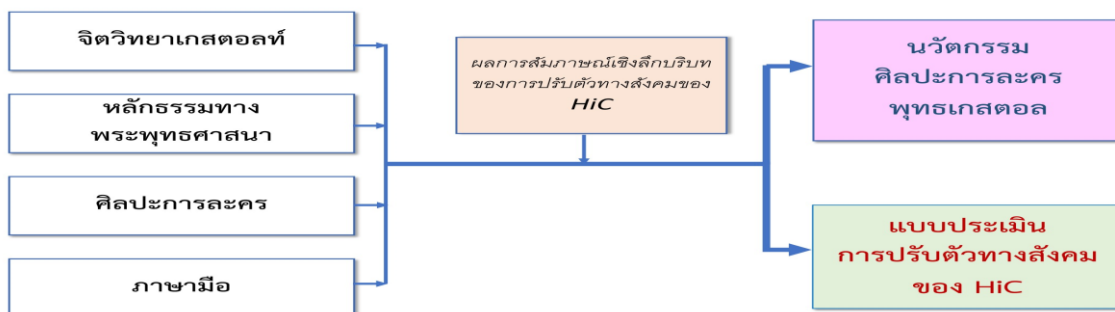
ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย	๗	๐.๗๔๘
ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมทั้งฉบับ	๔๒	๐.๘๒๕

นอกจากนี้ก่อนทำการทดลอง คณะวิจัยได้นำเครื่องมือทั้งหมดไปยื่นตรวจสอบจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์และเครื่องมือการวิจัยของสถาบันวิจัยทางพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง และทีมผู้วิจัยจะชี้แจงให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ความไม่สะดวกสบายที่อาจเกิดขึ้น และแนวทางการช่วยเหลือ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างต้องการความช่วยเหลือสิทธิในการเข้าร่วมการวิจัย และจะขอถอนตัวออกจากกรวิจัยนั้น นักเรียนสามารถทำได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อนักเรียน และนักเรียนจะได้รับการทาบทามเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจโดยการลงนามยินดีเข้าร่วมและยินยอมให้นำเสนอผลวิจัยเป็นภาพรวมด้วย รวมทั้งการยินยอมของผู้ปกครองด้วย (ดูในภาคผนวก ก.)

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการดังนี้

๑) ขั้นเตรียมการ (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) เก็บข้อมูลด้านเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและข้อมูลสภาพบริบทโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์และสภาพการปรับตัวทางสังคมที่นักเรียนส่วนมากมีหรือพบทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคมแวดล้อมด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบสามเส้าของผลที่ได้มา สรุปผลเพื่อนำไปใช้ในขั้น ๕.๒

๒) ขั้นการสร้างนวัตกรรมและเครื่องมือในการวิจัย (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) เป็นการรวบรวมนำข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ๔ ด้านคือ จิตวิทยาเกสตอลท์ พระพุทธศาสนา ศิลปะการละคร ภาษามือ และผลจาก ๑.๑ มาสร้างนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกสตอลและแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC และทำการหาคุณภาพของเครื่องมือตามมาตรฐานการวิจัย แล้วสร้างแบบสัมภาษณ์การเสวนากลุ่มที่ใช้กับกลุ่มทดลอง และแบบสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาความสมบูรณ์ของนวัตกรรม โดยมีการนำโครงการ เอกสาร และเครื่องมือวิจัยไปขอใบรับรองจริยธรรมในการทำทดลองในมนุษย์จากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มจร. ก่อนการทำการทดลอง

๓) ขั้นเตรียมงานก่อนการทดลอง (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) เป็นการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมครั้งแรก (Pretest) ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่มก่อนการทดลอง

๔) ขั้นการทดลอง (Implement) (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) เป็นขั้นการทดลองใช้และเก็บข้อมูลหลังการทดลองจากการทำแบบประเมินการปรับตัวทางสังคม (post-test) เป็นครั้งที่สองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม และเก็บข้อมูลการเสวนากลุ่ม (focus group) จากกลุ่มทดลองในวันสุดท้ายของการทดลอง

๕) ขั้นวิเคราะห์และสรุปผล ถ่ายทอดส่งต่อความรู้และนวัตกรรม (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการเสวนากลุ่มจะถูกนำมาวิเคราะห์สรุปผลแล้วนำมาทำการสนทนากลุ่มเพื่อปรับปรุงนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรให้สมบูรณ์มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

๖) ขั้นการเรียนรู้และพัฒนาต่อ (วัตถุประสงค์ที่ ๓) รวบรวมผลที่ได้ทั้งหมดมาเขียนรายงานวิจัยขององค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตร และนำเสนอแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้องสนใจ แล้วนำผลนั้นมาเขียนเสนอบทความเผยแพร่สู่สาธารณะในงานประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับประเทศ/นานาชาติ

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในข้อมูลเชิงคุณภาพ (จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การเสวนา และการสนทนากลุ่ม) จะใช้วิธีวิเคราะห์แบบ Content Analysis โดยผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจะนำไปสรุปเป็นผลของปัญหาในการปรับตัวทางสังคม ส่วนผลจากการเสวนาจะนำไปสรุปประเด็นเกี่ยวกับความรู้สึกร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมทดลอง สิ่งที่ได้เรียนรู้ การนำสิ่งที่เรียนรู้ไป การประยุกต์ใช้ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตนเอง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของ HiC รวมทั้งอุปสรรคในการเข้าร่วมกลุ่ม ส่วนการสนทนากลุ่มจะใช้วิธีการวิเคราะห์แบบเดียวกันเพื่อปรับปรุงนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของ HiC ให้สมบูรณ์

ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ (คะแนนจากแบบประเมินการปรับตัวทางสังคม) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและค่าสถิติอนุมาน นั่นคือ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลใช้สถิติบรรยาย (ความถี่และร้อยละ) ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมใช้สถิติ Independent t-test (ก่อนและหลังการทดลอง) ทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าทดลองจะใช้สถิติ Dependent t-test ทั้งภาพรวมและรายด้าน หลังจากนั้นนำผลข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการทดลองและผลข้อมูลเชิงคุณภาพจากการเสวนากลุ่มมาวิเคราะห์สรุปผล แล้วนำไปสนทนากลุ่มด้วยคณะวิจัยผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงกิจกรรมนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของ HiC ให้สมบูรณ์แล้วนำไปเผยแพร่แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ SPSS โดยใช้สถิติวิเคราะห์คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายข้อมูลแบบการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้วิเคราะห์

การเปรียบเทียบข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA- F Test) เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Fisher's Least-Significant Difference) โดยทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๓.๔ สรุปกระบวนการวิจัย มีดังนี้

๑) ขั้นตอนเตรียมการ (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) มีขั้นตอนคือ

๑. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. ลงพื้นที่ศึกษาสภาพบริบทโรงเรียนเศรษฐเสถียร ประชากรศึกษา และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรวบรวมข้อมูลของปัญหาที่นักเรียนส่วนมากมีหรือพบทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม แวดล้อม (นักเรียนที่ให้ข้อมูลจะถูกสุ่มแบบบังเอิญในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๒)
๓. วิเคราะห์ข้อมูลและความรู้ที่ได้มา สรุปผลเพื่อการสร้างกรอบแนวคิดและแบบของนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของ HiC รวมทั้งแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมโดยผู้เชี่ยวชาญและคณะวิจัย

๒) ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมและเครื่องมือในการวิจัย (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) มีขั้นตอนคือ

๑. นัดประชุมทำความเข้าใจ วางแผนโครงการวิจัยกับคณะวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่วิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการสร้างและนัดหมายการทำงานของแผนวิจัยขั้นต่างๆ รวมทั้งทำการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
๒. นำข้อมูลที่รวบรวมจากขั้นเตรียมการมาสร้างกิจกรรมนวัตกรรมการละครพุทธเกษตรเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของ HiC โดยคณะผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญใน ๔ ด้านคือ จิตวิทยา เกสตอลท์ พระพุทธศาสนา ศิลปะการละคร และภาษามือ ซึ่งจะได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทั้ง ๔ ด้านดังกล่าว จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมกลุ่มตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งหลังการทำทดลองในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะรายงานผลการทดลองเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งเพื่อปรับปรุงในครั้งต่อไป
๓. ทำการสร้างแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC ให้สมบูรณ์โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๔ ด้านดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งหาคุณภาพของแบบประเมินการปรับตัวทางสังคม เสร็จแล้วดำเนินการใช้หาค่า pretest กับกลุ่มศึกษาของการทดลอง ซึ่งแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมนี้จะประกอบด้วย

๑. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งพัฒนาโดยทีมผู้วิจัยประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ศาสนา รายได้ของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๒. แบบประเมินการปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment Scale) ตามแนวคิดการปรับตัวทางสังคมของวิสเมนและคณะ (๑๙๘๑) ใน ๖ ด้านคือ

๒.๑ ด้านมาตรฐานทางสังคม คือ การที่บุคคลมีความเข้าใจ เต็มใจในการปฏิบัติตามกฎของสังคม เคารพต่อสิทธิของผู้อื่น ยึดหลักจรรยาบรรณในการทำงาน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

๒.๒ ด้านทักษะทางสังคม คือ การที่บุคคลไว้วางใจ ยอมรับผู้อื่นโดยปราศจากอคติ สามารถผูกมิตรและ ประสานความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ การปรับตัว

๒.๓ ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม คือ การที่บุคคลมีความยินดีที่จะปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสังคม ไม่ก่อปัญหาอันเป็นต้นเหตุให้เกิดความไม่สงบในสังคม

๒.๔ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้น คือ การที่บุคคลรู้สึกอบอุ่น ภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว และสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุคคลในครอบครัว ได้อย่างสบายใจ

๒.๕ ด้านความสัมพันธ์ในสถานศึกษา คือ การที่บุคคลมีความภูมิใจ พอใจต่อ สถาบันการศึกษา สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและ อาจารย์ได้ดี

๒.๖ ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย คือ การที่บุคคลมีความยินดีที่จะปฏิบัติ ตาม ข้อตกลงหรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆของชุมชนหรือที่อยู่อาศัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมไปทดลองใช้กับ นักเรียนเศรษฐศาสตร์ชั้นเรียนอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน การปรับตัวทางสังคมนี้ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

๓. การสร้างแบบสัมภาษณ์การเสวนากลุ่มที่ใช้กับนักเรียนในกลุ่มทดลองจะ ประกอบด้วยข้อคำถามปลายเปิดจำนวน ๗ ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ ๑.ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกลุ่ม ๒.สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่ม ๓.การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มไปประยุกต์ใช้ ๔.ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังเข้ากลุ่ม ๕.ประโยชน์ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม ๕.ความคิดเห็นต่อการ นำเทคนิคนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม และ ๗. ปัญหาอุปสรรคจากการเข้าร่วมกิจกรรม

๔. การสร้างแบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อพัฒนาความ สมบูรณ์ของนวัตกรรมและเครื่องมือวิจัยนั้น จะเป็นการสนทนาเชิงวิเคราะห์และสรุปผลของที่มวิจัย วิทยากรผู้ดำเนินกิจกรรมการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญของ ๔ ด้านคือ จิตวิทยาเกษตรศาสตร์ พระพุทธศาสนา ศิลปะการละคร และภาษามือ โดยใช้ผลที่ได้จากการทดลองและการสัมภาษณ์การเสวนากลุ่ม เป็น ประเด็นหลักในการสนทนา

ก่อนการทดลองเครื่องมือทั้งหมดจะถูกนำไปตรวจสอบจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ของ สถาบันวิจัยทางพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

๓) ขั้นตอนเตรียมงานก่อนการทดลอง (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) มีขั้นตอนคือ

๑. ประชากรศึกษา คือ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒. กลุ่มตัวอย่าง จะมี ๒ กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งได้มาจากการสุ่ม อย่างง่ายจากประชากรศึกษาออกมา ๒ ระดับ โดยสุ่มหนึ่งระดับเป็นกลุ่มทดลองและอีกหนึ่งระดับเป็น กลุ่มควบคุม แล้วทำการคัดเลือกในการเข้าร่วมการทดลองจากการเต็มใจยินดีของนักเรียน โดยให้

นักเรียนฟังคำอธิบายถึงเงื่อนไขต่างๆในการเข้าร่วม รวมทั้งการยุติการเข้าร่วมถ้ารู้สึกไม่สบายใจหรือขัดข้องที่จะดำเนินการต่อ แล้วหลังจากนั้นนักเรียนที่ยินดีเข้าร่วมจะลงนามเป็นหลักฐานความยินยอม และส่งให้ผู้ปกครองเซ็นรับรองความเต็มใจในการเข้าร่วมการทดลองนี้ด้วย

หลังจากนั้นนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่มจะทำแบบประเมินการปรับตัวทางสังคม (Pretest)^{๑๐๔} โดยนักเรียนในกลุ่มควบคุมจะทราบแค่การทำแบบประเมินสองครั้งเท่านั้น แต่จะไม่ได้รับทราบว่ากลุ่มทดลองจะทำกิจกรรมใดๆ ส่วนกลุ่มทดลองจะกำหนดให้มีสมาชิกเลือกเข้าร่วมกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๗-๑๐ คน โดยวิธีอาสาสมัคร (volunteer sampling) แยกเข้ากลุ่มย่อย เพื่อแสดงละครแต่ละด้าน หลังจากนั้นทำตารางนัดหมายกลุ่มตัวอย่างตามแผนการวิจัย เมื่อการทดลองของกลุ่มทดลองเสร็จสิ้นนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่มตัวอย่างก็จะต้องมาทำแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมร่วมกันอีกครั้ง (Posttest)

๓. นัดประชุมวางแผนการทดลองกับคณะวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่วิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการซ้อมการฝึกอบรมนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรของวิทยาการและผู้เชี่ยวชาญ วิธีการใช้ชุดกิจกรรมแต่ละด้านแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทดลอง และเขียนรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ ๑

๔. ขั้นตอนการทดลอง/ขั้นการประยุกต์ใช้ (วัตถุประสงค์ที่ ๑-๒) มีขั้นตอนคือ

การทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมแก่เด็กหูหนวกทั้ง ๖ ด้านจะใช้เวลารวม ๑๒ ครั้ง โดยใช้เวลาในการทำกลุ่มสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ติดต่อกัน ๖ สัปดาห์ ในการทดลองแต่ละครั้งจะดำเนินตามขั้นตอน ๓ ขั้นตอน ได้แก่

๑. ขั้นอุ่นเครื่อง (warm up stage) เป็นช่วงที่ผู้นำกลุ่มจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นเกมส์ การวาดภาพ และการเต้นรำ เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเกิดความสนใจในกลุ่ม เกิดความไว้วางใจ ผ่อนคลาย นำไปสู่การค้นหาประเด็นปัญหาและผู้แสดงนำ (protagonist) ขั้นนี้ผู้นำกลุ่มจะใช้เทคนิคให้สมาชิกได้เรียนรู้หลักธรรมและแนวคิดของเกษตรอลท์ และให้กลุ่มได้สำรวจปัญหา การปรับตัวทางสังคมของตนเอง และฝึกการแสดงออก การเผชิญปัญหา การมีสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับบุคคลรอบข้าง รวมทั้งลองแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ ชีวิตในแง่มุมใหม่ที่หลากหลาย ทำให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้พัฒนาตนเองในการปรับตัวทางสังคม แล้วในครั้งแรกของการเข้าร่วมการทดลอง ทุกคนในกลุ่มทดลองใหญ่จะมีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆตามด้านการปรับตัวทางสังคมที่ตนมีปัญหหรือสนใจในปัญหานั้นๆ โดยทุกคนจะมีกลุ่มย่อยเพื่อร่วมแสดงคนละ 2 กลุ่ม/2 ด้าน หรืออาจมีบางคนเป็น 3 ด้านตามจำนวนนักเรียนที่เหลือแบ่งเข้ากลุ่มย่อย

การทดลองจะเริ่มหลังจากการทำกิจกรรมอุ่นเครื่องเสร็จแล้วในทุกครั้งของการทดลอง ผู้วิจัยจะเปิดวิดีโอที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคมในแต่ละด้านที่จะทำกิจกรรมในขั้นการแสดงครั้งละ ๑ ด้าน เพื่อเป็นตัวอย่างเรื่องราวของปัญหาการปรับตัวในด้านนั้นๆ ตามข้อมูลที่ได้มาจาก

^{๑๐๔} Kellermann, (๑๙๙๒), อ้างแล้ว

การสัมภาษณ์เชิงลึกในขั้นเตรียมการถึงปัญหาการปรับตัวทางสังคมของเด็ก HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยในคลิปจะเป็นปัญหาเดียวกันกับผลจากขั้นเตรียมการและเกิดขึ้นกับคนในวัยใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง เพื่อให้กลุ่มทดลองได้ชมซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจในภาพรวมของปัญหาแก่กลุ่มทดลอง (ซึ่งเป็นการใช้หลักทฤษฎีของเกสโตลท์ที่บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีถ้าได้เห็นภาพรวมก่อนไปเข้าใจในองค์ประกอบย่อยๆรวมต่อไป) หลังจากชมคลิปจบ ก็จะให้กลุ่มทดลองที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้แสดงในด้านนั้นๆที่จะรวมเจ้าของปัญหาไว้ในกลุ่มนั้นด้วย ทำการตกลงกันเลือกแสดงเป็นตัวละครใดดังในคลิปที่ได้ดูนั้น แล้วทำการซักซ้อมบทบาทตามเรื่องที่จะนำเสนอ โดยเจ้าของปัญหาซึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งคนสามารถช่วยกันเพิ่มสอใส่ความคิด ความรู้สึก บทบาทอื่นๆเข้าไปในการแสดงนั้นด้วย แต่เจ้าของปัญหาต้องไม่ใช่ตัวแสดงหลักเป็นแค่ตัวประกอบในฉาก เพื่อที่จะได้มีโอกาสได้สังเกตเห็นสิ่งที่เกิดขึ้น ได้รับรู้ถึงสถานการณ์ ความสัมพันธ์ สาเหตุปัญหาของตนเอง คนอื่น และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น

เทคนิคนี้ได้มาจากการ tryout ที่ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ว่า การใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธรเกสโตลท์ของเด็กบกพร่องทางการได้ยินจะแตกต่างจากการใช้กับบุคคลปกติ เช่นกับผู้สูงอายุ^{๑๐๕} ที่บุคคลปกติจะให้เจ้าของปัญหาเล่าภาพรวมของปัญหาให้กลุ่มแสดงฟัง แล้วช่วยทำการเลือกผู้แสดงที่ตนเห็นว่าเหมาะกับบทบาทในเรื่องราว และช่วยผู้นำกลุ่มวิจัยกำกับการแสดงบทบาทนั้นๆ แล้วเมื่อทำการแสดงเจ้าของปัญหาจะนั่งดูโดยไม่เข้าร่วมแสดง แต่สำหรับเด็ก HiC นั้นการบรรยายปัญหาด้วยตนเองไม่สามารถทำได้อย่างชัดเจนแก่เพื่อนๆ วิธีที่ค้นพบคือ ช่วยกันกับผู้นำกลุ่มวิจัยหาคลิปที่เหมือนหรือคล้ายคลึงที่สุดกับเรื่องของตนให้เพื่อนๆดู แล้วตอนซ้อมการแสดงเจ้าของปัญหาจะปรับหรือแทรกเนื้อเรื่องที่เกิดจริงและความรู้สึกที่ตนได้รับลงไปด้วย ดังนั้นเมื่อทำการแสดงแล้วเพื่อนๆก็สามารถเข้าใจและรับรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงได้ โดยเจ้าของปัญหาจะสามารถนั่งชมหรือเป็นตัวประกอบฉากเช่น เป็นสิ่งของ หรือเครื่องใช้ หรือสัตว์เลี้ยงในเรื่อง เป็นต้น

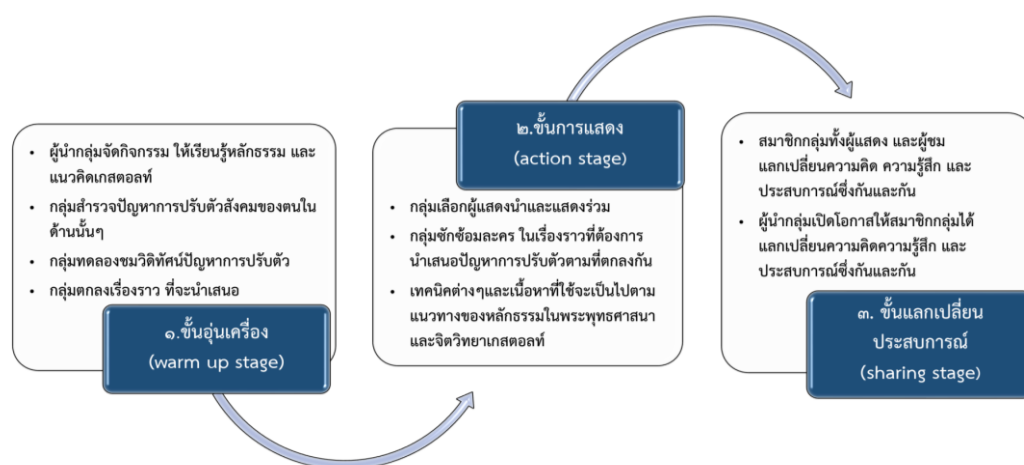
๒. ขั้นการแสดง (action stage) เป็นช่วงที่ผู้นำกลุ่มหรือผู้กำกับการแสดง (director) เปิดโอกาสให้เจ้าของ/กลุ่มปัญหา เลือกผู้แสดงร่วม (auxiliary ego) แล้วจัดฉากการแสดงหรือเวที (stage) ทำการซ้อมการแสดง แล้วจึงให้แสดงละครโดยใช้เทคนิคการละครพุทธรเกสโตลท์ที่ได้เรียนในขั้นอุ่นเครื่องมาเป็นแนวทางให้ผู้แสดงได้แสดงออกตามบทบาทถึงปัญหา ระบายความรู้สึก การแสดงออกที่เหมาะสมกับเรื่อง ส่วนใหญ่ในการแสดงแต่ละครั้งจะมีผู้แสดงนำ ๑ ราย (แทนเจ้าของ/กลุ่มปัญหา)

นอกจากนั้น เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทุกคนมีโอกาสได้สำรวจปัญหาของตนเองอย่างทั่วถึง ผู้นำกลุ่มจึงส่งเสริมให้มีการหมุนเวียนของสมาชิกกลุ่มให้รับบทบาทผู้แสดงนำตามปัญหาการปรับตัวทางสังคมทั้ง ๖ ด้าน แบ่งเป็นขั้นการแสดงด้าน ๑-๒ ขั้นการแสดงด้าน ๓-๕ ขั้นการแสดงด้าน ๕-๖ เทคนิคต่างๆและ

^{๑๐๕} Pavakanun, U. et al., (2023). Science and Arts Integration Project: Innovation in Buddhist Gestalt Dramatic Arts to Strengthen the Social Adaptation of the Elderly. Journal of International Buddhist Studies, JIBS, Vol 14 NO. 2 (2023) (<https://so09.tci-thaijo.org>)

เนื้อหาที่จะจะเป็นไปตามแนวทางของหลักธรรมในพระพุทธศาสนาและจิตวิทยาเกสโตลท์เช่น เทคนิคสลับบทบาท (role reversal) มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้แสดงเกิดการเข้าใจผู้อื่นเพิ่มขึ้น หรือเทคนิคการใช้เก้าอี้ว่าง (empty chair) เพื่อให้ผู้แสดงได้ระบายความรู้สึกและความต้องการของตนเองอย่างอิสระ และเทคนิคการฝึกแสดงออกตามบทบาท (role training) เพื่อให้ผู้แสดง ได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาและการสร้างสัมพันธภาพ เป็นต้น

๓. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (sharing stage) หลังการแสดงละครจบลง เป็นช่วงที่สมาชิกกลุ่มทั้งผู้แสดงนำ ผู้แสดงร่วม และสมาชิกกลุ่มที่เป็นผู้ชม (audience) ได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น เป็นช่วงที่ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้ แลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึก และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน^{๑๐๖}

หลังสิ้นสุดการดำเนินกลุ่ม ๖ ครั้ง ในวันสุดท้ายได้มีการเสวนากลุ่ม (focus group) เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยให้กลุ่มทดลองแสดงความคิด ความรู้สึก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆของตนเองหลังการเข้าร่วมกิจกรรม และข้อเสนอแนะรวมทั้งความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการฝึกอบรม แล้วหลังจากนั้นจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการดำเนินการทดลอง โดยให้กลุ่มศึกษาทั้ง ๒ กลุ่มทำแบบประเมินการปรับตัวทางสังคม (post-test)

๒. เขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และบทความวิชาการ

๕. ขั้นการเรียนรู้และพัฒนาต่อ (วัตถุประสงค์ที่ ๓) มีขั้นตอนคือ

๑. นำเสนอรายงานผลวิจัยขององค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกสโตลท์เพื่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของ HiC รวมทั้งแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้องสนใจ

๒. ตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารทางวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ และ/หรือนำผลการวิจัยไปนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ

^{๑๐๖} Karp, Holmes, & Tauvon, (๒๐๐๓), อ้างแล้ว

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน มีวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน (HiC) โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ ๒) เพื่อสร้างและทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรและแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์ ๓) เพื่อนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปเผยแพร่และตีพิมพ์สู่สาธารณะเพื่อกระตุ้นการนำไปใช้และการวิจัยต่อไป ผลของการวิจัยจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ (กิจกรรม) ดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

๔.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มศึกษาและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ*

โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ มีที่ตั้ง ๑๓๗ ถนนพระราม ๕ ตำบลถนนนครไชยศรี อำเภอดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๔๗๓๘ หมายเลขโทรสาร ๐๒-๒๔๑-๘๘๘๒ e-mail : setsatian@hotmail.com, setsatian@yahoo.com website : www.setsatian.ac.th มีเนื้อที่ ๔ ไร่ ๒ งาน ๙๙ ตารางวา อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาที่ประสานงานด้านวิชาการคือ สพป: เขตการศึกษา ๑ สพม: เขตการศึกษา ๑ ซึ่งเปิดรับนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินเป็นหลัก โดยเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษา ๖ รวม ๒๒ ห้องเรียน แผนการจัดชั้นเรียน -อนุบาล ๑/๑ รวม ๒ ห้องเรียน -ประถมศึกษา ๑/๑/๑/๒/๒/๑ รวม ๘ ห้องเรียน -มัธยมศึกษาตอนต้น ๒/๒/๒ รวม ๖ ห้องเรียน -มัธยมศึกษาตอนปลาย ๑/๓/๒ รวม ๖ ห้องเรียน

โดยสถิติเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ มีจำนวนนักเรียนแยกตามเพศ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ดังนี้

ระดับชั้น	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล	๕	๑๐	๑๕
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๓	๕	๘

* <http://www.setsatian.ac.th/2015/statistic/>

ประถมศึกษาปีที่ ๒	๑	๑๑	๑๒
ประถมศึกษาปีที่ ๓	-	๖	๖
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๔	๗	๑๑
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๒	๗	๙
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๔	๑๑	๑๕
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑	๘	๙
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๔	๕	๙
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๔	๙	๑๓
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๔	๑๓	๑๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๔	๑๓	๑๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๘	๙	๑๗
รวม	๔๔	๑๑๔	๑๕๘

ในการเรียนการสอนนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์^๒ จะยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑) โดยการวิจัยนี้ กลุ่มศึกษาและผู้ให้ข้อมูลของงานวิจัยนี้คือ นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา คุณครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนจำนวน ๒๐ คน ส่วนกลุ่มศึกษาจะเป็นการสุ่มอย่างง่าย นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มา ๒ ระดับ แบ่งเป็น ๑ ระดับเป็นกลุ่มควบคุม ๑๗ คน (มัธยมศึกษาปีที่ ๖) และอีก ๑ ระดับเป็นกลุ่มทดลองมี ๑๗ คน (มัธยมศึกษาปีที่ ๕) ส่วนอีก ๑ ระดับที่เหลือเป็นกลุ่มใช้ try out เครื่องมือ ๑๗ คน (มัธยมศึกษาปีที่ ๔)

๔.๑.๒ บริบทของพื้นที่วิจัย -โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์^๓

โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ (Setsatian School for the Deaf under the Royal

^๒ <http://www.setsatian.ac.th/download/sar55.pdf>

^๓ <http://www.setsatian.ac.th/2015>

Patronage of His Royal Highness Crown Prince Maha Vajiralongkorn) เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่จัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นผู้นำในด้านการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ให้นักเรียนมีวินัยและคุณธรรมบนพื้นฐานวัฒนธรรมไทย มีทักษะในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี บริหารจัดการตนเองให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักคณะ กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งแรกของประเทศไทย พัฒนามาจากหน่วยทดลองสอนคนหูหนวกโรงเรียนเทศบาล ๑๗ (วัดโสมนัสวรวิหาร) กรุงเทพมหานคร จนในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๔๙๕ คุณหญิงโตะ นเรนดีบัญชากิจ ได้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ที่ดิน มีเงินสด ที่ดิน และบ้านส่วนตัวของท่าน ซึ่งตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๑๓๗ ถนนพระราม ๕ ตำบลถนนนครไชยศรี อำเภอดุสิต จังหวัดพระนคร ตั้งเป็นมูลนิธิให้ชื่อว่า “มูลนิธิเศรษฐเสถียร” เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งตระกูล “เศรษฐบุตร” อันเป็นตระกูลของพระยานเรนดีบัญชากิจ สามีมของท่าน กับตระกูล “โชติกเสถียร” ซึ่งเป็นตระกูลของคุณหญิงเอง มูลนิธิเศรษฐเสถียร มีวัตถุประสงค์ที่จะร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดสร้างโรงเรียนสอนคนหูหนวกขึ้นในที่ดินแห่งนี้

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างอาคาร โรงเรียนสอนคนหูหนวกและงบประมาณสำหรับครุภัณฑ์และการดำเนินงานของโรงเรียน ในปีงบประมาณ ๒๔๙๖ ได้มีพิธีเปิดโรงเรียนสอนคนหูหนวกในประเทศไทยขึ้นอย่างเป็นทางการ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ โรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนสอนคนหูหนวกดุสิต อันเนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งใหม่ขึ้นที่บริเวณอาคารสงเคราะห์ทุ่งมหาเมฆ และในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้โรงเรียนสอนคนหูหนวกทั่วประเทศ เปลี่ยนชื่อ จากโรงเรียนสอนคนหูหนวก เป็นโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดต่างๆ คณะกรรมการมูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ได้เสนอเปลี่ยนชื่อโรงเรียนสอนคนหูหนวกดุสิต เป็นโรงเรียนเศรษฐเสถียร เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ มูลนิธิเศรษฐเสถียรที่ยุบเลิกไป จึงปรากฏชื่อโรงเรียนเศรษฐเสถียร ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๑๘ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๕ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโรงเรียนเศรษฐเสถียร ไว้ในพระราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนคนหูหนวกแห่งแรกของประเทศไทยที่ได้รับพระราชทาน

การบริหารจัดการโรงเรียน คือ

๑. พัฒนาและสร้างแรงบันดาลใจให้ครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนาระบบการบริหารจัดการและการสื่อสารในองค์กรให้มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยี

๓. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ปกครองให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติในการช่วยเหลือสนับสนุนการจัดการศึกษาของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอย่างเต็มศักยภาพ

๔. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับประถมศึกษา

๑) ห้องสมุดมีขนาด ๒๐๐ ตร.ม. จำนวนหนังสือในห้องสมุด ๔,๔๙๑ เล่ม การสืบค้นหนังสือราชการ และการยืม-คืน ใช้ระบบสมุดทะเบียน จำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุดเฉลี่ย ๔๐ – ๕๐ คนต่อวัน

๒) ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จำนวน - ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ จำนวน ๑ ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา (ห้องฝึกพูด) จำนวน - ห้อง ห้อง ตรวจวัดการได้ยิน (ระบุ) จำนวน ๑ ห้อง

๓) คอมพิวเตอร์ จำนวน ๒๖ เครื่อง ใช้เพื่อการเรียนการสอน ๑๕ เครื่อง ใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ๗ เครื่อง (ในห้องสมุด) ใช้เพื่อการบริหารจัดการ ๘ เครื่อง

๔) อื่น ๆ

แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษา

๑) ห้องสมุดมีขนาด ๒๐๐ ตารางเมตร จำนวนหนังสือในห้องสมุด ๔,๔๙๑ เล่ม การสืบค้นหนังสือราชการ และการยืม-คืน ใช้ระบบสมุดทะเบียน จำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุดในปีการศึกษาที่รายงาน เฉลี่ย ๔๐ – ๕๐ คน ต่อวัน หมายเหตุ ใช้ห้องเดียวกับระดับประถมศึกษา

๒) ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จำนวน ๑ ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ จำนวน ๑ ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา (ห้องฝึกพูด) จำนวน ๑ ห้อง ห้องตรวจวัดการได้ยิน (ระบุ) จำนวน ๑ ห้อง

๓) คอมพิวเตอร์ จำนวน ๒๖ เครื่อง ใช้เพื่อการเรียนการสอน ๑๑ เครื่อง ใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ๔ เครื่อง ใช้เพื่อการบริหารจัดการ ๓ เครื่อง

ข้อมูลสภาพชุมชน

๑) สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียน มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองชั้นในของกรุงเทพมหานคร โรงเรียนตั้งอยู่เขตดุสิต ลักษณะเป็นสังคมเมือง ประชากรมีประมาณ ๑๕๗,๓๓๑ คน บ้านเรือน ๒๗,๘๖๒ หลัง มีวัดในพระพุทธศาสนา ๑๘ วัด ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจ รอบๆใกล้โรงเรียนมีหน่วยงานราชการและหน่วยงานสำคัญๆ จำนวนมาก ได้แก่ ตลาด วัด ร้านสะดวกซื้อ ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ มีประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ สถาปัตยกรรมและศิลปกรรม เนื่องจาก โรงเรียนอยู่ในเขตเดียวกันกับเขตพระราชฐานและมีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ในยุคต่างๆจำนวนมาก โดยเฉพาะยุครัตนโกสินทร์และอยุธยาเป็นต้นมา

๑) ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพหลักคือ ประกอบอาชีพรับจ้าง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา นับถือ ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี ๑๒,๐๐๐ บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว ๕ คน

๓) โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน โอกาสของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เนื่องจากประวัติความเป็นมาของโรงเรียน เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแห่งแรกของประเทศไทย ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพระบรมวงศานุวงศ์ ทุกพระองค์ ทรงมีพระเมตตาเป็นล้นพ้นอย่างหาที่สุดมิได้ พระราชกรณียกิจต่าง ๆ ที่ทรงมีให้กับโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ ส่งผลให้โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ เป็นศูนย์รวมพลังทางด้านการศึกษาของ HiC และผู้ที่สนใจงานทางด้านการศึกษาของคนพิการ เป็นต้นแบบของการจัดการศึกษาสำหรับ HiC ได้เข้ามาศึกษาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ HiC และจุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนเมือง อยู่ใกล้หน่วยราชการอื่นๆ ตลาด วัด และแหล่งเรียนรู้ จึงได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน ได้เป็นอย่างดี ข้อจำกัด มีเพียงเรื่องเดียวคือ ขนาดของพื้นที่ของโรงเรียนค่อนข้างมีจำกัด การขยายกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการใช้พื้นที่ บางกิจกรรมไม่สามารถจัดทำได้ เช่น สนามฟุตบอล เพื่อการออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ที่นักเรียน HiC สนใจ และมีความเหมาะสมในการฝึกทักษะต่างๆ

เครือข่ายการศึกษา (สถาบัน/สถานประกอบการ/องค์กรภาคีรัฐมูลนิธิสมาคมกลุ่มต่างๆ) ที่เกี่ยวกับโรงเรียนที่ถือเป็นเครือข่ายทางการศึกษา โครงการที่ช่วย/ในการสนับสนุน ปีที่ดำเนินการได้แก่

๑. สวนสัตว์ดุสิต แหล่งเรียนรู้ ทุกปี
๒. วัดน้อยนพคุณ จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ทุกปี
๓. โรงพยาบาลบางโพ การรักษาพยาบาล ทุกปี
๔. สถานีอนามัย ๐๓๘ การรักษาพยาบาล
๕. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ความร่วมมือทางวิชาการ
๖. มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระราชูปถัมภ์ ความร่วมมือทางวิชาการ ระดมทุน
๗. กรมสรรพาวุธ ความร่วมมือด้านยานพาหนะ
๘. กรมทหารสื่อสาร แหล่งเรียนรู้ด้านกีฬา (สระว่ายน้ำ)
๙. สถานีตำรวจเขตดุสิต ความร่วมมือด้านการจัดจราจร
๑๐. สำนักพระราชวัง กิจกรรมแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
๑๑. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ ความร่วมมือทางวิชาการ

โดยสรุป โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์ มุ่งพัฒนาเยาวชน HiC ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีทักษะ มีการสื่อสาร มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และโอกาสทางการศึกษา มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วยกระบวนการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของบุคคลและองค์กรในชุมชน นั่นคือ

๑. พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๒. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะในการสื่อสาร
๓. เสริมสร้างผู้เรียนให้มีทักษะในงานอาชีพ
๔. จัดกระบวนการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลและองค์กรในชุมชน

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

๔.๒.๑ ผลการศึกษา (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑) เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพการปรับตัวทางสังคมของ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์

๔.๒.๑.๑ ผลบริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพการบริการการศึกษา^๔

โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่มีการเรียนร่วมกันทั้ง ๒ เพศ มีการศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หลังจากนั้นนักเรียนที่จบการศึกษาสามารถไปเรียนต่อมหาวิทยาลัยกับนักศึกษาปกติในสาขาที่เปิดให้โดยเฉพาะเช่น สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หรือในมหาวิทยาลัยที่เปิดโดยตรงให้แก่ผู้ที่บกพร่องทางการได้ยินเช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต วิทยาลัยราชสุดาของมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น

นักเรียนของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์มี ๒ ประเภทคือ

๑. แบบมาเรียนเข้าไป-เย็นกลับ ไม่มีค้างคืนที่โรงเรียน เด็กนักเรียนเล็กก็จะมีผู้ปกครองมารับกลับบ้าน ส่วนเด็กนักเรียนโตก็สามารถกลับบ้านเองได้ และเนื่องจากนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินเป็นเด็กพิเศษ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ จึงมีกฎระเบียบต่าง ๆ กำหนดให้เด็กนักเรียนปฏิบัติตามอย่างชัดเจน ซึ่งเมื่อเทียบกับโรงเรียนสำหรับนักเรียนปกติอาจจะมีกฎระเบียบมากกว่า และจะต้องมีการสื่อสารมากกว่าและสื่อสารบ่อย ๆ

๒. แบบอยู่ประจำ โรงเรียนอนุญาตให้ผู้ปกครองมารับนักเรียนกลับบ้านได้ทุก ๒ สัปดาห์ โดยทุกวันโรงเรียนจะมีชั่วโมง Home Room ในช่วงเย็นที่มีคุณครูประจำชั้น และคุณครูประจำหอ ทำการสอน การบ้าน ให้คำแนะนำหรือการปรึกษาปัญหาแก่นักเรียนในหัวข้อต่าง ๆ เด็กนักเรียนในหอพักจะแบ่งส่วนที่พักเป็นของชายและหญิงอย่างชัดเจนไม่ปะปน มีกฎระเบียบของการอยู่หอพักอย่างเคร่งครัด อาทิ นักเรียนจะมีระเบียบการเก็บมือถือหรือฝากมือถือกับคุณครูประจำหอตอนเวลา ๒๐:๐๐ น. ก่อนขึ้นหอ มีการเก็บที่นอนหลังจากที่ตื่นนอนเรียบร้อยแล้ว ล้างจานหลังทานอาหารเสร็จ ทำความสะอาดหอพักทุกสัปดาห์ เป็นต้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และช่วยเหลือกัน คุณครูจะจัดคูหู (Buddy) ให้กับเด็กนักเรียน ระหว่างเด็กนักเรียนรุ่นพี่คู่กับรุ่นน้อง ซึ่งพี่จะต้องช่วยดูแลน้อง คอยสอนและช่วยเหลือกัน เช่น พี่จะมีการสอนน้องในการเก็บที่

^๔ จากการสัมภาษณ์คุณครูคนที่ ๑, ๒, ๓, รองประธานมูลนิธิธิดาเศรษฐีคนหูหนวก, นักเรียนคนที่ ๑, ๒, ๓, ๔ เมื่อ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

นอน ซึ่งการจัดคู่นี้จะเป็นระบบที่ดีที่ให้เด็ก ๆ มีความคุ้นเคยกัน รู้จักวิธีการอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ความสมัคปรมาณสามัคคีกัน ไม่โดดเดี่ยว พี่ก็จะรู้สึกถึงการปกป้องผู้ที่อ่อนเยาว์ มีคุณค่าในตนเอง

นอกจากนี้โรงเรียนเศรษฐเสถียรฯ มีตู้โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนหูหนวกจำนวน ๑ ตู้ที่ให้เด็ก HIC สามารถโทรศัพท์หาผู้ปกครองได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ศูนย์ที่รับโทรศัพท์สามารถสื่อสารภาษามือได้ เมื่อนักเรียนสื่อสารภาษามือ เจ้าหน้าที่ก็จะถ่ายทอดเป็นผู้แปลภาษามือให้กับผู้ปกครองหรือบุคคลที่รับสาย ซึ่งเป็นการจัดบริการจากศูนย์บริการถ่ายทอดของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service)^๕ หรือ TTRS ที่จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ ภายใต้ภารกิจสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กสทช. มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เพื่อให้คนบกพร่องทางการได้ยินและคนบกพร่องทางการพูดสามารถสื่อสารกับคนทั่วไปผ่านโทรคมนาคมพื้นฐานได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ปัจจุบันนี้มีการติดตั้งตู้โทรศัพท์สาธารณะสำหรับคนหูหนวกจำนวน ๑๘๐ แห่งทั่วประเทศ และมีการบริการถ่ายทอดการสื่อสารแบบสนทนาวิดีโอผ่านเครื่องบริการถ่ายทอดการสื่อสารสาธารณะ (ตู้ TTRS) นี้ เป็นการให้บริการถ่ายทอดการสื่อสารแบบการสนทนาภาษามือผ่านเครื่องบริการถ่ายทอดการสื่อสารสาธารณะ (ตู้ TTRS) โดยผู้ที่บกพร่องทางการได้ยินพิมพ์ชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้รับปลายทาง (คนหูดี) ที่ต้องการติดต่อ จากนั้นจะสื่อสารโดยการทำภาษามือหรือพิมพ์ข้อความมายังเจ้าหน้าที่ที่ถ่ายทอดการสื่อสาร เมื่อเจ้าหน้าที่ถ่ายทอดการสื่อสารติดต่อไปยังผู้รับปลายทาง (คนหูดี) เจ้าหน้าที่จะแปลภาษามือเป็นภาษาพูดให้ผู้รับปลายทาง (คนหูดี) ทราบ เมื่อผู้รับปลายทาง (คนหูดี) มีการโต้ตอบการสนทนา เจ้าหน้าที่ที่ถ่ายทอดการสื่อสารจะแปลจากภาษาพูด เป็นภาษามือกลับไปยังผู้ที่บกพร่องทางการได้ยิน ทำเช่นนี้จนจบการสนทนา นอกเหนือจากตู้ TTRS แล้ว สำหรับคนพิการยังมีเบอร์โทร ๑๔๗๙ สายด่วนคนพิการ ที่คนพิการสามารถที่จะโทรสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ของคนพิการได้

^๕ ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย, ตู้โทรศัพท์สาธารณะของคนหูหนวก, (๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓), ออนไลน์, <https://www.ttrs.or.th/> สืบค้นวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๖.

ตู้โทรศัพท์ TTRS

ยิ่งกว่านั้นเพื่อส่งเสริมให้บุคคลภายนอกสามารถสื่อสารภาษามือได้ โรงเรียนเศรษฐเสถียรฯ มีการจัดสอนภาษามือให้กับบุคคลที่สนใจที่จะเรียนในวันเสาร์ ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียน HiC หรือบุคคลทั่วไปที่สนใจสามารถมาเรียนภาษามือได้ตลอด ฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย^๖

แผ่นภาพภาษามือ

๔.๒.๑.๒ ผลข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีดังนี้

ก. จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็นชายและหญิง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๒	๑๐
หญิง	๑๘	๙๐
รวม	๒๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑ ผลแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งเป็น เพศหญิงทั้งหมดจำนวน ๑๘ คน คิดเป็น ๙๐% และผู้ชาย ๒ คน คิดเป็น ๑๐%

ข. อายุของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๒ อายุของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น ระดับอายุ

ระดับของอายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑๒ - ๑๕ ปี	๑	๕
๑๖ - ๑๘ ปี	๑๔	๗๐
มากกว่า ๑๘ ปีขึ้นไป	๕	๒๕
รวม	๒๐	๑๐๐.๐

^๖ จากการสัมภาษณ์คุณครูคนที่ ๑, ๒, ๓ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

จากตารางที่ ๓ ผลแสดงให้เห็นว่าในการวิจัยนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีอายุ ๑๖-๑๘ ปีมากที่สุด รองลงมาคือ มากกว่า ๑๘ ปีขึ้นไป และ ๑๒-๑๕ ปี ตามลำดับ

โดยสรุป ผลพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีทั้งหมด ๒๐ คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ ๑๖ - ๑๘ ปี

๔.๒.๑.๓ ผลสภาพการปรับตัวทางสังคมของ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ แบ่งเป็น ๖ ด้านดังนี้

ด้านที่ ๑: ด้านมาตรฐานทางสังคม คือ การที่บุคคลมีความเข้าใจ เต็มใจในการปฏิบัติตามกฎของสังคม เคารพต่อสิทธิของผู้อื่น ยึดหลักจรรยาบรรณในการทำงาน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ผลพบว่า นักเรียน HiC จะมีสังคมที่ไม่ว่างเมื่อเทียบกับนักเรียนปกติ สังคมที่นักเรียนมีอยู่เป็นหลักคือ ที่บ้าน และที่โรงเรียน ดังนั้นนักเรียนจะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมด้วยดี เช่น การเดินข้ามถนนทางม้าลาย นักเรียนจะต้องดูสัญลักษณ์ไฟแดงไฟเขียว และข้ามทางม้าลาย หรือสะพานลอยเท่านั้น เพื่อหลีกเลี่ยงของอันตรายที่จะเกิดขึ้นบนท้องถนน เนื่องจากนักเรียนเองไม่สามารถได้ยินเสียงจากสิ่งรอบข้าง และคุณครูจะคอยตักเตือนนักเรียนที่กลับบ้านด้วยตนเอง เวล่านักเรียนเดินคู่มือถือไประหว่างทาง ก็จะต้องให้ระมัดระวังการข้ามถนน สิ่งกีดขวาง สภาพทางเท้า และมิถุนาซีฟ หรือกฎระเบียบปฏิบัติการเข้าหอพัก เวลา ๒๐:๐๐ น. ของทุกวัน นักเรียนจะต้องขึ้นหอพัก และต้องฝากมือถือกับคุณครูประจำหอพัก นักเรียนก็จะปฏิบัติตามกฎระเบียบด้วยดี และการเคารพต่อสิทธิของผู้อื่น นักเรียนจะรู้จักรักษาสีของตน และไม่ก้าวล้ำสิทธิของผู้อื่น เช่น การที่นักเรียนไม่เข้าห้องน้ำของคุณครู เพราะรู้ว่าเป็นห้องน้ำของคุณครู นักเรียนนักเรียนจะไม่มีสิทธิ์เข้า รวมทั้งนักเรียนส่วนมากจะรักการเรียน ชอบที่จะมาโรงเรียน บางคนไม่ชอบที่จะกลับบ้าน อยากอยู่ที่โรงเรียนกับคุณครูและเพื่อน เมื่อถึงเวลาเรียนก็จะเข้าเรียนตรงต่อเวลา รู้หน้าที่ว่าคือนักเรียน และรู้ว่าต้องเชื่อฟังคุณครู รู้หน้าที่ว่าจะต้องทำการบ้านส่งคุณครู นักเรียน HiC รู้จรรยาบรรณของการเป็นนักเรียน เวลาเข้ากลุ่มกิจกรรม นักเรียนจะใส่เสื้อของโรงเรียนที่เหมือนกัน ชอบใส่กางเกงเหมือนกัน ปฏิบัติตามกรอบและกฎของโรงเรียน การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน นักเรียน HiC บางคนชอบที่จะช่วยเหลือโรงเรียน ชอบจัดระเบียบ เพื่อให้โรงเรียนมีความเรียบร้อย เช่น กรณีที่พบเจอเพื่อน ๆ ถอดรองเท้าไม่เรียบร้อย ก็จะเข้าไปจัดระเบียบวางรองเท้าเพื่อนให้เรียบร้อย เวลาโรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อส่วนรวม นักเรียนจะมาร่วมกันทำกิจกรรม ไม่ปฏิเสธที่จะร่วมกิจกรรม นักเรียน HiC จะเป็นคนไม่หวงของ ดังนั้นมีอะไรก็จะเห็นแก่เพื่อนหรือส่วนรวม มีการแบ่งปันของกัน คุณครูจะมีการสอนการปฏิบัติตัว หรือการต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมเมื่อออกไปข้างนอกโรงเรียน เพราะเมื่ออยู่ข้างนอกจะไม่มีใครเตือนได้ เนื่องจากบุคคลอื่นใช้ภาษามือไม่เป็น และในขณะเดียวกันนักเรียนเมื่ออยู่ข้างนอก จะไม่มีใครทราบว่าเป็นเด็กพิเศษ ถ้าเด็กไม่แสดงภาษามือในการสื่อสารให้ทราบ

“เด็กนักเรียนจะมีโลกส่วนตัวของตัวเอง เพราะเกิดจากการที่ไม่สามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ เป็นภาษาพูด” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑

“เวลาเด็กนักเรียนเดินบนท้องถนน คนอื่นจะไม่รู้เลยว่าเด็กพิเศษ จะไม่มีใครคอยเตือน เวลาไม่มองถนนหรือมองรถหรือมองคน ครูต้องคอยเตือนไม่ให้เล่นมือถือระหว่างเดินหรือขึ้นรถกลับบ้าน เพราะอาจจะเกิดอุบัติเหตุได้ หรือมองสังเกตบุคคลอื่นรบกวนข้างด้วย” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๒

ปัญหาด้านนี้ที่พบคือ บางคนไม่ยอมที่จะฝากมือถือกับครูประจำหอก่อนขึ้นหอพัก ซึ่งคุณครูก็จะตักเตือนตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้ พอมีการตักเตือนบ่อย ๆ ก็เริ่มปฏิบัติตาม บางครั้งมีบางคนติดมือถือจนงานหรือการบ้านที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ คุณครูก็จะให้หัวหน้าห้องช่วยตักเตือน

“นักเรียนจะติดมือถือ เพราะมีโลกส่วนตัวสูง บางทีครูต้องตามให้ทันเกี่ยวกับสื่อบนโซเชียล โดยเฉพาะเรื่องดารา ครูต้องคอยติดตาม เวลาเด็กนักเรียนมาถามก็จะตอบได้ และสอนเขาไปในตัว”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑

“นักเรียนไม่ฝากมือถือ ก็ต้องคอยเตือนบ้าง แต่ไม่บ่อย ด้วยความที่เริ่มเป็นวัยรุ่น และเป็นคนที่โลกส่วนตัวอยู่กับมือถือ เด็กจึงยังมีความอยากเล่นมือถือหลัง ๒๐:๐๐ น.”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๓

ปัญหานักเรียน HiC มองว่าตนเองไม่ยอมปฏิบัติตามนั้นก็มีบ้าง เป็นแค่ความรู้สึกที่อยากจะทำ แต่ก็รู้ว่าไม่สามารถทำได้ คือ บางคนอยากไว้มวยยาว อยากไว้เล็บบยาว แต่ก็รู้ว่าต้องปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนที่ต้องตัดผม ตัดเล็บ บางคนอยากนอนตื่นสาย ยังไม่ยอมเข้าเรียน แต่ก็ไม่สามารถทำได้ บางคนไม่ยอมกนอนตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด ยังอยากเล่นมือถือ แต่ต้องฝากมือถือไว้ที่คุณครูประจำหอ นักเรียนจึงมีความรู้สึกบ้างที่ไม่ยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

“หนูอยากไว้มวยยาว แต่ก็ต้องปฏิบัติตามกฎโรงเรียน” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑

“หนูอยากไว้เล็บบยาว ทาสีบ้างก็ดี” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๒

“หนูอยากนอนตื่นสายบ้าง แต่ก็ไม่สามารถทำได้ เพราะต้องเข้าเรียนตามเวลา”

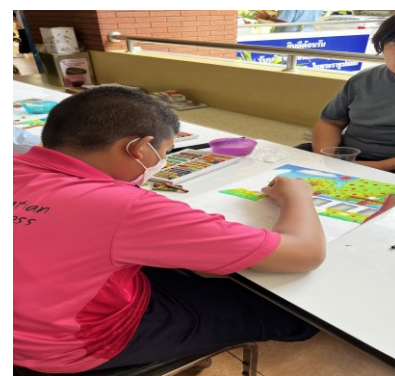
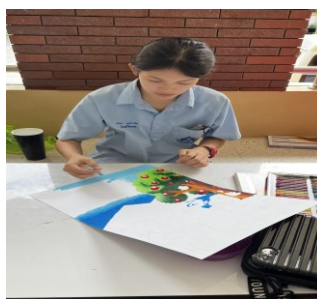
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๓

“บางครั้งหนูยังอยากเล่นมือถือ ยังไม่ยอมกนอน” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๔

ด้านที่ ๒ : ด้านทักษะทางสังคม คือ ด้านทักษะทางสังคม คือ การที่บุคคลไว้วางใจ ยอมรับผู้อื่น โดยปราศจากอคติ สามารถผูกมิตร และประสานความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ

ผลพบว่า การไว้วางใจและยอมรับผู้อื่นโดยปราศจากอคตินั้น เมื่ออยู่ในโรงเรียน นักเรียนจะไว้วางใจคนอื่นง่ายและสามารถผูกมิตรกับผู้อื่นง่าย เพราะอยู่ในพื้นที่ที่ตนเองมองว่ามีความปลอดภัย เจอบุคคลคนอื่น ๆ ก็จะมีการทักทายด้วยการยกมือไหว้ และยิ้ม แต่กรณีนอกโรงเรียน นักเรียนก็อาจจะไว้วางใจบุคคลอื่นยากเพราะความพิการทำให้มีความกังวลและกลัวที่จะสื่อสารกับคนอื่นไม่ได้ ในการประสานงานร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน นักเรียนมีความเต็มใจที่จะร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนชอบอยู่กับเพื่อน ๆ และครู เพราะรู้ว่าสามารถสื่อสารและเข้าใจกันได้ดีอบอุ่นใจ รู้สึกปลอดภัยอยู่ในโลกของตน และกิจกรรมของโรงเรียนก็มีหลากหลายให้นักเรียนได้เลือกเอง หรือบางที่เป็นกิจกรรมที่จะต้องเข้าร่วมประจำของโรงเรียน รวมทั้งมีทั้งกิจกรรมในโรงเรียนและกิจกรรมนอกโรงเรียน เช่น โรงเรียนจะมีคอร์สสอนการทำขนมเบเกอรี่ เพื่อฝึกนักเรียนให้ได้เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติในการทำขนม และ ขนมที่ทำก็นำมาขายได้ และเมื่อเรียนจบคอร์สก็ยังสามารถนำไปเป็นอาชีพได้ การเข้าคอร์สเรียนดนตรี ฝึกการเล่นดนตรีเป็นหมู่คณะ ไม่ว่าจะเป็นการตีกลอง การเล่นอังกะลุง ถึงแม้ว่านักเรียนบกพร่องทางการได้ยินไม่ได้ยินเสียงเครื่องดนตรีที่ตนเองเล่นก็ตาม แต่นักเรียนก็เรียนรู้จากตัวโน้ตที่คุณครูสอนและสามารถเล่นดนตรีออกมาเป็นทำนองเพลงได้เป็นอย่างดี หรือการวาดภาพระบายสี นักเรียนจะมีความสุขกับการวาดภาพที่ตนเองจินตนาการ และลงมือระบายสีตามสี่บรรทัดที่ตนเองคิด ดังนั้นภาพบางภาพมีความสวยงามจนนำไปผลิตบนผืนผ้า เป็นผ้าพันคอ และสามารถขายได้ ในโครงการปลูกพลัษย์^๗ ของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเศรษฐเสถียร ซึ่งเป็นการปลูกความสามารถของนักเรียน นักเรียน HiC จะมีจินตนาการด้านการวาดภาพ ดังนั้นจึงนำมาผลิตบนผืนผ้าที่เป็นการสร้างโอกาสและอนาคตให้กับนักเรียนได้

กิจกรรมวาดภาพระบายสี

^๗ ผ้าห่มยักษ์, ออนไลน์, <https://www.yak1818.com/> สืบค้นข้อมูลวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖.

กิจกรรมการเล่นดนตรี

กิจกรรมวาดลายผ้าจากจินตนาการของนักเรียน HiC และนำไปพิมพ์ลงบนผืนผ้า เป็นผ้าพันคอ

ตัวอย่างลายผ้าที่เป็นผลผลิตจากภาพวาดของนักเรียน HiC ที่จัดจำหน่ายโดยโครงการปลูกพลังยักซ์ของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเศรษฐเสถียร สามารถเยี่ยมชมรายละเอียดผลิตภัณฑ์จากฝีมือของเด็กนักเรียนบนพร็อททางเราได้ยิน <https://www.facebook.com/yakyak1818/>

ปัญหาด้านนี้ นักเรียน HiC ที่มาเรียนใหม่จะมีปัญหาด้านการปรับตัวเข้ากับสังคมได้ช้า ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวเข้ากับโรงเรียน คุณครู หรือเพื่อน นักเรียนใหม่จะไม่พูดหรือไม่สื่อสารเลย เงียบอย่างเดียว หรือ

^๔เพจผ้าห่มยักซ์,สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเศรษฐเสถียร, <https://www.facebook.com/yakyak1818> สืบค้นข้อมูลวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖.

บางคนยังไม่สามารถสื่อสารภาษามือได้ หรือนักเรียนบางคนยังไม่เข้าใจภาษามือดี คุณครูก็ต้องคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนใหม่ จะต้องใช้เวลาและความใกล้ชิดกับนักเรียนใหม่มากๆ ต้องทำความเข้าใจนักเรียน และต้องทำให้นักเรียนใหม่ไว้วางใจคุณครู เพื่อที่คุณครูจะได้รู้ปัญหาของนักเรียนที่แท้จริง ทั้งนี้เมื่อเริ่มสนิทกัน คุณครูจะสอนและแนะนำนักเรียนใหม่จะต้องปรับตัวอย่างไรในแต่ละด้าน หรือประเด็นที่พบเจอกับนักเรียนโดยตรง ซึ่งจะใช้เวลามาก

“นักเรียนใหม่จะปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ยาก บางคนก็ไม่คุย (ภาษามือ) กับเพื่อนเลย”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑

“นักเรียนใหม่บางคนมีพฤติกรรม คือ เจ็บ ครูเลยต้องใกล้ชิดมาก ๆ และพยายามทำความเข้าใจในตัวนักเรียนว่ามีปัญหาอะไร ซึ่งต้องใช้เวลา”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๒

นักเรียนชอบที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกๆ ตอนแรกอาจมีความยังไม่กล้าแสดงออกเพราะยังไม่คุ้นเคย แต่พอได้ร่วมกิจกรรมแล้วก็ชอบ และเริ่มที่จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีมากขึ้น นักเรียนสามารถผูกมิตรให้กับบุคคลอื่น ๆ ที่เข้ามาที่โรงเรียนด้วยการยิ้มและยกมือไหว้ หากบุคคลภายนอกสามารถใช้ภาษามือได้ ก็จะสามารถสื่อสารโต้ตอบกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี กรณีที่บุคคลภายนอกไม่สามารถสื่อสารภาษามือได้ ก็จะสื่อสารผ่านคุณครูล่ามภาษามือ การทำกิจกรรมในโรงเรียน นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินจะกล้าที่จะแสดงออกและให้ความร่วมมือ หากอยู่ภายในสังคมของโรงเรียนที่ตนเองคุ้นเคย กลุ่มคนที่ตนเองคุ้นเคย และมีคุณครูคอยชี้แนะและสื่อสาร การประสานความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ หากเป็นภายนอกโรงเรียน คุณครูจะต้องชี้แนะกฎระเบียบปฏิบัติให้ทราบทุกครั้งอย่างชัดเจน ซึ่งนักเรียนก็สามารถร่วมทำกิจกรรมได้ด้วยดี การร่วมกิจกรรมของนักเรียน HiC จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมกับคุณครูได้ ยกตัวอย่าง การกำหนดเวลาทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนและคุณครู หากนักเรียนสามารถทำกิจกรรมที่ตกลงร่วมกันได้ อย่างไม่มีข้อโต้แย้งและเสร็จสมบูรณ์เร็ว ก็จะจบกิจกรรมเร็ว และสามารถไปทำอย่างอื่นที่ตนเองอยากทำได้

ปัญหาในด้านนี้ นักเรียน HiC ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนกลุ่มใหญ่ได้ทันที ชอบอยู่กับเพื่อนกลุ่มเล็ก ๒-๓ คนที่ตนเองสนิท และไว้วางใจได้ก่อน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะเลือกทำกับกลุ่มเล็กมากกว่ากลุ่มใหญ่ แต่นักเรียนก็ไม่ปฏิเสธหากคุณครูให้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่ นักเรียนก็สามารถร่วมทำกิจกรรม และมีความไว้วางใจเพื่อน ๆ กลุ่มใหญ่ได้ เนื่องจากใช้ภาษามือเดียวกัน กลุ่มสังคมเดียวกัน การทำกิจกรรมทุกครั้ง คุณครูจะเป็นผู้สื่อสารให้แก่ให้นักเรียนให้เข้าใจ และต้องย้ำทุกครั้ง หากนักเรียนไม่เข้าใจ เพราะการที่นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินจะเข้าใจในเชิงรูปธรรมมากกว่านามธรรม

“หนูจะเลือกทำกิจกรรมกับเพื่อนที่สนิท”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๔

“บางทีหนูก็ไม่อยากไปทำกิจกรรมกับกลุ่มใหญ่”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๗

“ทำกิจกรรมแต่ละครั้ง ก็จะเลือกเพื่อนที่สนิทอยู่ด้วย”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑๐

ด้านที่ ๓ : ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม คือ การที่บุคคลมีความยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ไม่ก่อปัญหาอันเป็นต้นเหตุให้เกิดความไม่สงบในสังคม

การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม นักเรียน HiC ไม่มีแนวโน้มที่จะต่อต้านกฎระเบียบของสังคม และนักเรียนไม่ชอบก่อปัญหาอันเป็นต้นเหตุให้เกิดความไม่สงบในสังคม โดยมากนักเรียนจะไม่ชอบความวุ่นวาย มีชีวิตอยู่ในโรงเรียนและที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ จะออกนอกพื้นที่บ้างก็เกิดจากโรงเรียนหรือครอบครัวพาไป นักเรียน HiC เป็นเด็กที่มีโลกส่วนตัวสูง อยู่กับสื่อต่าง ๆ บนมือถือ หรืออยู่กับเพื่อนที่สนิทมาก ดังนั้นนักเรียน HiC จะหลีกเลี่ยงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต่อต้านสังคม เหมือนกับชาวที่เห็นว่ามีเด็กนักเรียนไปประท้วง นักเรียน HiC ก็ไม่ชอบเช่นกัน กรณีที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ก็จะเป็นด้านการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนมากกว่า เช่น การไม่ฝากมือถือกับคุณครูประจำหอพัก เพราะยังคงอยากเล่นมือถือต่อ ส่วนกฎระเบียบด้านนอกนั้นจะไม่พบเจอ เพราะเด็กนักเรียนจะมีความกลัวมากกว่าในโรงเรียน

“เด็กกลัวที่จะไปมีปัญหากับคนข้างนอก จึงจะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอาจจะมีบ้าง แต่ก็ไม่ใช่เยอะ เช่น ทำการบ้านไม่เสร็จ ไม่อยากร่วมกิจกรรม”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑

“นักเรียนชอบแอบมือถือไว้ ไม่ให้ครูประจำหอตอนขึ้นนอน ก็เป็นพฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบปฏิบัติของหอพัก”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, ผู้คุณครูคนที่ ๒

“หนูไม่เคยมีไปประท้วงเหมือนที่เห็นในโทรทัศน์ค่ะ ไม่คิดที่จะไปร่วมค่ะ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๘

“เขาทะเลาะกับตำรวจเรื่องทำผิดกฎ หนูก็จะไม่ทำ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๙

“หนูไม่ชอบที่จะมีปัญหากับคนอื่น ๆ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๓

ด้านที่ ๔ : ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว คือ การที่บุคคลรู้สึกอบอุ่น ภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว และสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุคคลในครอบครัวได้อย่างสบายใจ

ความสัมพันธ์ในครอบครัวของนักเรียนจะเหมือนนักเรียนปกติทั่วไป นักเรียน HiC มีความอบอุ่นเมื่ออยู่กับครอบครัว มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว รักพ่อแม่พี่น้อง รักครอบครัว นักเรียนอยากกลับบ้านทุกครั้งที่โรงเรียนอนุญาตให้กลับบ้านได้ อยากไปเจอกับคนในครอบครัว ไปเที่ยวกับ

ครอบครัวบ้าง โรงเรียนให้นักเรียนกลับบ้านได้ทุก ๆ สองสัปดาห์ กลับในวันเสาร์อาทิตย์ หรือปิดเทอม และพ่อแม่ของนักเรียนจะมาส่งนักเรียนในวันอาทิตย์เย็นก่อนที่จะเปิดเรียนในวันจันทร์ นักเรียนอยากกลับบ้านในวันหยุดเรียน แต่บางครั้งมีพ่อแม่ของนักเรียนบางคนก็ไม่มารับนักเรียนกลับบ้าน เนื่องจากเหตุผลความจำเป็นของที่บ้าน เช่น พ่อแม่ติดภาระกิจ พ่อแม่ติดไปต่างจังหวัด จึงทำให้นักเรียนต้องอยู่กับคุณครูในวันหยุด ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกไม่มีความสุข เหนงา โดดเดี่ยว เพราะอยากเจอครอบครัว และเห็นเพื่อน ๆ บางคนที่ได้กลับบ้าน หรือนักเรียนบางคนกลับบ้านไป ก็ไม่เจอพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ไปทำงาน และนักเรียนก็รู้ว่าพ่อแม่ต้องทำงานหนักเพราะตัวนักเรียนเอง นักเรียนก็อยู่บ้าน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้พ่อแม่ และช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เพื่อลดภาระให้แก่พ่อแม่ได้ และทำให้ตัวนักเรียนเองหายเหงาได้ ที่สำคัญนักเรียนรู้ว่าจะต้องช่วยพ่อแม่ประหยัดในการใช้จ่าย ทั้งนี้มีนักเรียนบางคนที่อยู่บ้านเฉย ๆ หรือบางครอบครัว พ่อแม่หรือคนที่บ้านใช้ภาษามือไม่เป็น เวล่านักเรียนกลับบ้านไป ก็จะสื่อสารกับนักเรียนไม่รู้เรื่อง นักเรียนกลุ่มนี้ก็จะใช้เวลาอยู่บนมือถือบนโลกของตัวเอง นักเรียนก็มีความเหงาบ้าง เพราะไม่มีใครสื่อสารด้วย แต่ในอีกมุมหนึ่งนักเรียนก็มีความสุขที่ได้อยู่กับที่บ้านพร้อมครอบครัวของตนเอง

การที่นักเรียนอยู่ในโลกของตัวเองบนมือถือ ก็ทำให้ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวเกิดขึ้น หรือคนในครอบครัวไม่สามารถสื่อสารภาษามือกับนักเรียนได้ ก็ทำให้นักเรียนเองเกิดความรู้สึกน้อยใจที่ตนเองไม่สามารถพูดภาษาพูดได้เหมือนพี่น้องคนอื่น ๆ ในครอบครัว

“นักเรียนบางคนเหงาเพราะคนที่บ้านใช้ภาษามือไม่เป็นจึงทำให้นักเรียนไม่อยากกลับบ้าน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑

“นักเรียนอยากกลับบ้าน แต่พ่อแม่ไม่มีเวลามารับ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๒

“รู้ว่าพอกับแม่เหนื่อยกลับบ้านไปหนูก็ช่วยทำงานบ้าน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ,นักเรียนคนที่ ๑

“หนูมีพี่น้อง แต่คนละพ่อกัน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ,นักเรียนคนที่ ๕

“เวลาคิดถึงที่บ้าน หนูก็จะโทรหา ที่โรงเรียนมีตู้โทรศัพท์ สำหรับสื่อสารกับที่บ้านให้”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ,นักเรียนคนที่ ๔

“หนูอยากพูดกับพ่อแม่ได้ พ่อแม่หนูใช้ภาษามือไม่เป็น”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ,นักเรียนคนที่ ๙

“บางทีหนูอยากให้พ่อแม่พาไปเที่ยวบ้าง แต่พ่อแม่ไม่มีเวลา”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑๐

“หนูไม่อยากกลับบ้าน เพราะอยู่กับครู หนูมีความสุขมากกว่า”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑๑

“หนูบางทีก็น้อยใจที่ไม่สามารถพูดเป็นภาษาพูดได้ เห็นพี่น้องคุยกัน ก็อยากจะพูดได้บ้าง”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑๒

ด้านที่ ๕ : ด้านความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม คือ การที่บุคคลมีความภูมิใจ พอใจต่อสถาบันการศึกษา (โรงเรียน) สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและอาจารย์ (คุณครู) ได้ดี

ด้านสัมพันธ์ภาพกับโรงเรียน คุณครู และเพื่อน มีความสำคัญมาก ๆ ต่อนักเรียน HiC เพราะสังคมของเด็กนักเรียน HiC จะมีน้อยกว่าเด็กนักเรียนปกติ เช่น นักเรียนปกติจะมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน กลุ่มเรียนพิเศษนอกโรงเรียน แต่นักเรียน HiC จะไม่มีกลุ่มเพื่อนเรียนพิเศษนอกโรงเรียน หรือกลุ่มเพื่อนที่เป็นลูกของเพื่อนพ่อและแม่ที่สามารถสื่อสารได้ เป็นต้น นักเรียน HiC ส่วนมากสามารถปรับตัวเข้ากับโรงเรียน คุณครู เพื่อน หรือเจ้าหน้าที่ที่สามารถสื่อสารภาษามือได้ดี การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีของนักเรียน ถึงแม้จะไม่มีวาระพิเศษใด ๆ ก็ตามจะเห็นว่านักเรียนรุ่นพี่ที่เรียนจบไปแล้วก็จะกลับมาเยี่ยมโรงเรียน นัดกันมาเป็นกลุ่มเพื่อน ชื่อดอกไม้มาไหว้คุณครู รุ่นพี่จะมานั่งคุยกันที่โรงเรียน หรือบางครั้งมาพบคุณครูก็จะมาปรึกษาปัญหาที่ตนเองประสบอยู่ เป็นต้น

รุ่นพี่ที่จบไปแล้วมาเยี่ยมคุณครูที่โรงเรียน

นักเรียน HiC บางคนเข้ามาเป็นนักเรียนใหม่ ไม่พูดไม่คุย (ภาษามือ) เลย เจ็บและนิ่ง ไม่ยิ้มเหมือนยังปรับตัวไม่ได้ คุณครูก็ต้องหาวิธีการให้นักเรียนสื่อสารออกมาว่านักเรียนเป็นอะไร คุณครูจะต้องมีวิธีการที่จะต้องเข้าถึงและเข้าใจนักเรียนให้มาก มิฉะนั้นจะทำให้นักเรียนเข้ากับโรงเรียน คุณครู และเพื่อนไม่ได้ ซึ่งประเด็นนี้อาจจะต้องใช้เวลากับนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในการปรับเปลี่ยนบริบทของสังคมที่ตนเองอยู่เดิม นักเรียน HiC บางคนติดคุณครู ไม่อยากกลับบ้านก็มี เพราะกลับไปที่บ้าน คนที่บ้านไม่สามารถสื่อสารภาษามือได้ นักเรียน HiC ที่มาใหม่บางคนจะไม่ยอมเข้าชมรม เพราะยังไม่รู้ว่าตนเองชอบอะไร นักเรียนบางคนไม่ชอบร่วมกิจกรรมหรือชมรมของโรงเรียน จึงพยายามหาวิธีการในการที่จะเลี่ยงในการร่วม

เข้าชมรม เช่น ใช้วิธีการทำการบ้านนาน ๆ ไม่อยากให้การบ้านเสร็จ **ดังนั้นในการปรับตัวด้านนี้คุณครูมีความสำคัญอย่างมากที่จะเป็นผู้ที่จะช่วยเหลือ เข้าใจ และคอยนำทางแก่เด็ก**

ในพื้นฐานคุณลักษณะของนักเรียน HiC จะเป็นคนไม่ค่อยมีคำถาม ไม่ตั้งคำถาม เพราะอาจจะมี ความกลัวหรือไม่กล้าในการถามหรือตอบคำถามนั้น หรือกังวลกับการสื่อสารกับบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ดังนั้น เวลาอยู่กับคนในกลุ่มใหญ่ นักเรียนจะไม่ค่อยสอบถาม จะสอบถามในกลุ่มเพื่อนเล็ก เพื่อนก็จะเป็นผู้อธิบาย ให้ หรือสอบถามให้แทน บางครั้งคุณครูจะต้องทวนคำถามหลาย ๆ ครั้งเพื่อให้เด็กนักเรียนเข้าใจ หรือคุณครูต้อง เรียกชื่อเด็กให้เป็นผู้ตอบตอบเลย หรือบางที่คุณครูจะต้องการอยากได้คำตอบ ก็จะเด็กนักเรียนยกมือแทน คำตอบ เพราะเด็กบกพร่องทางการได้ยินจะมีความเข้าใจด้านรูปธรรมมากกว่านามธรรม คือ หากเป็นการให้ ดูคลิปวิดีโอหรือภาพประกอบ เด็ก HiC จะเข้าใจมากกว่าการอธิบายเป็นคำพูดที่ไม่เห็นภาพ

ปัญหาในด้านนี้ของนักเรียน HiC ก็มีบ้าง ซึ่งเป็นเรื่องปกติของเด็กวัยรุ่น คือ รักแรก-run (Puppy Love) เด็กนักเรียนเจอกันก็ชอบพอกัน ซึ่งคุณครูก็ต้องให้คำแนะนำต่าง ๆ ด้านการคบกัน บางครั้งนักเรียน ก็มีอารมณ์หมั่นไส้ใส่กัน เพราะนึกว่าคนอื่นนินทาเรา ด้วยความที่นักเรียน HiC จะไม่ได้ยินเสียงคนอื่นคุยกัน เวลาสนทนากันนักเรียนจะมองที่มือ ที่รูปปาก และดูที่ท่าทาง ดังนั้นบางเหตุการณ์จึงเหมือนเห็นว่าเพื่อน นินทาเรา ทำให้นักเรียนเกิดความไม่เข้าใจกัน เกิดการทะเลาะกัน แต่ความเป็นจริงไม่ได้มีการนินทากันเลย สุดท้ายด้วยพื้นฐานคุณลักษณะของนักเรียน HiC ที่ลืมนง่าย ครูให้ทำงานนักเรียนก็จะลืม

“ด้วยความที่นักเรียนไม่สามารถสื่อสารเป็นคำพูดได้ เวลาเห็นนักเรียนกลุ่มอื่นคุยกัน ก็จะ นึกว่าเขา นินทาเรา ก็จะทำให้เกิดการทะเลาะกัน ไม่เข้าใจกันก็มี” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑

“ปัญหา Puppy Love เป็นปัญหาของเด็กวัยรุ่นทั่วไป เหมือนกันเด็กที่นี้ แต่ครูก็คอยให้ คำแนะนำ” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๒

“บางกิจกรรมหากนักเรียนไม่อยากร่วม ก็จะแกล้งทำการบ้านช้า ๆ มีวิธีการของเขา”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๓

“ครูต้องคอยใช้คำถามหลาย ๆ ครั้งถาม เด็กถึงตอบ หรือบางที่ต้องบังคับเรียกชื่อเลยให้ตอบ เพราะเด็กไม่กล้าตอบ” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑

อย่างไรก็ตาม นักเรียนมีความภูมิใจที่เป็นนักเรียนของโรงเรียนที่นี่ และได้เรียนที่โรงเรียนนี้ นักเรียนรักและเคารพคุณครู และรักเพื่อน นักเรียนบางคนรักและชอบที่จะมาโรงเรียนมากกว่าอยู่ที่บ้าน เพราะที่โรงเรียนมีคุณครู และเพื่อนที่ใช้ภาษามือได้ และเข้าใจกันเวลาสื่อสาร นักเรียนจะมีความสมัครสมานสามัคคีกัน มีความรักกันที่มอบให้รุ่นน้อง เพราะจะต้องเป็นคู่หูที่คอยดูแลรุ่นน้อง ทั้งนี้ นักเรียน HiC มีความรู้สึกเหงาบ้างเป็นบางครั้ง มีความอยากกลับบ้าน อยากเจอครอบครัว การอยู่ร่วมกันนักเรียนไม่ชอบการนิทนาถกัน บางทีไม่ได้เกิดการนิทนาถกัน แต่เกิดจากความไม่เข้าใจของเด็กนักเรียน ที่เห็นเพื่อนอีกกลุ่มคุยกัน ก็คิดไปเองว่าเขาหนีนา เพราะด้วยความที่ไม่ได้ยินเสียงของอีกกลุ่ม บางครั้งมีการทะเลาะกันบ้าง เพื่อนก็จะเข้าไปห้าม บางทีทำกิจกรรม เด็กนักเรียนมีคำถาม ก็ไม่กล้าถามคำถามเอง ก็จะเดือรื้อนเพื่อนที่กล้าถาม ถามให้ แต่โดยมากเด็กนักเรียนจะไม่กล้าถาม

“หนูไม่ชอบเขานิทนาถ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑

“อยู่โรงเรียนกับครู บางทีก็เหงา เพราะหนูอยากกลับบ้าน”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๒

“เคยเห็นเพื่อนทะเลาะกัน หนูก็จะเข้าไปห้าม เพราะเกิดการไม่เข้าใจกันที่เห็นเขานิทนาถ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๓

“บางทีเพื่อนมีคำถาม ก็ไม่กล้าถามเอง หนูก็ต้องเป็นคนถามให้”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๔

ด้านที่ ๖ : ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย คือ การที่บุคคลมีความยินดีที่จะปฏิบัติ ตามข้อตกลงหรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนหรือที่อยู่อาศัย

โดยปกตินักเรียนจะมีความสัมพันธ์กับคนที่บ้านและที่โรงเรียนเป็นส่วนมาก สำหรับความสัมพันธ์กับชุมชนหรือที่อยู่อาศัยอาจจะมีน้อย แต่นักเรียน HiC สามารถที่จะร่วมกิจกรรมกับชุมชนได้ คนในชุมชนเองก็จะรู้ว่าเป็นเด็กพิเศษ แต่เนื่องจากคนในพื้นที่ชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของนักเรียนไม่สามารถสื่อสารภาษามือได้ นักเรียนจึงเลือกที่จะอยู่บ้านมากกว่าไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หากจะไปร่วมกิจกรรมในชุมชน ก็จะ

ไปพร้อมกับผู้ปกครอง ทั้งนี้ นักเรียนจะมีความใกล้ชิดกับชุมชนมากขึ้น เมื่อโรงเรียนพาไปจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนต่าง ๆ ที่ใกล้โรงเรียน เช่น วัด องค์การภาครัฐหรือเอกชนที่ใกล้โรงเรียน หรือบางทีก็จะมีองค์กรภายนอกมาจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนที่โรงเรียน สัมพันธภาพกับชุมชนหรือกลุ่มบุคคลด้านนอก นักเรียนมีสัมพันธภาพอย่างดี ส่วนมากใช้วิธีการยิ้ม และไหว้ เนื่องจากสื่อสารภาษามือกับบุคคลภายนอกไม่ได้ ในการทำกิจกรรมกับชุมชนแต่ละครั้ง คุณครูจะมีการสื่อสารระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจนให้กับเด็กนักเรียน นักเรียนจึงปฏิบัติตามข้อตกลงที่มีร่วมกันในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ได้ออกไปทำกิจกรรมด้านนอก เพราะเป็นพื้นที่ที่เด็กนักเรียน HiC ไม่คุ้นเคยเหมือนอยู่ในโรงเรียน หรือชุมชนในบ้าน และบุคคลด้านนอกจะไม่มีใครสามารถสื่อสารภาษามือกับนักเรียนได้ ดังนั้นทุกครั้งคุณครูต้องสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องทำให้เข้าใจ กฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติ หลังปฏิบัติกิจกรรมเสร็จจะต้องมารวมตัวกันตรงไหน เป็นต้น ยกตัวอย่าง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปวัดในวันพระ นักเรียนรู้ว่าจะต้องทำอะไรเมื่อไปวัด ต้องปฏิบัติตัวอย่างไร และต้องช่วยเหลือในกิจกรรมที่ตนเองได้รับมอบหมายอย่างไร แต่ด้วยพื้นฐานของเด็ก HiC ที่เป็นจุดอ่อน คือ เด็กจะลืมนง่าย คุณครูจำเป็นจะต้องสื่อสารให้ฟังทุกครั้ง คุณครูก็ต้องคอยตักเตือนนักเรียนบางคนที่ไม่ค่อยเรียบร้อย และต้องคอยแจ้งข้อปฏิบัติในการเข้าพื้นที่วัด ห้ามทำอะไร ไม่เสียงดัง ไม่เล่นกัน ไม่เล่นมือถือ เป็นต้น ส่วนพื้นฐานของเด็ก HiC จะมีข้อดี คือ จะเป็นเด็กที่ตั้งใจฟัง จดจ่อกับสิ่งที่คุณครูจะสื่อสารให้ทั้งภาษามือ และดูจากรูปปากของคุณครู เพื่อที่จะทำให้ตนเองเข้าใจมากขึ้น จะเป็นคนที่ไม่ค่อยมีคำถาม หรือไม่กล้าถาม การฟังคุณครูจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการร่วมทำกิจกรรมในชุมชน

โดยสรุป การที่เด็กนักเรียน HiC มีความยินดีที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงหรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนหรือที่อยู่อาศัย ก็จะมีอุปสรรคเกิดขึ้น คือ ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ในชุมชนที่ไม่สามารถสื่อสารภาษามือกับนักเรียนได้ ดังนั้นนักเรียน HiC ก็จะติดอยู่กับคุณครู หรือเพื่อนที่สนิทและเข้าใจกัน หรือกรณีที่เด็ก HiC ได้กลับบ้าน และไปร่วมกับชุมชนที่อยู่อาศัยทำกิจกรรมคนเดียวได้ ต้องไปพร้อมกับผู้ปกครอง หรือนักเรียนเลือกที่จะไม่เข้าร่วม เพราะคนในชุมชนไม่มีใครสื่อสารภาษามือได้

“นักเรียนไม่สามารถสื่อสารเป็นคำพูดได้ บางท่านไม่รู้ว่าเป็นนักเรียนพิเศษ ก็จะมีมองว่านักเรียนคือ ไม่ทำตาม”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑

“เพราะเด็กจะลืมนง่าย ครูจะต้องคอยให้คำแนะนำพฤติกรรมบางอย่างเมื่อเข้าวัดเช่น การนั่งห้ามเล่นกัน เพราะจะไม่มีใครสามารถสื่อสารภาษามือกับเด็กได้”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๒

“คนในชุมชนไม่สามารถสื่อสารภาษามือได้ จึงทำให้นักเรียนไม่อยากกลับไปอยู่ที่บ้าน (ชุมชน) เพราะไม่มีเพื่อนคุยหรือเล่นด้วยภาษามือ เวลาเข้าสังคม นักเรียนไม่อยากไปวัดฟังพระสวดมนต์ เพราะนาน จึงทำให้เบื่อ”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๓

“หนูกลับไปบ้าน เล่นกับเพื่อน เพื่อนก็คุยกับหนูไม่ได้ เพื่อนใช้ภาษามือไม่เป็น”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๙

“บางทีหนูก็ไม่อยากไปวัดทำกิจกรรม”

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ,นักเรียนคนที่ ๑๐

๔.๒.๑.๔ ผลข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะของ HiC และประเด็นอื่น ๆ ที่พบเจอ^๙

นักเรียน HiC จะมีคุณลักษณะบางอย่างเฉพาะ ซึ่งพื้นฐานเกิดจากที่นักเรียนไม่สามารถได้ยินสิ่งที่คนรอบข้างพูด ไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาพูดได้

ก. ปัญหาพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ส่วนมากจากนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินและมีพิการซ้ำซ้อน และเกิดจากนักเรียนผู้ชายมากกว่านักเรียนผู้หญิง เช่น บกพร่องทางการได้ยินคู่กับการเป็นออทิสติก ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้จะมีอารมณ์แปรปรวนง่าย

ข. ปัญหาพื้นฐานของคุณลักษณะของนักเรียน HiC เช่น เป็นคนลืมหาย ชี้อะไรไวใจคนยาก ไม่คิดเยอะ มีการแสดงออกทางสีหน้ามากกว่า เข้าใจอะไรยากในเชิงนามธรรม จะต้องใช้เวลาในการอธิบาย และเป็นคนไม่หวังของ

ค. ปัญหาภายนอกที่ควบคุมได้ยาก ในยุคปัจจุบันที่มีเรื่องเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ทุกวันนี้นักเรียนจะได้รับอนุญาตให้ใช้มือถือได้ เพื่อกรณีฉุกเฉิน ยกเว้นก่อนขึ้นหอพักเวลา ๒๐:๐๐ น. ที่นักเรียนที่อยู่ประจำจะต้องฝากมือถือไว้กับคุณครูประจำหอ ดังนั้นนักเรียนจะมีโลกส่วนตัวเป็นของตัวเอง อยู่กับมือถือเป็นส่วนมาก การเสพสื่อของเด็ก คุณครูไม่สามารถควบคุมได้ เพราะเด็กสามารถใช้มือถือได้ ดูในสิ่งที่ตนเองสนใจอย่างอิสระ ดังนั้นสื่อบางสื่ออาจจะไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก และการเข้าถึงสื่อได้ง่าย คุณครูจะไม่สามารถทราบได้เลยว่าสื่อเหล่านั้นจะมีผลดีหรือผลเสียกับนักเรียนอย่างไร แต่คุณครูจะสอนและชี้แนะให้กับนักเรียนว่าสื่อแบบไหนสมควรดูหรือไม่สมควรดู

อย่างไรก็ตาม คุณครูหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่พบเจอในแต่ละครั้งดังนี้

๑) คุณครูต้องเรียนรู้และเข้าใจนักเรียนมาก ๆ ต้องเข้าใจจิตใจของนักเรียน HiC คุณครูต้องรู้คุณลักษณะพิเศษของนักเรียนกลุ่มนี้ ต้องรู้จุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน HiC ต้องรู้ว่าแต่ละประเด็นเกิดจากอะไร แยกแยะให้ออกกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากสาเหตุอะไร ถึงจะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้ ถ้านักเรียนไม่พูดหรืออธิบายออกมา ก็จะทำให้คุณครูไม่รู้ประเด็นปัญหา

๒) คุณครูต้องรู้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมที่เกิดขึ้น เนื่องจากบางทีนักเรียนชอบที่จะมาสอบถามเรื่องบางเรื่องที่ตนเองพบเจอจากคลิปที่นักเรียนไปอ่านเจอ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับวงการบันเทิง ดังนั้นครูต้องทันตามเหตุการณ์ดาราที่มีปัญหา และนักเรียนชอบที่จะเลียนแบบดาราที่ตนเองชอบ

๓) ด้านรักแรกจู๋ (Puppy Love) ก็เหมือนกับวัยรุ่นทั่วไป คุณครูต้องแนะนำด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน เพราะเป็นโรงเรียนเป็นสหศึกษาที่ห้ามไม่ให้คบกันไม่ได้ แต่เวลานอนจะแยกหอพักหญิง-หอพักชาย

^๙ จากการสัมภาษณ์คุณครูคนที่ ๑, ๒, ๓ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

^{๑๐} จากการสัมภาษณ์คุณครูคนที่ ๒, ๓ นักเรียนคนที่ ๘, ๙, ๑๐ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๔) การเรียนการสอนให้นักเรียน HiC นี้ ต้องเป็นเชิงรูปธรรมมากกว่าเชิงนามธรรม ต้องเน้นเป็นสื่อการสอนเป็นวิดีโอประกอบจะง่ายต่อการสื่อสารมากกว่า บางทีคุณครูต้องพูดซ้ำ ๆ เนื่องจากนักเรียนจะลืมง่าย และเข้าใจยากถ้าไม่ใช่รูปธรรม จะต้องใช้พลังในการอธิบายมาก เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจ

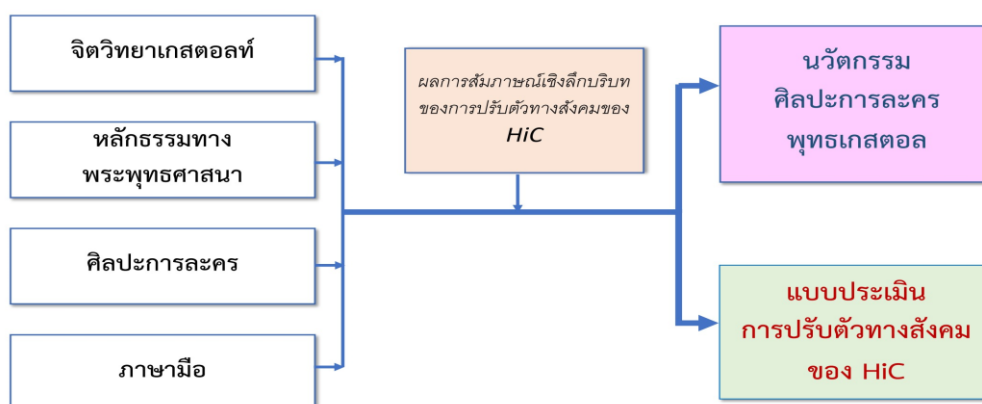

๔.๒.๒ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒) เพื่อสร้างและทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอทและแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์

๔.๒.๒.๑ ผลการสร้างและผลการทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอท

๔.๒.๒.๑.๑ ผลการสร้างนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอทเพื่อส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แบบประเมินเชิงปริมาณคือ แบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC และแบบประเมินเชิงคุณภาพคือ แบบสัมภาษณ์การเสวนา และแบบสนทนากลุ่ม ดังนี้

๑. การสร้างนวัตกรรมนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอทเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมกับ HiC ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกบริบทของการปรับตัวทางสังคมของ HiC (วัตถุประสงค์/กิจกรรมหลักที่ ๑) มาเป็นข้อมูลสำหรับการสร้างนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอท ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ของ จิตวิทยาเกษตรดอท (ละครบำบัดแบบเกษตรดอท) หลักธรรมทางพุทธศาสนา ศิลปะการละคร ภาษามือ มาผสมผสานเข้าด้วยกันเป็นนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอทเพื่อส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมกับ HiC ที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองของการวิจัยครั้งนี้ดังภาพต่อไปนี้

๒. ผลการสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC ผู้วิจัยนำผลจากวัตถุประสงค์ที่ ๑ มาสร้างแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC (Social Adjustment Scale) โดยผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแนวคิดการปรับตัวทางสังคมของวิสแมนและคณะ (Weisman et al.)^{๑๑} และผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกบริบทของการปรับตัวทางสังคมของ HiC ในกิจกรรมหลักที่ ๑ เมื่อสร้างแบบแล้วก็ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยใช้ค่า Internal Consistency ด้วยวิธี Coefficient alpha ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ และพบว่า แบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = ๐.๘๒๕ (รายละเอียดดูในบทที่ ๓)

๓. ผลการสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เสวนากลุ่ม และแบบสนทนากลุ่ม ได้แก่

๓.๑ แบบสัมภาษณ์เสวนากลุ่มในกิจกรรมการทดลอง จะประกอบด้วยข้อคำถามปลายเปิดจำนวน ๗ ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ ๑. ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าร่วมกลุ่ม ๒. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่ม ๓. การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มไปประยุกต์ใช้ ๔. ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังเข้ากลุ่ม ๕. ประโยชน์ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม ๕. ความคิดเห็นต่อการนำเทคนิคนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม และ ๗. ปัญหาอุปสรรคจากการเข้าร่วมกิจกรรม แล้วทำการตรวจสอบข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญ และทำการหาความเป็นปรนัยกับนักเรียน HiC ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ๑๐ คน แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปใช้ทดลองจริง ผลที่ได้จะใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในการรวบรวมสรุปผล แล้วนำผลที่ได้ไปใช้ร่วมกับข้อ ๓.๒ (ดูรายละเอียดในบทที่ ๓)

๓.๒ แบบสนทนากลุ่ม เพื่อพัฒนาความสมบูรณ์ของนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรศาสตร์ โดยทีมวิจัย วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ ด้านคือ จิตวิทยาเกษตรศาสตร์ พระพุทธศาสนา ศิลปะการละคร และภาษามือ ทำการสังเคราะห์ผลเชิงปริมาณทดลองและการเสวนากลุ่มเป็นประเด็นหลัก

๔.๒.๒.๑.๒ ผลการทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรศาสตร์

การทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรศาสตร์เพื่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมแก่เด็ก HiC ทั้ง ๖ ด้านจะใช้เวลารวม ๖ ครั้ง โดยใช้เวลาในการทำกลุ่มสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ๆ ละ ๒ ชั่วโมงติดต่อกัน ๓ สัปดาห์ ในการทดลองแต่ละครั้งจะดำเนินตามขั้นตอน ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ๑. ขั้นอุ่นเครื่อง (warm up stage) ๒. ขั้นการแสดง (action stage) และ ๓. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (sharing stage) (ดูรายละเอียดในบทที่ ๓ หัวข้อ **สรุปกระบวนการทดลอง**) ซึ่งผลการทดลองมีดังต่อไปนี้

^{๑๑} Weissman, M.M., Sholomskas, D., & John, K. "The assessment of social adjustment An update". Archives of General Psychiatry. 38(11), (1981): 1250-1258.

๑) ผลวิจัยจากการทดลองข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

๑. ผลวิจัยเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมในกลุ่ม HiC ที่เป็น “กลุ่มทดลอง” ระหว่าง ก่อนทดลองและหลังทดลอง พบว่า คะแนนจากแบบการประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC หลังการทดลองเพิ่มขึ้นและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนก่อนการทดลองในทุกด้านดังตารางที่ ๑ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนและหลังการทดลองของ “กลุ่มทดลอง”

การปรับตัวทางสังคมของ <u>กลุ่มทดลอง</u> ก่อน vs หลัง การทดลอง		N	Mean	S.D.	t	Sig
ด้านมาตรฐานสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๓.๒๔	๑.๒๕	-๒.๗๙	๐.๐๐๙*
	หลังทดลอง	๑๗	๑๔.๔๗	๑.๓๓		
ด้านทักษะทางสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๓.๑๒	๑.๓๒	-๒.๙๖	๐.๐๐๖*
	หลังทดลอง	๑๗	๑๔.๔๑	๑.๒๓		
ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๔๑.๘๒	๒.๕๑	-๙.๘๘	<๐.๐๐๑*
	หลังทดลอง	๑๗	๕๑.๕๓	๓.๑๘		
ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๕.๒๔	๑.๐๓	-๐.๕๖	๐.๐๔๑*
	หลังทดลอง	๑๗	๑๕.๔๑	๐.๘๐		
ด้านความสัมพันธ์สถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๔.๖๕	๑.๔๖	๐.๙๐	๐.๐๓๗*
	หลังทดลอง	๑๗	๑๕.๐๖	๑.๒๐		

ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย	ก่อนทดลอง	๑๗	๙.๔๗	๐.๘๐	-๑๕.๖๑	<๐.๐๐๑*
	หลังทดลอง	๑๗	๑๔.๑๘	๐.๙๕		
คะแนนรวม แบบประเมินการปรับตัวทางสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๐๗.๙๔	๔.๙๓	-๘.๘๓	<๐.๐๐๑*
	หลังทดลอง	๑๗	๑๒๔.๖๕	๖.๐๔		

*p<๐.๐๕

๒. ผลวิจัยเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมในกลุ่ม HiC ที่เป็น “กลุ่มควบคุม” ระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลอง พบว่า คะแนนจากแบบการประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ดังตารางที่ ๒ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนและหลังการทดลองของ “กลุ่มควบคุม”

การปรับตัวทางสังคมของ <u>กลุ่มควบคุม</u> ก่อน vs หลัง การทดลอง		N	Mean	S.D.	t	Sig
ด้านมาตรฐานสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๓.๐๖	๑.๒๕	๐.๙๗	๐.๓๔
	หลังทดลอง	๑๗	๑๒.๖๕	๑.๒๒		
ด้านทักษะทางสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๓.๐๖	๑.๐๙	๐.๓๓	๐.๗๔
	หลังทดลอง	๑๗	๑๒.๙๔	๐.๙๗		
ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๔๑.๙๔	๒.๙๗	๐.๙๖	๐.๓๔
	หลังทดลอง	๑๗	๔๑.๐๖	๒.๓๖		
ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๔.๘๒	๑.๒๔	-๑.๓๓	๐.๑๙
	หลังทดลอง	๑๗	๑๕.๒๙	๐.๗๗		
ด้านความสัมพันธ์สถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๕.๔๗	๐.๖๒	๐.๗๗	๐.๔๕
	หลังทดลอง	๑๗	๑๕.๒๔	๑.๐๙		
ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย	ก่อนทดลอง	๑๗	๙.๗๑	๑.๐๕	๐.๑๙	๐.๘๕
	หลังทดลอง	๑๗	๙.๖๕	๐.๗๙		
คะแนนรวม แบบประเมินการปรับตัวทางสังคม	ก่อนทดลอง	๑๗	๑๐๘.๐๖	๔.๖๖	๐.๗๙	๐.๔๓
	หลังทดลอง	๑๗	๑๐๖.๘๒	๔.๔๑		

๓. ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของ HiC ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ ๓ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของ HiC ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การปรับตัวทางสังคม <u>ก่อนการทดลอง</u>		N	Mean	S.D.	t	Sig
กลุ่มทดลอง vs กลุ่มควบคุม						
ด้านมาตรฐานสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๓.๒๔	๑.๒๕	๐.๔๑๒	๐.๖๘๐
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๓.๐๖	๑.๒๕		
ด้านทักษะทางสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๓.๑๒	๑.๓๒	๐.๑๔๒	๐.๘๘๐
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๓.๐๖	๑.๐๙		
ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๔๑.๘๒	๒.๕๑	-๐.๑๒๕	๐.๐๙๐
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๔๑.๙๔	๒.๙๗		
ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๕.๒๔	๑.๐๓	๑.๐๕	๐.๓๐๐
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๔.๘๒	๑.๒๔		
ด้านความสัมพันธ์สถาบันการศึกษา/ ชมรม/กลุ่มสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๕.๐๖	๑.๑๙	-๑.๒๖	๐.๒๒๐
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๕.๔๗	๐.๖๒		
ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย	กลุ่มทดลอง	๑๗	๙.๔๗	๐.๘๐	-๐.๗๔	๐.๔๗๐
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๙.๗๑	๑.๐๕		
คะแนนรวม แบบประเมินการปรับตัว ทางสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๐๗.๙๔	๔.๙๓	-๐.๐๗๒	๐.๙๔๐
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๐๘.๐๖	๔.๖๖		

๔. ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของ HiC ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ขณะ
หลังการทดลอง พบว่า พบว่า คะแนนจากแบบการประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC ในกลุ่มทดลอง
มากกว่ากลุ่มควบคุม และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ดังตารางที่ ๔ ต่อไปนี้

ตารางที่ ๔ ผลเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของ HiC หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่ม
ทดลองกับกลุ่มควบคุม

การปรับตัวทางสังคม <u>หลังการทดลอง</u>		N	Mean	S.D.	t	Sig
กลุ่มทดลอง vs กลุ่มควบคุม						
ด้านมาตรฐานสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๔.๔๗	๑.๓๘	๔.๑๗	<๐.๐๐๑*
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๒.๖๕	๑.๒๒		
ด้านทักษะทางสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๔.๔๑	๑.๒๓	๓.๘๘	<๐.๐๐๑*
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๒.๙๔	๐.๙๗		
ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๕๑.๕๓	๓.๑๘	๑๐.๘๙	<๐.๐๐๑*
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๔๑.๐๖	๒.๓๖		
ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๕.๒๙	๐.๗๗	๐.๔๔	๐.๐๔๒*
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๕.๔๑	๐.๗๙		

ด้านความสัมพันธ์สถาบันการศึกษา/ ชมรม/กลุ่มสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๔.๖๕	๑.๔๖	-๑.๓๓	๐.๐๓๙*
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๕.๒๔	๑.๐๙		
ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๔.๑๘	๐.๙๕	๑๕.๑๔	<๐.๐๐๑*
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๙.๖๕	๐.๗๘๖		
คะแนนรวม แบบประเมินการปรับตัว ทางสังคม	กลุ่มทดลอง	๑๗	๑๒๔.๖๕	๖.๐๔๑	๙.๘๓	<๐.๐๐๑*
	กลุ่มควบคุม	๑๗	๑๐๖.๘๒	๔.๔๐๕		

*p<๐.๐๕

ผลวิจัยทำให้ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ในกลุ่มทดลองคะแนนหลังการทดลอง > คะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

๔.๒.๒.๓ ผลวิจัยจากการทดลองข้อมูลเชิงคุณภาพ มีดังต่อไปนี้

ผลการเสวนานักเรียน HiC ที่ร่วมทำกิจกรรมนวัตกรรมการละครพุทธเกษตรสตอล์ก มีดังนี้

ข้อที่ ๑ ความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรม มีดังต่อไปนี้

๑) นักเรียนรู้สึกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มตอนแรก นักเรียนคิดว่าการมาร่วมทำกิจกรรมเป็นการทำวิจัยเหมือนที่หลาย ๆ องค์กรมาทำ คือ มาเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ แต่พอได้เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครพุทธเกษตรสตอล์กแล้ว นักเรียนรู้สึกว่าเป็นงานวิจัยที่ดี เพราะได้แสดงความรู้สึก คิดจริง ๆ จากการแสดงละคร

๒) นักเรียนรู้สึกว่ามันไม่เหมือนการทำวิจัยที่องค์กรอื่น ๆ มาทำ เป็นวิจัยที่แปลกแตกต่างออกมา

๓) นักเรียนรู้สึกว่าได้เปิดโลกทัศน์ในมุมมองใหม่ ๆ ที่ไม่เคยทราบมาก่อน เช่น วิธีการหาเพื่อนใหม่

๔) นักเรียนรู้สึกว่าเป็นโอกาสที่ดีที่ได้แสดงออกด้วยการเล่นละคร นักเรียนดูการแสดงและเข้าใจถึงสิ่งที่จะต้องทำ และเข้าใจประเด็นปัญหาต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

๕) นักเรียนรู้สึกว่าเป็นกิจกรรมที่สนุก มีความสมัครสมานสามัคคีกัน เพราะต้องแสดงละครให้สำเร็จ

๖) นักเรียนรู้สึกว่าการทำให้นักเรียนมีความพยายามที่ต้องทำการแสดงออกมาให้ได้ดี เพราะต้องมีการเตรียมตัวในการแสดงก่อนเริ่มแสดงจริง

๗) นักเรียนรู้สึกมีความตื่นเต้น เพราะไม่ค่อยได้มีการทำกิจกรรมรูปแบบนี้

๘) นักเรียนรู้สึกได้คลายเหงาได้ และเมื่อมีกิจกรรมอีก นักเรียนก็อยากจะมาร่วมกิจกรรม

๙) นักเรียนรู้สึกได้รับและเรียนรู้ข้อมูลภายนอกมากขึ้น ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับครู วิทยากร

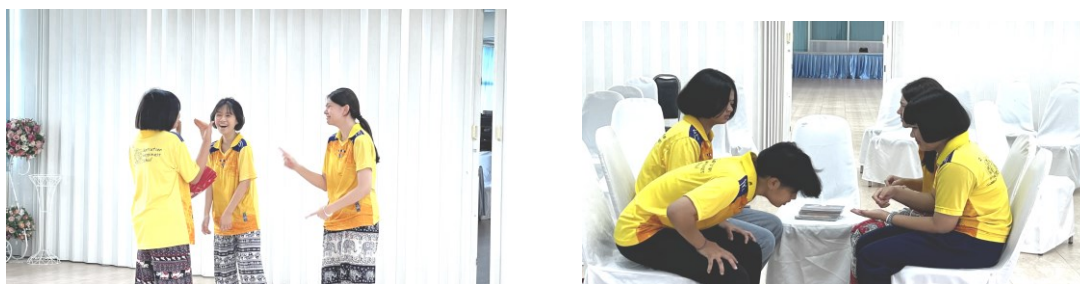
๑๐) นักเรียนได้รู้ถึงวิธีการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนไม่เคยทราบวิธีการมาก่อน และสามารถนำไปแก้ไข ปัญหาของตนเองได้

๑๑) นักเรียนรู้สึกได้คุยกันกับเพื่อนมากขึ้น

ข้อที่ ๒ สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มกิจกรรม มีดังนี้

- ๑) นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของสังคม การปฏิบัติตัวในสังคม
- ๒) นักเรียนได้รู้จักวิธีการปรับตัว ปรับนิสัย และปรับประพฤติดของตนเองในการเข้าสังคมมากขึ้น การปรับพฤติกรรมที่เรียนรู้ เช่น การไม่นอนตื่นสาย การไม่เข้าเรียนสาย การไม่ร่วมกิจกรรมของโรงเรียน การไม่ช่วยเหลือเพื่อน เป็นต้น
- ๓) นักเรียนได้เรียนรู้ทำตัวอย่างใดถึงจะมีเพื่อนมากขึ้น วิธีการหาเพื่อนใหม่ หรือวิธีการเข้าหาเพื่อน
- ๔) นักเรียนได้เรียนรู้การตรงต่อเวลา ไม่ว่าต่อเวลาในการเรียน และการทำกิจกรรม
- ๕) นักเรียนได้เรียนรู้การช่วยเหลือคนอื่น
- ๖) นักเรียนได้เรียนรู้การแสดง การกล้าแสดงออก
- ๗) นักเรียนได้เรียนรู้การทำกิจกรรมกลุ่ม การแบ่งงานกันทำ คือ ต้องมีการกำหนดตัวแสดง การกำหนดบทบาท การหาอุปกรณ์ที่จะทำการแสดง เป็นต้น
- ๘) นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานให้สำเร็จ ความสมัครสมานสามัคคีกันในกลุ่ม การมีความคิดริเริ่ม หรือความคิดสร้างสรรค์ ที่ต้องทำการแสดงออกมาให้ได้
- ๙) นักเรียนได้เรียนรู้ว่าการนินทาเป็นสิ่งที่ไม่ดี

ข้อที่ ๓ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มไปประยุกต์ใช้

การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มไปประยุกต์ใช้ของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน นักเรียนส่วนมากให้ความคิดเห็นที่เกิดจากบทบาทและเรื่องในการแสดงละครในแต่ละด้านมาประยุกต์ ดังนี้

- ๑) นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ในการเข้ากลุ่มไปปรับนิสัยของตนเอง เปลี่ยนนิสัยของตนเองให้ดีขึ้น จากการทำในละครที่แสดง จะมีเรื่องการเปรียบเทียบเด็กนักเรียนที่เข้าเรียนปกติ และเด็กนักเรียนที่ชอบเข้าเรียนสาย นักเรียนก็จะนำไปปรับ เช่น จากที่นักเรียนเคยนอนตื่นสาย ก็จะปรับไม่นอนตื่นสาย
- ๒) พฤติกรรมที่ไม่ดี นักเรียนจะไม่แสดงนิสัยที่ไม่ดี หรือนักเรียนจะไม่เลียนแบบนิสัยที่ไม่ดีจากคนอื่น
- ๓) นักเรียนจะปรับวิธีการคิด จะคิดแต่เรื่องดี ๆ ไม่คิดในเรื่องที่ไม่ดี คือ จะมองโลกในแง่ดีมากขึ้น เช่น การที่คิดว่าคนอื่นนินทาเรา ก็จะไม่คิด
- ๔) นักเรียนได้นำวิธีการ หลักการ ที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ชีวิตประจำวัน และกับครอบครัว เพื่อให้มีความสุข เช่น การไม่ทะเลาะกันน้อง การไม่แย่งของน้อง การแบ่งปันสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน
- ๕) นักเรียนได้เรียนรู้ปัญหาพร้อมทั้งวิธีการแก้ปัญหาที่อาจจะเกี่ยวข้องกับตนเองไปประยุกต์ใช้ได้
- ๖) นักเรียนได้วิธีการเข้าสังคม วิธีสื่อสาร วิธีพูดคุยกับเพื่อน และวิธีหาเพื่อนใหม่ไปประยุกต์ใช้
- ๗) นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความร่วมมือกันที่จะทำงานให้สำเร็จ ได้ความสมัคสมานสามัคคีที่นำมาประยุกต์เวลานักเรียนทำงานกลุ่มในชีวิตประจำวัน

ข้อที่ ๔ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากเข้ากลุ่มกิจกรรม

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินเข้ากลุ่มกิจกรรม มีดังนี้

- ๑) นักเรียนคิดว่าได้ความรู้ ได้ข้อมูล ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ตนเองไม่เคยรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถนำไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือนิสัยของตนเองได้ เช่น มีความรักน้องมากขึ้น
- ๒) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นักเรียนเข้าใจสังคมด้านนอกมากขึ้น เข้าใจปัญหาในสังคมมากขึ้น ด้วยปัจจุบันนี้นักเรียนใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนมากกว่าที่อื่น ๆ นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาที่ตนเองไม่เคยทราบมาก่อน สามารถนำไปใช้การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน รู้จักวิธีการปรับตัวในการอยู่ในสังคม รู้ว่าอยู่กับเพื่อนจะต้องทำอะไร เช่น การช่วยเหลือโรงเรียนในการทำความสะดวกหอพัก การช่วยเหลืองานกัน
- ๓) นักเรียนคิดว่าสิ่งที่เปลี่ยนแปลงอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือ คือ ความเข้าใจเพื่อน ๆ มากขึ้น รักกันมากขึ้น และเรียนรู้จักนิสัยกันมากขึ้น
- ๔) นักเรียนคิดว่ามีความคิดบางมุมที่เปลี่ยนไป จากการที่ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมในกิจกรรม

ข้อที่ ๕ ประโยชน์ที่จะนำไปพัฒนาการปรับตัวทางสังคม ซึ่งครอบคลุมแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านที่ ๑) มาตรฐานทางสังคม นักเรียนได้เรียนรู้ข้อมูลเพิ่มขึ้น นำไปปรับพฤติกรรมหรือนิสัยของตนเองได้ดังนี้

๑) นักเรียนจะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เช่น ข้ามถนนทางม้าลาย จะไม่ดูมือถือระหว่างทาง

๒) นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน นักเรียนจะตื่นเช้า ไม่เข้าเรียนสาย เป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และคุณครู และเพื่อนที่ดีของเพื่อน

๓) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนโดยไม่มีข้อโต้แย้ง และจะให้ความร่วมมือกับส่วนรวม

ด้านที่ ๒) ทักษะทางสังคม นักเรียนจะปรับตัวเวลาอยู่ในกลุ่มกับเพื่อนในกลุ่มใหญ่มากขึ้น และเข้าใจเพื่อนมากขึ้น นักเรียนจะพูดจาดีกับเพื่อน และจะใช้คำพูดที่ดี ๆ ที่ไม่เคยพูดมาก่อน ไม่ชวนทะเลาะกัน ไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้อยู่กันอย่างมีความสุขมาก และคุณครูก็มีความสุขเพิ่มขึ้น ตัวอย่างในอดีตที่ผ่านมา คำบางคำเป็นคำที่ดี และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในสังคม แต่นักเรียนไม่เคยใช้คำพูดนั้นเลย นักเรียนคิดว่าจะปรับตัวโดยการ ใช้คำพูดที่ดี เช่น คำว่า “ขอโทษ” จากที่ไม่เคยใช้หรือพูดออกมา

ด้านที่ ๓) พฤติกรรมต่อต้านสังคม นักเรียนจะปรับพฤติกรรมที่เคยมีต่อต้านกฎระเบียบของโรงเรียน ในบางเรื่อง เช่น การฝ่ามือถือก่อนขึ้นหอพัก จะปรับเปลี่ยนที่จะไม่ให้มีพฤติกรรมนี้อีก และจะฝ่ามือถือกับคุณครูหอพักก่อนขึ้นนอน และจะปรับพฤติกรรมที่ดี ๆ ไม่สร้างความเดือดร้อนต่อสังคม

ด้านที่ ๔) ความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียนจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข ให้ตนเองไม่รู้สึกเหงาหรือโดดเดี่ยวเวลาอยู่บ้าน คือ จะช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน จะดูแลน้อง

ด้านที่ ๕) ความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม นักเรียนให้ความช่วยเหลือโรงเรียน คุณครู และเพื่อนเพิ่มมากขึ้น หรือมีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น นักเรียนจะช่วยทำความสะอาดหอพัก และนักเรียนปรับเปลี่ยนด้านความคิดที่จะไม่คิดว่าคนอื่นนินทา จะมองโลกในด้านดีมากขึ้น

ด้านที่ ๖) ความสัมพันธ์ในชุมชน นักเรียนจะพยายามที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนมากขึ้น เรียนรู้วิธีการเข้าสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคม และจะสื่อให้เห็นว่าถึงแม้นักเรียนเป็นคนบกพร่องทางการได้ยิน แต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ข้อที่ ๖ ความคิดเห็นต่อการนำเทคนิควิศวกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรมาใช้ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม มีดังนี้

๑) นักเรียนคิดว่าเป็นการแสดงที่ทำให้เข้าใจปัญหามากขึ้น และนักเรียนได้ดูคลิปของประเด็นปัญหาเพื่อนนักเรียนนำมาปรับและประยุกต์ในการแสดงละครของนักเรียน ๆ เอง

๒) นักเรียนเข้าใจปัญหาของสังคมมากขึ้น และรู้ว่าปัญหาในแต่ละด้านเป็นอย่างไร นักเรียนจะต้องปรับตัวอย่างไร หรือปฏิบัติตัวอย่างไรในชีวิตประจำวัน

๓) นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงที่ทำให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะในช่วงที่ซ้อมละคร นักเรียนต้องคิดบทละครเอง คิดบทบาทสมมุติของเพื่อน ๆ ในกลุ่มแต่ละครว่าใครจะแสดงเป็นใคร และกำกับบทละครกันเอง คิดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มาประกอบการแสดงเอง

๔) นักเรียนคิดว่าการแสดงละครนี้ทำให้นักเรียนรู้สึกอยากที่จะนำไปปรับและพัฒนาตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การตรงต่อเวลา เทคนิคในการหาเพื่อนใหม่ การมีความเห็นอกเห็นใจเพื่อน การไม่ทะเลาะกัน การไม่นินทาคนอื่น เป็นต้น

๕) นักเรียนมีความสุข สนุกสนานกับการแสดงละคร ไม่ว่าจะเป็นช่วงที่ซ้อมหรือช่วงแสดงละคร

๖) นักเรียนมีความตื่นตัวที่ได้แสดงและมีส่วนร่วมในการแสดงละครนี้

๗) นักเรียนชอบการแสดง เพราะไม่ค่อยได้มีโอกาสแสดงละคร หรือเล่นละครกับเพื่อน ๆ

๘) นักเรียนคิดว่าการแสดงละครนี้ทำให้นักเรียนสนิทกันมากขึ้นกับเพื่อน และรู้จักกันเสียกันมากขึ้น

ข้อที่ ๗ ปัญหาอุปสรรคจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ในการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียน HiC มีอุปสรรคบ้างในการเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

๑) นักเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนที่อาจตรงกับการทำกิจกรรม นักเรียนจะเกิดความกังวล จึง

ต้องขออนุญาตคุณครูประจำกิจกรรมนั้นของโรงเรียนก่อน หรือนักเรียนติดกิจกรรมของโรงเรียนด้านนอก

๒) การทำกิจกรรม หากตรงกับวันหยุดของนักเรียน บางคนต้องกลับบ้านจึงต้องแจ้งผู้ปกครองก่อนล่วงหน้า หากมีกิจกรรมที่ต้องเข้าร่วม และทำให้นักเรียนไม่ได้กลับบ้านในวันหยุดดังกล่าว

๓) ในช่วงทำกิจกรรม นักเรียนบางคนไม่เข้าใจในคำถาม คุณครูต้องทำภาษามือซ้ำและอ่านข้อความหรือโจทย์ซ้ำ หรือกรณีที่ให้โจทย์ในการทำกิจกรรมยาก คุณครูภาษามือจะต้องชี้แจงจนกว่านักเรียนจะเข้าใจ ซึ่งจะใช้เวลา เพราะนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินจะเข้าใจในเชิงรูปธรรมง่ายกว่านามธรรม

๔) การใช้เวลาในการทำกิจกรรมจะมากกว่าเมื่อเทียบกับการทำกิจกรรมให้กับนักเรียนปกติ

๕) นักเรียนบางคนไม่เข้าใจในคำถามเพราะไม่คล่องในภาษามือจึงต้องให้นักเรียนที่เข้าใจคำถามอธิบายให้เพื่อนที่อยู่ข้าง ๆ ฟัง จึงทำให้ไม่ทันในคำสั่งต่อ ๆ ไปทั้งคู่

๖) นักเรียนมองว่ามีข้อความเยอะไป และบางข้อนักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจอยาก

ผลสรุปจากการเสวนา 7 ข้อ

สรุปผลการปรับตัวทางสังคมหลังจากใช้นวัตกรรมละครพุทธเกษตรดอลท์

๔.๒.๒.๔ ผลเพิ่มเติมจากการทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมแก่เด็กบกพร่องทางการได้ยิน

นอกเหนือจากวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาถึงประสิทธิภาพของนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมแก่เด็กบกพร่องทางการได้ยินแล้วนั้น ในการทดลองทำให้ค้นพบผลที่เกิดจากสภาพความบกพร่องทางการได้ยินที่สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่เด็กได้ ดังต่อไปนี้

๑. เทคนิคการใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์ของเด็กบกพร่องทางการได้ยินตามหลักทฤษฎีเกสโตลท์ที่บุคคลจะรับรู้เป็นภาพรวมก่อนส่วนย่อยๆ นั้น จะแตกต่างจากการใช้กับบุคคลปกติ นั่นคือ สำหรับเด็ก HiC นั้นที่พูดไม่ได้ ทำให้การบรรยายปัญหา ความคิด ความรู้สึกที่ตนเองอยากจะระบายไม่สามารถทำได้อย่างชัดเจนแก่บุคคลอื่นๆ จากการทดลองจึงค้นพบวิธีที่ช่วยเหลือเด็กได้ในปัญหานี้คือ ให้เด็ก HiC เจ้าของปัญหาช่วยกันกับผู้นำกลุ่มวิจัยหาคลิตป์ VDO ที่เหมือนหรือคล้ายคลึงที่สุดกับเรื่องของตนให้เพื่อนๆ ดูก่อนการแสดงเพื่อให้ภาพรวมของปัญหาก่อน แล้วตอนซ้อมการแสดงเจ้าของปัญหาก็จะปรับหรือแทรกเนื้อเรื่องที่เกิดจริงและความรู้สึกที่ตนได้รับลงไปด้วย ดังนั้นเมื่อทำการแสดงแล้วเพื่อนๆ ก็จะสามารถเข้าใจและรับรู้ถึงปัญหา ความคิด ความรู้สึกที่แท้จริงของเพื่อนได้ โดยเจ้าของปัญหาจะสามารถนั่งชมหรือเป็นตัวประกอบฉากเช่น เป็นสิ่งของ หรือเครื่องใช้ หรือสัตว์เลี้ยงในเรื่อง เป็นต้น

๒. การบูรณาการหลักธรรมในการแสดงละคร ในขั้นเตรียมการเพื่อเป็นแนวทางเอาไปใช้ในการแก้ปัญหา นั้น การอธิบายเป็นเชิงนามธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา นักเรียนจะเข้าใจค่อนข้างลำบาก ต้องปรับเป็นการนำแนวหลักธรรมมาอธิบายเป็นเรื่องราวของบุคคลทั่วไป เช่น การรู้จักปล่อยวางความทุกข์

คือ อยากได้อะไรแล้วไม่ได้เป็นเรื่องธรรมดา ไม่มีใครในโลกนี้ได้ของทุกอย่าง ก็จะนันทาน ข้าว ละครในสื่อต่าง ๆ มาอธิบาย เมื่ออธิบายหลายๆ ครั้งแล้วจึงค่อยสรุปกลับมาเป็นคำสอน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นักเรียนจึงจะเข้าใจและเรียนรู้ได้ โดยมีภาพหรือสื่อประกอบ หรือการให้ปล่อยวางด้านที่คิดไปเองว่ามีคนนินทา หรือการรับรู้สภาพบกพร่องของตนเองที่เป็นอยู่ โดยการอธิบายให้เป็นเชิงรูปธรรมที่นักเรียนเห็นได้ตามสถานการณ์ต่างๆ เช่น ในข่าว ละคร ภาพยนตร์ แล้วค่อยนำบูรณาการหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ช่วยส่งเสริมสภาพจิตใจ การคิด การยอมรับสิ่งต่างๆ ของนักเรียน HiC ให้มีความสุขในการดำรงชีวิต แต่ด้วยความที่นักเรียน HiC มีข้อจำกัดด้านคุณลักษณะของตน คือ ขี้ลืมง่าย ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาอบรมหลักธรรมอยู่เป็นประจำบ่อยๆ และสอดแทรกในช่วงที่แสดงละคร เช่น หลักสัปปริสธรรม ๗ การรู้จักเหตุ การรู้จักผล การรู้จักตน การรู้จักประมาณ การรู้จักเวลา การรู้จักชุมชน และการรู้จักบุคคล ซึ่งทำให้นักเรียน HiC สามารถที่จะเข้าใจและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไปได้

นอกจากนี้จากการนำผลกิจกรรมนวัตกรรมการละครพุทธเกษตรศาสตร์มาสังเคราะห์ด้วยการสนทนากลุ่มพบว่า นักเรียน HiC ใช้หลักธรรมบางอย่างในการปรับตัวทางสังคมสอดคล้องกับหลักธรรมที่สอนสอดแทรกในชั้นเตรียมการ ซึ่งนักเรียน HiC ได้มีพฤติกรรมเหล่านี้เพิ่มขึ้น (จากการให้ข้อมูลของคุณครูและผู้ปกครองที่ได้รับเชิญเข้าการสนทนากลุ่ม) หลังจากได้เรียนกิจกรรมนวัตกรรมการละครพุทธเกษตรศาสตร์แล้ว ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นหลักธรรมได้ดังนี้

๑. หลักสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมีทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา

๑) ทาน คือ มีการแบ่งปันสิ่งของกันระหว่างเพื่อน และน้องนักเรียน

๒) ปิยวาจา คือ นักเรียน HiC ใช้คำพูดที่เหมาะสมต่อเหตุการณ์ เช่น รู้จักใช้คำ “ขอโทษ” กับเพื่อน

๓) อตถจริยา คือ นักเรียน HiC ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การทำความสะอาดหอพัก

๔) สมานัตตตา คือ นักเรียน HiC วางตัวให้เหมาะสม รู้ว่านักเรียนไม่สามารถเข้าห้องน้ำคุณครูได้

๒. หลักสัปปริสธรรม ๗^{๑๒} เป็นหลักธรรมที่ใช้พัฒนาพฤติกรรมของคน นักเรียน HiC ปฏิบัติดังนี้

๑) การรู้จักเหตุ คือ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล นักเรียน HiC รู้จักเหตุ โดยการที่รู้ว่าทำอะไรแล้วจะกระทบอะไร เช่น การที่นักเรียน HiC รู้สึกรอยากนอนตื่นสาย นักเรียนก็รู้ว่าทำให้นักเรียนเข้าเรียนสาย

๒) การรู้จักผล คือ เป็นคนที่รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ เช่น การที่นักเรียน HiC รู้ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าเรียนหนังสือเป็นประจำ ก็ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ หรือ

^{๑๒} พระมหาดร.สมชาย ฐานวุฑโฒ, สัปปริสธรรม ๗ ธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตตบุรุษ (๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓), ออนไลน์, https://www.dmc.tv/pages/top_of_week/20100830-DMC-A08.html สืบค้นวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖.

การที่นักเรียน HiC รู้จักการฝากมือถือกับคุณครูหอ นักเรียนก็จะไม่ถูกทำโทษ เป็นต้น

๓) การรู้จักตน เป็นผู้รู้จักตน คือ รู้จักตัวตนของเราเอง รู้ความสามารถ ความถนัดของตนเอง แล้วประพฤติให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุง เช่น นักเรียน HiC รู้จักว่าตนเองเป็นนักเรียน เป็นนักเรียนพิเศษที่มีความบกพร่องในการได้ยิน มีความสามารถในการแสดงละคร ชอบแสดงละคร และชอบศิลปะ ก็จะทำให้นักเรียน HiC เข้าใจตนเอง และยอมรับตนเอง เป็นต้น

๔) การรู้จักประมาณ เป็นผู้รู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น นักเรียน HiC เป็นผู้ที่รู้จักความพอดี เช่น คุณครูวิทยากรแจกขนมให้แก่นักเรียน HiC จำนวนคนละ ๒ ชิ้น นักเรียนก็หยิบเพียง ๒ ชิ้น ไม่มีการหยิบมากกว่านี้ เป็นต้น

๕) การรู้จักเวลา เป็นผู้รู้จักกาลคือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น นักเรียน HiC รู้จักแบ่งเวลาในการมาทำกิจกรรมของงานวิจัย กับทำกิจกรรมของโรงเรียน หรือนักเรียน HiC รู้จักเวลาในการเก็บมือถือ รู้ว่าเวลาที่เหมาะสมในการเล่นมือถือ

๖) การรู้จักชุมชน เป็นผู้รู้จักชุมชน และรู้จักสถานที่ รู้กิริยาที่จะประพฤติต่อชุมชนนั้นๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา จะต้องทำกิจอย่างนี้ จะต้องพูดอย่างนี้ เช่น นักเรียน HiC รู้จักสถานที่ที่เข้าไปทำกิจกรรมที่วัด รู้ว่าเข้าวัดจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร ไม่เสียงดัง ไม่เล่นมือถือ เป็นต้น

๗) การรู้จักบุคคล เป็นผู้รู้จักบุคคล คือ ความแตกต่างแห่งบุคคล ความสามารถของบุคคลนั้น ๆ รู้จักว่าบุคคลนั้น ๆ สมควรควรจะคบหรือไม่ เช่น นักเรียน HiC รู้จักเพื่อนที่รู้ว่าเพื่อนคนนี้ไม่นินทาเรา รู้จักว่าเพื่อนคนไหนมีบุคลิกเป็นอย่างไร และนักเรียนรู้จักว่าคุณครูคือคุณครู เป็นต้น

๓. หลักอิทธิบาท ๔^{๑๓} ที่นักเรียน HiC ได้ปฏิบัติตามคือ

๑) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ ประารถนาที่จะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไปคือ นักเรียน HiC ชอบและพอใจกับละครที่ตนเองทำ ทุกคนจดจ่อกับการเตรียมและพร้อมที่จะแสดง

๒) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้น ด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย เช่น นักเรียน HiC มีความพยายามที่จะซ้อมให้ได้ตามบทบาทสมมุติที่กำหนด ทุกคนมีส่วนร่วมที่จะคิดกิจกรรมดังกล่าว และมีความเพียรที่จะทำให้ละครที่ตนแสดงออกมาให้ประสบความสำเร็จ

๓) จิตตะ ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝนไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลือนลหายไป เช่น นักเรียน HiC มีความคิด และตั้งใจที่จะทำการแสดงออกมาด้วยดี นักเรียนช่วยกันค้นหาวัสดุอุปกรณ์ในการแสดงเพื่อให้สมจริง และจดจ่อต่อสิ่งที่ตนเองร่วมกันทำ และ

^{๑๓} พระปลัดฤทธิพร จารุณโณ (ทุมสุวรรณ) และคณะ, การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติตนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนเสนาณรงค์ชัยกัมพลานนทอนุสรณ์ อำเภอเสนา จังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕), ๑๒๕๗-๑๒๗๐.

๔) วิมังสา ความไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อที่ยังห้อยในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น นักเรียน HiC ใช้ความไตร่ตรองในการคิดค้นว่าใครจะทำอะไร บทบาทอะไร เพราะแต่ละคนจะมีนิสัยที่ไม่เหมือนกัน

ดังนั้น ผลแสดงให้เห็นได้ว่า นักเรียน HiC ได้ไตร่ตรอง เรียนรู้จักว่าเพื่อนมีลักษณะอย่างไร แล้วก็กำหนดบทบาทในการแสดงได้ดี หลักธรรมนี้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กนักเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น อีกทั้งยังมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย มีความฝึกฝนในการเรียนการสอนมากขึ้น อีกทั้งยังส่งผลต่อพฤติกรรมของการเรียนรู้ต่อโลกที่อาศัยอยู่ รู้จักใส่ใจต่อความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวมากขึ้น

๓) ผู้ที่มีอิทธิพลสำคัญในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน HiC

สถาบันทางสังคมนั้นมีอิทธิพลต่อนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยินในการปรับตัวทางสังคมอย่างมาก โดยมีสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา (โรงเรียน คุณครู และเพื่อนนักเรียน) และสถาบันชุมชนองค์กรต่าง ๆ (ชุมชนแถวบ้าน ชุมชนแถวโรงเรียน วัด องค์กรต่าง ๆ) ที่จะสามารถมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียน HiC มีการปรับตัวได้และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑. **ครอบครัว** เป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียน HiC ในด้านต่าง ๆ ที่คิดว่านักเรียนชอบ พานักเรียน HiC ออกสังคม โดยการพาไปแนะนำญาติพี่น้อง เพื่อนๆ ให้รู้จักนักเรียนมากขึ้น และเรียนรู้ความต้องการและความพิเศษของนักเรียน HiC และควรพาออกไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น การพาไปเที่ยว การพาไปเดินห้างสรรพสินค้า พาไปร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน พาไปวัด เป็นต้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียน HiC ได้รู้จักสังคมมากขึ้น ช่วยเหลือตนเอง ปรับพฤติกรรมของตนเอง ปรับมุมมองและโลกทัศน์ของตนเอง ซึ่งก็จะทำให้นักเรียน HiC เกิดมุมมองใหม่ ๆ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และรู้ว่าตนเองนั้นมีความสำคัญกับครอบครัวมากเช่นไร

๒. **โรงเรียน คุณครู เพื่อน** โรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน HiC มีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ทักษะในด้านต่างๆ นอกเหนือจากด้านวิชาการแล้ว ด้านการปรับตัวทางสังคมก็ช่วยสนับสนุนให้นักเรียน HiC ปรับตัวในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ โดยเฉพาะคุณครู และเพื่อน ๆ นักเรียนที่สามารถสื่อสารภาษามือได้เป็นอย่างดี **นักเรียน HiC มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจคุณครูมาก** ดังนั้นการสนับสนุนจากโรงเรียนและคุณครูจะช่วยให้การปรับตัวทางสังคมของนักเรียน HiC ได้เป็นอย่างดี สำหรับเพื่อนนักเรียน ก็เป็นกลุ่มที่สำคัญอีกหนึ่งกลุ่ม ที่นักเรียน HiC มีความใกล้ชิด เพราะเป็นกลุ่มเพื่อนกลุ่มเดียวที่สื่อสารภาษาเดียวกัน เข้าใจกัน การปรับตัวทางสังคมก็จะสามารถช่วยกันได้

๓. **ชุมชน วัด องค์กรต่าง ๆ** มีส่วนสำคัญอย่างมากที่จะสนับสนุนการเปิดโอกาสให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินได้มีที่ยืนในโลกภายนอกอย่างมีคุณค่าและเชื่อมั่นในความมนุษย์บนโลกนี้ ถึงแม้การที่บุคคลที่

อยู่ในชุมชนจะมีอุปสรรคในการสื่อสารเพราะไม่สามารถสื่อสารภาษามือได้ แต่ชุมชน วัด องค์กรต่าง ๆ สามารถสนับสนุนให้นักเรียน HiC มีการปรับตัวทางสังคมได้ ด้วยการเข้าใจบริบท ทำทาง และคุณลักษณะของนักเรียน HiC เป็นอันดับแรก เปิดโอกาสให้ทั้งชุมชน วัด องค์กรต่างๆ และเด็ก HiC ได้พยายามเข้าใจกันและกันด้วยวิถีธรรมชาติ หรือนักเรียน HiC ที่สามารถอ่านภาษาได้ ก็สามารถที่จะใช้การเขียนเป็นภาษาสื่อสาร หรือมีปฏิสัมพันธ์โดยการให้คุณครูหรือผู้ที่สามารถสื่อสารภาษามือได้ช่วยคุยให้ในเรื่องสำคัญ

ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นสถาบันใด รูปแบบใด^{๑๔} ก็จะทำให้ นักเรียน HiC กล้าที่จะแสดงออก กล้าออกสังคม มีความเชื่อมั่น รู้คุณค่าในตนเอง อยู่ในครอบครัว โรงเรียน และสังคมได้อย่างมีความสุข การสนับสนุนให้นักเรียน HiC สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้จะให้นักเรียนมีภาวะจิตใจที่มั่นคงและยอมรับความบกพร่องที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง สามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุดตามข้อจำกัดที่มีอยู่ ซึ่งมีงานวิจัยศึกษาถึงสถาบันหรือบุคคลที่ทำหน้าที่กระบวนกรทางสังคมไว้ดังนี้

๑) ครอบครัว เป็นตัวแทนสำคัญที่สุดในการทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม เพราะเป็นสถาบันแรกที่เด็กจะได้ระบบการอบรมสั่งสอนและจะมีความผูกพันทางสายโลหิตอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะมีผลทางอารมณ์ ความประพฤติ เจตคติ ตลอดจนบุคลิกภาพของบุคคลมากที่สุด เช่น พ่อแม่สอนให้ลูกกตัญญู เป็นต้น

๒) กลุ่มเพื่อน เป็นตัวแทนที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมอีกหน่วยหนึ่ง เนื่องจากกลุ่มแต่ละกลุ่มย่อมมีระเบียบ ความเชื่อและค่านิยมเฉพาะกลุ่มตนเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไปตามลักษณะกลุ่ม เช่น การแต่งกาย กลุ่มเดียวกันก็จะแต่งกายคล้ายๆ กัน

๓) โรงเรียน ทำหน้าที่โดยตรงในการขัดเกลาสมาชิกตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงผู้ใหญ่ โดยอบรมคุณธรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่างๆ ตลอดจนค่านิยมและทักษะอันจำเป็นให้แก่สมาชิกในสังคม

๔) ศาสนา เป็นตัวแทนในการขัดเกลาจิตใจของคนในสังคมยึดมั่นในสิ่งที่ดีงาม มีศีลธรรม จริยธรรม และความประพฤติในทางที่ถูกที่ควร^{๑๕}

๔.๒.๓ ผลการศึกษา (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓) เพื่อนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปเผยแพร่และตีพิมพ์สู่สาธารณะเพื่อกระตุ้นการนำไปใช้และการวิจัยต่อไป

ผลวิจัยถูกนำไปเขียนเป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้แก่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ และทำคู่มือฉบับย่อ

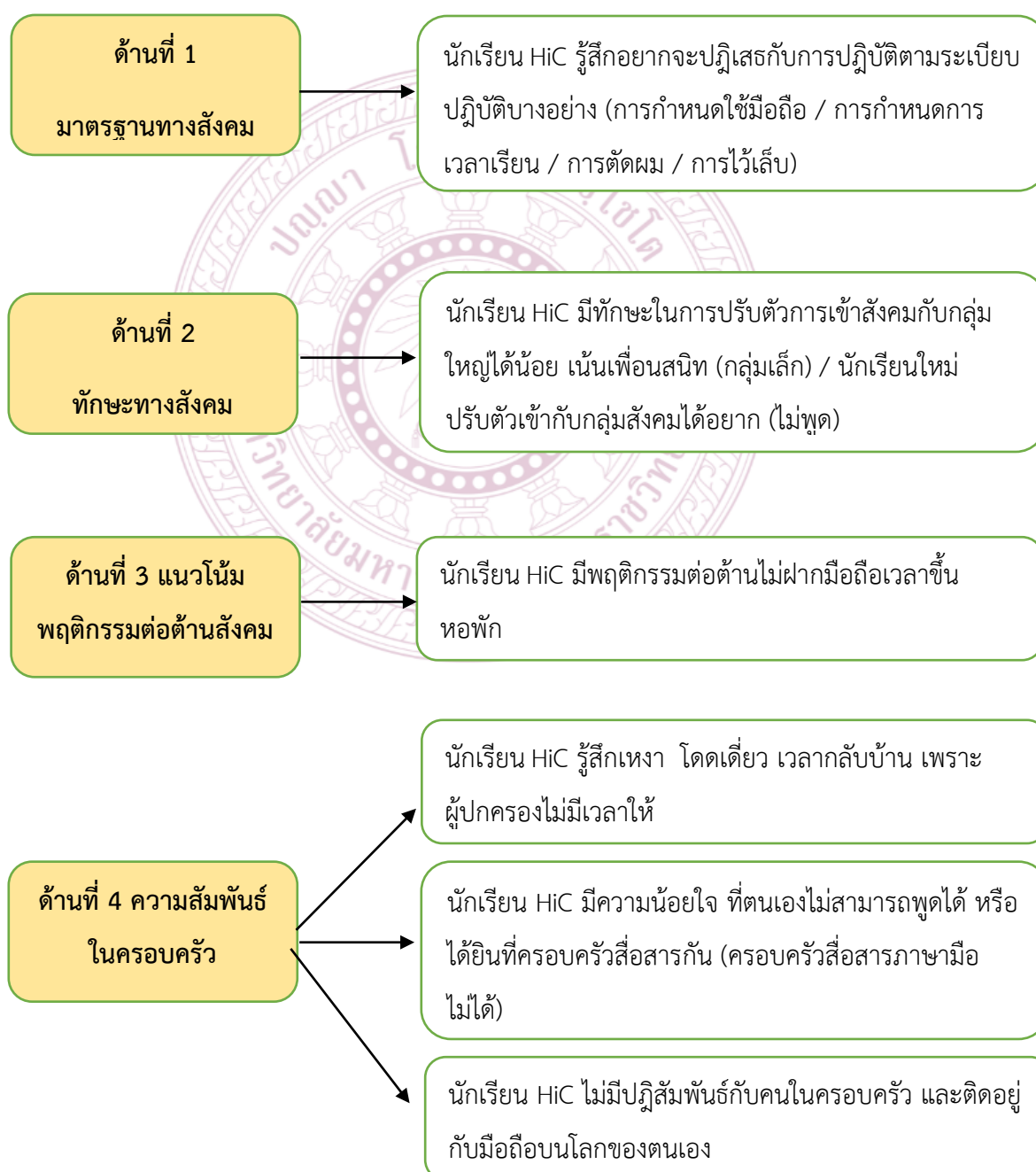
^{๑๔} Kudsee, W. (๒๐๐๙). Factors affecting the self-reliance of the disabled in tambon padaet Amphoe Mueang Chiang Mai. Chiangmai: Chiangmai University.

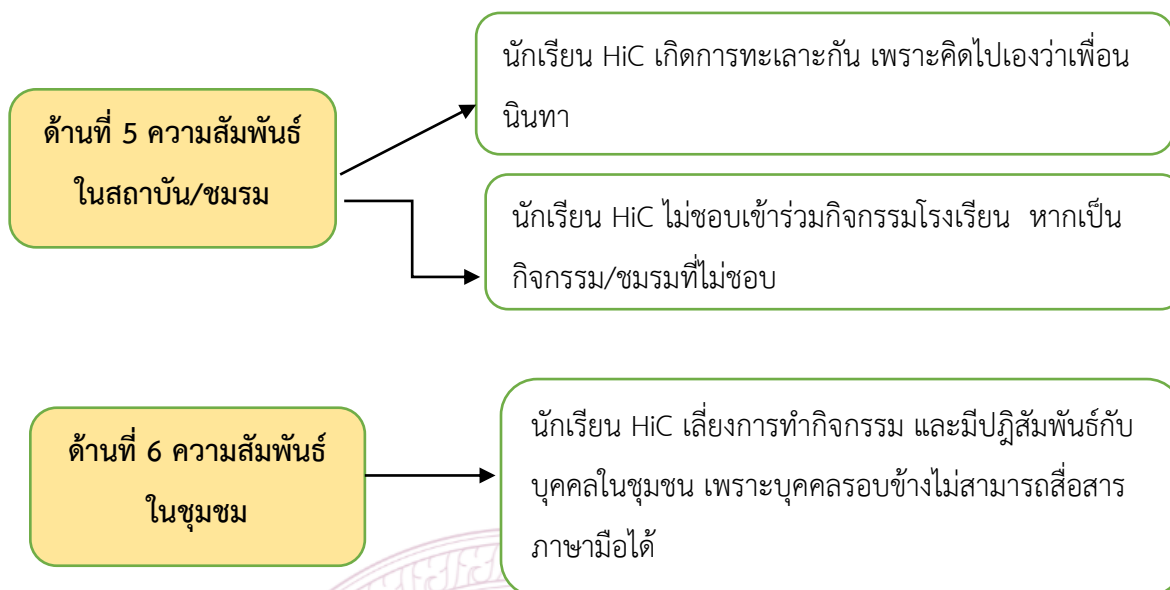
^{๑๕} วิชัย ภูโยธิน และคณะ. (๒๕๕๒). คุณลักษณะพลเมืองที่ดีของประเทศไทยของสังคมโลกและการมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ สืบค้นจาก http://www.truelookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๒๑๒๕-๐๐.

๑๐ หน้า รวมทั้งทำ infographic สรุปงานวิจัย ๑ หน้าแจกแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเขียนบทความลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับประเทศ/นานาชาติ และอาจนำผลงานไปนำเสนอในงานประชุมทางวิชาการระดับประเทศ/นานาชาติ

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย แบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

๑) องค์ความรู้ของสภาพปัญหาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน_HiC ทั้ง ๖ ด้าน มีดังนี้

๒) องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนวัตกรรมการละครพุทธเกษตรสตอรี่เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมแก่เด็ก HiC สรุปได้ดังนี้ (ดูรายละเอียดในหัวข้อ ๔.๒.๒.๔ ผลเพิ่มเติมจากการทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอรี่กับเด็กบกพร่องทางการได้ยินเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคม หน้า ๑๐๘)

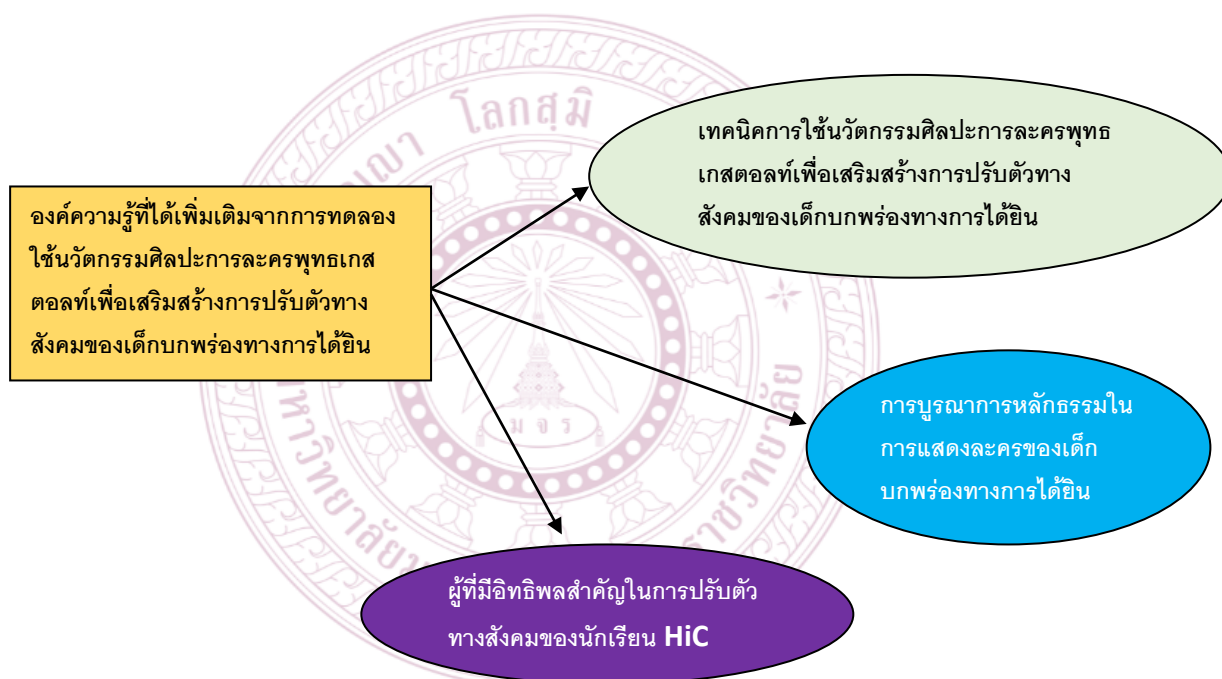
๑. เทคนิคการใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอรี่ของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน จะแตกต่างจากการใช้กับบุคคลปกติ (หลักทฤษฎีเกสโตลท์ที่บุคคลจะรับรู้เป็นภาพรวมก่อนส่วนย่อยๆ) สำหรับเด็ก HiC นั้นการบรรยายปัญหาตนเองไม่สามารถทำได้อย่างชัดเจนแก่เพื่อนๆ วิธีที่ค้นพบคือ เด็ก HiC เจ้าของปัญหาจะช่วยกันกับผู้นำกลุ่มวิจัย หาคลิป์ VDO ที่เหมือนหรือคล้ายคลึงที่สุดกับเรื่องของตนให้เพื่อนๆ ดูก่อนการแสดงเพื่อให้ภาพรวมของปัญหาก่อน แล้วตอนซ้อมการแสดงเจ้าของปัญหาที่จะปรับหรือแทรกเนื้อเรื่องที่เกิดขึ้นและความรู้สึกที่ตนได้รับลงไปด้วย ดังนั้นเมื่อทำการแสดงแล้วเพื่อนๆก็จะสามารถเข้าใจและรับรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงได้ โดยเจ้าของปัญหาจะสามารถนั่งชมหรือเป็นตัวประกอบฉากเช่น เป็นสิ่งของ หรือเครื่องใช้ หรือสัตว์เลี้ยงในเรื่อง เป็นต้น

๒. การบูรณาการหลักธรรมในการแสดงละคร ในระหว่างขั้นเตรียมการ การอธิบายเป็นเชิงนามธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา นักเรียนจะเข้าใจค่อนข้างลำบาก ต้องปรับเป็นการนำแนวหลักธรรมมาอธิบายเป็นเชิงรูปธรรมในเรื่องราวของบุคคลทั่วไป เช่น การรู้จักปล่อยวางความทุกข์ คือ อยากรได้อะไรแล้วไม่ได้เป็นเรื่องธรรมดา ไม่มีใครในโลกนี้ได้ทุกอย่าง หรือการปล่อยวางด้านที่คิดไปเองว่ามีคนนินทา หรือการรับรู้สภาพบกพร่องของตนเองที่เป็นอยู่ โดยใช้การอธิบายเชิงรูปธรรมที่นักเรียนเห็นได้ตามสถานการณ์ต่างๆเช่น ในข่าว ละคร ภาพยนตร์ แล้วบูรณาการหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ช่วยส่งเสริมสภาพจิตใจ การคิด การยอมรับสิ่งต่างๆของนักเรียน HiC ให้มีความสุขในการดำรงชีวิต แต่ด้วยความที่นักเรียน HiC มีข้อจำกัดด้านคุณลักษณะของตน คือ ขี้ลืมง่าย ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาอบรมหลักธรรมอยู่เป็นประจำบ่อยๆ และ

สอดคล้องในช่วงที่แสดงละคร เช่น หลักสัปปริสธรรม ๗ การรู้จักเหตุ การรู้จักผล การรู้จักตน การรู้จักประมาณ การรู้จักเวลา การรู้จักชุมชน และการรู้จักบุคคล ซึ่งทำให้นักเรียน HiC สามารถที่จะเข้าใจและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไปได้ โดยหลักธรรมที่นักเรียน HiC ใช้ในการปรับตัวทางสังคมสามารถสรุปได้คือ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักสัปปริสธรรม ๗ หลักอิทธิบาท ๔^{๑๖}

๓. ผู้ที่มีอิทธิพลสำคัญในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน HiC

สถาบันทางสังคมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน HiC ซึ่งได้แก่ โดยมีสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา (โรงเรียน คุณครู และเพื่อนนักเรียน) และสถาบันชุมชน องค์กรต่าง ๆ (ชุมชนแถวบ้าน ชุมชนแถวโรงเรียน วัด องค์กรต่าง ๆ)

๔) สรุปงานวิจัยได้ดังนี้

^{๑๖} พระปลัดฤทธิพร จารุณโณ (ทุมสุวรรณ) และคณะ, การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติตนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสะเดาธรรมชัยกัมพลานันท์อนุสรณ์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565), 1257-1270.

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการค้นคว้าเอกสารเรื่อง นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผลการศึกษา(ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑) เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพการปรับตัวทางสังคมของ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์

การศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพการปรับตัวทางสังคมของ HiC สรุปผลได้ดังนี้

ด้านที่ ๑ : ด้านมาตรฐานทางสังคม นักเรียน HiC มีความยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมด้านนอกอย่างดี เป็นนักเรียนที่รู้จรรยาบรรณของนักเรียนว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไร และช่วยเหลือส่วนรวมอย่างไร อย่างไรก็ตามเนื่องจากยังเป็นวัยรุ่นอยู่ นักเรียน HiC รู้สึกอยากจะปฏิเสธกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบบางอย่างของโรงเรียน ซึ่งส่วนมากสิ่งที่ไม่อยากจะทำจะเป็นข้อปฏิบัติที่อยู่ในขอบเขตของโรงเรียนที่ตนเองคุ้นเคยมากกว่า คือ ๑) นักเรียน HiC บางคนไม่อยากฝากมือถือกับคุณครูประจำหอพัก ก่อนขึ้นนอน ๒) นักเรียน HiC บางคนมีความรู้สึกอยากไฉ่ผมยาวบ้าง อยากไว้เล็บยาวบ้าง อยากนอนตื่นสายบ้าง หรือยังไม่อยากเข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สังคมวัยรุ่นทั่วไปก็เป็นประเด็นเช่นกัน

ด้านที่ ๒ : ด้านทักษะทางสังคม นักเรียน HiC มีทักษะทางสังคมระดับหนึ่ง ซึ่งทักษะบางอย่างก็ยังคงต้องปรับให้เป็นไปตามสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้ปัญหาด้านนี้ คือ ๑) นักเรียน HiC ที่เข้าเรียนใหม่ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน ๆ หรือครูได้ เพราะไม่พูดไม่สื่อสาร หรือยังไม่สามารถที่จะเข้าใจภาษามือ หรือยังไม่ใช้ภาษามือไม่คล่อง ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยน ๒) นักเรียน HiC เข้ากับเพื่อนกลุ่มเล็กหรือกลุ่มที่ตนเองสนิทมากกว่าที่จะเข้ากลุ่มใหญ่

ด้านที่ ๓ : ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม นักเรียน HiC ไม่ชอบที่จะมีปัญหาหรือทะเลาะกับบุคคลอื่น ๆ อย่างไรก็ตามปัญหาด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคมของนักเรียนจะเกิดขึ้นในโรงเรียนมากกว่าที่อื่น เพราะด้วยความที่คุ้นเคยกับสถานที่และบุคคล คือ นักเรียน HiC มีพฤติกรรมที่ไม่อยากฝากมือถือเวลาขึ้นหอพัก เพราะด้วยความที่ยังอยากจะทำมือถือต่อ จึงแอบเก็บมือถือตนเองไว้เล่นตอนกลางคืน

ด้านที่ ๔ : ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียน HiC รักและภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว และต้องการที่จะกลับมาไปพบหน้าพ่อแม่พี่น้อง หากเป็นวันหยุดหรือปิดเทอม อย่างไรก็ตามประเด็นปัญหา

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว คือ ๑) นักเรียน HiC บางคนมีความเหงา โดยเดียว เพราะคุณพ่อคุณแม่ไม่มีเวลาให้ ไม่ได้พาไปท่องเที่ยว ๒) นักเรียนมีความ น้อยใจตนเอง เพราะไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาพูดได้ ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับคนที่บ้านได้ และคนในครอบครัวก็ไม่สามารถสื่อสารภาษามือกับนักเรียนได้ ๓) เมื่อได้กลับบ้านแต่ไม่สามารถปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวได้ นักเรียนก็จะอยู่กับโลกของตนเองบนมือถือ

ด้านที่ ๕ : ด้านความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม นักเรียน HiC มีความสัมพันธ์ที่ดีกับโรงเรียนและชมรมของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ที่ดีกับคุณครูและเพื่อน อย่างไรก็ตามมีบางปัญหาที่เป็นประเด็น คือ ๑) นักเรียน HiC บางคนเข้ามาเป็นนักเรียนใหม่ยังปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนไม่ได้ ไม่พูดไม่คุย (ภาษามือ) เลย เจ็บ นิ่ง ไม่ยิ้ม ยังปรับตัวไม่ได้ หรือปรับตัวได้ช้า ๒) นักเรียน HiC มีการทะเลาะกัน มีการเข้าใจไม่ตรงกัน เพราะเกิดจากคิดไปเองว่าเพื่อนินทา ๓) นักเรียน HiC ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน หากเป็นกิจกรรม/ชมรมที่ไม่ชอบ

ด้านที่ ๖ : ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัยมีปัญหาน้อย เพราะนักเรียน HiC จะมีสังคมแค่ที่โรงเรียน และที่บ้านเป็นส่วนมาก หากเป็นชุมชนก็จะเป็นกรณีที่โรงเรียนพาออกไปทำกิจกรรมในชุมชน ทั้งนี้ นักเรียน HiC มีปัญหา คือ นักเรียน HiC เลี่ยงที่จะทำกิจกรรมกับชุมชน เพราะการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ในชุมชนที่เป็นอุปสรรคที่ตนเองไม่สามารถพูดภาษาได้ และบุคคลอื่นในชุมชนที่ไม่สามารถสื่อสารภาษามือกับนักเรียนได้

๕.๑.๒ ผลการศึกษา (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒) เพื่อสร้างและทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรอลท์และแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์

๕.๑.๒.๑ สรุปผลวิจัยจากการทดลองข้อมูลเชิงปริมาณ

๑. ผลวิจัยเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมในกลุ่ม HiC ที่เป็น “กลุ่มทดลอง” ระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลอง พบว่า คะแนนจากแบบการประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC หลังการทดลองเพิ่มขึ้นและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนก่อนการทดลองในทุกด้าน รวมทั้งผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังจากทำการทดลอง พบว่า คะแนนของ “กลุ่มทดลอง” เพิ่มขึ้นและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนของกลุ่มควบคุมในทุกด้าน

๒. ผลวิจัยเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมในกลุ่ม HiC ที่เป็น “กลุ่มควบคุม” ระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลอง พบว่า คะแนนจากแบบการประเมินการปรับตัวทางสังคมของ HiC ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน (โดยเมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนทำการทดลอง ก็ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ)

ผลทั้งหมดชี้ให้เห็นว่า นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรอลท์สามารถส่งเสริมการปรับตัวทาง

สังคมแก่ HiC ได้ จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานของการวิจัยคือ กลุ่ม HiC หลังการเข้าร่วมการทดลองการปรับตัวทางสังคมโดยใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรอลท์แล้ว จะมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวทางสังคมทั้งคะแนนรวม และรายด้านสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการทดลอง

๕.๑.๒.๒ สรุปผลวิจัยจากการทดลองข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการเสวนากลุ่ม นักเรียน HiC ให้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

๑. ความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรม คือ เป็นงานวิจัยแนวใหม่ เปิดวิสัยทัศน์ มุมมองใหม่ รู้สึกสนุก รู้สึกตื่นเต้นตอนเตรียมความพร้อม คลายเหงา ได้แสดงออก
๒. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มกิจกรรม คือ การปรับพฤติกรรม การปรับความคิด กล้าแสดงออก การร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่ม ความสามัคคี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๓. การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้ากลุ่มไปประยุกต์ใช้ คือ นำไปปรับพฤติกรรมตนเอง นำไปปรับความคิด คิดในสิ่งที่ดี เรียนรู้วิธีการสื่อสาร วิธีการร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม วิธีการแก้ปัญหา
๔. ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากเข้ากลุ่มกิจกรรม คือ รักเพื่อนรักน้องมากขึ้น เข้าใจเพื่อนมากขึ้น มีวิธีการคิดบางมุมที่เปลี่ยนไป เข้าใจสังคมด้านนอกมากขึ้น
๕. ประโยชน์ที่จะนำไปพัฒนาการปรับตัวทางสังคม คือ การเข้าสังคมกับคนกลุ่มใหญ่ การหาเพื่อนใหม่ การสื่อสาร โดยเฉพาะจะใช้คำว่า “ขอโทษ” การทำให้ชีวิตมีความสุข
๖. ความคิดเห็นต่อการนำเทคนิคนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรอลท์มาใช้ในการปรับตัวทางสังคม คือ การแสดงทำให้เข้าใจปัญหามากขึ้น และทำให้รู้จักวิธีการแก้ปัญหาในการใช้ชีวิตประจำวัน พัฒนาด้านทักษะการสื่อสาร นำไปปรับพฤติกรรม/นิสัยในการใช้ชีวิตประจำวัน
๗. ปัญหาและอุปสรรคจากการร่วมกิจกรรม คือ การสื่อสารอาจจะไม่เข้าใจได้ครบสมบูรณ์ การทำกิจกรรมอาจจะตรงกับกิจกรรมของโรงเรียน

๕.๑.๒.๓ สรุปผลวิจัยจากการทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรอลท์

๑. เทคนิคการใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรอลท์ของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน จะแตกต่างจากการใช้กับบุคคลปกติ วิธีที่ค้นพบคือ เด็ก HiC เจ้าของปัญหาจะช่วยกันกับผู้นำกลุ่มวิจัยหาคลิป VDO ที่เหมือนหรือคล้ายคลึงที่สุดกับเรื่องของตนให้เพื่อนๆดูก่อนการแสดงเพื่อให้ภาพรวมของปัญหาก่อน แล้วตอนซ้อมการแสดงเจ้าของปัญหาก็จะปรับหรือแทรกเนื้อเรื่องที่เกิดจริงและความรู้สึกที่ตนได้รับลงไปด้วย ดังนั้นเมื่อทำการแสดงแล้วเพื่อนๆก็จะสามารถเข้าใจและรับรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงได้ โดยเจ้าของปัญหาจะสามารถนั่งชมหรือเป็นตัวประกอบฉากเช่น เป็นสิ่งของ หรือเครื่องใช้ หรือสัตว์เลี้ยงในเรื่อง เป็นต้น
๒. การบูรณาการหลักธรรมในการแสดงละคร การอธิบายหลักพระพุทธศาสนาต้องปรับเป็นการนำแนวหลักธรรมมาอธิบายเป็นเชิงรูปธรรมในเรื่องราวของบุคคลทั่วไป โดยใช้การอธิบายเชิงรูปธรรมที่นักเรียนเห็นได้ตามสถานการณ์ต่างๆเช่น ในข่าว ละคร ภาพยนตร์ แล้วบูรณาการหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ช่วย

ส่งเสริมสภาพจิตใจ การคิด การยอมรับสิ่งต่างๆ ของนักเรียน HiC ให้มีความสุขในการดำรงชีวิต แต่ด้วยความที่นักเรียน HiC มีข้อจำกัดด้านคุณลักษณะของตน คือ ขี้ลืมง่าย ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาอบรมหลักธรรมอยู่เป็นประจำบ่อยๆ และสอดแทรกในช่วงที่แสดงละคร โดยหลักธรรมที่นักเรียน HiC ใช้ในการปรับตัวทางสังคมสามารถสรุปได้คือ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักอิทธิบาท ๔

๓. ผู้ที่มีอิทธิพลสำคัญในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน HiC สถาบันทางสังคมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน HiC ซึ่งได้แก่ โดยมีสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา (โรงเรียน คุณครู และเพื่อนนักเรียน) และสถาบันชุมชน องค์กรต่าง ๆ (ชุมชนแถวบ้าน ชุมชนแถวโรงเรียน วัด องค์กรต่าง ๆ)

๕.๑.๓ ผลการศึกษา (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓) เพื่อนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปเผยแพร่และตีพิมพ์สู่สาธารณะเพื่อกระตุ้นการนำไปใช้และการวิจัยต่อไป -

ผลวิจัยถูกนำไปเขียนเป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ให้แก่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ และทำคู่มือฉบับย่อ ๑๐ หน้า รวมทั้งทำ infographic สรุปงานวิจัย ๑ หน้าแจกแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเขียนบทความลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ และอาจนำผลงานไปนำเสนอในงานประชุมทางวิชาการระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ ผลการศึกษา(ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑) เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพปัญหาการปรับตัวทางสังคมของ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์

ด้านที่ ๑ : ด้านมาตรฐานทางสังคม นักเรียน HiC มีความยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมด้านนอกอย่างดี เป็นนักเรียนที่รู้จรรยาบรรณของนักเรียนว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไร และช่วยเหลือส่วนรวมอย่างไร อย่างไรก็ตามเนื่องจากนักเรียนยังอยู่ช่วงวัยรุ่น นักเรียน HiC รู้สึกไม่อยากจะปฏิบัติตามกฎระเบียบบางอย่างของโรงเรียน ซึ่งสิ่งที่นักเรียน HiC ไม่อยากจะปฏิบัติตามจะเป็นข้อปฏิบัติที่อยู่ในขอบเขตของโรงเรียนที่ตนเองคุ้นเคยมากกว่า และไม่กล้าที่จะปฏิบัติผิดกฎเมื่อออกนอกเขตโรงเรียน ปัญหาทางด้านนี้ของนักเรียน HiC คือ นักเรียนบางคนไม่ยอมฝากมือถือกับคุณครูประจำหอพักก่อนขึ้นนอน และนักเรียนบางคนมีความรู้สึกอยากไฉ่ผมยาวบ้าง อยากไว้เล็บยาวบ้าง อยากนอนตื่นสายบ้าง หรือยังไม่อยากเข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่เด็กวัยรุ่นทั่วไปก็เป็นประเด็นเช่นกัน การที่นักเรียน HiC ไม่ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน เพราะยังคงไว้ใจคนในโรงเรียนมากกว่าคนข้างนอก ดังนั้นการปฏิบัติผิดกฎระเบียบจะเกิดขึ้นภายในมากกว่าภายนอกโรงเรียน เวลานั้นนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาขั้นตอนกระบวนการทางสังคมที่ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ซึ่งมีอยู่ ๒ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่น

คือ ขั้นตอนที่ ๓ เป็นช่วงก่อนเข้าสู่วัยรุ่น นักเรียนจะเรียนรู้จากสังคมที่กว้างออกไปมากขึ้น สังคมจะเป็นผู้สั่งสอนเรื่องบทบาท โดยเฉพาะบทบาทความเป็นผู้ใหญ่หรือผู้ชาย และขั้นตอนที่ ๔ เป็นช่วงของการเป็นวัยรุ่น นักเรียนจะเรียนรู้จากสังคมกลุ่มเพื่อนและสถาบันทางการเรียนรู้มากกว่าครอบครัว^{๑๗} ดังนั้นนักเรียน HiC ในช่วงนี้จึงได้เรียนรู้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน มีคุณครู เพื่อน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกฎระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียนที่โรงเรียนตั้งไว้ จึงทำให้นักเรียน HiC ได้รับการปรับตัวโดยสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นช่วงกลางวันในการเรียนหนังสือ หรือช่วงกลางคืนในการอยู่ร่วมกันในหอพัก เมื่อนักเรียน HiC ออกสู่โลกด้านนอกโรงเรียน ก็จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของสังคม สิ่งใดไม่สมควรปฏิบัติ รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งปันสิ่งของ การรักกันในฐานะเพื่อนฐานะพี่ (เด็กนักเรียนโต) และน้อง (เด็กนักเรียนเล็ก)

ด้านที่ ๒ : ด้านทักษะทางสังคม นักเรียน HiC มีทักษะทางสังคมระดับหนึ่ง ทั้งนี้ทักษะบางอย่างก็ยังคงต้องปรับให้เป็นไปตามสังคมหรือบริบทนั้น ๆ โดยการสอนจากคุณครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน อย่างไรก็ตามปัญหาด้านนี้ของนักเรียน คือ นักเรียน HiC ที่เข้าเรียนใหม่ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน ๆ หรือครูได้ เพราะไม่พูดไม่สื่อสาร หรือยังไม่สามารถที่จะเข้าใจภาษามือ หรือยังใช้ภาษามือไม่คล่อง ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยน หรือนักเรียน HiC เข้ากับเพื่อนกลุ่มเล็กหรือกลุ่มที่ตนเองสนิทมากกว่าที่จะเข้ากลุ่มใหญ่ ด้านทักษะทางสังคมที่นักเรียน HiC จะต้องปรับนั้น คือ วิธีการปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มใหญ่ เรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนให้มากขึ้น ซึ่งทักษะทางด้านนี้นักเรียน HiC จะต้องฝึกการสื่อสาร การเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันจากบุคคลที่มีความแตกต่างกัน มีนิสัยที่แตกต่างกัน เรียนรู้การให้อภัยซึ่งกันและกัน และในขณะที่เดียวกันคุณครูจะต้องทำให้นักเรียนไว้วางใจเชื่อใจ เรียนรู้และเข้าใจถึงคุณลักษณะนิสัยของนักเรียน HiC นี้ เพื่อที่จะทำให้นักเรียน HiC ได้เรียนรู้และปรับตัวด้านทักษะทางสังคมได้เร็วขึ้น และดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามทักษะการเข้าสังคมกับคนกลุ่มใหญ่นอกโรงเรียน หรือนอกบ้านของนักเรียน HiC ยังคงเป็นอุปสรรคอยู่สำหรับนักเรียน HiC เนื่องจากบุคคลในสังคมด้านนอกไม่สามารถสื่อสารภาษามือกับนักเรียน HiC ได้ นักเรียนจึงมีข้อจำกัดทางด้านภาษาและการฟังอยู่ แต่ก็สามารถฝึกให้นักเรียน HiC มีความกล้าที่จะเข้ากับคนกลุ่มใหญ่ได้ ถึงแม้ไม่มีการสื่อสารก็ตาม

ด้านที่ ๓ : ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม นักเรียน HiC ไม่ชอบที่จะมีปัญหาหรือทะเลาะกับบุคคลอื่น ๆ อย่างไรก็ตามปัญหาด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคมของนักเรียนจะเกิดขึ้นในโรงเรียนมากกว่าที่อื่น เพราะด้วยความที่คุ้นเคยกับสถานที่และบุคคล กล่าวคือ นักเรียน HiC มีพฤติกรรมที่ไม่อยากฝากมือถือเวลาขึ้นหอพัก เพราะด้วยความที่ยังอยากจะทำอะไรมือถือเองไว้เล่นตอน

^{๑๗} คณิง เทวฤทธิ์ (๒๕๕๘). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กระบวนการทางสังคม วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กลางคืน ซึ่งเป็นเหมือนวัยรุ่นปกติทั่วไปที่ยังคงอยากทำกิจกรรมที่ตนเองอยากจะทำ หากเป็นวัยรุ่นทั่วไป พฤติกรรมต่อต้านสังคมก็จะมีมากกว่า เช่น การประท้วงในโรงเรียน การไปร่วมประท้วงด้านนอก หรือต่อต้านคุณพ่อคุณแม่ด้วยการนั่งเล่นเกมสบนคอมพิวเตอร์ แต่นักเรียน HiC นี้ไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การปรับตัวเกิดขึ้น เมื่อนักเรียน HiC ได้รับคำแนะนำและสั่งสอนจากคุณครูและเพื่อน นักเรียน HiC จะเชื่อคุณครู หรือบุคคลที่ตนเองไว้ใจที่สื่อสารภาษามือได้

ด้านที่ ๔ : ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินรักและภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว และต้องการที่จะกลับมาไปพบหน้าพ่อแม่พี่น้อง หากเป็นวันหยุดหรือปิดเทอม ที่นาน ๆ จะได้เจอผู้ปกครองที อย่างไรก็ตามประเด็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวที่นักเรียน HiC มีนั้น คือ นักเรียน HiC มีความเหงา โดยเดียว คิดถึงบ้าน อยากกลับบ้าน หรือเวลาได้กลับบ้านไปแล้ว ครอบครัวคุณพ่อคุณแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ ไม่ได้พาไปท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของพิไลรัตน์ ทองอุไร และเหม มณีนั่ง (๒๕๕๑)^{๑๘} วิจัยเรื่องการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยประยุกต์ใช้หลักศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมทั้งเชิงบวกและลบ การปรับตัวทางสังคมเชิงลบคือ คิดถึงครอบครัวเมื่ออยู่หอพัก นอกเหนือจากนั้นนักเรียน HiC มีความน้อยใจตนเอง เพราะไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาพูดได้เหมือนคนในครอบครัว และคนในครอบครัวก็ไม่สามารถสื่อสารภาษามือกับนักเรียนได้เช่นกัน จึงทำให้บางครั้งอาจจะมีอารมณ์หงุดหงิดที่สื่อสารไม่ได้หรือไม่เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของพิไลรัตน์ ทองอุไร และเหม มณีนั่ง (๒๕๕๑)^{๑๙} คือ ปัญหาระดับปานกลางที่นักเรียนมีความน้อยใจที่ไม่ได้ยินเหมือนคนอื่น ๆ รู้สึกอึดอัดใจเมื่อสื่อสารกับคนอื่นแล้วตัวเองไม่เข้าใจ ปัญหาอีกอย่างเมื่อนักเรียน HiC ได้กลับบ้าน แต่ไม่ปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว จึงทำให้นักเรียนก็จะอยู่กับโลกของตนเองบนมือถือ จึงทำให้การใช้มือถือไม่มีข้อจำกัดในการเข้าถึง นักเรียน HiC สามารถเข้าถึงสื่อที่อาจจะไม่สมควรดู

ด้านที่ ๕ : ด้านความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินมีความสัมพันธ์ที่ดีกับโรงเรียนและชมรมของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ที่ดีกับคุณครูและเพื่อน อย่างไรก็ตามมีปัญหาบางอย่าง คือ นักเรียน HiC บางคนเข้ามาเป็นนักเรียนใหม่ยังปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนไม่ได้ ไม่พูดไม่คุยภาษามือเลย เงียบ นิ่ง ไม่ยิ้ม ยังปรับตัวไม่ได้ หรือปรับตัวได้ช้า และนักเรียน HiC มีการทะเลาะกัน มีการเข้าใจไม่ตรงกัน เพราะเกิดจากคิดไปเองว่าเพื่อนนินทา และนักเรียน HiC ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน หากเป็นกิจกรรมหรือชมรมที่ไม่ชอบ ซึ่งการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ในด้านนี้จะต้องมีการปรับทั้งสองด้าน

^{๑๘} พิไลรัตน์ ทองอุไร และเหม มณีนั่ง, การพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยประยุกต์ใช้หลักศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น. รายงานการวิจัย, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (๒๕๕๑).

^{๑๙} พิไลรัตน์ ทองอุไร และเหม มณีนั่ง, อ้างแล้ว

คือ ด้านพฤติกรรม และด้านจิตใจของนักเรียน HiC ด้านพฤติกรรมคุณครูได้มีการปรับโดยให้มีคู่หู (Buddy) ระหว่างเด็กนักเรียนโตและเด็กนักเรียนเล็ก^{๒๐} ซึ่งจะทำให้นักเรียน HiC ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ก็จะทำให้นักเรียนใหม่ปรับเข้ากับกลุ่มได้ง่ายขึ้น การเข้าร่วมหรือกิจกรรมที่ไม่ชอบนั้นสามารถใช้สภาพแวดล้อมในการผลักดันให้นักเรียน HiC เกิดความรู้สึกอยากมีส่วนร่วม เช่น เพื่อนสนิท ชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม หรือการที่โรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองชอบ เช่น การเรียนทำขนม การเล่นกีฬา ที่เป็นการเสริมด้านพลศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน ในขณะที่นักเรียนเป็นช่วงของการเจริญเติบโต^{๒๑} ทั้งนี้การส่งเสริมและช่วยเหลือให้การปรับตัวของนักเรียน HiC ให้ประสบความสำเร็จ คือ การฝึกหัดในการทำกิจกรรมต่างๆ ควรเริ่มจากกิจกรรมที่ง่ายๆ ก่อนเพื่อให้ นักเรียน HiC มีความภาคภูมิใจและเป็นแรงจูงใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ยากขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ทำบ่อยๆ ซ้ำๆ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ควรฝึกหัดนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและด้วยอารมณ์มั่นคง^{๒๒} ส่วนด้านจิตใจจะต้องให้นักเรียน HiC มีความรู้สึกว่าการที่เพื่อน ๆ คุยกันนั้น ไม่ได้เป็นการนินทากัน เป็นการพูดคุยกันตามภาษาเพื่อน หรือกรณีที่มีการทะเลาะกันเกิดขึ้น ก็จะต้องฝึกให้มีการใช้คำพูด “ขอโทษ” เหมือนที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้กล่าวไว้ว่าจากการที่ไม่เคยใช้ ก็จะใช้คำนี้

ด้านที่ ๖ : ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัยมีปัญหาน้อย เพราะนักเรียน HiC จะมีสังคมแค่ที่โรงเรียน และที่บ้านเป็นส่วนมาก หากเป็นชุมชนก็จะเป็นกรณีที่โรงเรียนพาออกไปทำกิจกรรมในชุมชน เช่น วัด องค์กรใกล้เคียงโรงเรียน หรือเป็นกรณีที่องค์กรมาทำกิจกรรมที่โรงเรียน ทั้งนี้ นักเรียน HiC มีปัญหาด้านนี้ คือ นักเรียน HiC เลี่ยงที่จะทำกิจกรรมกับชุมชน เพราะการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ในชุมชนที่เป็นอุปสรรคที่ตนเองไม่สามารถสื่อสารภาษาพูดได้ และบุคคลอื่นในชุมชนที่ไม่สามารถสื่อสารภาษามือกับนักเรียนได้ จึงทำให้นักเรียน HiC ไม่กล้าที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง ไม่ออกไปร่วมกิจกรรมกับชุมชน ทั้งนี้วิธีการปรับตัวด้านนี้ทั้งโรงเรียนและครอบครัวมีส่วนสำคัญในการที่จะทำให้ นักเรียน HiC มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนได้มากขึ้น หรือสิ่งสำคัญด้านจิตใจ นักเรียน HiC มีการปรับด้านจิตใจและความรู้สึก มีความกล้าและความมั่นใจในตนเองที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเองสามารถทำได้ให้แก่ชุมชน และไม่มีความรู้สึกท้อแท้หรือรู้สึกว่าสังคมไม่ยอมรับในตนเอง ดังนั้นชุมชนและสังคมมีส่วนสำคัญในการปรับตัวทางสังคมกับนักเรียน HiC เป็นอย่างมาก ทั้งนี้เมื่อนักเรียน HiC มีการปรับตัวได้ การปฏิสัมพันธ์ก็จะช่วยให้นักเรียน HiC มีการพัฒนาตนเอง ไม่กลัวสังคม ไม่ปฏิเสธกับการเข้าสังคมกลุ่ม

^{๒๐} จากการสัมภาษณ์คุณครูคนที่ ๓, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

^{๒๑} ปนัดดา วงศ์จินดา, รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพด้านพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์, วารสารบริหารการศึกษาบวบัณฑิต, ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ (มิถุนายน-ธันวาคม ๒๕๖๔).

^{๒๒} Sukhothaihammathirat Open University, ๒๕๓๔ (๑๙๙๑)

ใหญ่ และสุดท้ายแล้ว นักเรียน HiC สามารถที่จะเติบโตและเลี้ยงชีพตนเอง โดยได้ร่วมงานในองค์กรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับข้อมูลการปรับตัวด้านจิตใจ บุคคลที่ปรับตัวได้จะรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า นั่นคือ รู้สึกรักกับตนเอง มีความสามารถที่จะทำหน้าที่ให้แก่สังคมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ คนที่ปรับตัวได้ดีจะมีความรู้สึกที่สมบูรณ์ และสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ ต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้เท่ากับคนทั่วไป^{๒๓} ควรส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายนอกกับนักเรียน HiC เช่น การมีกิจกรรมนันทนาการร่วมกันกับกลุ่มสังคมอื่นๆ หรือต่างๆ หรือการเข้าค่ายศิลปะเพื่อให้คนปกติและนักเรียน HiC ได้เรียนรู้และยอมรับในความสามารถ ความสร้างสรรค์ของกันและกัน^{๒๔}

๕.๒.๒ ผลการศึกษา (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒) เพื่อสร้างและทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์และแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์

ในการสร้างนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์ของการวิจัยนี้ เป็นการรวบรวมนำข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ๔ ด้านคือ จิตวิทยาเกษตรดอลท์ พระพุทธศาสนา ศิลปะการละคร ภาษามือ และผลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกบริบทของการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ มาเป็นแกนหลักในการพัฒนานวัตกรรม โดยนำมาพัฒนาเข้ากับการใช้ละครบำบัดของเกษตรดอลท์ การทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์เพื่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมแก่เด็กหูหนวกทั้ง ๖ ด้านจะใช้เวลารวม ๑๒ ครั้ง โดยใช้เวลาในการทำกลุ่มสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ติดต่อกัน ๓ สัปดาห์ ในการทดลองแต่ละครั้งจะดำเนินตามขั้นตอน ๓ ขั้นตอน ได้แก่

๑. ขั้นอุ่นเครื่อง (warm up stage) เป็นช่วงที่ผู้นำกลุ่มจัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเกิดความสนใจในกลุ่ม เกิดความไว้วางใจ ผ่อนคลาย นำไปสู่การค้นหาประเด็นปัญหาและผู้แสดงนำ (protagonist) ขั้นนี้ผู้นำกลุ่มจะใช้เทคนิคให้สมาชิกได้เรียนรู้หลักธรรมและแนวคิดของเกษตรดอลท์ และให้กลุ่มได้สำรวจปัญหาการปรับตัวทางสังคมของตนเอง ผลจากการ tryout ที่ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ว่า การใช้ นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรดอลท์ของเด็กบกพร่องทางการได้ยินจะแตกต่างจากการใช้กับบุคคลปกติในเรื่องของ การที่ผู้ชม/แสดงต้องเห็นภาพรวมทั้งหมดของสิ่งที่เรียน/แสดงก่อนเพื่อที่บุคคลจะเรียนสิ่งที่ละเอียดปลีกย่อยต่อไปได้ง่าย เขาจะเห็นถึงสัมพันธ์ภาพของสิ่งต่าง ๆ นั้นและเกิดความเข้าใจในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักทฤษฎีเกษตรดอลท์ (Gestalt Theory) ที่เน้นการหยั่งเห็น (Insight) ที่เป็นวงจรแห่งประสบการณ์ในรูปแบบของ “กระบวนการแห่งสัมพันธ์ภาพ” ที่มนุษย์สร้างสรรค์ร่วมกันกับธรรมชาติรอบตัว

^{๒๓} Tantipalachiwa, K. (๒๐๐๓). The Handout subject of taking care of people with disabilities Unit ๑-๗. (๒nd Edition). Nontaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Printing House.

^{๒๔} Sukhothaithamathirat Open University. (๑๙๙๑). Care of Handicapped. Nonthaburi: Sukhothaithamathirat Open University.

ทุกบุคคลมีความสัมพันธ์ต่างกันในการมีหรือได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น โดยเป็นการเชื่อมโยงระหว่างวงจรประสบการณ์ของแต่ละบุคคลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว กลุ่ม และองค์กรต่างๆ^{๒๕} ในบุคคลปกติจะให้เจ้าของปัญหาเล่าภาพรวมของปัญหาให้กลุ่มแสดงฟัง แล้วช่วยทำการเลือกผู้แสดงที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกับบทบาทในเรื่องราว และช่วยผู้นำกลุ่มวิจัยกำกับการแสดงบทบาทนั้นๆ แล้วเมื่อทำการแสดงเจ้าของปัญหาจะนั่งดูโดยไม่เข้ามาร่วมแสดง แต่สำหรับเด็ก HiC นั้นการบรรยายปัญหาด้วยตนเองไม่สามารถทำได้อย่างชัดเจนแก่เพื่อนๆ วิธีที่ค้นพบคือ ให้เด็ก HiC ช่วยกันกับผู้นำกลุ่มวิจัยหาคลิปที่เหมือนหรือคล้ายคลึงที่สุดกับเรื่องของตนให้เพื่อนๆ แล้วตอนซ้อมการแสดงเจ้าของปัญหาจะปรับหรือแทรกเนื้อเรื่องที่เกิดขึ้นจริงและความรู้สึกที่ตนได้รับลงไปด้วย ดังนั้นเมื่อทำการแสดงแล้วเพื่อนๆ ก็จะสามารถเข้าใจและรับรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงได้ โดยเจ้าของปัญหาจะสามารถนั่งชมหรือเป็นตัวประกอบฉากเช่น เป็นสิ่งของ หรือเครื่องใช้ หรือสัตว์เลี้ยงในเรื่องเป็น ซึ่งวิธีนี้ทำให้เด็ก HiC สามารถรับรู้และเข้าใจในตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น (ดูจากผลการเสวนาในบทที่ ๔)

๒. ขั้นการแสดง (action stage) เป็นผลมาจากวิธีในขั้นเตรียมการทำให้เด็ก HiC ได้แสดงออกตามบทบาทถึงปัญหา ระบายความรู้สึก การแสดงออกที่เหมาะสมกับเรื่อง การแสดงแต่ละครั้งจะมีผู้แสดงนำ ๑ ราย (แทนเจ้าของ/กลุ่มปัญหา) และหมุนเวียนกันไปตามด้านต่างๆ ไม่ซ้ำกัน รวมทั้งเนื้อหาที่ใช้ในการแก้ปัญหา ผู้นำกลุ่มวิจัยจะสอดแทรกหลักธรรมในพระพุทธศาสนาและจิตวิทยาเกสโตลท์เช่น เทคนิคสลับบทบาท (role reversal) มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้แสดงเกิดการเข้าใจผู้อื่นเพิ่มขึ้น หรือเทคนิคการใช้เก้าอี้ว่าง (empty chair) เพื่อให้ผู้แสดงได้ระบายความรู้สึกและความต้องการของตนอย่างอิสระ และเทคนิคการฝึกแสดงออกตามบทบาท (role training) เพื่อให้ผู้แสดง ได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาและการสร้างสัมพันธภาพเป็นต้น ทั้งนี้เพราะศิลปะการแสดงละครโดยใช้แนวทางปรากฏการณ์อัตราแบบเกสโตลท์นี้ เป็นเทคนิคที่มุ่งเน้นการสร้างคุณภาพของประสบการณ์บุคคลให้ดีขึ้นในชีวิตจริงประจำวันอย่างมีจริยธรรม พัฒนาสถานการณ์ที่ขัดแย้งกันเพื่อค้นคว้าภาษาหรือพฤติกรรมใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เกิดบริบทเชิงสัมพันธ์ใช้พลังแห่งความขัดแย้งและอารมณ์ในการเข้าถึงรูปแบบพฤติกรรมและการสื่อสารใหม่ๆ ที่จะทำให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ละครบำบัดด้วยวิธีเกสโตลท์มีพื้นฐานมาจากแง่มุมที่สำคัญคือ ความแตกต่างระหว่าง "ความรู้สึกกับความคิด" กับ "การแสดงอารมณ์ในทางที่ไม่มีประสิทธิภาพ" หรือ "การแสดงอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ" ภายในความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล^{๒๖} ซึ่งขั้นนี้เด็ก HiC ได้เรียนรู้ถึงวิธีการสร้างสัมพันธภาพของตนกับผู้อื่น และสามารถเข้าใจผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ดีขึ้นอย่างมาก เพราะการแสดงละครบำบัดแบบเกสโตลท์จะเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น (ดูจากผลการเสวนาในบทที่ ๔)

^{๒๕} Quattrini, P. (๒๐๑๘). IL VUOTO NELLA GESTALT E NEL BUDDHISMO. UNA INTRODUZIONE. Italy: Gestalt Institute Florence.

^{๒๖} Barlacchi, V.F., (๒๐๑๘). Gestalt psychodrama. Italy: Gestalt Institute di Florence.

๓. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (sharing stage) หลังการแสดงละครจบลง เป็นช่วงที่สมาชิกกลุ่มทั้งผู้แสดงนำ ผู้แสดงร่วม และสมาชิกกลุ่มที่เป็นผู้ชม (audience) ได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น^{๒๗} เป็นช่วงที่ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้ แลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึก และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน หรือที่เรียกว่า การเสวนากลุ่ม ซึ่งนวัตกรรมการละครพุทธเกษตรครั้งนี้เป็นการสำรวจปัญหาของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกระบวนการของบรรยากาศที่ปราศจากความกดดัน การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม การสร้างความตระหนักถึงปัญหาผ่านการลงมือทำ/แสดง การใช้ข้อมูลจากสมาชิกในกลุ่มเป็นวัตถุดิบในการดำเนินกิจกรรม ทำให้ผู้เข้าร่วมสามารถมองเห็นตนเองผ่านการเป็นผู้ชมหรือผู้แสดง และเป็นความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะใช้ละครในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และสร้างสังคมที่ดีขึ้นกว่าเดิม^{๒๘} ในการแสดงละครนั้น “ประสบการณ์” จะคือ บางสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในส่วนปกติของมนุษย์ มันจะเป็นสิ่งเพื่อการแสดงออกมา เป็นการแสดงว่าอะไรที่คุณเป็นอยู่ อะไรที่คุณต้องการ อะไรที่เป็นสิ่งน่ากลัว ที่มีอยู่ในสมองของคุณ คุณสามารถฆ่าใครบางคน คุณสามารถทำบางสิ่งที่น่ากลัว โดยปราศจากปัญหา ปราศจากอันตราย ปราศจากการถูกลงโทษ ปราศจากความลำบากที่ทุกคนจะสามารถแสดงออกมาได้ถึงสิ่งที่เรียกว่า เมา หรือ ด้านมืด ที่เราแต่ละคนมีถึงจะมีสภาพร่างกายอย่างไร แต่ถ้าสมองของคุณยังปกติ ด้วยแนวคิดที่ว่า ถ้าเราสามารถมีห้วงเวลาว่างที่จะแสดงส่วนนี้ออกมา เราก็จะสามารถทำมันให้คล้ายกับสิ่งที่ทำในความเป็นจริงได้ อาทิ เราจะมีห้วงเวลาที่สามารถแสดงอารมณ์ต่างๆหรือจินตนาการทั้งหลายของเราออกมา เช่น อารมณ์แปลกประหลาดต่างๆ เราสามารถจะแสดงได้อย่างเป็นปกติในละคร ได้ระบายความกดดันต่างๆภายในออกมาได้ และได้เข้าใจคนอื่นเมื่อเราเข้าไปอยู่ในรองเท้าของเขาคือ แสดงเป็นเขา เราจะเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในสิ่งที่เขาได้พบเจอ^{๒๙}

โดยสรุป ผลการทดลองใช้นวัตกรรมการละครแสดงพุทธเกษตรที่สร้างขึ้นนี้ พบว่าสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของกลุ่มนักเรียน HiC ได้เป็นอย่างดีในทุกด้าน ดังผลเชิงปริมาณที่พบว่า หลังจากการทดลองใช้นวัตกรรม คะแนนที่ได้จากแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมมีค่าเพิ่มขึ้นแตกต่างจากคะแนนก่อนการทดลองทั้งในคะแนนรวมและคะแนนรายด้าน **จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า** HiC หลังการเข้าร่วมการทดลองการปรับตัวทางสังคมโดยใช้นวัตกรรมการละครพุทธเกษตรจะมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวทางสังคมทั้งภาพรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (ดูบทที่ ๑ หน้า ๗) รวมทั้งผลจากขั้นตอนการเสวนากลุ่ม ที่เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ซึ่งกันและกันของกลุ่มทดลอง หลังการแสดงละครจบ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองเกิดความรู้ความเข้าใจในการปรับตัว

^{๒๗} Karp, Holmes, & Tauvon, (๒๐๐๓), อ้างแล้ว

^{๒๘} Barlacchi, V.F., ๒๐๑๘, อ้างแล้ว

^{๒๙} Quattrini, P., ๒๐๑๘, อ้างแล้ว

ทางสังคมด้านต่าง ๆ โดยมีการปรับตัวในแต่ละด้านที่ดีขึ้น ดังนี้

การปรับตัวในด้านที่ ๑ ด้านมาตรฐานทางสังคม นักเรียน HiC มีความเข้าใจในบริบทของสังคม กฎระเบียบของสังคมมากขึ้น รู้ว่าโลกด้านนอกมีการเปลี่ยนแปลงอะไร และจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร

การปรับตัวในด้านที่ ๒ ด้านทักษะทางสังคม นักเรียน HiC เรียนรู้ทักษะทางสังคมมากขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ ทักษะด้านการปรับตัวพฤติกรรม เช่น การเข้าสังคมกับคนกลุ่มใหญ่ และทักษะด้านทัศนคติและความคิด ตัวอย่างเช่น การเรียนรู้จักการใช้คำพูดที่ไม่เคยพูดมาก่อน เช่นคำว่า “ขอโทษ” นักเรียนจะฝึกใช้คำพูดในต่อเพื่อน ๆ ครู

การปรับตัวในด้านที่ ๓ ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านสังคม นักเรียน HiC มีการปรับตัวด้านการต่อต้านสังคม นักเรียนเรียนรู้ว่าจะระเบียบปฏิบัติของโรงเรียนสมควรที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การที่ตนเองปฏิบัติผิดกฎระเบียบ ถือว่าเป็นการปฏิบัติตนไม่ดีต่อสังคม ทั้งนี้การปฏิบัติตามกฎระเบียบจะเป็นสิ่งที่ปกป้องให้ตัวนักเรียนเองเป็นเด็กดีต่อสังคม

การปรับตัวในด้านที่ ๔ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียน HiC มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ต่อครอบครัวซึ่งแบ่งเป็น ๒ ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม และด้านความคิด โดยด้านพฤติกรรม นักเรียน HiC ประพฤติตนไม่เป็นเด็กเกเร ไม่ทะเลาะกับพี่น้อง ไม่แย่งของน้อง จะหาอะไรทำในบ้าน เพื่อช่วยเหลือพ่อแม่ ผู้ปกครอง และด้านความคิด นักเรียน HiC จะไม่คิดมาก ไม่ทำให้ตนเองรู้สึกเหงา หรือโดดเดี่ยว และรู้ว่าผู้ปกครองรักตน และตนเองมีความสำคัญต่อครอบครัว เช่นกัน

การปรับตัวในด้านที่ ๕ ด้านความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา/ชมรม/กลุ่มสังคม นักเรียน HiC จะมีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับสถาบัน/ชมรม/กลุ่มคนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการเข้าร่วมกิจกรรมกับคนกลุ่มใหญ่ ที่จะต้องสร้างความคุ้นเคยให้กับตนเอง หรือการที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมแสดงละครว่าการรู้จักเพื่อนใหม่จะต้องใช้วิธีอย่างไร และสิ่งสำคัญ การที่นักเรียน HiC พยายามที่จะไม่คิดไปเองว่าเพื่อนนินทาตนเอง เพื่อที่จะไม่ให้เกิดการทะเลาะกัน และนักเรียน HiC รู้จักการใช้คำว่า “ขอโทษ” จากกิจกรรมเช่นกัน

การปรับตัวในด้านที่ ๖ ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย นักเรียน HiC มีการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น โดยการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เวลาที่โรงเรียนพาออกไปทำกิจกรรมด้านนอก นักเรียน HiC กล้าที่จะออกสังคมมากขึ้น ถึงแม้ว่าบุคคลด้านนอกไม่สามารถพูดภาษามือได้ก็ตาม

การบูรณาการหลักสูตรในการแสดงละคร เพื่อใช้ในการปรับตัวได้มีการสอดแทรกหลักสูตรในการปรับตัวให้กับนักเรียน HiC ซึ่งอาจจะเป็นเชิงนามธรรมในการอธิบาย แต่ระหว่างกิจกรรมมีการสื่อสารเป็นภาษาทั่วไปให้นักเรียน HiC เข้าใจโดยมีการสอนการใช้หลักสูตรในการดำรงชีวิต การรู้จักปล่อยวางความทุกข์ การปล่อยวางด้านที่คิดไปเองว่ามีคนนินทา และการรับรู้สภาพบกพร่องของตนเองที่เป็นอยู่ หลักการสอนทางพุทธศาสนาจึงเป็นหลักสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมสภาพจิตใจของนักเรียน HiC ให้มีความสุขในการดำรงชีวิต แต่ด้วยความที่นักเรียน HiC มีข้อจำกัดด้านคุณลักษณะของตน คือ ขี้ลืมง่าย ดังนั้นต้องใช้เวลาใน

การอบรมหลักธรรมเป็นประจำ มีการสอดแทรกในช่วงที่แสดงละคร คือ หลักสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข หลักสัปปริสธรรม ๗ เป็นหลักธรรมที่ใช้พัฒนาพฤติกรรมของคน และหลักอิทธิบาท ๔ ที่นักเรียน HiC ได้ปฏิบัติตาม ทำให้รู้จักไตร่ตรองในการคิดว่าใครจะทำอะไร บทบาทอะไร เพราะแต่ละคนจะมีนิสัยที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นในการแสดงจึงเห็นได้ว่า นักเรียน HiC ได้ไตร่ตรอง เรียนรู้ รู้จักว่าเพื่อนมีลักษณะอย่างไร แล้วก็กำหนดบทบาทในการแสดงได้ดี หลักธรรมเหล่านี้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กนักเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น อีกทั้งยังมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย มีความฝึกฝนในการเรียนการสอนมากขึ้น อีกทั้งยังส่งผลต่อพฤติกรรมของการเรียนรู้ต่อโลกที่อาศัยอยู่ รู้จักใส่ใจต่อความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวมากขึ้น^{๓๐}

๕.๒.๓ ผลการศึกษา (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓) เพื่อนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปเผยแพร่และตีพิมพ์สู่สาธารณะเพื่อกระตุ้นการนำไปใช้และการวิจัยต่อไป

ผลผลิตของการวิจัยที่ได้ คือ

๑. ผลงานทางวิชาการ คือ ๑. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ คู่มือฉบับย่อ ๑๐ หน้า รวมทั้ง infographic สรุปงานวิจัย ๑ หน้า และบทความวิจัย หรือการนำเสนอผลงาน
 ๒. ผลการพัฒนาทักษะการปรับตัวทางสังคมแก่เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน ๑๗ คนและครูที่เกี่ยวข้องกับการทดลอง ๓ คน
- ผลลัพธ์ของการวิจัยที่ได้ คือ
๑. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ๑ เรื่องให้แก่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
 ๒. คู่มือฉบับย่อ ๑๐ หน้า รวมทั้ง infographic สรุปงานวิจัย ๑ หน้าแจกแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ๓. บทความวิจัยลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ และอาจนำผลงานไปนำเสนอในงานประชุมทางวิชาการระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๑.๑ สามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของ HiC ไปวางแผนเป็นวิชาในหลักสูตรของการพัฒนาทางสังคมให้แก่โรงเรียน สถาบันผู้

^{๓๐} พระปลัดฤทธิพร จารุณโณ (ทุมสุวรรณ) และคณะ, การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติตนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนเสนาธรรมชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์ อำเภอเสนา จังหวัดสงขลา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕), 1257-1270.

บกพร่องทางการได้ยิน หรือศูนย์ผู้บกพร่องทางการได้ยินต่างๆ

๕.๓.๑.๒ องค์การภาครัฐ หรือองค์กรเอกชนมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้แก่บุคคลทั่วไปที่จะเรียนรู้การใช้ภาษามือให้มากขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

๕.๓.๒.๑ เชิงสังคม/ชุมชน สามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของ HiC นี้ ไปฝึกอบรมแก่ผู้บกพร่องทางการได้ยินทั้งหลาย เช่น ในโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ หรือโรงเรียน สถาบัน ศูนย์ผู้บกพร่องทางการได้ยินอื่นๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ที่จะกระตุ้นให้ชุมชนแวดล้อมได้เห็นแนวทาง เกิดความต้องการที่จะพัฒนาให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินในชุมชนได้มีนวัตกรรมใหม่มาช่วยในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม ที่จะทำให้อยู่กันอย่างเป็นสุขในชุมชน/สังคม

๕.๓.๒.๒ ครอบครัวสมควรที่จะนำนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินออกสู่สังคม แนะนำญาติพี่น้อง เพื่อนๆ หรือชุมชน ให้รู้จักเด็กนักเรียน หรือให้เด็กนักเรียนรู้จัก ผู้ปกครองควรพานักเรียนออกไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักช่วยเหลือตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น และทำให้นักเรียนไม่เหงา

๕.๓.๒.๓ เชิงวิชาการ สามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของ HiC นี้ ไปสร้างหลักสูตรทางการศึกษาแก่ผู้บกพร่องทางการได้ยิน และสามารถนำไปวิจัยต่อยอดทั้งในแนวกว้างคือในประเด็นด้านอื่นๆ หรือในแนวลึกคือศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยต่างๆ ให้มีความละเอียดลงไปอีก

๕.๓.๒.๔ เชิงเศรษฐกิจ สามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของ HiC นี้ ไปฝึกอบรมแก่องค์กรต่างๆ ที่มีผู้บกพร่องทางการได้ยินทำงานอยู่ เพื่อที่จะทำให้การปรับตัวทางสังคมในการทำงานจะมีประสิทธิภาพ สร้างผลผลิตและคุณภาพในการทำงานได้ดีขึ้นเป็นไปตามเป้าหมาย

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๓.๓.๑ การนำนวัตกรรมละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมทำวิจัยและทดลองกับกลุ่มอื่น หรือพื้นที่อื่น เช่น กลุ่ม HiC ระดับชั้นประถม หรือปัญหาทางสังคมด้านอื่น ๆ ที่มีผลกระทบกับการปรับตัวทางสังคมของ HiC มาทำกิจกรรมการแสดงละครให้แก่เด็กนักเรียน

๕.๓.๓.๒ การศึกษาสภาพปัญหา HiC ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน หรือที่โรงเรียนอื่นๆ หรือในพื้นที่อื่น เนื่องจากสภาพปัญหาของ HiC อาจมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่หรือแต่ละภาคได้

บรรณานุกรม

๑. หนังสือ

- พระครูใบฎีกาบุญเพ็ง สุตธมโม (จำปาสุข). ศึกษาหลักปฐิธธรรม๗ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท. พิมพ์ลักษณ์: นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.
- ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๑๗๘ ง ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔, หน้า ๔๐.
- วิทยารัตน์ ธีรวัชรชัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของบุคคลบกพร่องสติปัญญา. กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ สถาบันราชานุกูล ประจำปี ๒๕๕๒, ๒๕๕๒.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. พิมพ์ลักษณ์: กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๔.
- อุบลวรรณ ภาวนันท์. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาพฤติกรรมผู้บกพร่อง. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐.
- Bamrungsan. Tanawatthana, M M. Psychology to develop the quality of life. Bangkok: Therapong Printing, 1996.
- Barlacchi, V.F., Gestalt psychodrama. Italy: Gestalt Institute di Florence, 2018.
- Brog, W.R. & Gall M.D. Educational Research an Introduction. 5th ed. Iowa: Iowa State University Press.
- Brownell, P. Gestalt therapy: A guide to contemporary practice. Singapore: Springer Publishing Co, 2010.
- Centre of Human Development and Person with Disabilities. Handbook of students with disabilities. Chiangmai: Author, 2009.
- Chareansilp, D. Legal consciousness and the role of law in the life of disabled people. Chiangmai: Chiangmai University, 2009.
- Coleman & Hammen. Abnormal Psychology and Modern Life. New York: Bombay, 1981.
- Corey, G. Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy. (9th ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole, 2013.
- Crocker, D. Ethics of Global Development: Agency, Capability, and Deliberative Democracy. N.Y.: Cambridge University Press, 2008.
- Hough, Margaret. Unit 6: Gestalt therapy and psychodrama. In Counselling Skills and Theory, 4th ed., USA.: Hodder Education, 2014.
- Karp, M., Holmes, P., & Tauvon, K. B. The handbook of psychodrama (3rd ed.). New York: Brunner-Routledge, 2003.

- Kellermann, P.F. Focus on psychodrama: The therapeutic aspects of psychodrama. Jessica Kingsley Publishers, 1992.
- Koffka, Kurt. Principles of Gestalt Psychology. USA: Mimesis International, 2014.
- Kudsee, W. Factors affecting the self-reliance of the disabled in tambon padaet Amphoe Mueang Chiang Mai. Chiangmai: Chiangmai University, 2009.
- Perls S.F. Gestalt Therapy Verbatim (2nd Revised ed.). USA.: Gestalt Journal Press, 1992.
- Perls, S.F., Hefferline, R.F., & Goodman, P. Gestalt Therapy: Excitement and growth in the human personality. New York: Dell, 1951.
- Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto). Buddhadhamma. (15th ed). Bangkok: Sahadhammika, 2009.
- Quattrini, P. IL VUOTO NELLA GESTALT E NEL BUDDHISMO. UNA INTRODUZIONE. Italy: Gestalt Institute Florence, 2018.
- Namsiripongpan, W. Law and government policy towards people with disabilities. Bangkok: Winyuchon, 1996.
- Nevis E. How Organizations Learn: An Integrated Strategy for. Building Learning Capability. NY: Jussey-Bass, 1998.
- Niyomtham, S. Hearing Impairment: The Impact on Psychology Education and Society. (2nd Edition). Bangkok: RumThai Press, 2001.
- Parnprecha, C. General psychology Unit9th. (21st Edition). Nontaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Printing House, 2008.
- Perls S.F. Gestalt Therapy Verbatim (2nd Revised edition). USA.: Gestalt Journal Press, 1992.
- Perls, S.F., Hefferline, R.F., & Goodman, P. Gestalt Therapy: Excitement and growth in the human personality. New York: Dell, 1951.
- Prongsantia, S. The Comparison between Australia and Thailand about the management for people with disabilities. Bangkok: Office of the Higher Education Commission, 2014.
- Ratrus, Spencer A., & Navid, Jeffrey S. Adjustment and growth: The challenges of life. N.Y.: Holt, Rinehart and Winston, 1980.
- Srangwan, N. Elderly Health. Bangkok: Sukjai Publishing House, 1998.
- Srisongkarm, W., Ratanasanya, S., Pothpattanapon, R., & Thepprasit, P General Psychology. Bangkok: Triple Group, 2006.

- Sungpreeda, W. Approach and the ways to promote career for graduates with disabilities. Bangkok: Office of the Higher Education Commission, 2014.
- Suwanasang, K. Personality and adjustment. Bangkok: 1990.
- Tantipalachiwa, K. The Handout subject of taking care of people with disabilities Unit1-7. (2nd Ed.) Nontaburi: Sukhothai Thammathirat Open University Printing House, 2003.
- Thongsoontorn, A. Attitude toward Working with Blind Employees at the Advance Infor Service (Public) Company Limited (Unpublished Master Thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok, 2012.
- Thirajit, V. Education for Children with Special Needs. (3rd Eds.). Bangkok : Chulalongkorn University, 1994.
- Utthayotha, S. Inclusion for children with special needs in regular school. (10th Edition). Chiangmai: Darawan Printing, 2013.
- Wongsawan, K. & Wongsawan, L. Mental Health. Bangkok: Ruamsan, 2008.

๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

- คณิง เทวฤทธิ์. “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกรักท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กระบวนการทางสังคม”. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฎีบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๒๕๕๘.
- ธัญวรรณ์ บุญฤทธิ์. “การศึกษาพัฒนาการและกระบวนการใช้ละครบำบัดกับเด็กที่ถูกทารุณกรรม. การวิจัยทางสังคมสงเคราะห์”. ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๘
- วรารณ จิงสุดี. “การประยุกต์ เทคนิคการกระจายหน้าที่การทำงานเชิงคุณภาพ เพื่อการวางแผนปรับปรุงคุณภาพการบริหารโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์”. สาขาการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๕๓.
- รุ่งนภา ภาภูตานนท์. “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องรูปลักษณะคำไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓”. สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ๒๕๕๔.
- สกุลการ สังข์ทอง. “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย”. ดุษฎีนิพนธ์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(การสอนภาษาไทย). ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๖๒.
- สุวรรณ ยงวนิชย์. “การศึกษาทักษะการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนทุนนกในระดัชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

โดยใช้เกมคอมพิวเตอร์ฝึกทักษะ”. สาขาการศึกษาพิเศษ, กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๔๕.

เอกราช ลือชา. “การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำในจังหวัดเชียงราย”. การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ๒๕๕๑.

๓) บทความ

เจริญ นุชนิยม. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยวิธีพุทธบูรณาการ”. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๑): ๖๑๙-๖๓๑.

ปนัดดา วงศ์จันตา. “การส่งเสริมศักยภาพด้านพลศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์”. วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ. Vol. ๙ No. ๑ (๒๐๒๐).

ปนัดดา วงศ์จันตา. “รูปแบบการส่งเสริมศักยภาพด้านพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์”. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต. ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ (มิถุนายน-ธันวาคม ๒๕๖๔).

พระปลัดฤทธิพร จารุฉนโน (ทุมสุวรรณ) และคณะ. “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติตนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนเสนาณรงค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์ อำเภอเสนา จังหวัดสงขลา”. วารสารมจร อุบลปริทรรศน์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565).

พีไลรัตน์ ทองอุไร และเหม มณีมั่งคั่ง. “การพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยประยุกต์ใช้หลักศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น”. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี. Vol. ๑๘ No. ๑ (๒๐๒๑): กค.-กย. ๒๐๒๑.

ภาษิต ทิมสถิต และ จุฑามาศ แหนจอน. “ผลการปรึกษากลุ่มแบบเกสโตลต์ต่อการตระหนักรู้ในตนเองของสาวประเภทสองผู้มีอาชีพด้านการแสดงไม่ได้แปลงเพศ”. วารสารพยาบาลตำรวจ. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐. ๑๕๐-๑๖๑.

ศศิวิมล คงสุวรรณและ เบญจมาภรณ์ ฤไชย. “การเรียนการสอนสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทย : สภาพปัญหา รูปแบบ และ กระบวนการสอนแบบสองภาษา”. วารสารมังรายสาร สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ปีที่ ๘ ฉ. ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๓). ๑-๑๔

ศรีสุตา พัฒจันทร์, ประเสริฐ เรือนนงการ, ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. “สภาพปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด”. วารสารวิทยาลัยราชสุตา. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (กค.-ธค.๒๕๖๒) หน้า ๔๗-๖๑

ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์. “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในรายวิชา การจัดการพฤติกรรม (SPE ๓๒๐๑) โดยการจัดการเรียนรู้

- แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD”. สักทอง : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. Vol. ๒๑ No. ๓ (๒๐๑๕).
- อมร พงษ์สว่าง และ สิทธิพร สุนทร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี”. Journal of Modern Learning Development. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๔). ๑๐๔-๑๑๗.
- Cattanach, A. “Drama and Play Therapy with young children. In the Arts in Psychotherapy: Fine & Performing Arts”. Behavioral Sciences, Scholarly Journals. microfilm Vol 22, ELSEVIER LTD. Publisher, (1995). 223-228.
- Chayapong, J. “Independent Living: a case study of mobility disabled people driving independently in Bangkok”. Academic Services Journal. 24 (4), (2013). 51-64.
- Holroyd, E. E. “Chinese cultural influences on parental caregiving obligations towards children with disabilities”. Qualitative Health Research, 13(1), (2003). 4-19.
- Karatas & Cakar, “Self-Esteem, Hopelessness, and Resiliency: An Exploratory Study of Adolescents in Turkey”. International Education Studies. Vol. 4, No. 4 (2011). 84-91.
- Kranz, P. L., Ramirez, S. Z., & Lund, N. L. “The use of psychodrama action techniques in a race relations class”. College Student Journal. 41(4), 2007: 1203-1208.
- Landy, J. Robert. “The Arts in Psychotherapy”. an International Journal. (volume 23 number 1) Paperback – January 1, 1996.
- Lawshe, C.H. “A Quantitative Approach to Content Validity”. Personnel Psychology. (1975): 563- 575.
- Maslow A. “Theory of Human Motivation”. Originally Published in Psychological Review. 50. (1943): 370-396.
- Oflaz, Yuksel, & Ozcan. “Psychodrama: An innovative way of improving self-awareness of nurses”. In the Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing. September 2011, 18 (7): 569-575.
- Pavakanun, U. et al. “Science and Arts Integration Project: Innovation in Buddhist Gestalt Dramatic Arts to Strengthen the Social Adaptation of the Elderly”. Journal of International Buddhist Studies. Vol 14 NO. 2 (2023) (<https://so09.tci-thaijo.org>)
- Srion, J., & Tettim, J. “A Study of holiday time behavior of the deaf living in Bangkok”.

Journal of Ratchasuda College for Research and Development of Persons with Disabilities. 15, 1(1), (2002): 113-128.

Sukphotharom, P., & Kesabutr, P. "Adjustment by Defense Mechanisms". Executive Journal. 30(4), (2010): 119-125.

Weissman, M.M., Sholomskas, D., & John, K. "The assessment of social adjustment An update". Archives of General Psychiatry. 38(11), (1981): 1250-1258.

๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์)

กลุ่มสารสนเทศด้านสังคม. (๒๕๕๐) แหล่งที่มา https://www.m-society.go.th/more_news.php?cid=159.

ข้อมูลประชากรประเทศไทยจากสำนักทะเบียนกลาง. กรมการปกครอง. ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.isranews.org>article> ข้อมูลประชากร.

ความรู้เกี่ยวกับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://elearning.psu.ac.th/coures>.

ดุสิตา ดีบุคคำและประไพพรรณ ภูมิวิฒิสาร (๒๕๕๓). อิทธิพลของลักษณะเป้าหมายของบิดามารดาที่มีต่อพฤติกรรมและความรู้สึกลอยเรียนและผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีลักษณะเป้าหมายส่วนตนของนักเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย/กรุงเทพฯ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา DOI : https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/ CU.the.2010.511.

ทฤษฎีการให้การปรึกษาเชิงบำบัดแนวเกสโตลท์. จิตวิทยาการแนะแนวและการให้การปรึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://chwrbrnk.blogspot.com/2013/02/therapy-frederick-s.html>. [วันพุธที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖]

มูลนิธิโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์. (๒๕๕๒). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.bumrungrad.com/th/bumrungrad-hospital-foundation/ARTICLE>.

มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.deafthai.org/2555>.

พระมหาดร.สมชาย ฐานวุฑโฒ, สัปปริสธรรม ๗ ธรรมที่ทำให้คนเป็นสัตตบุรุษ (๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓), [ออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.dmc.tv/pages/top_of_week/20100830-DMC-A08.html [๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖].

พิเชษฐ์ ใจปวน. (๒๐๑๕). "การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาด้วย Infographic. ครู คศ.๒." โรงเรียนเวียงเจดีย์

- วิทยา สพม.ลำปาง ลำพูน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/user/krupichet8714/profile>.
- ผ้าห่มยักษ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.yak1818.com/>. [๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖].
- ผ้าห่มยักษ์. สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเศรษฐเสถียร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.facebook.com/yakyak1818/>, [๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖].
- มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ.มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ. ลูกมีความบกพร่องทางการได้ยิน (Children with Hearing Impairment), [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://fcdthailand.org/library-type>.
- โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระบรมราชูปถัมภ์. สถิตินักเรียน ๘ กันยายน ๒๕๖๓. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.setsatian.ac.th/2015/statistic/>. [๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖].
- โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระบรมราชูปถัมภ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.setsatian.ac.th/2015>. [๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖].
- โรงเรียนเศรษฐเสถียรฯ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.deafthai.org/tag>
- วิชัย ภูโยธิน และคณะ. (๒๕๕๒). คุณลักษณะพลเมืองที่ดีของประเทศชาติของสังคมโลกและการมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/2125-00. [๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖]
- วนาลี ทองชาติ (มปป.). จิตวิทยาพัฒนาการระดับอนุบาลและประถมศึกษา: การแก้ไขปัญหาเด็กพิเศษ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://taamkru.com>
- ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย. คู่มือศัพท์สาธณะของคนหูหนวก. (๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓), [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.ttrs.or.th/>. [๒ กันยายน ๒๕๖๖].
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ TK Park, (๒๕๖๒). คู่มือเทคนิคส่งเสริมรักการอ่าน รักการเรียนรู้ สำหรับเด็กหูหนวก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://elibrary.dwr.go.th/book-detail/3350#.ZCPweHZBy5c>.
- สถิติคนพิการทางการได้ยิน สทท., (๒๕๖๕). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://nadt.or.th/pages/stat65.html>
- โสภา ขปิลมันน์ (๒๕๕๒). บุคลิกภาพกับความสำเร็จ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.novabizz.com/NovaAce/Personality/Success.htm>. (8 กันยายน 2552).
- Japan International Cooperation Agency [JICA]. (2002). Country Profile on Disability, Kingdom of Thailand. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://siteresources.worldbank.org/DISABILITY/Resources/Regions/East-AsiaPacific/JICA_Thailand1.pdf. [September 29, 2011].

ภาคผนวก

๑) ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำ

๑. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน (HiC) นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษาและสภาพการปรับตัวทางสังคมของ HiC โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ และเพื่อสร้างและทดลองใช้นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรและแบบประเมินการปรับตัวทางสังคมกับ HiC แล้วนำผลการทดลองมาปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์ รวมทั้งเพื่อนำเสนอองค์ความรู้และนวัตกรรมถ่ายทอดแก่ผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปเผยแพร่และตีพิมพ์สู่สาธารณะเพื่อกระตุ้นการนำไปใช้และการวิจัยต่อไป ซึ่งข้อมูลของการวิจัยจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากท่าน เพื่อที่จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อระบบการศึกษาในการที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพแก่ผู้บกพร่องทางการได้ยิน

รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อท่าน ผู้วิจัยได้อธิบายแล้วอย่างชัดเจน โดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมร่วมมือทำการวิจัยที่มีชื่อข้างต้น และท่านรู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยใดๆเกิดขึ้น ท่านสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และท่านสามารถที่จะไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อท่าน นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวท่านเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านจะกระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

ท่านจึงยินยอมให้ ผศ.ดร.อุบลวรรณ ภาวนันท์ อาจารย์และนักวิจัยหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทำการเก็บข้อมูลจากท่านประกอบการทำงานโครงการวิจัยรับใช้สังคมเรื่อง รูปแบบการยกระดับศักยภาพทางธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนตระกร้าอยุธยาศิณี โครงการออมสินยุวพัฒน์รักษ์ถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการเซ็นในเอกสารการยินยอมที่แนบมากับเอกสารนี้

ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านในการอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือทางวิชาการในครั้งนี้ด้วยคะ

ผศ.ดร. อุบลวรรณ ภาวนันท์

ผู้วิจัย (๒๒/๐๕/๖๕)

๒. หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ได้ทราบ รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

ข้าพเจ้านาย/นาง/นางสาว จึงยินยอมให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ ภวกันันท์ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) ทำการเก็บข้อมูลประกอบการทำงานโครงการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมศิลปะการละคร พุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ...๒๒.....เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ.๒๕๖๕.....

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่ ...๒๒.....เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ.๒๕๖๕.....

๒) ภาคผนวก ข เครื่องมือวิจัย แบบประเมินการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

คำสั่ง : จากข้อความต่อไปนี้ จงทำเครื่องหมาย X ทับรูปที่เป็นตัวเลือกตามความเห็นของท่าน

1. หากท่านเห็นด้วยกับข้อความ ให้เลือก 😊

2. หากไม่เห็นด้วยกับข้อความ ให้เลือก ☹️

ข้อ	ข้อความ	ความเห็น
1	บางครั้งฉันก็ไม่ทำตามกฎของกลุ่มเพราะเป็นเรื่องที่ไร้สาระ	😊 ☹️
2	บางทีฉันต้องเตือนสมาชิกของกลุ่มเมื่อเขาทำอะไรที่ละเมิดกฎเกณฑ์	😊 ☹️
3	ฉันไม่ละเมิดสิทธิและเรื่องของผู้อื่น	😊 ☹️
4	การเข้าคิวเป็นเรื่องของเด็กรุ่นน้อง	😊 ☹️
5	การทำความดีตามเกณฑ์ของสังคมบางครั้งน่ารำคาญ	😊 ☹️
6	ฉันรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้รับมอบหมายทั้งในบ้านและนอกบ้าน	😊 ☹️
7	คนที่ไม่ทำตามกฎ ระเบียบจะไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม	😊 ☹️
8	ฉันปรับตัวได้เสมอแม้จะต้องทำงานกับคนที่เก่งกว่าฉัน	😊 ☹️
9	ฉันเริ่มต้นคุยกับเพื่อนใหม่ๆ ได้โดยไม่มีปัญหา	😊 ☹️
10	ฉันชอบทำกิจกรรมกับเพื่อนกลุ่มเดิม ๆ ของฉัน ไม่ชอบย้ายกลุ่ม	😊 ☹️
11	ฉันสามารถจะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนกลุ่มใหม่ๆ ได้ดี	😊 ☹️
12	ฉันไม่มีปัญหาในการทำกิจกรรมกับคนอื่นเพราะแต่ละคนแตกต่างกัน	😊 ☹️
13	ฉันมักจะเป็นผู้ชักชวนเพื่อนๆ หรือคนรู้จักไปทำกิจกรรม	😊 ☹️
14	ฉันชอบชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม	😊 ☹️
15	ฉันไม่ชอบที่ในกลุ่มกำหนดให้แต่งตัวเหมือนกัน	😊 ☹️
16	ฉันไม่ชอบคนที่มาทำกิจกรรมไม่ตรงเวลาหรือกลับก่อนเวลา	😊 ☹️
17	ฉันคิดว่าคนที่ไม่พร้อมจะทำกิจกรรมก็ไม่ควรมาเพราะสร้างความรำคาญแก่คนอื่น	😊 ☹️

18	ฉันทำตามเสียงคนส่วนใหญ่เมื่อมีกฎระเบียบใหม่ ๆ ที่ต้องทำ	
19	บางครั้งก็ต้องมีการว่ากล่าวชี้แจง เพื่อให้บางคนเข้าใจในเรื่องที่ไม่ควรทำแม้จะต้องทะเลาะกันบ้างก็ตาม	
20	ฉันมักช่วยโรงเรียนรักษาความสะอาดและทรัพย์สินของโรงเรียน	
21	ทุกคนต้องดูแลตนเองให้ปลอดภัยและได้รับสิทธิก่อนแล้วจึงแบ่งปันแก่ผู้อื่น	
22	ฉันไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกับคนในครอบครัว	
23	ฉันไม่ค่อยคุยกับคนในครอบครัวเพราะเขาไม่ค่อยเข้าใจเรื่องของฉัน	
24	ฉันรู้สึกว่เพื่อนมีความสำคัญมากกว่าคนในครอบครัว	
25	ฉันชอบที่จะกินอาหารพร้อมคนในครอบครัว	
26	คนในครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาให้กับฉัน	
27	ฉันชอบเล่าเรื่องครอบครัวฉันให้เพื่อนๆ ฟัง	
28	ถ้ากลับบ้านช่วงเทศกาล ฉันต้องเฝ้าบ้านเพราะคนอื่นๆ ไปเที่ยวกัน	
29	ฉันจะมาร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเฉพาะเวลาถูกบังคับเท่านั้น	
30	ฉันภูมิใจที่เป็นนักเรียนของโรงเรียนนี้	
31	ฉันเบื่อหน่ายที่จะร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนกลุ่มใหญ่ในโรงเรียน	
32	ฉันสามารถปรับตัวทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนๆ ที่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน	
33	หากเพื่อนนินทาฉัน ฉันไม่สนใจ	
34	ฉันชอบเวลาครูให้ทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนๆ	
35	ฉันมักจะเมินเฉย เมื่อเห็นเพื่อนทะเลาะกัน	
36	คนในชุมชน/หอพัก ของฉันจะเคารพต่อข้อตกลงของผู้อยู่อาศัยร่วมกัน	
37	คนในชุมชน/หอพัก ของฉันจะช่วยกันดูแลไม่ให้ใครก่อความเดือดร้อนหรือรบกวนว้ยให้กับคนที่อยู่ร่วมกัน	

38	ทุกคนที่เข้ามาใหม่ในชุมชน/หอพัก จะได้รับทราบกฎ ข้อตกลง และระเบียบของชุมชน/หอพัก	😊 😞
39	ฉันรักษาและปฏิบัติตามกฎ ข้อตกลง และระเบียบของชุมชน/หอพัก	😊 😞
40	ฉันมักไปร่วมงานเลี้ยงหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชน/หอพัก ตามเทศกาลทั้งหลาย	😊 😞
41	ฉันเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมกับชุมชน/หอพัก	😊 😞
42	ฉันเลือกทำกิจกรรมของชุมชน/หอพัก เฉพาะที่อยากไปร่วมเท่านั้น	😊 😞

๓) ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมวิจัย

การลงพื้นที่เก็บข้อมูล

การลงพื้นที่ทำกิจกรรม

ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

อันดับ	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	กำหนด
	ผศ. วลัยพันธุ์ สถิตยยุทธการ	รองประธานคณะกรรมการมูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระราชูปถัมภ์
1	นางสาวจินดา อุ่นสอน	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๑
2	นางสาววิชุดา แห่สงนาม	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๒
3	นางสาวญาดา ชิมโชติ	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, คุณครูคนที่ ๓
4	น.ส.กุลณัฐ ขำปิ่น	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑
5	ด.ญ.ณัฐธยาน์ พรวิวัฒน์สุข	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๒
6	ด.ญ.ธัญชญา เกลี่ยกล่อม	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๓
7	น.ส.นิวัชน ชาร์นเลีย	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๔
8	ด.ญ.นลิสรา บุญสุข	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๕
9	ด.ญ.ศศิณา พุดินาท	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๖
10	ด.ญ.นิชนันท์ แซ่ย่าง	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๗
11	ด.ญ.นันทิยา แสนยามาตร	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๘
12	ด.ญ.ปภา เลิศสระน้อย	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๙
13	ด.ญ.ชญานันท์ รัตมีโรจน์	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑๐
14	ด.ญ.ภตามล เพชรสงค์	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑๑
15	น.ส.ดาวิชา ต้นสิริประสาทกุล	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, นักเรียนคนที่ ๑๒
16	ไม่ประสงค์ออกนาม	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, ผู้ปกครองนักเรียนไป-กลับ
17	ไม่ประสงค์ออกนาม	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ, ผู้ปกครองนักเรียนอยู่ประจำ

ส่วนประกอบตอนท้าย

๑.ประวัติหัวหน้าทีมวิจัย

ผศ.ดร. อุบลวรรณ ภวากานันท์ (Assistant Prof. Ubolwanna Pavakanan, Ph.D)

สถานที่อยู่ที่ติดต่อ : โครงการพุทธศาสตร์บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาศักยภาพ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ ตึก

ศูนย์เรียนรวม ชั้น ๒ ห้อง B ๑๑๒ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง)

เลขที่ ๗๙ หมู่ที่ ๑ ถนนพหลโยธิน หลักกิโลเมตรที่ ๕๕ (ถนนทางหลวงชนบทหมายเลข ๒๐๓๗) ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ ๑๓๑๗๐

มือถือ ๐๙๔-๙๘๖๖๖๔๑, ๐๙๒๒๕๔๖๘๑๔, ๐๘๑๖๑๗๗๗๗๓ e-mail: Ubolwanna@gmail.com, ubolwanna@yahoo.com

ตำแหน่งประจำปัจจุบัน :

๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรโครงการพุทธศาสตร์บัณฑิตศึกษา สาขาการพัฒนาลังคม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ส่วนกลาง) วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. Guest Lecturer (Thai cognition; Applied Meditation for Life and Work) of the intensive training course (mid-June – early July) at Gestalt International Institute (Rome/Florence/Pulia), Italy

ประวัติการศึกษา

ลำดับ	คุณวุฒิ	ปี พ.ศ.	ชื่อสถานศึกษา	ประเทศ
๑)	วุฒิทางธรรม ประกาศนียบัตรธรรมศึกษาชั้นตรี	๒๕๒๑	วัดนาคกลาง อำเภอบางกอกใหญ่ จังหวัดธนบุรี	ไทย
๒)	ประกาศนียบัตรเฉพาะด้าน ๑. Workshop Certification of TSM-๑๐๑ course: Principles and Practice of Classroom Testing and Measurement in Primary Science and Mathematics. ๒. Certificate of Specialization (Cognitive Psychology) “Second language acquisition by watching a television program.” ๓. Workshop Certification in Biofeedback Training for Counseling ๔. Diploma Di Gestalt Counselling (Gestalt Counselling) ปริญญาตรี กศ.บ. (ชีววิทยา)	๒๕๒๘ ๒๕๓๒ ๒๕๓๘ ๒๕๕๓	SEAMEO RECSAM Center (Southeast Asian Ministers of Education Organisation, Regional Centre for Education in Science and Mathematics), Katholic University of Leuven, Leuven Burapha University International School of Gestalt Training	Penang, Malaysia Belgium Thailand Italy
	ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) “การทดลองการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น แก่เด็กวัยร่นในจังหวัดนครราชสีมา” M.A. (Theoretical Psychology) “Reading behavior when the information is available both visually and auditorially in	๒๕๒๔ ๒๕๓๐	ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ Katholic University of Leuven, Leuven	ไทย Belgium

	<i>one's native language."</i>			
	ปริญญาเอก Ph.D. (Experimental Psychology) "Watching subtitled movies and foreign language acquisition."	๒๕๓๕	Katholic University of Leuven, Leuven	Belgium

ประสบการณ์และกิจกรรมทางวิชาการ

๑. อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ –พ.ศ.๒๕๓๕-๒๕๕๘
๒. หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ –พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๕๔
๓. ผู้อำนวยการโครงการปริญญาโทจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ –พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๗
๔. กรรมการบริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรโครงการปริญญาโทจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ –พ.ศ.๒๕๓๗-๒๕๕๔
๕. กรรมการบริหารและอาจารย์ประจำหลักสูตรโครงการปริญญาโทจิตวิทยาการให้การศึกษา ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ –พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๕๑
๖. Visiting Professor at Kansai University, Osaka, Japan (September – November, ๑๙๙๗)
๗. Guest lecturer at Gestalt Summer Training School, Italy (๒๐๑๘-now)
๘. ที่ปรึกษาด้านการศึกษาเทศบาลตำบลป้อมเปี้ย อ.เมือง จ.สระบุรี-พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๗
๙. Head of abroad professional experiences course, Psychology Department, Liberal Arts Faculty, Thammasat University (๒๐๐๐-๒๐๑๕)
๑๐. อาจารย์พิเศษทั้งในมหาวิทยาลัยและต่างมหาวิทยาลัย
ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่างคณะ เช่น โครงการปริญญาเอกสหปรัชญา (Applied Psychology) โครงการปริญญาโทการจัดการสื่อสาร ภาครัฐและเอกชน (จิตวิทยาเพื่อการสื่อสารภาครัฐและเอกชน) โครงการปริญญาโทการตลาดระหว่างประเทศภาคภาษาอังกฤษ (Consumer Behavior) โครงการปริญญาตรีคอมพิวเตอร์ศาสตร์ (จิตวิทยาทั่วไป จิตวิทยาบุคลิกภาพและการปรับตัว) โครงการปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์ภาคภาษาอังกฤษ (Consumer Behavior, General Psychology) โครงการปริญญาตรีอเมริกันศึกษาภาคภาษาอังกฤษ (Psychology) โครงการปริญญาตรีรัสเซียศึกษาภาคภาษาอังกฤษ (Psychology) โครงการปริญญาตรีสถาปัตยกรรมศึกษาภาคภาษาอังกฤษ (Psychology) โครงการปริญญาตรีวารสารศาสตร์ภาคภาษาอังกฤษ (Psychology) โครงการปริญญาตรีวิศวกรรมศึกษาภาคภาษาอังกฤษ (Psychology, Social Psychology, Psychology of Personality and Adaptation) เป็นต้น
ในต่างมหาวิทยาลัย เช่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (จิตวิทยาการรู้คิดและปัญญา จิตวิทยาผู้ใหญ่ ระเบียบวิธีวิจัยทางมนุษยศาสตร์) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (พฤติกรรมผู้บริโภค) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (Business Management)
ในต่างมหาวิทยาลัยต่างประเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย KANSAI เมืองโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น (Cognitive Psychology) เป็นต้น
๑๑. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมคณาจารย์นิพนธ์ดีเด่น ระดับปริญญาเอก สาขาวิชาสหวิทยาการ เรื่อง “วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จและล้มเหลวของระบบธรรมาภิบาล บริษัทไทยผ่านกรอบทฤษฎีตรีมิติ” โดย นายสุรศักดิ์ ไชยธนกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๒. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดีเด่นระดับมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ เรื่อง
๑. “ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมสังคม วัฒนธรรมองค์กร และ ลักษณะผู้นำที่เป็นอยู่และที่คาดหวังในธุรกิจบริษัทข้ามชาติ (MNC's) ” โดยนางสาวศิริวรรณ ดัณเพชกริก มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒. “รูปแบบความสัมพันธ์และการสร้างสมการทำนาย กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจและภูมิความรู้ความชำนาญที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมในอุตสาหกรรมแม่พิมพ์โลหะและพลาสติกในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” โดย นายณรงค์ ศรีจันทร์านนท์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๔

๑๓. กรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ในโครงการต่างๆ เช่น โครงการปริญญาโทจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ โครงการปริญญาโทจิตวิทยาการให้การศึกษา โครงการปริญญาโทวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โครงการปริญญาโทรัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และการเมือง โครงการปริญญาโทโลจิสติกส์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการปริญญาเอกพุทธจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๓๖-ปัจจุบัน (ดูรายละเอียดในโครงการเหล่านี้)

ประสบการณ์และกิจกรรมทางสังคม

๑. นายกสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย –พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๗

๒. ที่ปรึกษานายกสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย –พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๒

๓. รางวัลนักจิตวิทยาดีเด่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จากสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย

๔. รางวัลเข็มเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๕

๕. กรรมการบริหารสมาคมจิตวิทยาประยุกต์นานาชาติ (Committee of Broad Director of International Association of Applied Psychology : IAAPsy) ค.ศ. ๒๐๐๗-๒๐๑๑ (เลือกตั้งของสมาชิก ๕๒ ประเทศ)

๖. สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิของสมาคมจิตวิทยาประยุกต์นานาชาติ (Member at Large of International Association of Applied Psychology : IAAPsy) ค.ศ. ๒๐๑๒-๒๐๑๙

๗. กรรมการบริหารสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์—พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๗

๘. บรรณาธิการวารสาร HRIntelligence สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์—พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๙

๙. ประธานจัดงานประชุมวิชาการนานาชาติดังนี้

๑) ประธานกรรมการจัดงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยาประยุกต์ในภาคพื้นเอเชีย

(Asian Applied Psychology International-Regional Conference: AAPI-RC) ในกรุงเทพฯ ประเทศไทย ๑๔-๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

๒) ประธานจัด Invited symposium เรื่อง “Western Theories in Thai Practices” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยา ครั้งที่ ๒๔ ปีค.ศ. ๒๐๐๘ The XXIX International Congress of Psychology ๒๐๐๘ (ICP ๒๐๐๘) ที่กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมัน

๓) ประธานจัด Invited symposium เรื่อง “National Granted Researches on Young adults, Success SME Entrepreneurs, and Employee’s attributional styles and behaviors” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยาประยุกต์ ครั้งที่ ๒๗ ปีค.ศ. ๒๐๑๐ ณ วันที่ ๑๖-๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ the ๒๗th International Congress of Applied Psychology :ICAP

๒๐๑๐) ที่เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย

๔) ประธานจัด Invited symposium ” เรื่อง ”Are characteristics still being a power variable in psychological study?” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยา ครั้งที่ ๓๐ ปีค.ศ. ๒๐๑๒ ณ วันที่ ๒๒-๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ The XXX International Congress of Psychology ๒๐๑๒: ICP ที่เมืองเคปทาวน์ ประเทศอัฟริกาใต้

๕) ประธานจัด Invited symposium ” เรื่อง ”How will present characteristics tell about tomorrow human resource development?” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางวิชาการของสมาพันธ์สหภาพยุโรปทางจิตวิทยาและองค์การ ครั้งที่ ๑๖ ปีค.ศ. ๒๐๑๓ ณ วันที่ ๒๒-๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ the ๑๖th congress of the European Association of Work and Organizational Psychology) ที่เมือง Münster ประเทศเยอรมัน

๖) ประธานจัด Invited symposium เรื่อง “How can the environmental/social change effect to the behaviors of different subject groups in Thailand ? “ ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยาประยุกต์ ครั้งที่ ๒๘ ปีค.ศ. ๒๐๑๔ ณ วันที่ ๘-๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ the ๒๘th International Congress of Applied Psychology :ICAP ๒๐๑๔) ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

๑๐. คณะกรรมการที่ปรึกษานานาชาติ (The International Adversary Broad) ของการจัดงานประชุม The ๒๘th International Congress of Applied Psychology ในวันที่ ๘ -๑๓ July ๒๐๑๔ ที่ the Palais des Congrès - Paris กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส (www.icap๒๐๑๔.com)

๑๑. ที่ปรึกษาด้านการศึกษาเทศบาลตำบลป็อกแบ็ก อ.เมือง จ.สระบุรี-พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๗
๑๒. อนุกรรมการจริยธรรมในการดูแลกำกับการใช้สัตว์เพื่อการศึกษาทดลอง มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๖
๑๓. อนุกรรมการผลักดันพ.ร.บ.สุขภาพจิตให้สถานการศึกษาและบำบัดทางจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๕
๑๔. กรรมการกายภาพคณะศิลปศาสตร์ วิทยาเขตท่าพระจันทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔
๑๕. อนุกรรมการสภาวิชาชีพจิตวิทยาคลินิก กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔
๑๖. กรรมการพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรี-โทพุทธจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แผนการศึกษา ๒๕๕๒-๒๕๕๕ คณะกรรมการจริยธรรมในการใช้สัตว์เพื่อการศึกษาทดลอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์-พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๗
๑๗. อาจารย์พิเศษประจำหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา/พุทธจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๕๑
๑๘. อาจารย์พิเศษประจำหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔
๑๙. อาจารย์พิเศษประจำหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙
๒๐. คณะกรรมการการสอบใบประกอบวิชาชีพจิตวิทยาคลินิก (The examination for Licensing Thai Clinical Psychologist, Department of Mental Health, Ministry of Public Health, Thailand (๒๐๐๕ - ๒๐๐๗))
๒๑. คณะกรรมการโครงการ TADA กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (TADA (Depression- WHO) Department of Mental Health, Ministry of Public Health, Thailand, (๑๙๙๘)
๒๒. คณะกรรมการสอบคัดเลือกนักเรียนทุนต่างประเทศของก.พ. (Funding Abroad Study, The Civil Service Commission, Thai Royal Government, (๒๐๐๐)
๒๓. คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๖-๕๙
๒๔. ศึกษาและวิเคราะห์องค์การการทำงาน และวิทยาการพิเศษอาทิ การสัมมนาเรื่อง การพัฒนาเขาวนจิตอัจฉริยะ, การทำงานอย่างไรจึงเป็นสุข, การคิดให้เป็นสุข, การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ, โครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารแก่ชุมชน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รายการ “ข้อคิดจากจิตวิทยา” สถานีวิทยุคลื่น FM ๑๐๓.๕ รายการ “คลินิกสุขภาพจิต” สถานีวิทยุคลื่น FM ๑๐๒.๕ เป็นต้น
๒๕. วิทยาการแปลในงานการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การให้การปรึกษาด้วยจิตวิทยาเกสโตลท์ จัดโดยภาควิชาจิตวิทยา เมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ ห้อง ๒๐๔ อาคารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยวิทยาการต่างประเทศ Prof. Poalo Quattrini, และ Dr.(psy) Valentina Fortunati Barlacchi จาก Gestalt International Institute, Italy
๒๖. วิทยาการแปลในงานการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพและการให้การปรึกษาด้วยจิตวิทยาเกสโตลท์ จัดโดยโครงการพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาพุทธจิตวิทยา เมื่อ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ ศูนย์เรียนรวม ชั้น ๓ A คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยวิทยาการต่างประเทศ Prof. Poalo Quattrini, Dr.(psy) Valentina Fortunati Barlacchi, และ Dr.(psy) Pierluca Sontori จาก Gestalt International Institute, Italy
๒๗. วิทยาการแปลในงานการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การเป็นผู้นำในยุคประชาคมโลก/อาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคนิคของเกสโตลท์ จัดโดยโครงการประชุมอบรมพระสังฆาธิการและโครงการพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต เมื่อ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ณ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยวิทยาการต่างประเทศ Prof. Poalo Quattrini, จาก Gestalt International Institute, Italy
๒๘. วิทยาการแปลในงานการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การสร้างความเป็นผู้นำและเทคนิคการให้การปรึกษาด้วยจิตวิทยาเกสโตลท์ ของโครงการพัฒนาศักยภาพมนุษย์และองค์กร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ ห้อง ๒๐๗ อาคารเทวรัตน์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยวิทยาการต่างประเทศ Prof. Poalo Quattrini จาก Gestalt International Institute, Italy
๒๙. วิทยาการแปลในงานการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การแสดงบำบัด (Drama Therapy) และภาพบำบัด (Photo and VDO Therap) จัดโดยมูลนิธิส่งเสริมเด็กปัญญาเลิศ (มสปล.) เมื่อ ๒๓-๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์สาโรช บัวศรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยวิทยาการต่างประเทศ Dr.(psy) Valentina Fortunati Barlacchi และ Dr.(psy) Pierluca Sontori จาก Gestalt International Institute, Italy

๓๐. ที่ปรึกษาโครงการรับใช้สังคมในโครงการอมลสินยุวพัฒนรักษถิ่นพ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๒ เพื่อการพัฒนากลุ่มองค์กรชุมชน คือ กลุ่มวิสาหกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารกะปิ กุ้งกบเจา ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเภทผลิตภัณฑ์ปลาร้าหอมและผลิตภัณฑ์แปรรูป และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดอกไม้งามบุรี ประเภทผลิตภัณฑ์ กระจก้าเชือกมัดฟาง เป็นกลุ่มตระกร้าอยุธยาศิณี ตำบลกบเจา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (Details under request)

กิจกรรมบริการสังคม

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕- ม.ย. ๒๕๖๖

๑. MOU ในความร่วมมือช่วยเหลือทางวิชาการและวิจัยระหว่างโครงการวิจัยโครงการบูรณาการศาสตร์และศิลป์: นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุ กับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลเมืองบางคูวัด อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี
๒. นำเสนอเผยแพร่ชุดบทเรียนโครงการบูรณาการศาสตร์และศิลป์: นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมแก่ผู้สูงอายุให้กับโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาล เมืองบางคูวัด อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี และโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหนองหอย อ.วิหารแดง จ. สระบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับงานวิจัยได้แก่ แผนงานพิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ ตามโครงการขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาบุคลากรการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
๓. การจัดสัมมนาวิชาการเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมของการวิจัย ในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ผ่านทางระบบออนไลน์ Zoom

๔. การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการสู่สาธารณะ มีดังนี้

๔.๑ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ มีทั้งหมด ๔ เรื่องนำเสนอผู้ให้ทุน คือ

- ๑) เรื่อง บริบทการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท (กิจกรรมที่ 1)
- ๒) เรื่อง รูปแบบรูปแบบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุโดยองค์กรเครือข่าย
- ๓) เรื่อง โครงการบูรณาการศาสตร์และศิลป์: นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุ
- ๔) เรื่อง รูปแบบการยกระดับศักยภาพทางธุรกิจวิสาหกิจชุมชนตระกร้าอยุธยาศิณี โดยทีมจร.จิตอาสาจากบ.เจา โครงการอมลสิน

ยุวพัฒนรักษถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา ภาค ๑๔

๔.๒ บทความวิจัย ๔ บทความ โดยตีพิมพ์บทความในวารสารในประเทศ ๓ บทความ และตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ ๑ บทความ ดังนี้

- ๑) บทความเรื่อง บริบทการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท (กิจกรรมที่ 1) ตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา (TCI ๒) ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๕ ออนไลน์
- ๒) บทความเรื่อง รูปแบบรูปแบบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุโดยองค์กรเครือข่าย ตีพิมพ์ในวารสารสหวิทยาการนวัตกรรมบริหาร (TCI ๒) ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ ออนไลน์ (มค.-เมย. ๒๕๖๗) รอใบรับรอง
- ๓) บทความเรื่อง รูปแบบการยกระดับศักยภาพทางธุรกิจวิสาหกิจชุมชนตระกร้าอยุธยาศิณี โดยทีมจร.จิตอาสาจากบ.เจา โครงการอมลสินยุวพัฒนรักษถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา ภาค ๑๔ ตีพิมพ์ในวารสารจร. การพัฒนาสังคม (TCI ๒) ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ ออนไลน์ (มค.-เมย. ๒๕๖๗) รอใบรับรอง

๔) บทความเรื่อง Science and Arts Integration Project: Innovation in Buddhist Gestalt Dramatic Arts to Strengthen the Social Adaptation of the Elderly ตีพิมพ์ใน Journal of International Buddhist Studies, JIBS, Vol 14 NO. 2 (2023) (<https://so09.tci-thaijo.org>)

๔.๓ นำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง Integrated Science and Arts Project: Innovations in Buddhist-Gestalt Dramatic Arts to Strengthen the social adaptation of older adults ในงานสัมมนาทางวิชาการระดับนานาชาติ “วิชาบูชาโลก” ในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ในหัวข้อเรื่อง “The 18th International Academic Conference of Buddhist Wisdom Coping with Global Crises”

กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพความรู้และทักษะทางอาชีพ ในปี ๒๕๖๕-๒๕๖๖

การอบรม

๑. ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ การอบรมหลักสูตร Skill Mapping สำหรับการพัฒนาหลักสูตรรุ่นที่ ๒
๒. ๗ มีนาคม ๒๕๖๖ การอบรมเรื่องการสื่อสารองค์กรและการประชาสัมพันธ์บนเทคโนโลยี Blockchain ด้วย NFT+ Metaverse เพื่อการสร้างมูลค่าของแบรนด์
๓. ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ การอบรมเรื่อง หลักเกณฑ์และการพิจารณาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. ๑๗-๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ การประชุมเรื่อง การจัดทำเอกสารประกอบการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารท้องถิ่น - วุฒิบัตรการอบรมระยะเวลาช่วงสั้น

๑. ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ – ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖ (๔ เดือน) โครงการเพิ่มทักษะ (Upskills) การสอนรายวิชา พระพุทธศาสนา และพุทธปรัชญา ๓๒ ครั้ง ๖๔ ชั่วโมง
๒. ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ – ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ (๓ เดือน) โครงการเพิ่มทักษะ (Upskills) ภาษาอังกฤษ (รอใบรับรอง)

- เกียรติบัตรในการนำเสนอผลงานและการเป็นวิทยากร

๑. นำเสนอผลงานวิจัยในงานประชุมนานาชาติวิชาบูชาโลกเมื่อ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖
๒. วิทยากรในงานสัมมนาเรื่อง โครงการบูรณาการศาสตร์และศิลป์: นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุ ภายใต้โครงการ แผนงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตามโครงการขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาบุคลากรการวิจัย ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

๓. อาจารย์บรรยายพิเศษ โครงการศูนย์บัณฑิต สาขาชีวิตและความตาย คณะมนุษยศาสตร์ มจร. วิชา ๘๑๕-๓๐๓ ฤกษ์ฤกษ์การปรึกษาเชิงจิตวิทยา วันอาทิตย์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๖

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอก

หัวหน้าโครงการวิจัย

๑. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “The Efficiency of Dissonant Information and Activities Towards Improving Drug-Use Behavior: The Case Study of Laxatives” สนับสนุนทุนโดยองค์การอนามัยโลก -WHO ๑๙๙๙
๒. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “โครงการประเมินผลโครงการสร้างภาพลักษณ์ประเทศและตราสินค้าไทย ชั้นที่ ๑” สนับสนุนทุนโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๔
๓. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนาความก้าวหน้าขององค์กรและบุคลากร ระยะที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของธนาคารเพื่อและบุคลากร (ธกส) การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” สนับสนุนทุนโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ๒๕๔๘
๔. หัวหน้าโครงการวิจัย “ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก : และโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อการปลูกสร้างและพัฒนา - รายงานระยะที่ ๑ เรื่องกลยุทธ์ในการดำเนินการ ภูมิความรู้ความชำนาญ และประเภทของการบริหารกิจการ (Psychological Factors of Entrepreneurial Success in Tourism and Accommodations Small and Medium Business Entrepreneurs : Knowledge Phase I: Business Strategy, Human Capital, and Type of Management) สนับสนุนโดยทุนงบประมาณแผ่นดิน ๒๕๕๑
๕. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก : ความรู้และโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อการปลูกสร้างและพัฒนา ระยะที่ ๒ - บุคลิกการเป็นผู้ประกอบการ ภูมิความรู้ความชำนาญ และปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล (Psychological Factors of Entrepreneurial Success in Tourism and Accommodations Small and Medium Business Entrepreneurs : Knowledge, Phase ๒) สนับสนุนโดยทุนงบประมาณแผ่นดิน ๒๕๕๒

๖. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก: ความรู้และโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อการปลูกสร้างและพัฒนา ระยะที่ ๓ – สภาพแวดล้อมในการประกอบการ กลยุทธ์ในการดำเนินการ บุคลิกการเป็นผู้ประกอบการ และ ภูมิความรู้ความชำนาญ (Psychological Factors of Entrepreneurial Success in Tourism and Accommodations Small and Medium Business Entrepreneurs : Knowledge, Phase ๓)) สนับสนุนโดยทุนงบประมาณแผ่นดิน ๒๕๕๓

๗. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การวิจัยเกณฑ์พื้นฐาน (Baseline) ของปัจจัยความสำเร็จในการประกอบการ สนับสนุนโดยทุนของส่วนเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ สำนักพัฒนาผู้ประกอบการ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ๒๕๕๖

๘. หัวหน้าโครงการวิจัย (ต่อยอด) เรื่อง การทดลองฝึกอบรมโปรแกรมปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก สนับสนุนโดยทุนงบประมาณแผ่นดิน ๒๕๕๘

๙. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพกับความผูกพันของพนักงานระดับหัวหน้างานรุ่นเจนเนอเรชั่นวาย (Y Geneneration) ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี สนับสนุนโดยทุนสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒๕๕๙

๑๐. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง บทบาทของ "วัด" ในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ดำเนินชีวิตแบบอิสระและสามารถที่จะให้คุณค่ากับครอบครัวและสังคม สนับสนุนโดยทุนงบประมาณแผ่นดิน ผ่านสถาบันวิจัยพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๖๐

๑๑. หัวหน้าโครงการวิจัย (รับใช้สังคม) เรื่อง การสร้างศูนย์พัฒนาสุขภาพแบบองค์รวมด้วยการปฏิบัติธรรมและนวัตกรรมการป้องกันข้อมูลย้อนกลับชีวภาพ สนับสนุนโดยทุนงบประมาณแผ่นดิน ผ่านสถาบันวิจัยพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๖๑

๑๒. หัวหน้าโครงการวิจัย (รับใช้สังคม) เรื่อง การยกระดับศักยภาพทางธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนตระกร้าอยุธยาธานี ต. กบเจ้า อ.บางบาล จ. พระนครศรีอยุธยาโดยทีมจิตอาสา กบเจ้า ในโครงการอมสินยุวพัฒนารักษ์ถิ่น ภาค ๑๔ สนับสนุนโดยทุนงบประมาณแผ่นดิน ผ่านสถาบันวิจัยพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๖๕

๑๓. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง บริบทการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท (กิจกรรมที่ ๑) ลิขสิทธิ์เป็นของสป.อว. ในแผนพืพิพิธภัณฑศิลปกรรมแห่งชาติ โดย บทความได้รับการตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา (TCI ๒) ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๕ ออนไลน์

๑๔. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุโดยองค์กร ลิขสิทธิ์เป็นของสป.อว. ในแผนพืพิพิธภัณฑศิลปกรรมแห่งชาติ โดย บทความได้รับการตีพิมพ์ในวารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์ (TCI ๒) ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๔ ออนไลน์ ..๒๕๖๖

๑๕. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง โครงการบูรณาการศาสตร์และศิลป์: นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอลเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุ ภายใต้ทุนแผนงานพืพิพิธภัณฑศิลปกรรมแห่งชาติ แผนงานย่อยการวิจัยสุนทรียะศิลปะการสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่ชุมชนตามโครงการขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาบุคลากรการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยบทความเรื่อง Science and Arts Integration Project: Innovation in Buddhist Gestalt Dramatic Arts to Strengthen the Social Adaptation of the Elderly ตีพิมพ์ใน Journal of International Buddhist Studies, JIBS, Vol 14 NO. 2 (2023) (<https://so09.tci-thaijo.org>) ที่เป็นวารสารที่มี scopus index และเป็นงานวิจัยที่ได้รับคัดเลือกเป็นโครงการวิจัยเด่นประจำปี 2565 ของธัชชา วิทยสถานสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย

๑๖. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรสตอลเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กพิการทางการได้ยิน สนับสนุนโดยทุนสกว ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

นักวิจัยร่วมต่างประเทศ

๑. นักวิจัยตัวแทนประเทศไทย (หัวหน้าโครงการของประเทศไทย) ร่วมโครงการวิจัยนานาชาติ ๖๒ ประเทศ (GLOBE : GLOBAL LEADERSHIP and ORGANIZATION BEHAVIORAL EFFECTIVENESS ๑๙๙๔ - ๑๙๙๙) ศึกษาในกลุ่มธุรกิจการคมนาคม การสื่อสาร และการบริโภค

๒. นักวิจัยตัวแทนประเทศไทย (หัวหน้าโครงการของประเทศไทย) ร่วมโครงการวิจัยนานาชาติ ๒๕ประเทศ Humane Orientation as a New Cultural Dimension of the GLOBE Project: A Validation Study of the GLOBE Scale and Out-Group Humane Orientation in ๒๕ Countries ศึกษาในกลุ่มธุรกิจการคมนาคม การสื่อสาร และการบริโภค

๓. นักวิจัยร่วมโครงการวิจัยระหว่างชาติเรื่อง “การพัฒนาการใช้ยาอย่างเหมาะสมของร้านขายยาในประเทศไทยและเวียดนามระยะที่ ๑(๑๙๙๔-๙๕)” ขององค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข สนับสนุนทุนโดย องค์การความร่วมมือของประเทศในเครือสหภาพยุโรป –EU

นักวิจัยร่วมในประเทศ

๑.นักวิจัยร่วมโครงการเรื่อง “การประเมินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตภาคกลาง” บริษัทชูโอเซ็นโก จำกัด มหาชน (ประเทศไทย)

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖

๒. นักวิจัยร่วมโครงการวิจัยเรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติขององค์การชุมชนในการเสริมสร้าง สุขภาวะผู้สูงอายุ อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม .ทุนของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ จัดสรรโดยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มจร , ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

๓. นักวิจัยร่วมโครงการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบ กระบวนการ และยุทธศาสตร์การสร้างสังคมปลอดยาเสพติดตามหลักพระพุทธศาสนาใน ภาคกลาง : บ้านพักใจ สระบุรี ทุนของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ จัดสรรโดยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มจร., ปีงบประมาณ๒๕๖๐

๔. กรรมการประเมินผลและที่ปรึกษาของโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตลุ่มฝาง” สภาวิจัย แห่งชาติ พ .ศ.๒๕๔๕

๕. นักวิจัยร่วมโครงการวิจัยของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๗

การนำเสนอผลงานในงานประชุมนานาชาติ

๑. เรื่อง “Reading behavior when the information is available both visually and auditorially in one’s native language” ในงาน ประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยาของสหภาพยุโรป (The European International Congress of Psychology), ค.ศ.๑๙๙๑ ที่เมืองไอนด์โฮเวน (Eindhoven) ประเทศเนเธอร์แลนด์

๒. เรื่อง “The Efficiency of Dissonant Information and Activities Towards Improving Drug-Use Behavior: The Case Study of Laxatives” ซึ่งงานวิจัยได้รับทุนจากองค์การอนามัยโลก ภาคพัฒนาระบบสุขภาพในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้-- RTG/WHO ในปีค.ศ. ๑๙๙๙ ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยาประยุกต์ในภาคพื้นเอเชีย (Asian Applied Psychology International-Regional Conference: AAPI-RC) ในกรุงเทพฯ ประเทศไทย ๑๔-๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

๓. เรื่อง “Western Theories in Thai Practices” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยา ครั้งที่ ๒๔ ปีค.ศ. ๒๐๐๘ (The XXIX International Congress of Psychology ๒๐๐๘ (ICP ๒๐๐๘)) ที่กรุงเบอร์ลิน (Berlin) ประเทศเยอรมัน

๔. เรื่อง “Psychological Factors of Entrepreneurial Success in Tourism and Accommodations Small and Medium Business Entrepreneurs Phase I: Strategic process, Human capital, and Entrepreneurial type” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยาของภาคพื้นยุโรปครั้งที่ ๑๑ (๑๑th European Congress of Psychology) ในระหว่างวันที่ ๗-๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่เมืองออสโล (Oslo) ประเทศนอร์เวย์

๕. เรื่อง “National Granted Researches on Young adults, Success SME Entrepreneurs, and Employee’s attributional styles and behaviors” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยาประยุกต์ ครั้งที่ ๒๗ ปีค.ศ. ๒๐๑๐ ณ วันที่ ๑๖-๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (the ๒๗th International Congress of Applied Psychology : ICAP ๒๐๑๐) ที่เมืองเมลเบิร์น (Melbourne) ประเทศออสเตรเลีย

๖. เรื่อง “The monitoring role of Managerial Type and its relations with the Strategic Process, Human capital, and the Success of Entrepreneurs in Successful Provinces of Tourism Thailand” ในงานประชุมนานาชาติจิตวิทยาประยุกต์: คนและเทคโนโลยีในศตวรรษที่ ๒๑ (The ๒๑th International Conference of Applied psychology: The persona and the Technologies in XXI Century) ในวันที่ ๘-๑๑ October, ๒๐๑๑ ที่เมืองทิมิซอรา (Timisoara) ประเทศโรมาเนีย

๗.เรื่อง “Human Orientation, Human Capital and Business success in the normal and difficult situations of Thai free Hotel Entrepreneurs”. ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยา ครั้งที่ ๓๐ ปีค .ศ.๒๐๑๒ ณ วันที่ ๒๒-๒๗ กรกฎาคม พ .ศ.๒๕๕๕ The XXX International Congress of Psychology ๒๐๑๒: ICP) ที่เมืองเคปทาวน์ (Capetown) ประเทศแอฟริกาใต้

๘) เรื่อง “Psychological Factors for Free Hotel business Success of SMEs in Bangkok, Thailand, during ๒๐๐๗-๒๐๑๑”. ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางวิชาการของสมาพันธ์สหภาพยุโรปทางจิตวิทยาและองค์การ ครั้งที่ ๑๖ ปีค .ศ.๒๐๑๓ ณ วันที่ ๒๒-๒๕ พฤษภาคม พ .ศ.๒๕๕๖ the ๑๖th congress of the European Association of Work and Organizational Psychology) ที่เมืองมุนสเตอร์ (Münster) ประเทศเยอรมัน

๙) เรื่อง “Meta-Analysis of the Effective Leaders characteristics in Thailand: Researched During ๑๙๙๖-๒๐๑๑” ในงานประชุมนานาชาติแห่งสหภาพยุโรปด้านการประเมินทางจิตวิทยาครั้งที่ ๑๒ (ค.ศ. ๒๐๑๓ ณ วันที่ ๑๗-๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ (The ๑๒th European Conference on Psychological Assessment) ที่เมือง San Sebastian ประเทศสเปน (Spain)

๑๐) เรื่อง “Comparing of Business Strategy, Human Capital, Entrepreneurial Orientation, and Business Success in Different Business Environments, of Thai Free Hotel SME

Entrepreneurs in Bangkok” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติทางจิตวิทยาประยุกต์ ครั้งที่ ๒๘ ปีค .ศ.๒๐๑๔ ณ วันที่ ๘-๑๓ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๗ (The ๒๘th International Congress of Applied Psychology :ICAP ๒๐๑๔) ที่กรุงปารีส (Paris) ประเทศฝรั่งเศส

๑๑) เรื่อง Integrated Science and Arts Project: Innovations in Buddhist-Gestalt Dramatic Arts to Strengthen the social adaptation of the Elderly ในงานประชุมนานาชาติวิชาสุขภาพโลก ในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ในหัวข้อ” The 18th International Academic Conference of Buddhist Wisdom Coping with Global Crises”ที่มจร. (ส่วนกลาง) วังน้อย ประเทศไทย

ผลงานทางวิชาการและวิจัยต่างประเทศ

- 1) Software program “**Thai-English Dictionary on PC (ET 100)**” distributed by Softwave Co.Ltd. (1993).
- 2) Brysbeart, M. Verstaen, A, & Pavakanun, U. (1992). **Phonological recoding in backward masking**. International Journal of Psychology, 27 (3,4), 61.
- 3) d’Ydewalle, G. and Pavakanun, U. (1993). **Acquisition of a second/foreign language by viewing a TV program**. In L.L. Adler (Ed.), Handbook of cross-cultural learning
- 4) d’Ydewalle G., Pavakanun U. (1997) **Could be Enjoying a Movie Lead to Language Acquisition?**. In Peter Winterhoff-Spurk and Tom H.A. van der Voort T.H.A. (eds) *New Horizons in Media Psychology*. Opladen: Westdeutscher*Verlag, 145-55
- 5) Hoorens, V., Nuttin, J.M. (Jr.), Herman, I.E., and Pavakanun, U.(1990). **Mastery pleasure versus mere ownership: A quasi-experimental cross-cultural and cross-alphabetical test of the name letter effect**. European Journal of Social Psychology, 20, 181-205pp.
- 5) Pavakanun, U. (1981) **The experiments in cultural heritage programs for Thai adolescents in Nakhon-ratchasima province**. Thesis of a Master’s Degree in Developmental psychology, Bangkok: Sri Nakharinwirot University.
- 6) Pavakanun, U. (1985). **Development and Administration of a diagnostic test in Science**. SEMEO-RECSAM conferment reports,1985. Penang: SEMEO-RECSAM Center.
- 7) Pavakanun, U. (1987). **Reading behavior is when the information is visually and audibly available in one’s native language**. Unpublished license thesis, K.U.L., Belgium.
- 8) Pavakanun, U. (1988). **Second language acquisition by watching a television program**. Thesis of specialization in Experimental Psychology, Leuven, K.U.L.
- 9) Pavakanun, U. (1991). **Watching subtitled movies and foreign language acquisition**. In J. Van Rensbergen, M. Devijver, and G. d’Ydewalle (Eds.), Sixth European Conference on Eye Movements: Proceedings (pp. 109). Leuven, Belgium: Laboratorium voor Experimentele Psychologie.
- 10) Pavakanun, U. (1991). **Subtitled television programs and language learning**. Psychology Reviews 102, Leuven, Belgium: K.U.L.
- 11) Pavakanun, U., & Gorsanan, S. (in press). **The efficiency of dissonant information and activities towards improving drug-use behavior: The case study of Laxatives**.
- 12) Pavakanun, U. (2005). **Social Culture, Organizational Culture, and Effectiveness Leadership in Thailand: Meta-Analysis**. In Asian Applied Psychology International-Regional Conference: AAPI-RC

- 13) Pavakanun, U, Ekamonpun, P, Gorsanan, S, Bangkrai, P, (2008). **Strategic process, entrepreneurial orientation, human capital, and accommodation business entrepreneurs' success in 2004 Tsunami disaster area, Thailand** International Journal of Psychology, 2008; 43,3-4: 75
- 14) Pavakanun, U, Gorsanan, S, Quattrini, P., Barlacchi. V.F., and Thiratsakun, B, (2023) **Science and Arts Integration Project: Innovation in Buddhist Gestalt Dramatic Arts to Strengthen the Social Adaptation of the Elderly**, Journal of International Buddhist Studies, JIBS, Vol 14 NO. 2 (2023) <https://so09.tci-thaijo.org>
- 15) Co-researcher ในส่วนของประเทศไทย ของโครงการที่ตีพิมพ์แล้วดังต่อไปนี้
- Aditya, R.N., & House, R. J. (2001). **Interpersonal Acumen and Leadership Across Cultures: Pointers From The GLOBE study**. In *Multiple Intelligences and Leadership*, R.E. Riggio & S.E. Murphy (eds.), Lawrence Erlbaum: Mahwah, NJ.
 - Dickson, M.W., Aditya, R. N. & Chhokar, J. S. (in press). **Definition and Interpretation in Cross-Cultural Organizational Culture Research: Some pointers from the GLOBE research program**. In N. Ashkanasy, C. Wilderom & M. Petersen (Eds.), *Handbook of Organizational Climate and Culture*. Thousand Oaks, CA: Sage.
 - Den Hartog, D.N., House, R. J., Hanges, P.J., Ruiz-Quintanilla, S. A., Dorfman, P. W., et al. (1999). **Culture-specific and cross-culturally generalizable implicit leadership theories: Are charismatic/transformational leadership attributes universally endorsed?** *Leadership Quarterly*, 10(2). 219-256.
 - House, R.J., and Associates (2002). **Cultures, Leadership, and Organizations: A 62 Nation GLOBE Study**. Thousand Oaks, CA: Sage, (expected publication and third quarter of 2002).
 - House, R.J., Hanges, P.J., Ruiz-Quintanilla, S. A., Dorfman, P.W., Javidan, M., Dickson, M.W., Gupta, V. et al. (1999). **Cultural influences on leadership and organizations: Project GLOBE**. In W. H. Mobley, M.J. Gessner, & V. Arnold. (Eds.). *Advances in Global Leadership*, Stamford, CN: JAI Press, 171-233
 - Ogliastri, E., (1997). **El liderazgo organizacional en Colombia. Un estudio cualitativo**. EGADE, Redefinición de América Latina en un entorno global, McGraw Hill e ITESM
 - Schloesser, O., and Co-authors. (2012). **Humane Orientation as a New Cultural Dimension of the GLOBE Project: A Validation Study of the GLOBE Scale and Out-Group Humane Orientation in 25 Countries**. In *Journal of Cross-Cultural Psychology*, November 7, 2012.
- 16) M. C. Knowles, **Report from the Asian Applied Psychology International-Regional Conference, Bangkok, Thailand**, International Platform for Psychologists, 2005

(etc..... use “ubolwanna Pavakanun” to search in Google)

ผลงานวิจัยไทย

- ๑) กิตติพงศ์ ชัยกิตติภรณ์ ญัฐกริช เปาอินทร์ และ อุบลวรรณ ภวากานันท์ .**การพัฒนา การให้บริการรถโดยสารประจำทางของ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ตามทัศนคติและความต้องการของประชาชน**. วารสาร HRIntelligence สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๘ (หน้า ๑-๑๕)
- ๒) กุลยา วงษ์รักษา สุรพงษ์ ศิริโสภณศิลป์ และ อุบลวรรณ ภวากานันท์ **“ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดแคลนพนักงานคลังสินค้าที่เกิดขึ้นในระดับอุตสาหกรรมและระดับธุรกิจ”** วารสาร HRIntelligence สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗
- ๓) ชวนะ ภวากานันท์ และ อุบลวรรณ ภวากานันท์. **SQ (Spiritual Intelligence / Quotient)**. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี “จิตวิทยาในโลกปัจจุบัน” สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย ๑๕-๑๖ กรกฎาคม, ๒๕๕๕.
- ๔) ธนวิษณุ ญาณธโร (กิจเดช) อุบลวรรณ ภวากานันท์ และ ศรัณย์ กอสนาน, (๒๕๖๑). **การอยู่ร่วมกันของชุมชนพหุวัฒนธรรมตามหลักสสารนิยมธรรม ๖: ชุมชนวัดหงส์รัตนาราม และชุมชนมัสยิดต้นสน กรุงเทพมหานคร** หนังสือรายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ “การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมสู่ไทยแลนด์ ๔.๐” มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี ๒๕๖๑

๕) ปกรณ์ ตระการวชิรหัตถ์ สุรพงษ์ ศิริโสภณศิลป์ และ อุบลวรรณ ภวากานันท์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการขาดแคลนพนักงานขับรถที่เกิดขึ้นในระดับอุตสาหกรรมและระดับธุรกิจ” วารสารการจัดการ สำนักวิชาการการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

๖) พรพรรณ ศิลปะวัฒนาพร และ อุบลวรรณ ภวากานันท์. การรับรู้วัฒนธรรมองค์กร บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ การเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมต่อต้านสังคมของผู้ต้องขังในเรือนจำกลาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี วารสาร HRIntelligence สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๕ทุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนาการกระบวนกรยุติธรรม (สธ.) พ.ศ. ๒๕๕๖

๗) ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา อุบลวรรณ ภวากานันท์ และ ศรัณย์ กอสนาน.. การวิเคราะห์รูปแบบ กระบวนการ และยุทธศาสตร์การสร้างสังคมปลอดภัยเสถียรตามหลักพระพุทธศาสนาในภาคกลาง : บ้านพักใจ สระบุรี วารสารศาลรัฐธรรมนูญ ปีที่ ๑๙ เล่มที่ ๕๗ เดือนกันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๐

๘) ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปรีดา อุบลวรรณ ภวากานันท์ และ ศรัณย์ กอสนาน (๒๕๖๐). รายงานโครงการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบ กระบวนการ และยุทธศาสตร์การสร้างสังคมปลอดภัยเสถียรตามหลักพระพุทธศาสนาในภาคกลาง : บ้านพักใจ สระบุรี สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทุนงบประมาณแผ่นดินปี ๒๕๕๙

๙) วิศิษฐ์ ถมมรังสี (รัศมี) อุบลวรรณ ภวากานันท์ และ ศรัณย์ กอสนาน, (๒๕๖๑). ปัญหา และอุปสรรคในการบำรุงรักษาระบบโซลาร์เซลล์ ของโรงเรียนในเขตทุรกันดาร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปิล็อคคี หนังสือรายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ “การพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมสู่ไทยแลนด์ ๔.๐” มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี ๒๕๖๑

๑๐) อุบลวรรณ ภวากานันท์ (๒๕๖๓). การทดลองการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กวัยรุ่นในจังหวัดนครราชสีมา. ในคติชาวบ้าน วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรุงเทพฯ

๑๑) อุบลวรรณ ภวากานันท์. (๒๕๕๑). วัฒนธรรมสังคม วัฒนธรรมองค์กรและลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในปี ๑๙๙๖-๒๐๐๘. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติด้านทรัพยากรมนุษย์ ๒๕๕๑ (National Conference on Human Resources, ๒๐๐๘). ๒๕-๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑. (หน้า ๑-๑๕). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: สถาบันทรัพยากรมนุษย์ (งานวิจัยนี้ได้รับทุนบางส่วนจากสมาคมจิตวิทยาประยุกต์นานาชาติ (IAAP : International Association of Applied Psychology in ๒๐๐๗)

๑๒) อุบลวรรณ ภวากานันท์. (๒๕๕๒). รายงานโครงการวิจัย "ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก: ความรู้และโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อการปลูกสร้างและพัฒนา - รายงานระยะที่ ๑ เรื่องกลยุทธ์ในการดำเนินการ ภูมิความรู้ความชำนาญ และ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ" สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ทุนงบประมาณแผ่นดิน โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์)

๑๓) อุบลวรรณ ภวากานันท์. (๒๕๕๒). บทความวิจัยเรื่อง "ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก: ความรู้และโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อการปลูกสร้างและพัฒนา - รายงานระยะที่ ๑ เรื่องกลยุทธ์ในการดำเนินการ ภูมิความรู้ความชำนาญ และ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ" วารสารวิจัยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๓ (หน้า ๑๔ - ๓๐) ทุนจากงบประมาณแผ่นดินปี ๒๕๕๑

๑๔) อุบลวรรณ ภวากานันท์. (๒๕๕๓). รายงานโครงการวิจัย "ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พักความรู้และโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อการปลูกสร้างและพัฒนา : - รายงานระยะที่ ๒ เรื่องบุคลิกการเป็นผู้ประกอบการ ภูมิความรู้ความชำนาญ และคุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล. สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ทุนงบประมาณแผ่นดิน โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี ๒๕๕๒)

๑๕) อุบลวรรณ ภวากานันท์. (๒๕๕๔) บทความวิจัยเรื่อง "ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พักความรู้ : - รายงานระยะที่ ๒ เรื่อง บุคลิกการเป็นผู้ประกอบการ ภูมิความรู้ความชำนาญ และคุณลักษณะเฉพาะบุคคล. วารสารวิจัยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๔ (หน้า ๒๑-๔๓) ทุนงบประมาณแผ่นดิน โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี ๒๕๕๓)

๑๖) อุบลวรรณ ภวากานันท์. (๒๕๕๔). รายงานโครงการวิจัย "ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พักความรู้และโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อการปลูกสร้างและพัฒนา : - รายงานระยะที่ ๓ เรื่องสภาพแวดล้อม

ทางธุรกิจ กลยุทธ์ในการดำเนินการ ภูมิความรู้ความชำนาญ และ บุคลิกการเป็นผู้ประกอบการ” สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ทุนงบประมาณแผ่นดิน โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี ๒๕๕๓)

๑๗) อุบลวรรณ ภาวนันท์. (๒๕๕๕). บทความวิจัย "ปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก: ความรู้และโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อการปลูกสร้างและพัฒนา - รายงานระยะที่ ๓ เรื่องสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ กลยุทธ์ในการดำเนินการ ภูมิความรู้ความชำนาญ และ บุคลิกการเป็นผู้ประกอบการ” วารสารวิจัยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๕ ทุน

งบประมาณแผ่นดิน โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี ๒๕๕๓)

๑๘) อุบลวรรณ ภาวนันท์. (๒๕๕๕). ลักษณะผู้นำองค์กรในประเทศไทยช่วงพ.ศ.๒๕๓๙-๒๕๕๔ : ศึกษาแบบอภิวเคราะห์ .วารสาร HRIntelligence สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๕ (หน้า ๑-๑๕)งานวิจัยนี้ได้รับทุนบางส่วนจากสมาคมจิตวิทยาประยุกต์นานาชาติ(IAAP: International Association of Applied Psychology in ๒๐๐๗)

๑๙) อุบลวรรณ ภาวนันท์ . (๒๕๕๖). การวิจัยเกณฑ์พื้นฐาน(Baseline) ของปัจจัยความสำเร็จในการประกอบการ .วารสาร HRIntelligence สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๖

๒๐) อุบลวรรณ ภาวนันท์ . (๒๕๕๘). การทดลองโปรแกรมการฝึกอบรมปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก วารสาร HRIntelligence สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๘

๒๑) อุบลวรรณ ภาวนันท์. (๒๕๕๘). รายงานโครงการวิจัย "การทดลองฝึกอบรมโปรแกรมปัจจัยทางจิตวิทยาของความสำเร็จในการประกอบการของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดย่อมการท่องเที่ยวและที่พัก” สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ทุนงบประมาณแผ่นดิน โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒๒) อุบลวรรณ ภาวนันท์ และ ยรรันท์ ตามกาล (๒๕๕๙) รายงานโครงการวิจัย "ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพกับความผูกพันของพนักงานระดับหัวหน้างานรุ่นเนอเรนฮายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี” สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ทุนสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี ๒๕๕๘)

๒๓) อุบลวรรณ ภาวนันท์ และ ยรรันท์ ตามกาล (๒๕๕๙) บทความวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพกับความผูกพันของพนักงานระดับหัวหน้างานรุ่นเนอเรนฮายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี” วารสาร HRIntelligence สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙

๒๔) อุบลวรรณ ภาวนันท์ และวิวัฒน์ หามนตรี (๒๕๖๐ กำลังดำเนินงาน) รายงานการวิจัยรับใช้สังคมเรื่อง การยกระดับศักยภาพทางธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนตระกร้าอยุธยา คีมี ต. กบเจา อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา โครงการออมสินยุวพัฒน์รักษ์ถิ่น ภาค ๑๔ สนับสนุนโดยทุนสถาบันวิจัยพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒๕) อุบลวรรณ ภาวนันท์ และวิวัฒน์ หามนตรี (๒๕๖๐) บทความวิจัย การยกระดับศักยภาพทางธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนตระกร้าอยุธยา คีมี ต. กบเจา อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา โครงการออมสินยุวพัฒน์รักษ์ถิ่น ภาค ๑๔ วารสารมจร. การพัฒนาสังคม ปีที่ ๖ ฉ. ๔

๒๖) อุบลวรรณ ภาวนันท์ เพื่อน กิตติโกโณ วิวัฒน์ หามนตรี และเดชา กับโก (๒๕๖๑)รายงานโครงการวิจัย เรื่อง บทบาทของ ”วัด” ในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุดำเนินชีวิตอย่างมีอิสระและสามารถที่จะให้คุณค่ากับครอบครัวและสังคม. สถาบันวิจัยพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทุนงบประมาณแผ่นดินปี ๒๕๖๐

๒๗) อุบลวรรณ ภาวนันท์ เพื่อน กิตติโกโณ วิวัฒน์ หามนตรี และเดชา กับโก (๒๕๖๒). บทความวิจัยเรื่อง บทบาทของ ”วัด” ในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุดำเนินชีวิตอย่างมีอิสระและสามารถที่จะให้คุณค่ากับครอบครัวและสังคม. วารสาร Veridien E-Journal, Silpakorn University ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ มีนาคม- เมษายน ๒๕๖๒)

๒๘) อุบลวรรณ ภาวนันท์ ศรีณย์ กอสนาน วิวัฒน์ หามนตรี และจามยุ้น สูงเสียง (๒๕๖๓) รายงานการวิจัยรับใช้สังคม เรื่อง การสร้างศูนย์พัฒนาสุขภาพแบบองค์รวมด้วยการปฏิบัติธรรมและนวัตกรรมการป้อนข้อมูลย้อนกลับชีวภาพ สนับสนุนโดยทุนสภากาชาดไทย วช. ผ่านสถาบันวิจัยพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตวังน้อย .

๒๙) อุบลวรรณ ภาวนันท์ ศรีณย์ กอสนาน วิวัฒน์ หามนตรี และจามยุ้น สูงเสียง (๒๕๖๔) บทความวิจัยเรื่อง การสร้างศูนย์พัฒนาสุขภาพแบบองค์รวมด้วยการปฏิบัติธรรมและนวัตกรรมการป้อนข้อมูลย้อนกลับชีวภาพ วารสารพัฒนาสังคม ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๔ ตค.-ธค. ๖๔

๓๐) อุบลวรรณ ภาวนันท์ และศรีณย์ กอสนาน. (๒๕๕๓). The Efficiency of Dissonant Information and Activities Towards Improving Drug-Use Behavior: The Case Study of Laxatives. วารสารสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย. (งานวิจัยนี้ได้รับทุนจากองค์การอนามัยโลก ภาควิชาพัฒนาระบบสุขภาพในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ --RTG/WHO ในปีค.ศ.๑๙๙๙).

๓๑) อุบลวรรณ ภาวนันท์ บัณฑิตา ธิรติตสกุล และศรีณย์ กอสนาน. (๒๕๖๕). รายงานการวิจัยเรื่อง **บริบทการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท (กิจกรรมที่ ๑)**. ทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ งบประมาณปี ๒๕๖๕.

๓๒) อุบลวรรณ ภาวนันท์ บัณฑิตา ธิรติตสกุล และศรีณย์ กอสนาน. (๒๕๖๕). บทความวิจัยเรื่อง **บริบทการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท (กิจกรรมที่ ๑)**. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาทัศน์ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๕

๓๓) อุบลวรรณ ภาวนันท์ และศรีณย์ กอสนาน. (๒๕๖๕). รายงานการวิจัยเรื่อง **รูปแบบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุโดยองค์กรเครือข่าย**. ทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ งบประมาณปี ๒๕๖๕

๓๔) อุบลวรรณ ภาวนันท์ และศรีณย์ กอสนาน. (๒๕๖๖). บทความวิจัยเรื่อง **รูปแบบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุโดยองค์กรเครือข่าย** วารสารสหวิทยา การนวัตกรรมการบริหาร (TCI 2) ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๖ ออนไลน์

๓๕) อุบลวรรณ ภาวนันท์ ศรีณย์ กอสนาน Quattrini, P. Barlacchi, V.F. และ บัณฑิตา ธิรติตสกุล (๒๕๖๖) รายงานการวิจัยเรื่อง **โครงการบูรณาการศาสตร์และศิลป์: นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุ**. ทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ งบประมาณปี ๒๕๖๕. เป็นงานวิจัยที่ได้รับคัดเลือกเป็นโครงการวิจัยเด่นของธัชชา วิยสถานสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทยประจำปี 2565

๓๖) อุบลวรรณ ภาวนันท์ ศรีณย์ กอสนาน บัณฑิตา ธิรติตสกุล Quattrini, P. และ Barlacchi, V.F. (2566). บทความวิจัยเรื่อง **Science and Arts Integration Project: Innovation in Buddhist Gestalt Dramatic Arts to Strengthen the Social Adaptation of the Elderly**. ตีพิมพ์ใน Journal of International Buddhist Studies, JIBS, Vol 14 NO. 2 (2023). <https://so09.tci-thaijo.org>

๓๗) อุบลวรรณ ภาวนันท์ ภริมา วิธาสถิตย์กุล ศรีณย์ กอสนาน และบัณฑิตา ธิรติตสกุล (๒๕๖๖/กำลังดำเนินการ). รายงานการวิจัยเรื่อง **นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน**. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากสกว. งบประมาณประจำปี ๒๕๖๖

๓๘) อุบลวรรณ ภาวนันท์ ภริมา วิธาสถิตย์กุล ศรีณย์ กอสนานและบัณฑิตา ธิรติตสกุล (๒๕๖๗, in press). บทความวิจัยเรื่อง **นวัตกรรมศิลปะการละครพุทธเกษตรเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน** วารสาร xxxxxxxx (กำลังดำเนินการ)

(ฯลฯ.....ใช้ “อุบลวรรณ ภาวนันท์” ค้นใน Google)

หนังสือและตำราไทย

๑. สิริอร วิชชาวุธ จิราภา เตังไตรรัตน์ รังรี นพเกตุ รัตนา ศิริพานิช นพมาศ อังพระ ศันสนีย์ สันทวิทย์ และ อุบลวรรณ ภาวนันท์ (๒๕๕๕) **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์

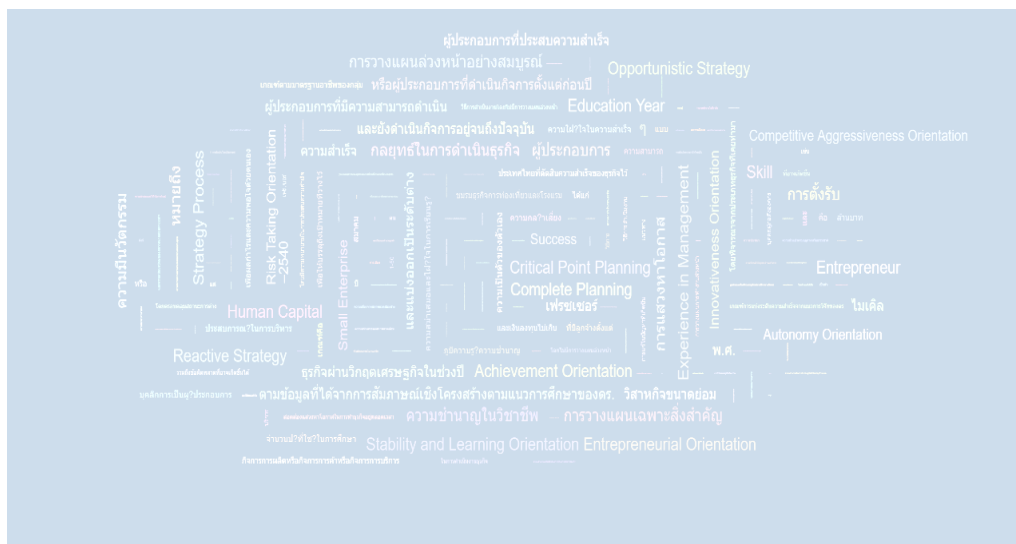
๒. อุบลวรรณ ภาวนันท์. (๒๕๕๕) **การเก็บความหมายของข้อมูลตามแนวทฤษฎีเครือข่ายจิตวิทยาการรู้คิดและปัญญา (Cognitive Approach in Theories of Semantic Network models)**. วารสารภาษาศาสตร์, ฉบับเดือนกรกฎาคม , ๒๕๕๕.

๓. อุบลวรรณ ภาวนันท์ (๒๕๕๐). **SQ (Spiritual Intelligence / Quotient)**. เอกสารประกอบการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ ๖Qs “หนทางสู่ความสุขและความสำเร็จ” สถาบันพุทธธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

๔. อุบลวรรณ ภาวนันท์. (๒๕๕๓). **คู่มือการใช้โปรแกรม The L.I.F.E. SYSTEM**. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๕. อุบลวรรณ ภาวนันท์ (๒๕๕๕). **เอกสารประกอบคำสอนวิชา ๓๔๙ จิตวิทยาผู้บริโภคร**. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๖. อุบลวรรณ ภวานันท์ (๒๕๕๖). จิตวิทยาการรู้คิดและปัญญา. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
๗. อุบลวรรณ ภวานันท์ (in press) เอกสารคำสอนวิชา ๒๑๕ ๑๐๗ ภาวะผู้นำกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สรุปผลงานวิจัยที่ได้ดำเนินงาน

๒.ประวัติผู้ร่วมวิจัยคนที่ ๑

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภริมา วินิธาสถิตยกุล

ชื่อ – นามสกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภริมา วินิธาสถิตยกุล
วัน เดือน ปี เกิด	1 กุมภาพันธ์ 2519
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์, พนักงานมหาวิทยาลัย
ที่อยู่	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เลขที่ 295 ถ.ราชสีมา แขวงจันทริก เขตดุสิต กทม. 10300 โทร 02-244-5530 โทรสาร 02-244-5537 มือถือ 089-965-9451 E-mail: parima9451@gmail.com
ประวัติการศึกษา	2542 ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
	2548 ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2563 ปริญญาเอก พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ตำรา	ภริมา วินิธาสถิตยกุล. (2558). จิตวิทยาสำหรับครู. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซด์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
เอกสารประกอบการสอน	ภริมา วินิธาสถิตยกุล. (2558). จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟฟิคไซด์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
	ภริมา วินิธาสถิตยกุล. (2552). ภาษามือไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทความวิชาการ	กริมา วิธาสถิตยกุล., ชนินันท์ แยมขวัญยืน ช. (2022). การเรียนรู้เชิงรุก: แนวทางการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 6(3), 921–933. https://doi.org/10.14456/jeir.2022.24
---------------	---

๓.ประวัติผู้ร่วมวิจัยคนที่ ๒

ภก. ดร. ศรีณย์ กอสนาน (Dr.SARUN GORSANAN)

ประวัติการศึกษา :

- เกษตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (เภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร) คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (๒๕๕๐)
- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๔๑)
- เกษตรศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (๒๕๓๓)
- Diploma Di Gestalt Counseling International School of Gestalt Training; Italy (๒๕๕๗)

ประสบการณ์ทำงาน :

๒๕๔๐-ปัจจุบัน – อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาเภสัชกรรมสังคมและการบริหาร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

๒๕๕๓-๒๕๕๕ - อาจารย์ประจำ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

๒๕๓๘-๒๕๔๐ - Clinical Research Associate, บริษัทแคนดอส ฟาร์มาซูติคอลส์ จำกัด

๒๕๓๔-๒๕๓๘ - Head of Regulatory Affairs and Products Registration Pharmacist, บริษัทลีลมการแพทย์ จำกัด

๒๕๓๓-๒๕๓๔ - หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรมชุมชน โรงพยาบาลลานกระบือ อ.ลานกระบือ จ.กำแพงเพชร

ตำแหน่งทางวิชาชีพ สังคม และประสบการณ์อื่นๆ

- รองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง สภาเภสัชกรรม ๒๕๕๕-๒๕๖๓
- รองประธานอนุกรรมการดำเนินการศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง สภาเภสัชกรรม ๒๕๕๕-๒๕๖๓
- เลขานุการ ศูนย์ประสานงานการศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย (๒๕๕๓-๒๕๕๕)
- อนุกรรมการจัดระบบการศึกษาต่อเนื่องทางเภสัชศาสตร์ สภาเภสัชกรรม (๒๕๔๑-๒๕๔๕)
- National Expert (GMP and Standard Operating Procedure) : (๒๕๓๓-๒๕๓๘)

ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ, คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- อาจารย์พิเศษคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่างๆ,

อาจารย์พิเศษหลักสูตรบัณฑิตศึกษา มหามบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ณ สถาบันต่างๆ เช่น หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,โครงการปริญญาเอกสาขาพุทธจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(มจร), หลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต เภสัชศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, มหาวิทยาลัยมหิดล,

วิทยากร ด้านการพัฒนาองค์การ พัฒนาบุคลากร ผู้นำ ประสิทธิภาพการทำงาน การสื่อสาร ฯลฯ

ประสบการณ์งานวิจัย

- นักวิจัยร่วมโครงการวิจัยเรื่อง การวิจัยเกณฑ์พื้นฐาน (Baseline) ของปัจจัยความสำเร็จในการประกอบการ สนับสนุนโดยทุนของส่วนเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ สำนักพัฒนาผู้ประกอบการ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (๒๕๕๖)
- นักวิจัยร่วม “โครงการพัฒนาความก้าวหน้าขององค์การและบุคลากร ระยะที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) และบุคลากร” สนับสนุนทุนโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (๒๕๔๘)
- นักวิจัยร่วม “โครงการวิจัยการประเมินผลเพื่อการพัฒนาโครงการสร้างภาพลักษณ์ ของประเทศและสินค้าไทย”โครงการวิจัยร่วมระหว่างสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ” สนับสนุนทุนโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (๒๕๔๔)
- นักวิจัยร่วมโครงการ "The efficiency of dissonant information and activities towards improving drug-use behavior: The case study of Laxatives" สนับสนุนทุนโดยองค์การอนามัยโลก (๒๕๔๒)

นักวิจัยร่วมโครงการวิจัยระหว่างชาติเรื่อง “การพัฒนาการใช้ยาอย่างเหมาะสมของร้านขายยาในประเทศไทยและเวียดนามระยะที่ ๑ (๒๕๓๗-๒๕๓๘)” ขององค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข สนับสนุนทุนโดย องค์การความร่วมมือของประเทศในเครือสหภาพยุโรป

ผลงานทางวิชาการ

ศรัณย์ กอสนาน, วิรัตน์ ทองรอด. การศึกษาพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ และกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจร้านยา ของเภสัชกรที่เป็นเจ้าของร้านยาในประเทศไทย. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขา

มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. ๒๕๖๑; ๑๑(๑): ๓๒๔๖-๓๒๖๕

อุบลวรรณ ภวานันท์ บัณฑิตา ถิรทิตสกุล และ**ศรัณย์ กอสนาน.** (๒๕๖๕). บทความวิจัยเรื่อง บริบทการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท (กิจกรรมที่ ๑). วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๕

Paiboonvong, T.; Tedtaisong, P.; Montakantikul, P.; **Gorsanan, S.**; Tantisiriwat, W. Correlation between Carbapenem

Consumption and Carbapenems Susceptibility Profiles of *Acinetobacter baumannii* and *Pseudomonas aeruginosa* in an Academic Medical Center in Thailand. Antibiotics 2022, 11, 143. <https://doi.org/10.3390/antibiotics11020143>

อุบลวรรณ ภวานันท์, **ศรัณย์ กอสนาน.** ศูนย์การสร้างสุขภาวะให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยการปฏิบัติธรรมร่วมกับวัตรกรรมการป้องกันทางชีวภาพ. มจร.การพัฒนาสังคม. มกราคม-เมษายน ๒๕๖๕ ; ๗(๑)

ปิยะวัน วงษ์บุญหนัก, **ศรัณย์ กอสนาน.** การศึกษาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ กรณีศึกษา: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง. วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๕ ; ๑๔(๒๘)

ลือรัตน์ อนุรัตน์พานิช, **ศรัณย์ กอสนาน,** ณัฐกานต์ ยิ่งขจร, มนทยา สุนันท์วิวัฒน์, ชะอรสิน สุขศรีวงศ์. ความผูกพันต่อองค์กรและความตั้งใจที่จะลาออกของเภสัชกรในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกรณีศึกษา โรงพยาบาลในจังหวัดทางภาคใต้จังหวัดหนึ่ง.

Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. ๒๕๖๑; ๑๑(๒): ๔๙๓-๕๐๘.

ภูริวัจน์ ปุณยวุฒิปริดา, อุบลวรรณ ภวานันท์, **ศรัณย์ กอสนาน,** วิถีเชษ นุชนารณ. การวิเคราะห์รูปแบบ กระบวนการ และยุทธศาสตร์การสร้างสังคมปลอดภัยตามหลักพระพุทธศาสนาในภาคกลาง : บ้านพักใจสระบุรี. วารสารศาลรัฐธรรมนูญ. ๒๕๖๐; ๑๙(๕๗):๑๒๖-๑๓๐.

Luerat Anuratpanich, Solos Techamanon, Montaya Sununtiwat, **Sarun Gorsanan,** Patcharin Supapsophon and Pattana Ajjaneeyakul.

Perception of herbal products, marketing of herbal products and intention to use herbal products: a case of elderly patients at Somdech Phra Debaratana Medical Center, faculty of medicine Ramathibodi Thailand. Bull. Health Sci. Technol. 2018; 16(2): 164-174

K C Santosh, Pramote Tragulpiankit, and **Sarun Gorsanan.** Knowledge about adverse drug reactions reporting among healthcare professionals in Nepal. International Journal of Risk & Safety in Medicine. 2013; 25(1): 1.

K C Santosh, Pramote Tragulpiankit, **Sarun Gorsanan,** Ralph Edwards. Attitudes among healthcare professionals to reporting adverse drug reactions in Nepal. BMC Pharmacol Toxicol. 2013 8; 14:16

Ubolwanna Pavakanun; P. Ekamonpun; **Sarun Gorsanan;** P. Bangkrai . Strategic process, entrepreneurial orientation, human capital and success of accommodation business's entrepreneurs in 2004 Tsunami disaster area, Thailand International Journal of Psychology. 2008; 43,3-4: 75

๔. ประวัติผู้ร่วมวิจัยคนที่ ๓

ดร. บัณฑิตา ถิรทิตสกุล

การศึกษา ปริญญาเอก สาขาพุทธจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

วุฒิปัตรี ธรรมศึกษาตรี โท เอก วัดญาณเวศกวัน จังหวัดนครปฐม

ตำแหน่งงานปัจจุบัน หัวหน้าฝ่ายขายทั่วประเทศ บริหารเงินสด บริษัท รักษาความปลอดภัย การ์ดฟอร์ช แคช โซลูชั่นส์ (ประเทศไทย) จำกัด